Den uforbederlige bibliotekar
Niels Jensen

Skanning / foto af tekst.

https://uforbederlig.dk

Udarbejdet af Niels Jensen

Dansk Husflidstidende.

Tillæg

til

Husvennen.

Udgivet af N. C. Rom.

Kjøbenhavn.

N. C. Roms Forlagsforretning.

Trykt hos J. H. Schultz.

1884.

Indholdsfortegnelse.

Side.

Dansk Husflidsselskab 1, 2, 3, 13, 16, 17, 25, 32, 33, 40, 41, 48, 56, 72, 79, 85, 88, 94.
Hvad vil „Dansk Husflidsselskab"? .. 1.
Bestyrelsesmøde i Dansk Husflidsselskab 2.
Dansk Husflidsselskabs Foreningsmedlemmer ... 3.
Kongelig Husflid ... 5.
Krølhaars Fabrikation ... 5.
Om Gibs og Gibsstøbning I, ... 6.
Spindelvævsfletning ... 6.
Lampepudsere ... 6.
Husflidssang, af P. A. Ravnholdt 7.
Fra Husflidsudstillingen i Aalborg .. 8.
Legetøj Lars. Fortælling af Bertram 9.
Husflidskursus i Sommerferien .... 13.
Gibsafstøbning II ... 14.
Gibsafstøbning af Medaillons ... 14.
Kurvepil ... 19.
Gibsafstøbning III ... 22.
Redeæg af Gibs ... 22.
Beredning af Pelsskind ... 23.
Beredning af hvidt Allunskind ... 23.
Husflidssange ... 24.
Tombola ... 24.
Uddeling af Sølvmedaille ... 25.
Fra en Husflidsrejse i Sydfyn, af P. Eriksen ... 25.
Anmodning til Husflidsvenner ... 32.
Foredrag om Sløjdsagen ... 33, 41.
Tag fat ... 37.
Mælk som Næringsmiddel ... 38.
Sløjdsagen og Husflidssagen, af N. C. Rom ... 44.
Stil og System ... 49.
Oprettelse af Værksteder ved lærde Skoler ... 57.
Husflid til Søs, af C. O. Sommer 65.
Husflidskursusets Udstilling i Industriforeningen ... 66.
Deltagerne i Kjøbenhavns Husflidskursus ... 68.
Husflidskursuset i Ulse ... 69.
Husflidskursuset i Nykjøbing paa M. 69.
Indbydelse til Mindesmærke for Grev Reventlow ... 71.
Understøttelse til Husflidsskoler ... 72.
Husflidsforedrag, af N. Rasmussen Søkilde ... 73.
En Karls Husflid ... 75.
En Drengs Husflid ... 76.
Hvad et vanført Menneske kan udrette 76.
Fritimers Frugt ... 76.
Til Husflidslærere ... 76.
Husflidsundervisningen og Amtsskolefonden ... 76.

Side.

Til Efterfølgelse ... 77.
I Vinterkvælden, Sang af P. A. Ravnholdt ... 81.
Husflidsforedrag i Ribe, af Andersen 81.
Husflidsforedrag i Dalby, af Oehlerich 84.
Modeller til Træskæring ... 85.
Husflidsvejledning ... 85.
Naturarbejde ... 86.
Hvorledes anvendes bedst de lange Vinteraftener? ... 89.
Hvad en blind kan udrette ... 91.
Husflidstræk fra Vensyssel ... 94.

Husflidsforeninger og Husflidsskoler.

Husflidskursus i Ulse ... 2.
Husflidsforening i Sønder-Næraa .. 4.
Haandgjerningsskole i Dejret ... 4.
Skamstrup-Frydendal Husflidsforening ... 4, 51.
Arbejdsstuer for Børn paa Kristianshavn ... 5.
Tved Tange Husflidsforening ... 11.
Aarup Husflidsforening ... 12, 15.
Frederiksberg og Vesterbro Husflidsforening ... 12.
Baarse Husflidsforening ... 12.
Terslev Sogns Husflidsforening 12, 74.
Husflidskursus i Sommerferien 13, 17, 32, 33.
Dronninglund Husflidsforening .... 18.
Husflidsskole i Ørsted ... 18.
Kjøbenhavn Husflidsforening ... 27.
Husflidsudstilling i Boes ... 28.
Husflidsskole paa Fur ... 29.
Hammer Husflidsskole ... 29.
Faxe Hylleholt Husflidsforening. 32, 62.
Kærby Husflidsskole ... 31.
Søndermark Husflidsskole ... 31.
Hindborg Husflidsskole ... 31.
Næstved Haandgjerningsskole ... 34.
Kjøng Husflidsforening ... 36.
Lyderslev Frøslev Husflidsforening 36, 38.
Thisted Haandgjerningsskole ... 37.
Vejle Amts Vesteregns Husflidsforening ... 47.
Udstilling paa Hindholm ... 52.
Dalby Husflidsskole ... 52.
Aarhus Husflidsskole ... 52.
Særslev Sogns Husflidsforening 53, 58.
Tranekjær Husflidsforening ... 54.
Diernisse Sogns Husflidsforening .. 54.
Dronninglund Sogns Husflidsforening 54.
Nyborg og Omegns Husflidsforening 55.
Vesterskjerninge og Omegns Husflidsf. 55.
Silkeborg og Gjesø Husflidsforening 56.
Snesere Sogns Husflidsforening ... 59.
Tjæreby Sogns Husflidsforening. Udstilling i Basnæs ... 60.
Høve Flakkebjærg Husflidsforening .. 60.
Husflidsudstilling i Tersløse ... 61.
Medolden Sogns Husflidsforening .. 61.
Faaborg Husflidsforening ... 62.
Husflidsudstilling i Sorø ... 63.
Reerslev-Vedby Sogns Husflidsf. ... 63.
Everdrup Sogns Husflidsforening .. 63.

Side.

Horne Husflidsforening ... 63.
Jordløse Husflidsforening ... 64.
Husflidskursus i Kjøbenhavn ... 66.
Husflidskursus i Ulse ... 69.
Husflidskursus i Nykjøbing ... 69.
Udby Husflidsforening ... 70.
Vesteraaby Husflidsforening ... 70.
Haastrup Sogns Husflidsforening .. 75.
Brahetrolleborg Husflidsforening ... 75.
Husflidsmøde i Ribe ... 81.
Husflidskursus i Sydfalling ... 83.
Vejlby Husflidsskole ... 84.
Husflidsudstilling i Dalby ... 84.
Husflidsudstilling i Odense ... 88.
Husflidskursus i Ramsing ... 92.
Norup Husflidsforening ... 93.

Almennyttigt.

Vinterstøvlers Behandling ... 23.
Mos til Udstopning ... 23.
Mjødbrygning ... 77.
Farvet Stenkit ... 77.
Fjervifter ... 78.
Kludesko ... 78.
Krølhaar ... 5, 78.

Husflidsarbejder.

En udskaaret Syæske ... 8.
En drejet, udskaaret Træpokal ... 16.
Oval Løvværksramme ... 16.
Oval Haandspejlsramme ... 16.
Et Skrivetøj i Lyreform ... 16.
Papirknive ... 24.
Udskaarne Linealer ... 24.
Et gammeldags Bord ... 32.
Drejede Arbejder ... 32.
Forskjellige Skeer af Træ ... 32.
Endestykke til et gammeldags Bord .. 40.
En gammeldags Træstol ... 40.
En drejet Lysestage ... 40.
En Garnvinde ... 40.
Et gammelt Syskrin i Almuestil .... 48.
Fotografirammer i Almuestil ... 64.
En Skammel ... 72.
Blomsterpotte-Kors ... 72.
Forskjellig Slags Sinkning ... 70.
Rammer og Ornamenter i Oldstil (Løvsavarbejde) ... 79.
En Knagerække ... 88.
Et drejet Keglespil ... 88.
Signetskaft og Skuffeknapper ... 88.
To Skuffe-Forsider ... 94.
En Fyrstikholder ... 94.
En firkantet Syæske og Sidestykker til en ottekantet Syæske ... 94.
Et Hus til et Lommeur ... 94.

Fra Boghylden ... 7, 15, 31, 80, 86.

Tillæg til Husvennen.

Nr. 17. Søndagen den 27de Januar 1884.

Hvad vil „Dansk Husflidsselskab“?

Tanken om at hæve Husfliden til en større Betydning er bleven hilset med Glæde i mange Egne af Landet. Sagen har dog ogsaa fundet Modstandere. Nogle se i Bestræbelserne for Husflidens Fremme en velment, men ubetimelig og ufrugtbar Iver. Andre frygte for, at Husflidens Fremme skal skade Arbejdernes aandelige Udvikling og gjøre ham til en Arbejdstræl. „Arbejderen“, siges der, „slider og slæber nok den hele Dag. Kan man nu ikke unde ham Aftenen til Hvile eller til lidt uskyldig Underholdning.“

Jo, det er Hensynet til de *Tusender af unge Mennesker*, der navnlig paa Landet, har flere *ledige Timer* hver Vinteraften, som Husflidstanken skylder sin Fremkomst. Ved en nyttig Anvendelse af mangen en *ellers ørkesløs* Time kan der ikke være Tale m, at forstyrre „den fornødne Hvile“.

Men saa hører man en anden Indvending blive gjort gjældende. „Denne Tid bør anvendes til at fremme *aandelige* Formaal: Oplysning og Uddannelse ved Læsning og Undervisning i Aftenskoler og Hjemmet;“ og der paastaas nu, at Husfliden maa stille sig fjendtlig overfor Folkets Oplysning, ved at hindre Ungdommen i at anvende sin Fritid i denne Retning.

Men er denne Indvending blot nogenlunde begrundet? Er det virkelig Tilfældet, at Mængden af store Drenge og voxne Karle udfylde Fritiden med saadan aandelig Husflid? Er Sandheden ikke netop den, at den aller største Del af Ungdommen ikke formaar at *udfylde* Fritiden med frugtbringende aandelig Syssel, ikke har Lyst og Anlæg til at arbejde med Tanken, eller til at underholdes aandeligt en hel Vinteraften, hvorimod den langt snarere vilde kunne fængsles af en let underholdende Haandgjerning. Ja man tør endogsaa bestemt paastaa, at mange af de unge netop igjennem en saadan kan føres til baade at *ville* og at *kunne noget* paa det aandelige Arbejdes Omraade, i det de gjennem Husflidssyslen vilde vinde en Opmærksomhed og Arbejdsevne, en Ro og en Stemning, som er gode Vilkaar for Oplysningsværket.

Se vi Tingen, som den i Virkeligheden er, kan det ikke hjælpe at nægte, at Tiden der om Vinteraftenerne saa ofte falder de unge lang, i Regelen tankeløst bliver brugt til *daarligt Tidsfordriv*, netop fordi det fattes paa Sans for Oplysning og paa Kjendskab til en Smule let underholdende Fritidssyssel, saaledes som Kvinden altid har fuldt op af. I Steden for at staa Oplysningen imod, vil Husfliden her tværtimod arbejde Haand i Haand med den, i det den vil forhindre saa megen sløv og slet Anvendelse af Fritiden og den deraf følgende Dorskhed og Raahed, som ofte er Oplysningens og Dannelsens allerværste Fjende.

Ikke alene i moralsk Henseende, som Forebygger af mangen Daarlighed, men ogsaa med Hensyn til det materielle Velvære *kan* Husfliden blive af stor Betydning for mangt et Hjem. De fleste unge bliver dog en Gang Arbejdere. Naar den unge i Tiden bliver sin egen Mand i smaa Kaar, da vil disse altid kunne *blidnes*, og det *fattige Hjem hygges* ved lidt Husflidssyssel. Denne vilde vise sig som en trofast Ven i mangen en lang Vinteraften og paa *mangen en arbejdsløs* Dag, som ellers bliver spildt. Man finder imidlertid ikke i Nutiden hos Ungdommen den

Lyst, eller den Øvelse, som er Forudsætningen hertil, og ørkesløs Forknythed bliver derfor ofte Forløberen for den bitre Armod, der kun alt for tit fæster Bo, hvor der kunde været tilfreds og nøjsom Virksomhed, naar Husfliden støttede og hyggede i det fattige Hjem. At Husfliden virkelig kan give et Bidrag til Udkommet, som ikke er at foragte, kræver intet Bevis. Tusender og atter Tusender af simple let udførlige Arbejder indføres i stedse stigende Mængde fra Udlandet, og vi giver andre Landes, især Tysklands, Arbejdere, den Fortjeneste, det Brød, som mangen fattig dansk Arbejder gjærne vilde tjene — blot han kunde finde Vejledning til Arbejdet og Afsætning for det.

At fremkalde denne Evne og Vilje, at støtte enhver Husflidsven, som særlig gjennem Husflidsforeninger og Skoler vil være med til at lære den unge at elske og agte den skyldfri Fritidsglæde, der ligger gjemt i Selvøvelsen i mangt et Haandarbejde, for derved at modarbejde daarlig, ja ofte fordærvelig Brug af mangen ørkesløs Time, det er Maalet, som „Dansk Husflidsselskab" har sat sig.

Dansk Husflidsselskabs Bestyrelsesmøde den 16de Januar 1884.

Næstformanden gav en Oversigt over det sidste Aars Virksomhed, som han betegnede som overordentlig glædelig i de forskjellige Retninger. Saaledes var den for Selskabets fremtidige Virksomhed meget betydningsfulde Lovforandring, hvortil Bestyrelsen havde fremsat Forslag, ikke alene vedtaget fuldstændigt, men kunde nu betegnes som traadt i Kraft, i det de 41 Foreninger med 5 Kr. Bidrag, som hertil udkrævedes, allerede var indtegnede. Denne Lovforandring har ikke alene bragt Bestyrelsen, gjennem sit Forretningsudvalg, i direkte Berøring og Vexelvirkning med Landets Husflidsforeninger og Husflidsvenner, men ogsaa medført en meget betydelig økonomisk Fordel ved Sekretariatets Inddragelse, der medfører en aarlig Besparelse af ca. 1500 Kroner, i det Sekretariatets Forretninger udføres uden Vederlag af det nuværende Forretningsudvalg. Aarets væsentligste Virksomhed faldt, som bekjendt, paa Husflidsudstillingen i Aalborg, som det i Aar var opnaaet at faa i umiddelbar Forbindelse med Landmandsforsamlingen. Denne Udstilling var efter alles Omdømme særlig vellykket, og løb af uden noget som helst Uheld og uden Underbalance, i det de til Præmie- og Udstillingsudgifter bevilgede 2000 Kr. knapt blev anvendte. Selskabets anden Hovedvirksomhed var faldet paa Afholdelsen af de aarlige Feriekursus i Husflidsarbejde. Disse maatte ogsaa betegnes som i alle Maader tilfredsstillende og vellykkede, og Bestyrelsen havde al Grund til at være særlig tilfreds baade med Lærerne og Eleverne, saa vel som med disses Udbytte, Arbejdsfærdighed og den herskende gode Tone under selve Undervisningen. De mange Ansøgere, der havde været, var det bedste Bevis paa den Interesse for Sagen som findes Landet over, og der var saaledes fremkommet en Del nye Kræfter, der vilde arbejde kraftigt for Sagens Fremme ved deres Hjemkomst, hvorom allerede var indkommet ikke faa Meddelelser. For denne Virksomhed i Hjemmet maatte man anse de 5000 Kr., Regeringen havde bevilget til Støtte for Husflidslærernes Bestræbelser, for at være af højeste Vigtighed, i det herved et vanskeligt Punkt i Lærernes Virksomhed overvandtes betydelig lettere.

Da den hidtilværende Bestyrelses Virksomhed dermed var betragtet som afsluttet, foretoges blandt den ny Bestyrelses Medlemmer Valg af Formand, Kasserer, to Udvalgsmedlemmer og to Revisorer. Valgte bleve enstemmig: Formand: Kmhr. Greve C. Moltke til Nørager.

Kasserer: Forretningsfører M. Cold.

Medl. af Udvalget: Fabrikant Severin Jensen og Redaktør N. C. Rom.

Revisorer: Grosserer Th. Wessel og Pastor emer. Vestesen.

Efter Bestyrelsesmødet sammentraadte Forretningsudvalget, bestaaende af Hhr. Cold, Jensen og Rom. Hr. Cold valgtes til Forretningsudvalgets Formand og er som saadan altsaa Selskabets Næstformand*).

Husflidsforeninger og Husflidsskoler.

Husflidskursus i Ulsø.

I November Maaned har Hr. Lærer Nielsen i i Ulsø afholdt et lille Efteraarskursus for et Par Elever, der ikke har set sig i Stand til at møde ved Ferieundervisningen. Af disse er den ene, Ungkarl Jens Peter Nielsen fra Havnlev, uddannet med Understøttelse af „Dansk Husflidsselskab". Tiden er benyttet meget flittig, fra 9 Morgen og i Reglen til Midnat, hvoraf Følgen har været en Mængde, og tilmed meget smukt Arbejde. Den anden Elev var Ungkarl Jens Jakob Bang fra Everdrup Sogn.

---

*) I Henhold til de ny Loves § 13, der lyder saaledes: Bestyrelsen bestaar af 9 Medlemmer, som af deres Midte vælger Formand og Kasserer, samt et Forretningsudvalg bestaaende af 2 Medlemmer og Kassereren. Udvalget udnævner selv sin Formand, der fungerer som Bestyrelsens Næstformand.

Dansk Husflidsselskabs Foreningsmedlemmer.

Indtil Selskabets Bestyrelsesmøde den 16de Januar var følgende Husflidsforeninger indmeldte som valgberettigede Medlemmer med et Aarsbidrag af 5 Kroner (i Henhold til de ny Loves § 11).

Husflidsforening.	Postadresse.	Formand.
Aarby	ved Kallundborg.	Grev Lerche.
Aarup og Omegns	Aarup.	Landinspektør Boesen.
Brahetrolleborg	Korinth.	Lærer Jørgensen Krogh.
Bjedstrup	Alken.	Lærer Meldgaard.
Brønderslev	Brønderslev.	Th. Thomsen.
Dalby	Kjerteminde.	Lærer Klinkby.
Diernisse	Faaborg.	Skovrider West.
Dronninglund Sogns	Asaa.	Lærer Lauritsen.
Everdrup	Rønnede.	Gaardejer N. Olsen, Taageskov.
Faaborg	Faaborg.	Apotheker Berg.
Faxe og Hylleholt Sognes	Faxe.	Lærer N. Hansen, Vallebo.
Frederiksberg Sogns	Kjøbenhavn.	Red. N. C. Rom.
Gjedsø	Silkeborg.	Lærer Sørensen.
Grindløse-Klinte	Bogense.	Lærer Kjøng, Grindløse.
Grinderslev østre Skoledistrikts	Skive.	Lærer P. Madsen, Mogenstrup.
Haastrup-Jordløse	Faaborg.	Lærer Th. Jørg. Nørrelund.
Horne	do.	Lærer H. C. N. Kistrup.
Høve-Flakkebjærg	Skjelskør.	Pastor Carlsen, Høve.
Jebjærg-Lyby	Skive.	Peder Jensen, Grande.
Kjøbenhavns	Kjøbenhavn.	Murmester Fussing.
Kjerteminde	Kjerteminde.	Kjøbmand H. Christensen.
Klank og Omegns	Aarhus.	Forstander C. Aaes.
Kolding	Kolding.	Fabrikant S. N. Bruun.
Lyderslev-Frøslev	Storeheddinge.	Lærer Henrichsen.
Mollerup	Laven.	Lærer Kornerup.
Oremandsgaards	Præstø.	Skovrider Rosthøi.
Silkeborg	Silkeborg.	Skoleforstander J. P. Andersen.
Skamstrup-Frydendal	Jyderup.	Gaardejer J. P. Bager, Bennebo.
Snesere Sogns	ved Præstø.	Gaardejer P. Hansen, Aaside.
Svanninge	Faaborg.	Rasmussen, Svanninge.
Særslev	Bogense.	Lærer M. C. Lund.
Sønder-Næraa	Højby.	Lærer Kirk.
Tersløse Skjellebjærg	Sorø.	Gaardejer L. Pedersen, Karsholt.
Tersløv Sogns	Tureby.	Pastor Blume.
Tjæreby	Skjelskør.	Hofjægerm. Scavenius, Basnæs.
Tranekjær-Tullebølle	Tranekjær.	Lærer Petersen.
Vejle Amts Vesteregn	Vejle.	Lærer H. Sørensen, Givskud, Iælling
Vejstrup	Kolding.	
Vesteraaby	Faaborg.	N. H. Larsen, Peirup.
Vesterskjerninge	Vesterskjerninge.	Lærer L. Nielsen.
Ørby	Samsø.	A. C. Mühldorff.

Endvidere var indmeldt som ordinære Medlemmer, med Aarsbidrag 2 Kroner:

Balle Husflidsforening, Silkeborg.
Besser Husflidsforening, Samsø.
Drigstrup Husflidsforening, Kjerteminde.
Gjentofte Husflidsforening, ved Kjøbenhavn.
Gjellerup Husflidsforening, Herning.
Herfølge Sædder Husflidsforening, Kjøge.
Medolden Husflidsforening, Slesvig.
Reerslev Arbejderforening, Ruds Vedby.
Ruds Vedby Husflidsforening.
Revninge Husflidsforening, Kjerteminde.
Viborg Husflidsforening, Viborg.
Ølsted Husflidsforening, Hinnerup og
Husflidsudvalget for Resen og Humlum Sognes Kommunalforening, pr. Struer.

Ialt er saaledes 54 Husflidsforeninger repræsenterede i „Dansk Husflidsselskab.

I Sønder-Næraa

ved Odense dannedes en ny Husflidsforening paa Grundlag af en ihærdig Virksomhed, der i flere Aar er udfoldet af Snedker Jørgen Jørgensen som Husflidslærer, bl. a. St. for Børnene i Sønder-Næraa Skole. Paa Foranledning af dennes Lærer, Hr. Kirk, foranstaltedes den nævnte Dag en lille privat Udstilling ved at Børnene indbødes til at tage deres færdige Sager med i Skolen den 10de December, han indbød saa Egnens Beboere til et Møde, samme Dags Aften, for at se, hvad Børnene havde formaaet at udføre i det sidste Aar paa en for Husflid ellers fattig Egn, og det lykkedes over al Forventning godt. Huset var godt besøgt og det var alles Mening, ved at se paa Samlingen, at det burde have været bekjendtgjort i Bladene, og en almindelig Udstilling afholdt. Pastor Nygaard var til Stede og holdt et Foredrag; efter ham Lærer Kirk, som spurgte de tilstedeværende, om de ikke skulde være enige, og slutte sig sammen om en saa velsignet Sag som paa en saa kort Tid bar saa rige Frugter, som her forelaa, og det var de alle enige om som var til Stede; han tog da Papir frem og bad Folk om at tegne sig som Medlemmer. Det gik rask, og der blev den Aften tegnet 30 Medlemmer med Bidrag fra 50 Øre til 2 Kroner aarlig. Derefter blev der foreslaaet en Avktion afholdt over de Sager, som Børnene ønskede solgt, og det gik livligt; ja en enkelt Dreng paa 9½ Aar solgte for 15 Kroner, mest Børstenbinderarbejde. Valget af Bestyrelse blev opsat til et senere Møde, men Foreningen indmeldtes foreløbig som Medlem i „Dansk Husflidsselskab".

Haandgjerningsskole i Dejret
(ved Rønde).

Da jeg i „Dansk Husflidstidende" flere Gange har set Opfordring fra den ærede Bestyrelse til alle Husflidslærere i Danmark om at give Indberetning om, hvad der bliver virket for nævnte Sags Fremme, skal jeg forsøge paa at give en Skildring af Husflidsundervisningen her i Byen. Denne tog sin Begyndelse den 12te Oktober med otte Elever, men jeg havde snart den Fornøjelse at se Antallet af dem stige med fire til og siden er der efterhaanden komne fler, saa nu har jeg 18 Elever.

Undervisningen bestod, i den første Maaned, mest af Træskærerarbejder, Gadekostebinding og andet Børstenbinderarbejde, hvorimod vi i den sidste Tid har haft en Del Huggehusarbejde i Skolen, og i Hjemmet har man paa det kraftigste været Børstenbindere.

Efter Jul fortsættes Skolen med Snedkerarbejde og jeg haaber at jeg, naar den 1ste Marts kommer, vil kunne glæde mig til et ganske godt Resultat, at sige hvis den samme Arbejdslyst vil være til Stede, som hidtil har gjennemtrængt, saa at sige, hver Mand i Skolen. Ja endog dem, som Forholdene har nødt til at blive hjemme, har ogsaa været ganske flittige og mangen Husbond har haft den Fornøjelse at se sin Karl tage sig meget Nyttigt for i Hjemmet i Steden for at gaa i Lediggang og Kortspil. Men paa den anden Side, vil jeg ikke dølge at jeg har haft ikke saa faa Vanskeligheder at kæmpe imod. Først gjaldt det om at faa et Lokale, som var passende og hvor vi kunde have Varme i Vintertiden, dernæst var det ogsaa lidt vanskeligt at faa nogen til at begynde først; thi det gik her som jeg tror det gaar andre Steder paa Landet, man vil først se om det kan gaa, om man kan lære noget og om det ikke vil blive for kostbart. Det første fik jeg afhjulpet ved paa egen Haand at leje et Kjøbmand Sørensen tilhørende Lokale som han ellers benyttede til Dansesal og hvorfor jeg maatte give 25 Kroner. Den anden Vanskelighed overvandt jeg ved at tilbyde, at hvis nogen blev kjed af Skolen inden Jul da skulde man ikke betale mer end en Krone, hvorimod man, hvis man deltog til 1ste Marts, skulde betale 4 Kroner pr. Elev for Lys, Varme og Husleje.

Den tredje Vanskelighed var Pengemangel, i Begyndelsen gik det nogenlunde, men da der er flere fattige imellem, som ikke altid kunne betale Materialet forud og jeg selv kun raader over, hvad jeg daglig kan tjene, saa forstaas let, at dette snart vilde blive for lidt, men ogsaa det blev vi hjulpet over, i det Hr. C. Th. Rom har overladt os en Del Varer paa Kredit, hvorfor vi ikke noksom kan takke ham da vi ellers var komne for meget i Forlegenhed for Penge.

Jeg slutter min Meddelelse for denne Gang med det Ønske, at vor Sag maa vinde god Fremgang i det kommende Aar til Gavn og Glæde for alle.

J. P. Pedersen,
Snedker.

Skamstrup-Frydendal Husflidsforening.
(Ved Jyderup).

Denne Forening, der i adskillige Aar siden sin Stiftelse har udfoldet en smuk Virksomhed under sin Formands, Gaardejer Jørgen Peter Bagers Ledelse, har i Vinter haft en Husflidsskole i Gang, hvori der er indskrevet 20 Elever. Der arbejdes i alle forskjellige Slags Landbrugsgjenstande gjennem forskjellige Fag, Hjulmager, Børstenbinderi, Kurvemager, samt ogsaa noget Billedskæring og andet Dekupørarbejde. Arbejdet foregaar efter Regler i det der ugentlig undervises 2 Aftener i de grove, svære Træarbejder, og 2 Aftener i de lettere Arbejder. Eleverne er inddelte i Hold saaledes at hvert Hold har Adgang 2 Aftener om Ugen fra 1ste Oktober til 1ste Marts. En god Bistand til Foretagendet har Hr. Hofjægermester Trechou til Frydendal ydet ved aarlig at skjænke Foreningen alt det raa Træmateriale den har

forbrugt. Foreningen har i hans Skov holdt 3 à 4 ret smukke og heldige Udstillinger, som har indbragt ret gode Overskud til Undervisningens Vedligeholdelse.

Arbejdsstuerne for Børn paa Kristianshavn.

stiftedes den 1ste Maj 1879 med det Formaal at give Børn af begge Kjøn og i en Alder fra 7 Aar, da de forlade Asylerne, til 14 Aar i den Tid, hvori de ikke er i Skole, en nyttig Beskjæftigelse, afpasset efter deres Alder og Kræfter, samtidig med at Børnene er under et paalideligt Tilsyn, medens Forældrene har Arbejde borte fra Hjemmet. Bestyrelsen har nu udsendt Beretning om Virksomheden i Aarene fra 1ste Maj 1882 til 3dje April 1883, i hvilket Arbejdsstuerne har været besøgt af 191 Børn, og det samlede Antal Børn, der har besøgt Arbejdsstuerne i de forløbne 4 Aar, har været 729, hvoraf 361 Piger og 368 Drenge. Ved Indmeldelsen var af disse Børn 247 i en Alder af 7 Aar, 160 af 8, 132 af 9, 94 af 10, 54 af 11, 33 af 12 og 9 af 13 Aar, hvilket Forhold synes at pege hen paa, dels at Børnenes Tilbøjelighed til Beskjæftigelse aftager med Alderen, dels — hvad der synes bekræftet af Erfaringen — at Forældrene lade Børnene søge betalende Arbejde saa snart som muligt, som f. Ex. ved Blomstersalg, Avissalg, Vrinder og lignende. At Indmeldelserne i Alderen fra 10 til 14 Aar forholdsvis er saa faa, har derimod sin naturlige Grund i, at Lovgivningen tillader Børn at gaa paa Fabriksarbejde efter det fyldte 10de Aar. I Modsætning hertil anføres, at 2 Pigebørn stadig har besøgt Arbejdsstuerne fra 17de Juni 1879 indtil deres Konfirmation. Hver af dem modtog en Belønning af Værdi 20 Kr. Arbejdsstuerne er aabne hver Søgnedag, og Børnene møde efter deres Skoletid fra Kl. 8—11 Formiddag eller fra Kl. 3—6 Eftermiddag. Pigerne har bl. a. forfærdiget: Pigekjoler, Drengebenklæder, Skjorter, Veste, Trøjer, Livstykker, Haandklæder, Lommetørklæder, Strømper, Muffediser og hæklede Tæpper, i alt 218 Stykker, hvorfor der er solgt 55 Alen Blonder og udført noget Broderi samt Reparation af Børnenes egne Klæder. Af Drengenes Arbejder kan fremhæves: Forfærdigelse af 9365 Stkr. Konvolut-Æsker, 180 Stkr. Papæsker, 20 Par Klædesko, samt Rensning af 7 Sække Kaffe. Intet af det forarbejdede er bleven solgt, men uddelt dels ved Juletid og dels ved andre passende Lejligheder til Børnene selv, i det Arbejdsstuerne bær Udgifterne til alle Materialierne. Samtidig med, at Børnene beskjæftiges, søges der gjennem Samtale at indpode dem Lyst til Arbejde og at paavirke dem i moralsk Henseende, ligesom der ogsaa af Bestyrerinden og andre oplæses passende Emner. I Sommerferien var 32 Børn anbragte paa Landet hos Familier. Den 6te Januar f. A. modtog Arbejdsstuerne efter afdøde Etatsraad Wains Ønske af hans Dødsbo 2000 Kr. udelukkende bestemt til Kjøb eller Opførelse af en egen Bygning. Aarets Indtægt var ca. 3300 Kr., nemlig Magistraten i Godtgjørelse for Husleje 1200 Kr., Kriminalrettens Fattigkasse 400 Kr, Kjøbenhavns Sparekasse 300 Kr., det Classenske Fideikommis og den Raben-Levetzauske Fond hver 200 Kr. og Etatsraad Holmblad 100 Kr. samt i aarlige Bidrag 708 Kr., hvoraf Enkefru H. Holm 100 Kr. Udgiften, inkl. Husleje 1200 Kr., var ca. 3150 Kr. og Underbalancen, der med Aarets Begyndelse var noget over 1050 Kr., var saaledes ved Aarets Slutning ca. 900 Kr. Bestyrelsen slutter sin Beretning med at bede enhver, som har Hjærte for de fattige og uheldig stillede Børn, om efter Evne at støtte den i Fremtiden enten med Pengebidrag aarlig eller en Gang for alle, med Klædningsstykker til Omsyning til Børnene eller paa anden Maade. Bestyrelsen saa vel som Bestyrerinden, Enkefru Klein, Strandgade 46, modtager Bidrag.

Kongelig Husflid.

Svenske Blade giver nogle Julemeddelelser om den svenske Kongefamilie, som viser, at flere af dennes Medlemmer dyrker baade Kunst- og Husflid med stor Dygtighed, saa at flere værdifulde Julegaver kunde skjænkes af eget Arbejde. Kronprinsesse Viktoria havde saaledes modelleret en Buste af sig selv i Gibs og udskaaret et Skatol i Valnødtræ hvilke smukke Arbejder hendes Mand fik. Til sin Svigermoder havde hun modelleret en Spejl-Ramme i Rokoko-Stil. Kronprins Gustaf gav Dronningen et Skrin med smukt Træskærer-Arbejde, som han selv havde udført, og til sin Hustru havde han forsynet et Valnød-Foderal til et Vægge-Ur med rig Udskæring i Almue-Stil.

Krølhaars Fabrikation af Svinebørster.

Svinebørster er et fortrinligt Stof til Udstopning af Madratser og Møbler, naar de først tilberedes paa den rigtige Maade. De piskes først ud i stærk Sodalud, for at skille dem ved Fedt og Urenligheder, og derefter spindes de meget haardt sammen til tykke Tov paa et Hjul, der ligner det Rebslagerne bruge. Det rulles derpaa sammen og koges flere Timer i Vand i en Kjedel, hvor efter de tørres ophængt i en varm Tørrestue eller i en middelvarm Ovn. Naar Tovrullen er aldeles tørt, oppilles det og leverer da et Stof, der ikke kan skilles fra Krølhaar, og det er lige saa fortrinligt til Udstopning som disse.

Om Gibs og Gibsstøbning.

Gibs er en Kalkart, der er sammensat af Kalk og Svovlsyre, der i Forbindelse med en vis Mængde kemisk bundet Vand danner en fast stenagtig Masse. Naar denne ophedes henved 150 Grader udskiller Vandet sig i Dampform og det tilbageværende kalder man da, skjønt temmelig uegentlig, „brændt" Gibs, der har den ejendommelige Egenskab atter at danne en stenagtig Masse, naar den pulveriseret sammenrøres med Vand. Det vandfri Gibspulver optager nemlig atter Vand, kemisk bundet, hvorved det i faa Minutter fra en vællingagtig Masse overgaar til en fast, eller „hærdner". Denne mærkelige Egenskab skylder Gibsen sin Anvendelse i mangfoldige Øjemed til Afstøbning, thi naar Gibsvællingen hærdner paa en Overflade af en bestemt Dannelse, gjengives denne Overflades Forhøjninger og Fordybninger nøjagtigt, naar Gibsskallen skilles fra Gjenstanden, og ved atter at støbe Gibs i den saaledes erholdte Form, faar man en Gjengivelse af den oprindelige Gjenstands Form.

Til Støbningen bruges god brændt Gibs, som kan faas hos Gibsere og Materialister, samt paa hvert Apothek, for en halv Snes Øre Pundet. Dette Gibspulver maa bevares i en glasseret Krukke med overbundet Blære, eller i en Glaskrukke med tæt Prop, saaledes at det er fuldstændig sikret mod Fugtighed, da denne gjør Gibsen „død" og uskikket til Støbning.

Fremgangsmaaden ved Støbningen er selvfølgelig meget forskjellig, efter Formaalets Beskaffenhed. Dersom man f. Ex. blot vil faststøbe en Brænder paa en Lampebeholder, fjærnes først alt gammel Gibs og Stenoljen afvaskes med Sodalud. I en Underkop udrører man derpaa hurtigt et Par Spiseskefulde Gibs i saa meget Vand, at der dannes en lind Grød. Med en flad Træspaan fyldes denne i Brænderens Ring og Beholderens Hals trykkes fast i denne med en let vrikkende Bevægelse, til den sidder i rette Stilling. Det overflødig udtraadte Gibs afslættes og fjærnes med Pegefingeren indvendig og udvendig, uden at Forbindelsen mellem Glas og Metal rokkes, og Lampen hensættes i Ro til Gibsen om nogle Timer er fuldstændig fast og Forbindelsen urokkelig. Da Gibsen hærdner i Løbet af faa Minutter maa hele Arbejdet her, som ved al anden Gibsstøbning, foregaa hurtigt. Bliver Gibsen i Koppen lidt førend den er anvendt, nytter det ikke at røre den tynd ud med Vand, da den saa kun daarligt eller slet ikke binder. Den maa i saa Fald kasseres og ny Gibs udrøres til Brug.

Vi skal senere beskrive Fremgangsmaaden ved Gibsafstøbning af Gjenstande.

Spindelvævfletning.

Af almindelig galvaniseret Jærntraad, af den Slags Murerne bruge til at fæste Rør paa med, kan med Lethed i Form af Spindelvæv flettes Næt i smaa Havelaager og lign. til Hegn for Smaakræ, saaledes som vedføjede Figur viser. Rammen kan forfærdiges af 5/4 Tommes Bræddelægter paa to Tommers Bredde, med en Skraarigle i hvert Hjørne til Afstivning. Først dannes en 3 Tommers Ring af lidt tykkere Staaltraad, og derfra trækkes Traade, som Egerne i et Hjul, ud til alle Sider

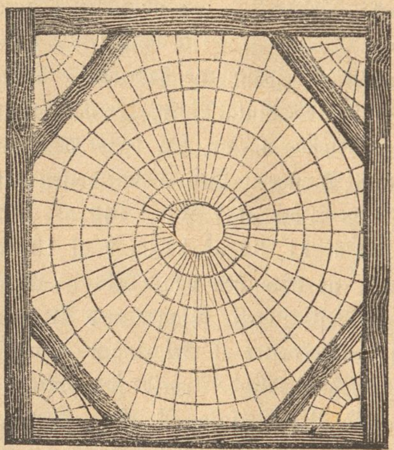

og fæstes i Rammen med Smaasøm, hvorefter man til sidst indfletter en spiralformig Traad rundt fra Ringen i Midten, saa at det hele ligner en Spindelvæv. Hjørnerne behandles paa lignende Maade, som Tegningen viser.

Lammehaler som Pudsere for Lampernes Cylinderglas.

Man er ofte i Forlegenhed med Rensningen af Cylinderglasset til Stenoljelamper, naar man ikke har en dertil dannet Pudser, der ganske vist kan kjøbes i Butikerne, men som man med Lethed kan tildanne selv af Lammehaler, der ellers ofte afskæres og bortkastes ved Slagtningen. Halerne tilberedes paa følgende Maade: Man krænger Skindet forsigtigt tilbage fra den indvendige Benhvirvel, kommer noget fintstødt Alun ind i den hule Hale og hænger den i Træk, indtil den er tørret. Derpaa tildannes et spidst Spanskrør, hvorpaa Halen bliver trukket og man har nu en fortrinlig Glasrenser, der kan bruges i mange Aar. Naar den er blevet smudset, vaskes den i Sæbevand samt tørres, hvorved den atter bliver som ny. En saadan Renser koster kun lidet at forfærdige, og er en meget let afsættelig Nødvendighedsgjenstand. Vi give denne Meddelelse for at henlede Opmærksomheden paa denne lille Husflid, da vi er overbevist om, at mangen en Husflidsmand let vil være i Stand til at danne en lille Indtægt ved Forfærdigelsen af disse praktiske Lampepudsere.

Boghylden.

Kanaan. Minder fra Forjættelsernes, den hellige Histories og Profetiernes Land af Adam Dan. Chikago. I Kommission hos Karl Schønberg, Kbhv. (ca 700 Sider).

Denne Bog indeholder mange interessante Meddelelser og Betragtninger fra Rejser i det hellige Land af Forf., der i sin Tid var Missionær og nu er dansk Præst i Kalifornien.

Anvisning til Biavl efter Dziersonske Methode, af Hofjægermester A. Brun. Udkommer i 4 Hæfter à 85 Øre. A. F. Høst & Søns Forlag.

Vi skal nærmere omtale denne interessante Bog, naar Slutningen er modtaget.

Præsidenten. Fortælling af Karl Emil Franzos i avtoriseret Overſættelse af Fr. Winkel Horn. Schubothes Forlag. (294 Sider). En ypperlig Bog, som bør anskaffes af enhver Sognebogsamling.

Vejen til Velstand og Lykke. Anvist af Lavrids Jørgensen (32 Sider).

„Denne Bog tilegnes særlig den danske Ungdom med det inderlige Ønske, at den maa gjøre nogen Nytte blandt den" siger Forf. i Fororbet, og vi kan ikke skjønne bedre, end at dette i fuldt Maal vil kunne ske om Ungdommen vil lægge sig Bogens mange gode Ord paa Sinde.

Begrebet Vin hos os og hos Jøderne. Ved —r. Sammes Forlag (16 Sider).

Højskamling eller Skamlingbankens Historie, af Karl Hede er Navnet paa en interessant, af varm Fædrelandskjærlighed gjennemsyret Skildring af den sønderjydske Vækkelsestid og af de patriotiske Mænds Taler og Bedrifter, som gav denne Tid sit Præg. Bør findes i enhver Sognebogsamling. (216 Sider). Konrad Jørgensens Forlag.

Chr. G. P. Fuglsang: **Konditori og Kagebagning.** En praktisk Vejledning affattet saavel med Hensyn til Bageri som til store og smaa Husholdninger. Denne lille Bog, af en forhenværende Bager, synes at afgive en god Vejledning i Kagebageriets mangfoldige Sammensætninger. (Vald. Petersens Forlag).

„Sædemanden". (G.E.C. Gads Forlagsboghandel). Vi har tidligere haft Lejlighed til at henlede vore Læseres Opmærksomhed paa dette kristelige Ugeblad, der hidtil har været redigeret med saa megen Dygtighed af Pastor Chr. Møller ved St. Paulskirken. Fra Nytaar overgaar Redaktionen til Paludan-Müller i Hillerød, der agter at fortsætte Bladet i det paabegyndte Spor, hvorfor vi fremdeles vil anbefale „Sædemanden" til enhver, der ønsker sund og kristelig Læsning til Opbyggelse. Bladet indeholder i hvert Nr. en udvalgt kjærnefuld Prædiken til paagjældende Søndag. Koster 1 Kr. fjerdingaarlig.

Paa det Miloske Forlag er udkommet:
Den stille Trøster. Andet Oplag, og

Kristelig Ledsager. En Formanings- og Trøstebog for unge og gamle. Af „en Landsbypræst".

Begge disse Skrifter kan anbefales paa det bedste. Den stille Trøster er trykt paa store Blade med meget store Bogstaver og bestemt til at ophænges i Sygeværelset, hvor de udvalgte Skriftsprog sikkert vil bringe mange lidende Trøst og Sindsro. Kristelig Ledsager bringer Raad og Formaninger hvilende paa Skriftens Grund for alle Aldere og for alle Forhold og vil derfor være en god gudelig Bog at have i Huset.

Under Titlen „Mamma, hvad skall jag göra?" har Redaktøren for den praktiske Arbejdsskole for Børn og Ungdom i Stockholm, Hr. K. E. Palmgrén udgivet en Bog, paa hvilken det er os en Fornøjelse at henlede Mødrenes Opmærksomhed. Thi det er ganske vist en Børnebog, men det er de voxne, der skal benytte den, for saa vidt det er dem, der skal lære Børnene at beskjæftige sig i deres ledige Timer. Og i saa Henseende giver Bogen mange fortræffelige Anvisninger, Mønstre til at udføre alle Slags Smaaarbejder ved Prikning og Syning, paa Kanevas, af Papir og Vorbug, ved Modellering og Udklipning m. m. Der findes i Bogen Mønstre af alle Slags, lige fra de letteste for Børnene i den tidligste Alder til vanskeligere Ting, som egner sig for dem, der er særlig nemme paa Fingrene, og den medfølgende Text giver tilstrækkelig Oplysning om, hvorledes disse Mønstre, af hvilke de fleste vidne om ægte kunstnerisk Sans og Smag, skal udføres praktisk. Det hedder et Sted i Forfatterens Indledning: „I Almindelighed er de her forelagte Mønstre alle sammen konkrete, følgelig praktisk anvendelige og med det Formaal: gjennem Vækkelse af Glæde og Interesse for et nyttigt Arbejde at kunne indvirke velgjørende paa alle Barnets Sanser og dets hele Sjæl".

Bogen er meget smukt udstyret og koster 3 Kr. 75 Øre.

Haandgjerningsbog for Ungdommen. (N. C. Rom. Fjerde Oplag). „Morgenbladet" anmelder under 22de f. M. saaledes: „Det er glædeligt at se, at en Bog som denne kan opnaa en saa stor Udbredelse, at et fjerde Oplag er nødvendigt. Det er nemlig en meget nyttig Bog, skrevet i et klart og tydeligt Sprog, og indeholdende en Mængde lærerigt og gavnligt Stof, som yderligere anskueliggjøres ved mangfoldige oplysende Tegninger. Den indeholder Anvisning til, hvorledes man paa den nemmeste og billigste Maade kan opnaa Færdigheder i saadanne Arbejder, som uden for stort et Apparat af Instrumenter, Værktøj osv. kan udføres i Hjemmet, saasom Træarbejde, Kurvefletning, Drejning, Paparbejde, Metalarbejde, Børstebinding osv. Af det ny Oplag er de første syv Hæfter er allerede udkomne, og de lover godt for Bogens Fortsættelse. Det havde været heldigt, om Forf. havde behandlet Afsnittet om Udskæring i Almuestil endnu udførligere og til Gjengjæld havde indskrænket sine Anvisninger til Naturstilens Anvendelse en Del. Ogsaa den norske Træskærerkunst kunde have fortjent en omhyggeligere Bearbejdelse. Men som Bogen er, fortjener den Anerkjendelse og saa stor Udbredelse som muligt og særligt paa Landet maa den kunne gjøre god Nytte. Vinder Husfliden mere og mere Indgang her hjemme, er der Haab om, at vi ogsaa en Gang naar det næste Trin, nemlig Kunstflid."

Haandgjerningsbogen.

Paa given Anledning meddeles Kjøberne af Bogens tidligere Oplag, at alle de Tilføjelser, som er komne til i den nu afsluttede forøgede Udgave, efter Haanden vil blive meddelt i „Husflidstidenden".

Husflidssang.

Talen om „Tidsfordriv"
Afsked giv!
Tag Ordet: „vel benytte"
i Bytte.
Vil Tiden træg dig falde,
det kommer kun fordi,
du lærte ej at kalde
paa dine Venner ti,
som Gud dig gav i Hyre,
til Fryd og Gavn at styre
ved Lyset, som du fik
i din Sjæl, dit Blik.

Skjøn er til hver en Tid
Haandens Flid;
en Tak til Evnens Giver
den bliver.
Om ej Guds Naadegaver
i Aand og Haanden sund
benyttes vel, du graver
i Jorden ned dit Pund.
Din Herre did dig kaldte
hans Eje at forvalte;
din Gjerning pryde skal
ret dit høje Kald:

Livet det er forvist
stakket trist;
Gud hjælp dig vel at bruge
hver Uge!
Gid du, naar Klokken kimer
kan sige: „vel og smukt
jeg Ugens Frihedstimer
har efter Evne brugt!"
Har du Guds Gaver agtet,
om og kun lidt du magted,
Gud tage vel imod
mildt din Vilje god.

Talen om Tidsfordriv
Afsked giv!
og læg dig, Tid at vinde
paa Sinde!
Ja søg at vinde Tiden,
som Traaden fra en Ten
og væve den ved Fliden
til Glæde mønsterren!
Da hver en Dag dig levner
en Fest for dine Evner,
en Hvile glad og sød
just i Flidens Skjød.

P. A. Ravnholdt.

Fra Husflidsudstillingen i Aalborg.

Præsidiet for den 15de danske Landmandsforsamling har under 8de Decbr. tilstillet „Dansk Husflidsselskab"s Repræsentant, ved Udstillingen, Redaktør N. C. Rom sin Sølvmedaille med Komitteens forbindligste Tak som Anerkjendelse af hans Ledelse ved Ordningen af Husflidsudstillingen.

Husflidsarbejder.

Fladt Billedskærerarbejde.

Med „Dansk Husflidstidende" for Januar følger Tegninger til:

1. En udskaaret Syæske. Selve Æskens Forfærdigelse behøver ikke at beskrives her, hvor vi blot behøver Forklaring over Fremgangsmaaden ved Udsmykningens Udførelse. Denne foretages paa den Maade, at man først overfører Tegningens Linjer paa Laaget og de fire Sidestykker. Dette sker lettest ved Gjennemtegning over blaat Kalkerpapir. Linjerne rettes og eftergaas nu med Blyant. Derpaa nedsættes alle Omrids, i en halv Linjes Dybde, nøjagtigt og skarpt med Billedskærerjærn, der passer til hver Linjes Krumning, hvorefter den paa Tegningerne overstregede Bund forsigtigt bortstikkes i samme Dybde, ens dyb over alt. Bunden renses bedst med ganske smalle flade Huljærn og med en lille Skraamejsel i Krogene. Naar alt er pudset og smukt punsles (overprikkes) hele Bunden ensformigt og omhyggeligt med en stump Syl og hele Arbejdet bones med Vox opløst i Terpentin, hvortil nærmere Anvisning findes i „Haandgjerningsbog for Ungdommen".

2. Laag til Æsker af forskjellig Størrelse og forskjellig Tegning. Arbejdet udføres paa den i foregaaende beskrevne Maade.

Denne Art fladt udskaaret Arbejde egner sig særligt for dem, der ikke har Evne til at udføre egentligt Billedskærerarbejde.

De her anførte Arbejder findes aftegnede i nedennævnte Husflidstegninger, andet Hæfte.

Husflidstegninger.

Forbilleder for **Haandgjerningsskoler** og **Husflidsarbejder.** Udgiven af N. C. Rom.

Heraf udkommer en Række Hæfter, indeholdende omhyggeligt udvalgte og smukt udførte Tegninger til mangfoldige Husflidsarbejder.

Faas gjennem alle Boglader for 50 Øre Hæftet, der hvert indeholder 16 Blade.

Indhold: Hvad vil „Dansk Husflidsselskab"? — Dansk Husflidsselskabs Bestyrelsesmøde den 16de Janvar 1884. — Husflidsforeninger og Husflidsskoler. — Dansk Husflidsselskabs Foreningsmedlemmer. — Kongelig Husflid. — Krølhaars Fabrikation af Svinebørster. — Om Gibs og Gibsstøbning. — Spindelvævfletning. — Boghylden. — Haandgjerningsbogen. — Husflidssang, af P. A. Ravnholdt. — Fra Husflidsudstillingen i Aalborg. — Husflidsarbejder. — Husflidstegninger.

„Dansk Husflidstidende" udkommer en Gang maanedlig, ledsaget af et Tillæg med litograferede Husflidstegninger, og kan bestilles paa alle Postkontorer samt hos alle Landpostbude for 50 Øre fjerdingaarlig, frit tilsendt.

Kjøbenhavn. — Trykt hos J. H. Schultz.

Tillæg til Husvennen.

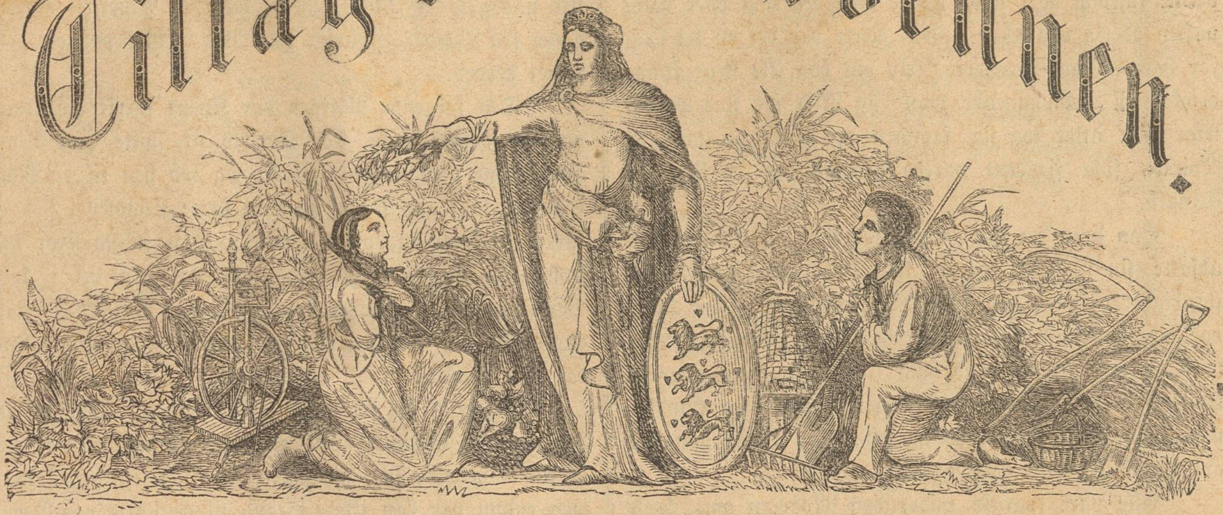

Nr. 20. Søndagen den 17de Februar 1884.

Legetøj-Lars.

Husflidshistorie af Bertrand.

hele Byen var der ikke et Barn, uden at det jo kjendte Lars. Naar han kom gaaende hen ad Gaden tilraabte Børnene ham deres „God Dag“, og ilede ham i Møde; ja selv den allermindste, som var nær ved at falde over sine Ben for at vinde med, tiljublede ham sit „Doda 'as“.

Naar de saa kom hen til ham, havde han altid noget morsomt at sige, eller ogsaa skulde han have et eller andet at vide, som de alle sammen vilde oplyse ham om.

„Men,“ vil Læseren nok spørge, „hvem var da denne Lars, som saaledes forstod at være Ven med Børnene? Og Svaret lyder kort og godt, at det var ham, der ejede det aller yderste Hus i Byen.

Det var et Hus som alle andre Huse med en Skorsten og to Døre samt Blomsterpotter i Vinduerne; men naar man saa tittede over det lave Havegjærde, blev maa uvilkaarlig staaende stille et Øjeblik; thi der inde stod alt i den netteste Orden. Køkkenurterne var fri for Ugræs, og Gangene smukt rensede, og henne foran Huset prangede Blomster i alle Farver og sendte deres Vellugt helt ud paa Vejen. Bag ved Haven fandtes en lille Jordlod, som hørte til Huset, og hvorpaa en Ko græssede. Det hele bar Præg af, at Beboerne der inde førte et lykkeligt Liv og havde deres tarvelige, men nødtørftige Udkomme.

Lars var en rask og munter Mand paa henved fyrgetyve Aar, hans Kone var lidt yngre, og saa havde de en lille Søn paa omtrent syv Aar, som ogsaa hed Lars; men for nu, paa Grund af Navnet, ikke at forvexle Fader med Søn, blev denne altid kaldt „Lars omme ved Larses“; det var vel et langt Navn, men han var ogsaa født paa en af Aarets længste Dage.

Her har vi altsaa hele Familien; thi skjønt Hunden og Katten ogsaa helst vilde regnes med, var de dog kun at betragte som Tjenere.

Der fandt et kjærligt Forhold Sted i denne lille Familie, og de hjalp hinanden troligt med at holde Savn og Nød fra Døren. Det hændtes ofte, at Lars gik paa Arbejde; men naar han var borte, passede Konen Forretningerne hjemme. Man skulde saaledes tro, at Familien maatte være fuldkommen lykkelig; men ogsaa til dette lille Paradis havde Slangen forstaaet at bane sig Vej.

Undertiden kunde det ske, at Lars saa aldeles hengav sig til Drik, at hun var helt ude af Stand til at foretage sig noget. At Arbejdet hjemme derved blev forsømt var dog ikke det værste; men naar han som oftest havde sammensparet nogle Penge, der skulde bruges til et eller andet nødvendigt, satte han dem paa denne Maade overstyr uden at tænke paa Følgerne.

Til saadanne Tider havde hans Kone ingen Ind-

flydelse paa ham, og naar han saaledes gik og svirede, var han ligegyldig for alt undtagen for at faa noget at drikke, ligesom han, naar denne Svaghed kom over ham, næsten aldrig var ædru. Des værre var det en let Sag for ham at faa Brændevin, selv om han ikke strax kunde betale; thi Vedkommende vidste sig sikker for sine Penge, naar han atter tog sig sammen og holdt op med sit Svireri, som sjældent varede længere end en Uge ad Gangen.

Han drev det dog aldrig saa vidt, at han derved udsatte sin Familie for at lide Nød, men deres Omstændigheder kunde dog heller ikke forbedres. Hans Kone var meget bekymret derover; men hun viste sig stedse mild og overbærende mod ham, og naar han, efter at han atter var bleven ædru, inderlig fortrød sin Handlemaade og bad hende om Tilgivelse, saa kunde hun ikke andet, end lade alt være glemt.

Lille Lars spurgte undertiden Moderen om, hvad hans Fader fejlede, og hun gav ham altid det samme Svar: „Stakkels Fader, han er syg!" og naar nogen saa spurgte ham om, hvordan de havde det hjemme, gav han dem ganske troskyldig det samme Svar, som han havde faaet af Moderen, og dermed lod man sig altid nøje; thi saa vidste jo enhver Besked.

Selv Børnene i Byen troede paa lille Larses Forklaring, at hans Fader virkelig var syg, hvorfor man sjældent saa dem gjøre Nar ad ham, naar han i en temmelig beruset Tilstand kom gaaende hen ad Gaden, tværtimod stod de stille og saa forundrede efter ham; thi der manglede dem noget, naar han saaledes gik dem stiltiende forbi.

Kun sjældent talte Folk til ham om denne hans Svaghed; thi de vidste, hvor ondt det gjorde ham blot at tænke derpaa, vel ogsaa fordi har var almindelig afholdt i hans gode Dage.

En Aften, da saaledes hans onde Aand havde faaet Herredømme over ham, kom han gaaende op ad Gaden hen mod sit Hjem. Det var saa mørkt, at man knapt kunde se en Haand for sig, og som han nu med usikker Gang ravede hjemad i en aldeles beruset Tilstand, faldt han over en Stendynge, som laa ved Siden af Vejen.

Helt fortumlet af Faldet laa han rolig et Øjeblik, men kom dog atter til sig selv ved en smertelig Fornemmelse i det ene Ben. Med Møje rejste han sig op og naaede med megen Anstrængelse sit Hus. Hans Kone, som hørte ham komme, gik hen for at aabne Døren; men i det han traadte ind, undslap hende et dæmpet Skrig; thi saaledes havde hun aldrig før set ham komme.

I Faldet havde han skrabet Hænder og Ansigt til Blods, hvorfor den Tanke paakom hende, at han havde været oppe at slaas. Han satte sig ned paa en Stol og fandt sig taalmodig i, at hun vaskede ham, hvorpaa hun fik ham bragt til Sengs. Vel klagede han over Smerter i det ene Knæ, men da det tilsyneladende ikke havde taget Skade, mente hun, at Smerten hidrørte alene fra Stødet, hvorfor hun ikke tænkte paa at gjøre noget derved.

Den følgende Morgen var Knæet stærkt opsvulmet, og det voldte ham stor Smerte at støtte paa Benet. Hans Kone blev noget ængstelig og løb hen til en Mand i Byen, som gav sig af med at sætte Lemmer i Led og kurere lignende udvortes Skade. Han fulgte strax med hende, og da han saa Knæet, badede han det i koldt Vand og lod lægge et Omslag paa, der skulde tage Hævelsen bort, hvorpaa han erklærede, at der ingen Fare var paa Færde.

Saaledes gik nu nogle Dage. Hans Kone plejede ham med al mulig Ømhed og følte sig næsten glad ved at kunne beholde ham hjemme. Hævelsen svandt vel bort, men endnu var han ikke i Stand til at støtte paa Benet. Da overtalte hun ham til, at de skulde lade Lægen hente; thi hun havde ingen Tiltro til den anden Mand.

Lægen kom; men da han havde undersøgt Knæet meget længe og omhyggeligt sagde han endelig, at Knæskallen var slaaet itu, og at det var et meget slemt Tilfælde. Han forordnede nu de nødvendige Lægemidler og paalagde ham at forholde sig rolig i Sengen indtil videre.

Her laa han nu og havde kun sine Tanker at beskjæftige sig med; men til Trods for sit i Reglen muntre Sind, kunde han dog ikke bortjage de mørke Tanker, der strømmede ind paa ham, og han gjorde sig haarde Bebrejdelser for al den Ulykke og Sorg, han førte over sin Familie.

Hans Kone var meget bekymret for, at han ikke helt skulde komme sig igjen, dog viste hun sig altid tilfreds og kjærlig, og søgte at opmuntre ham; men dette bragte ham endnu mere til at føle sin Uret. — Og det blev et langt Sygeleje han fik til at erkjende den i.

Endelig kom han saa vidt, at han kunde sidde oppe; men havde det været kjedeligt og trættende at ligge i Sengen, saa blev Tiden ham endnu længere ved saaledes at sidde uden nogen Sysselsættelse; tillige lod Lægen sig mærke med, at han aldrig vilde faa sin Førlighed igjen, og han blev urolig i Sindet ved at tænke paa, at han for Fremtiden skulde gaa omkring ved en Stok; thi i saadan en Tilstand vilde det være umuligt for ham at ernære sin Familie.

Hans Kone søgte paa forskjellig Maade at give ham noget at bestille, uden at det dog rigtig tilfredsstillede ham; men nu traadte lille Lars til som den, der bragte Trøst baade nu og i de kommende Dage.

Faderen holdt meget af at have lille Lars inde hos sig; dog ret længe kunde den af Naturen livlige Dreng ikke finde sig tilfreds med det snævre Rum inden

for de fire Vægge, derfor maatte han se at finde paa noget, der kunde fængsle Sønnen vil ham. Han fortalte da Historier for ham; men hvorvel lille Lars var en opmærksom Tilhører, saa blev dog Enden den, at naar Historien var ude, var Lars kort efter ogsaa ude at tage sig en Dyst paa Gaden.

Men nu fandt Lars paa et andet Raad. Han prøvede paa, om han ikke kunde lave noget Legetøj af Træ for dermed at more sin Søn. Vel var han ikke strax nogen Mester dertil, men det gik dog taaleligt, ligesom Lars ogsaa fandt stor Fornøjelse ved at sidde og se paa Faderen, og hvor glad blev denne ikke, naar han saa Sønnens glædestraalende Ansigt ved at modtage disse Smaating.

Han havde nu lavet forskjellige Gjenstande, og længe varede det ikke, før Børnene i Byen blev opmærksomme derpaa, og snart fik han rigtig travlt med at tilfredsstille alles Fordringer, ligesom det ogsaa blev ham et indbringende Arbejde, da Børnenes Forældre ved enhver Lejlighed viste ham Velvilje, ikke som en Gave, men som noget, han kunde gjøre Fordring paa.

Det var ham til stor Opmuntring, at han saaledes atter kunde samle Børnene om sig, og skjønt det navnlig var Drengene, han tog sig af, saa glemte han dog heller ikke Pigerne, dog her viste Sønnen sig snart som sin Faders Mester.

Ved stadig at gaa og se paa Faderen fik Lars Lyst til at prøve paa, om han ikke ogsaa kunde lave noget. I Begyndelsen maatte Faderen vel hjælpe ham af og til; men saa gjorde Lars Gjengjæld ved altid at finde paa noget nyt. Især var det Pigerne han tænkte paa; han lavede Møbler til deres Dukkestuer og lignende, og skjønt han ikke, naar han havde lavet noget rigtig smukt, gav det til den første den bedste, saa var han dog alligevel alle Pigernes Ven.

Der var nu bleven et helt Legetøjsværksted, og da hans Ben var kommen sig saa vidt, at han kunde taale det, indrettede han sig et rigtig Værksted ude, og han blev snart almindelig bekjendt under Navnet Legetøj-Lars. Desuden indskrænkede hans Arbejde sig heller ikke længere til Egnens Morskab; men navnlig til Jul forsynede han Kjøbmændene inde i Byen med allehaande Legetøj, hvilket han fik rigtig godt betalt.

Skjønt lille Lars var meget flittig til at hjælpe sin Fader, saa glemte han dog ikke Legepladsen. Han havde ved sin Fader vundet en vis Anseelse blandt Byens Børn og var altid deres Anfører, hvor det gik lystigt til, ja selv i Skolen kunde han, navnlig ved den Hjælp han fik af sin Fader, maale sig med enhver.

Der var nu saaledes en Del Aar forløbne. Faderen havde siden sit Uheld helt overvunden sin tidligere Svaghed, ja ikke en eneste Gang siden havde man set ham beruset, og Lars var bleven en stor Dreng, der allerede gik til Konfirmation. Selve Konfirmationsdagen var en sand Festdag for den lille Familie. Forældre og Søn fulgtes ad til Kirken og blev hilste med Venlighed af den allerede forsamlede Menighed; til sidst kom Præsten, og den højtidelige Handling tog sin Begyndelse.

Under Løftets Aflæggelse henvendte Præsten sig særlig til Lars i nogle simple men hjærtelige Ord, og den hele Menighed, men især de lykkelige Forældre var dybt rørte.

Hen paa Eftermiddagen modtog Lars flere betydelige Gaver fra sine Skole- og Legekammerater, ligesom Familien i det hele taget ikke blev glemt af Forældrene. Det var en sand Fest i det lille Hus, og Forældrene takkede inderlig Herren, der havde vist dem sin store Naade i Prøvelsernes Tid.

Efter sin Konfirmation kom Lars i Snedkerlære, og det viste sig snart, hvilken Nytte han havde haft af saaledes at gaa og snitte hjemme; thi han var nem til at lære, alt hvad han lavede bar Spor af en vis Nethed, og han viste derved en udviklet Skjønhedssans, saa han blev tidlig en Mester i sit Fag. Men skjønt han har det rigtig godt ude blandt fremmede, saa har han dog ikke glemt sit Barndomshjem, men besøger det, saa ofte der gives Lejlighed.

Den gamle Lars og hans Kone lever endnu i deres nette lille Hus i Udkanten af Byen, og han er endnu den samme muntre Mand, der altid nynner ved sit Arbejde. Ofte faar han Besøg af Byens gamle Mænd, der ikke kunde undvære ham; men jævnlig skal om at have en Passiar med ham. Han sidder i jævn Velstand, og naar han en Gang gaar bort, vil han blive savnet, saavel af unge som af gamle, og mange vil da først rigtig faa Øjnene op for hans sande Værdi.

Se det var kun en lille, ganske simpel Hverdagshistorie. Men det kunde dog være at mere end en af vore unge Læsere kunde faa en god Tanke ved at læse den — og derfor staar den nu her i Bladet.

Husflidsforeninger og Husflidsskoler.

Tved-Tange Husflidsforening.

Ifølge venlig Opfordring i „Husflidstidende" meddeles herved lidt angaaende den kjære Husflidssag paa vor Egn. I Begyndelsen af November Maaned paabegyndtes her i Tved en Husflidsskole. Vi kastede os over Kostebinding, og kjøbte saaledes for vore sammensparede Penge en lille Pakke Materiale hos C. Th. Rom & Co., men snart kunde vi skrive efter mere og større Kvantum, saa vi i Slutningen af Januar Maaned havde kjøbt for omtrent 120 Kr. Materiale og Redskaber.

Lysten til Husflidsarbejde var saaledes vakt her i

min lille Kreds paa Jyllands Vestkyst, og har nu givet et fornøjeligt lille Udslag, i det der den 27de Januar stiftedes en Forening med bestemte Love og fast Bestyrelse, og er som saadan indmeldt i „Dansk Husflidsselskab" med et aarligt Bidrag til Selskabet af 5 Kr. Foreningen tæller 25 bidragydende Medlemmer.

P. C. Jessen.

Aarup Husflidsforening

afholder hvert andet Aar en Udstilling, der altid er en Festdag med stærk Tilslutning fra hele Omegnen, og paa en smuk Maade giver Vidnesbyrd om at Husfliden øves i mangt et Hjem og fremmes paa mange Maader, saa at Fremgangen tydelig spores Aar for Aar. Bestyrelsen har allerede bestemt Udstillingen til d. 8. Marts og udstedt en Indbydelse til den, hvilken vi optage i dette Nr., for derved at give de andre Husflidsforeninger et praktisk Vink om at gjøre ligesaa. Jo tidligere paa Vinteren Udstillingsdagen bestemmes, og bekjendtgjøres i Egnen, des flere kan man vente vil faa Lyst til at deltage i den og i Tide forberede sig dertil, saa at Foreningen og Egnens Beboere derved kan vente sig saa meget større Fornøjelse og Udbytte af Virksomheden.

Foruden den for Husflidssagens Fremme virksomme Landinspektør Boesen i Aarup tilkommer Æren for Sagens gode Vækst i denne Egn i Midtfyn særlig Foreningens hidtilværende Formand, Hr. Sognefoged og Gaardejer A. Bang i Aalsbo. Som han selv er en ivrig Udøver af Husfliden, saaledes har han ogsaa givet et smukt Exempel for mangen en Husbonde og har ikke alene faaet sin Husstand, men mange unge paa hans Egn til at tage praktisk fat paa den smukke Sag. Naar hans Tjenestekarl tilkjendtes Husflidsselskabets Sølvmedaille og Extrapræmie paa den store Udstilling i Aalborg sidste Sommer, saa fejle vi sikkert ikke ved at sige, at han hovedsagelig kan takke sin Husbond for at han blev i Stand til det; thi ikke alene Fritid og Materiale, men ogsaa et godt forsynet og vel indrettet Huggehus har staaet til hans Raadighed, og jævnlig venlig Opmuntring tør vi nok forudsætte at det ikke har manglet paa. Vi har fremdraget disse, os bekjendte Forhold, for at henlede Opmærksomheden paa hvor smukt og godt det vilde være, om mangen en Husbond, der har Evne og Lejlighed dertil, kunde have Lyst til at tage Sagen paa samme Vis. Der behøves hertil kun to Ting: 1) at indrette et godt Huggehus og 2) kun at fæste saadanne Karle, der har erhvervet sig godt Vidnesbyrd for at være nævenyttige og at have benyttet sin Fritid til Øvelse i Husflidsgjerning. Det vilde ikke blive til Husbondens Tab om han gav en saadan Karl en større Løn, end den, for hvilken han kan faa en almindelig klodset Arbejdskarl af dem, der gaar tolv paa et Dusin.

Frederiksberg og Vesterbros Husflidsforening.

Husflidsforeningens Virksomhed har sidste Vinter, ligesom de tidligere, bestaaet i at understøtte en af Hhrr. Lærere A. Schindler og J. Jørgensen ledet Undervisning af 25—30 Drenge, udtagne blandt Eleverne i Frederiksbergs og Vesterbros Almueskoler, og som er blevne oplærte i Træskæring, Løvsavsarbejde og Brugen af almindeligt Værktøj. Det har været glædeligt at iagttage, med hvilken Lyst og Interesse de have deltaget i Øvelserne, som for ikke faa har bragt et tilfredsstillende Resultat.

Bestyrelsen er i Stand til ved fremtidige Bidrag fra Foreningens Medlemmer at fortsætte Virksomheden ved at lade et større Antal Drenge undervise i denne for Frederiksberg Sogneskole oprettede private Snitteskole, der i denne Vinter atter, ved de samme Læreres opofrende Udholdenhed, fortsættes to Aftener i hver Uge, i særligt dertil af Skolebestyrelsen overladt Lokale paa Lampevej.

Vaarse Husflidsforening

tæller noget over 200 bidragydende Medlemmer og har fra Nytaar begyndt en Virksomhed ved 2 Aftener om Ugen at have Husflidsundervisning for 20 Elever, samt en Aften om Ugen Oplæsning og Foredrag i et rummeligt Lokale, der er opført til dette Øjemed. Gaardejer Hans Frantzen i Risby ved Præstø er Formand.

Terslev Sogns Husflidsforening.

I Oktober 1883 afholdt Terslev Sogns Husflidsforening sit Aarsmøde, hvor det vedtoges, efter Forslag af Lærer Olsen i Aarløse, foruden som tidligere at indkjøbe Materiale til Udsalg for Husflidsdyrkere i Sognet tillige at foranstalte oprettet flere Husflidsskoler omkring i Sognet.

Lærer Olsen tilbød i Novbr. og Decbr. Maaneder at uddanne fire unge Mennesker, som havde Lyst og Evne i den Retning, til Husflidslærere i disse paatænkte Skoler, saa at de fra Nytaar kunde begynde denne Gjerning. Udgifterne herved udredes af Foreningen, nemlig 20 Kr. til Lærer Olsen for Lys, Varme, Brug af Værktøj, Rengjøring af Skolestuen og Vejledning.

Til dette Kursus meldte sig og blev antagne, Ungkarl Hans Jensen i Aarløse, Ungkarl Niels Kristiansen i Tjæreby, Ungkarl Anders Larsen i Terslev og Seminarist Pedersen i Tollerød. Undervisning gaves tre Gange om Ugen i Aarløse Skole fra Kl. 3 Eftm. til 8 à 9 om Aftenen. Eleverne havde meget lange Veje at gaa, og Vejret var tillige meget regnfuldt; men desuagtet arbejdede de med stor Lyst og Nidkjærhed, saa et godt Resultat naaedes i den korte Tid (ca. 130 Timer).

Der begyndtes paa Børstebinding, hvori de fik Lej-

lighed til at behandle Hestehaar, Risrødder og Pisava; hver Elev forfærdigede 5 Børster, deriblandt en smukt indlagt Klædesbørste, hvorved de tillige fik lidt Øvelse i Polering. Af Snedkerarbejde forfærdigede hver Elev et Spækkebræt, en Skammel og en Knivkasse, hvorved erhvervedes saa megen Færdighed, at mange lignende større Gjenstande med Lethed vil kunne forfærdiges ved Haandgjerningsbogens Vejledning, hvilken Bog alle fire Elever anskaffede sig. Af Billedskæring forfærdigedes et Par Modeller og et Pibebræt. Af Paparbejde forfærdigedes en Strikketromme og en Sykurv samt en lille Haandkuffert overtrukket med Voxdug. Endvidere indbandt hver Elev en Bog. Af Mangel paa Vidjer blev kun forfærdiget en Avnekurv af den ene Elev.

Da Formaalet var, at disse fire Elever fra Nytaar selv kunde give Vejledning i en Husflidsskole, saa valgtes kun lette og i ethvert Hjem brugelige Gjenstande, som for Begyndere kunde tjene til Modeller, hvorfor Eleverne ogsaa beholdt deres Arbejder mod at betale det medgaaede Materiale. Ved Husflidsforeningens Hjælp er nu fem Husflidsskoler komne i Gang i Sognet, hvor de ovennævnte fire unge Mennesker give Vejledning i Husflid for ca. 50 Elever, den ene underviser nemlig paa to Steder, og Husflidsforeningens Bestyrelsesmedlemmer aflægger saa jævnlig Besøg i Undervisningslokalerne, da dette jo er baade en Støtte og Opmuntring for Lærerne og Eleverne. Det tør saaledes haabes, at Husflidssagen i denne Egn har en god Fremtid for sig og vil blive til Velsignelse, da saa mange rækker villig Haand til denne gode Sags Fremme.

Husflidsforedrag.

Hr. Lærer P. Eriksen holdt den 17de og 18de Januar Foredrag i Reerslev Skole ved Ruds Vedby, og i Høng Højskole, sidst nævnte Sted for Eleverne, hvis Interesse for Sagen ikke var lille.

Husflidsforeninger

indmeldte i Dansk Husflidsselskab.

Som Kredsmedlemmer i Henhold til § 11, med 5 Kr. aarligt Bidrag, er endvidere følgende Foreninger indmeldte:

Husflidsforeningen for Daugaard og Omegn, Fmd. Hr. Etatsraad Eckart, Ørumgaard.

Husflidsforeningen for Ruds Vedby, Fmd. Hr. Dyrlæge Iversen.

Reerslev Husflidsforening, Fmd. Hr. Lærer Svendsen i Tagerup pr. Ruds Vedby.

Tved-Tange Husflidsforening, Fmd. Lærer P. C. Jessen, Tved-Tange Skole pr. Ribe.

Viborg Husflidsforening. Fmd. Byraadsmedlem Villesen, Nørre-Mølle ved Viborg.

Rosenfeldts Husflidsforening ved Vordingborg.

Baarse Husflidsforening, Fmd. Gaardejer Hans Frantzen i Risby ved Præstø.

I alt er saaledes 48 Foreninger Medlemmer med 5 Kr. aarligt Bidrag, samt 11 à 2 Kr., til sammen er altsaa 58 Husflidsforeninger Medlemmer af „Dansk Husflidsselskab".

Husflidskursus i Sommerferien.

I Anledning af flere indløbende Forespørgsler meddeles herved foreløbigt, at der med forventet sædvanlig Understøttelse af Statens Midler vil blive afholdt Kursus i Ferien for Lærere og Lærerinder ligesom f. A. i Kjøbenhavn, Ulsø paa Sjælland og Nykjøbing p. M., hvortil henimod 50 Lærere (derunder ogsaa Husflidslærere) og 10 à 12 Lærerinder paa Ansøgning vil kunne tilstaas fri Undervisning og Understøttelse til Ophold og Rejse. Det kvindelige Kursus vil, som f. A. hovedsagelig omfatte Haandgjerning (Syning og Strikning for Pigeskolen) samt noget Modellering og Billedskæring. Den mandlige Undervisning vil omfatte Snedkerarbejde, Paparbejde, Drejning, Modellering og Udskæring, samt Kurvemageri og lidt Kurvefletning.

Fortrinsvis Adgang til Frikursus og Understøttelse vil de Lærere og Lærerinder have, som allerede har gjort heldige Forsøg paa at faa en lille Husflidsundervisning i Gang, eller som særlig kan vente Støtte af Egnens Husflidsforening og i denne Retning anbefales af denne. I Regelen kan Ansøgere, der har haft Kursus et Aar vente at komme særlig i Betragtning næste Aar, naar de i den mellemliggende Tid har kunnet gjort den erhvervede Færdighed frugtbringende til Fremme for Husflidssagen i Skolen eller Hjemmet, ved at vejlede Børnene og Ungdommen. Som Regel vil fremtidig de mandlige Ansøgere, der bevilges Understøttelse, første Aar blive anbragte ved et Kursus i Provinsen (Ulsø eller Nykjøbing) og andet Aar i Kjøbenhavn. Kun de, der har særlig Lyst og Anlæg til Haandarbejde, og i Forvejen er i Besiddelse af nogen selvtilegnet Øvelse, kan tilraades at søge Husflidskursus. Ansøgningerne stiles til Indenrigsministeriet og Fristen for Indleveringen vil senere blive bekjendtgjort i Husflidsselskabets Organ „Dansk Husflidstidende", samt i „Husvennen"s Tillæg.

Gibsstøbning.

II.

Naar man vil foretage Afftøbning i Gibs af virkelige Gjenstande, som Medailloner, eller lignende med mindre stærkt ophøjet Overflade, maa man først danne en Form. Dersom Overfladen ingen indadhulede Steder har (over alt kan „slippe" Afftøbningen), dannes Formen af Gibs paa følgende Maade.

Vi vælge en Medaillon, f. Ex. en Afftøbning i Gibs af en af Thorvaldsens dejlige Basrelieffer „Nat og Morgen". Gibsoriginalens Overflade mættes først ved Overstrygning af opløst Schellak, uden at Lakken dog dog noget Sted maa udjævne eller udfylde de fine Fordybninger. Naar sidste Overstrygning er tør, overgnides Overfladen overalt med en oljet Klud, saa den er forsynet med en svag Fedthinde. Man tager nu en Strimmel tynd Pap, som er en Tomme bredere end Medaillonens Tykkelse vikler den om Randen og fastklæber Enderne over hinanden, saa at det hele danner som en aaben rund Æske, med Medaillonens modellerede Side som Bund. I denne Æske fylder man nu den udrørte brændte Gibs.

Naar man gibser, maa man have flere flade Kopper, eller Smaaskaale, til at udrøre Gibsen i. Da den gode Gibs stivner hurtigt, maa man kun sammenrøre saa meget ad Gangen, som man kan bruge i et Par Minutter. Til Sammenrøringen bruger man nogle Skeer og smaa Spartler, og til Paaføringen, foruden disse, en lille blød Pensel. Ved Siden af sig stiller man en Spand Vand, for deri hurtigt at kunne affkylle Penslen (saa vel som Skeerne) hver Gang den sammenrørte Gibsportion er anvendt. Lader man, den i Gibsvællingen dyppede Pensel ligge mere end faa Minutter, stivner den som en Sten, og kan først bruges senere, naar den er tør og Gibsen udbanket som Stov; men herved lider Børsterne meget.

Fremgangsmaaden er nu denne. Naar Medaillonen er smurt, og forsynet med Paprand, sammenrøres en lille Portion Gibs omhyggelig som tynd Vælling. Man dypper Penslen deri og stryger den i et tykt Lag ud over Medaillonens Overflade, i det man passer, at der ingen Luftblærer danner sig ved denne. Penslen og Gibsskaalen affkylles, og naar det paastrøgne Lag er stivnet lidt, sammenrører man en saa stor Portion, at den omtrent kan fylde Formen, hvorefter man hurtigt helder Gibsvællingen i denne, fjærner mulige Luftblærer ved sagte at støde Formen gjentagne Gange mod Bordet, og lader den derpaa staa rolig hen en halv Dags Tid. Nu er den, om end endnu fugtig, fuldstændig haard; man kan da aftage Papranden og med Lethed skille Formen fra Originalen, naar denne da har været tilstrækkelig indgnedet med Oljen. Vil man have Medaillonen skikket til at hænge op paa en Væg, kan man danne passende Øskener af Messingtraad, som indstikkes gjennem Papirsranden for oven, saa Enderne sidde tilstrækkelig langt ind i Formen, hvorved de indstøbes fast, naar Gibsvællingen hældes i den. Naar Formen efter en Dags Forløb er fuldstændig tørret, kan man behandle den med Lak osv., omgive den med Paprand og støbe i den, ganske paa lignende Maade som beskrevet, og erholder da i Afftøbningen en aldeles nøjagtig Kopi af den først anvendte Original. Naar Formen er godt forfærdiget kan den holde til mange Afftøbninger. Dersom Medaillonen, naar den er tør, ikke er smuk hvid, paafører man med en blød Pensel lidt Kemnitzerhvidt, der er fint revet med lidt tynd Stivelseklister.

Dersom Medaillonen, eller Gjenstanden der skal gjengives i Gibs, paa sin Overflade har flere noget underskaarne Steder, d. v. s. saadanne, der ikke vilde kunne „slippe" ved Afftøbningen, bruger man Lim til Formen. Gjenstanden forberedes til Afftøbningen paa den oven for beskrevne Maade, men i Steden for med Gibs, fyldes Rummet med stærk kogt Lim (noget tykkere kogt end alm. Snedkerlim). Naar den er afsvalet en Del helder man Limen forsigtig over Medaillonen i det man passer at der ingen Luftblærer danner sig paa dennes Overflade, eller fjærner saadanne ved Stødning mod Bordet eller paa anden Maade. Naar Limgeleen efter at have staaet afkølet mindst nogle Timer, eller endnu bedre et halvt Døgn, er størknet, kan man tage den op ved den ene Side og med Lethed skille den elastiske Limkage fra Gjenstanden, af hvis Overflade den danner en fuldstændig tro omvendt Gjengivelse. Denne Limform forberedes til Støbning ved en forsigtig Overpensling med en stærk Allunopløsning, der paa Overfladen danner en uopløselig Limhinde. Naar den nu med en blød Pensel overtrækkes med en fin Oljehinde, kan Limformen anvendes til Gibsstøbning ligesom Gibsformen. Naar den er afbrugt kan den naturligvis indsmeltes paa ny.

Efter at ovenstaaende var sat modtog Udgiveren følgende velvilligt meddelte Anvisning til Støbning af mindre Medailloner, som det er os en Fornøjelse at optage som Supplement til ovenstaaende.

Gibsafftøbninger af Medailler.

I disse Vinteraftener er det tit Tilfældet, at man ikke ved, hvad man skal tage sig for og jeg vil derfor anvise en morsom og tillige smuk Adspredelse. Der findes rundt om i Familierne Medailler, enten Kroningsmedailler eller Daabsmedailler eller Fortjenstmedailler osv.; ved disse kan man uden at skade dem danne Gibsafftøbninger. Efter først at have pudset Medaillen fuldstændig ren med en Stump fint blødt Vaskeskind, overgnides den med

Klud, helst en linned, der er overfugtet med Olje. Derpaa afklippes et Stykke Papir $^3/_4$ Tomme bredt og noget længere end Medaillens Overflade er lang; paa den ene Side af Papiret dryppes en Draabe Gummi og ved at forbinde begge Papirsenderne dannes en Ring noget større end Medaillen. Efter at have lagt Medaillen inden i Ringen fatter man med Pegefingeren paa den indvendige Side og med Tommelfingeren paa den udvendige Side om Stedet, hvor Papirsenderne er samlede; da Gummien endnu ikke er tørret, kan man ved at trykke paa Papiret og samtidig at trække Pegefingeren ind til sig og skyde Tommelfingeren ud fra sig, indsnævre Papirsringen saa meget, at den akkurat kommer til at slutte Medaillen og endda sidder fast paa denne. Heri skal nu Formen laves. Denne kan enten være af Gibs eller af Stearin, men da Gibsformer give et svagere Aftryk, anbefales Stearinformer. Man kan hos enhver Materialist kjøbe Stearin i Pundevis, men kan ogsaa ligefrem benytte et Stearinlys hertil. Man skærer Stearinen i ganske smaa Stykker og hælder dem i et stort Reagensglas (som man for 10 Øre kan kjøbe paa Apotheket) og smelter dem over et Lys eller en Lampe. Man kan ogsaa benytte en lille Blikpotte, men da Stearinen heri bliver en Del grumset og Formerne altsaa faa et mindre skønt Udseende, anbefales Glasset. Man helder nu den smeltede Stearin hen over Medaillen, indtil den er bedækket med et omtrent $^1/_2$ Tomme tykt Lag. Efter en 5 Minutters Forløb er Stearinen størknet og Formen skiller fra af sig selv.

Dette er altsaa Formen, det vil sige det omvendte, nedtrykte Aftryk af Medaillen. Man sammenrører nu Gibs i en Kop efter den i Januar Numret anviste Maade og hælder dette paa Stearinformen, som man i Forvejen har omgivet med en Papirsring, ligesom ved Formens Dannelse. Dette Gibslag maa være $^3/_4$ Tomme tykt. Det hele stilles nu hen paa et roligt Sted og staar der helst Natten over. Om Morgenen ser man at Formen og Gibslaget har skilt sig fra hinanden eller i alt Fald sidde meget løse. Man har nu et rigtigt Aftryk af Medaillen, og da man jo helst maa vælge Medailler med Figurer eller Hoveder paa og ikke bruge Medaillens Indskriftsside, faar man herved et smukt Basrelief. Det forekommer meget ofte, at Aftrykket er fuldt af Huller, men dette kan dog nok, naar Hullerne ikke er for mange, afhjælpes ved at dyppe en Pensel i opløst Gibs og hermed stoppe Hullerne. Ligesaa maa man ved Stearinformens Dannelse passe meget nøjagtig paa at der ikke danner sig Luftblærer paa Medaillens Overflade, men med en Knivspids eller Knappenaal bortfjærne disse.

Dersom man nu meget forsigtig med en lille Syl borer 2 Huller i det øverste af Aftrykket, paa samme Sted som i de rigtige Basrelieffer, og trækker en hvid Bomuldstraad der igjennem, har man et smukt billigt lille Stykke, der kan hænge paa Væggen f. Ex. i Mellemrummet mellem Skilderier. Jo større og smukkere Medaillerne er, desto bedre tage Aftrykkene sig ud.

Ved Gibsformers Anvendelse maa man passe nøje paa **hver Gang** med en Pensel at overstryge Formen med Olje, ikke for lidt, men heller ikke for meget.

Som Læserne vil se, er dette let anvendeligt og er til stor Fornøjelse. Jeg har til denne Jul prydet mit Hjem med saadanne Smaastykker, og dette vil let enhver kunne gjøre efter foranstaaende Anvisning.

Chr. Aug. Schepelern Petersen.

Boghylden.

Historiske Romaner, af Karl Knutson, I. & II. Hæfte. Pris 80 Øre pr. Hæfte. Den svenske Forf. Karl Knutson har et saa godt Navn, at den Række historiske Romaner af ham, der er begyndt at udkomme paa Dansk sikkert vil vinde Bifald.

Kosmos. Populære Foredrag over Hverdagslivets Kemi, af Christian Ludvigsen, privat Docent i Kemi (V. F. Levisons Forlag). Pris pr. Hæfte 65 Ø. De Foredrag, det foreliggende første Hæfte af „Kosmos" indeholder, er meget underholdende og forstaaelige, men dog temmelig „populære". Foretagendet skæmmes en Del af en Retskrivning, der ligger snart en Menneskealder tilbage i Tiden.

Om Børns Kost. Nogle populære Bemærkninger af H. Strøm, Cand med. (Aug. Bangs Forlag). Det var ønskeligt om denne lille Bog maatte blive almindelig kjendt, navnlig i Kjøbstadbefolkningen.

Fire Fortællinger af Niels Kierkegaard (Miloske Boghandel, Odense). De foreliggende fire Fortællinger afgiver en Læsning af den uskyldigste Art, men har det Fortrin, hver for sig at være virkelig underholdende. De to første er de bedste, i Modsætning til de sidste, der har et mindre natursandt Præg og tydelig spores at være skrevet for Hensigtens Skyld. Men Tendensen er saa smuk og god at man let tilgiver Forfatteren dette.

Illustreret Katalog over Værktøj m. m. er udkommet med 370 Afbildninger, der afgiver en fortrinlig Vejledning for Husflidsdyrkere med Hensyn til Valget og Prisen paa Værktøjer og Redskaber. Tilstilles enhver Haandværker og Husflidsdyrker paa forlangende frit fra Udg. E. Th. Rom & Co., Axelhus, Kjøbenhavn V.

Bekjendtgjørelse fra Aarup Husflidsforening.

Husflidsudstilling afholdes paa Aarup Gjæstgivergaard af Husflidsforeningen for Aarup og Omegn Løverdagen den 8de Marts.

Saavidt muligt vil mindst 200 Kr. blive uddelt i Præmier foruden en Del Bøger og Opmuntringspræmier fra „Dansk Husflidsselskab".

De udstillede Gjenstande vil som sædvanlig blive inddelte i 3 Klasser nemlig:

1. Avlsredskaber og Husgeraad;

2. Spundne, vævede, syede og strikkede Sager og
3. Luxusgjenstande.

Hver Afdeling vil blive bedømt af særskilte dertil valgte Dommere. Gjenstandene, som ønskes udstillede, maa senest være indleverede paa Gjæstgivergaarden Onsdagen den 5te Marts.

Bedømmelsen sker Torsdagen den 6te Marts, Efterm. Kl. $1^1/_2$.

Præmieuddelingen sker Løverdag Eftermiddag Kl. 5.

Hver Udstiller betaler 50 Øre og har saa fri Adgang til Udstillingen.

Adgangen til Udstillingen koster for Voxne 50 Øre, for Børn 25 Øre.

Ved en paa Udstillingen værende Tombola vil, under Forudsætning af ministeriel Tilladelse, en Del af de udstillede og andre dertil skjænkede Gjenstande blive bortspillede. Løverdag Aften, naar Udstillingen er sluttet, skal Gjenstandene afhentes.

Udstillingen vil blive ordnet saa smukt som muligt, og Udstillingslokalet vil blive prydet med Flag.

Man undlader ikke at opfordre til livlig Deltagelse og skal tilføje, at enhvert Husflidsarbejde er velkomment paa Udstillingen og bidrager sit til at gjøre den til det, den skal være: en tro Fremstilling af Egnens Husflid, en Anerkjendelse af Husflidsarbejdernes Anvendelse af Fritiden og en Opmuntring til fortsat Husflidsgjerning.

Foreningens Præmietagere ved Aalborg-Udstillingen opfordres til at udstille de modtagne Diplomer.

Aarup, i Januar 1884. Bestyrelsen.

Dansk Husflidsselskab.

Følgende ny Medlemmer er indmeldte:

Husflidslærer J. P. Pedersen, Dejret pr. Rønde.
Møllersvend H. N. Hansen, Grene Mølle, Aastrup Holsted.
Fuldmægtig Georg Toepfer, Hobro.
Lærer P. C. Jessen, Tved Skole, Ribe.
Lærer K. K. Sørensen, i Karby Morsø.
Friskolelærer L. Birkedal, i Hejls Kolding.
Peder Klavsen, Højsgaard Haderup Skive.
Drejer L. S. Koppel, Vestervig.
Lærer Jørgensen, Emdrupborg Højskole, Gjentofte.
Ungkarl Valdemar Andersen, Vejleby Skibby.
Ungkarl Anders Peder Nielsen, Vejleby Skibby.
Lærer Frederiksen, Ruds Vedby.
Sønder Næraa Husflidsforening, Højby. St. Odense.
Davgaard og Omegns Husflidsforening, Vejle.
Vejstrup Husflidsforening. Kolding.
Vejle Amts Vesteregn Husflidsforening, Givskud Jælling.

Indmeldelse af ny Medlemmer modtages til enhver Tid og bedes indsendte under Adresse: *Til Bestyrelsen for Dansk Husflidsselskab, Kjøbenhavn V.* Aarsbidraget er 2 Kroner og hvert Medlem faar frit tilsendt »Dansk Husflidstidende« med litograferede Tegningsbilag.

De ærede Bestyrelser for Husflidsforeningerne bedes saa tidlig som muligt indsende Meddelelse til Dansk Husflidsselskabs Kontor om Tiden for Husflidsmøder og Udstillinger, for at denne kan blive meddelt i Selskabets Organ.

Husflidsarbejder.

En drejet Træpokal. Ved Drejningen maa man, hvor der skal være fremstaaende Snitværk, lade en Ring Træ staa (1 Linie tykt), hvori saa Udskæringen udføres. I Steden for de, lidt vanskelige, fremstaaende runde Knupper kan man udskære smaa halvrunde Fordybninger.

Oval Lovværkramme med Vedbend og Roser. Udskæres efter Haandgjerningsbogens Anvisning.

Oval Haandspejlramme som sammensplidset Tovværk; ligeledes.

Et Skrivetøj i Lyreform, set for fra og fra Siden. Selve Skrivetøjet kan udføres enten i Firkant (som vist for neden til venstre) eller afrundet (som antydet ved Konturen til højre). I Lyrens Tværstang er Huller til at stikke Pennene ned i, saa at de hvile i tilsvarende Fordybninger for neden.

Arbejdstegningerne til disse Gjenstande findes i de af N. C. Rom udgivne Husflidstegninger 3dje Hæfte, der faas gjennem alle Boglader for 50 Øre.

Indhold: Legetøj-Lars, Husflidshistorie af Bertrand. — Husflidsforeninger og Husflidsskoler. — Dansk Husflidsselskab. — Husflidskursus i Sommerferien. — Gibsstøbning, II. — Boghylden. — Bekjendtgjørelse fra Aarup Husflidsforening. — Dansk Husflidsselskab. — Husflidsarbejder m. m.

Udgiveren anmoder enhver Husflidsven om at sende Bladet Meddelelser om Husflidssagen, ikke alene alt, hvad der angaar Foreninger og Skoler, Møder og Udstillinger, men ogsaa om enkelte Mænds og Kvinders fremragende Husflid, saa vel som Beskrivelser og Tegninger af Husflidsarbejder, man kunde ønske kjendt og udbredt. Til Lettelse ved Redaktionen bedes alt skrevet omtrent som det kan ønskes meddelt. Enhver Meddelelse til Bladet bedes skrevet paa Papir for sig — helst saaledes at der kun er skrevet paa den ene Side af Papiret og indsendt under Adresse:
Redaktionen af Dansk Husflidstidende, Lykkesholms Allé 4. Kjøbenhavn V.

„Dansk Husflidstidende" udkommer en Gang maanedlig, ledsaget af et Tillæg med litograferede Husflidstegninger, og kan bestilles paa alle Postkontorer samt hos alle Landpostbude for 50 Øre fjerdingaarlig, frit tilsendt.

Kjøbenhavn. — Trykt hos J. H. Schultz.

Tillæg til Husvennen.

Nr. 24. Søndagen den 16de Marts 1884.

Husflidskursus.

Under Forudsætning af den fornødne Bevilling paa Finansloven lader Dansk Husflidsselskab, ligesom forrige Aar, i den forestaaende Sommerferie afholde Kursus i Husflidsarbejder for Lærere og Lærerinder, hvortil et begrænset Antal vil kunne faa fri Undervisning samt Dækning af Rejseudgifterne og Understøttelse til Opholdet.

Der vil blive givet Undervisning i Snedkeri, Billedskæring, Modellering, Kurvefletning og Børstebinding, Drejning og forskjelligt Haandarbejde, samt i grovere Paparbejde og i noget Bogbinderi. De kvindelige Deltagere vil hovedsagelig, ligesom f. A., gjennemgaa et Kursus i methodisk Undervisning i kvindeligt Haandarbejde for Almueskolen, samt til Afvexling noget Modellering og Billedskæring.

Ansøgninger om Deltagelse i dette Kursus stiles til Indenrigsministeriet og sendes til Bestyrelsen for Dansk Husflidsselskab (Adresse Udstillingsbygningen Kjøbenhavn V. inden Udgangen af Marts Maaned.

Foruden Oplysning om Ansøgerens Navn, Bopæl, Alder og Livsstilling maa Ansøgningerne indeholde korte Meddelelser om følgende Punkter:

1) Har Ansøgeren haft Husflidsskole i Gang?
   I saa Fald hvilke Aar?
   Med hvilket Elevantal? Børn? Ungkarle?
   Hvilke Arbejder er øvede?
   Har Eleverne betalt noget for Undervisningen?
   Hvilken Støtte har Skolen haft af Foreninger eller private?
2) Har Ansøgeren tidligere deltaget i Husflidskursus? I saa Fald naar?
3) Har Ansøgeren Udsigt til at faa Husflidsskole i Gang, om Kursus erholdes i Aar? Haves i saa Fald Udsigt til Støtte fra en Husflidsforening eller fra private?
4) Hvilke Arbejder har Ansøgeren tidligere erhvervet Færdighed i, eller har Ansøgeren været ved noget Haandværk?

I Reglen vil de mandlige Ansøgere blive anbragt det første Aar i Ulse eller Nykjøbing paa Mors, og det andet i Kjøbenhavn.

Ansøgere, som er anbefalede af en af de Husflidsforeninger, der er indmeldte som Kredse i Dansk Husflidsselskab, vil have Udsigt til at komme i fortrinlig Betragtning.

Undervisningstiden vil, ligesom de foregaaende Aar, omfatte fire Uger. Listen over de indstillede, saavelsom Mødetiden, vil senere blive bekjendtgjort i „Dansk Husflidstidende“.

Dansk Husflidsselskab.

Som Kredsmedlemmer med 5 Kroners Bidrag i Henhold til § 11 er endvidere indmeldte:

Skjellerup=Haarup Husflidsforening, Fmd. Lærer Hans P. Hansen, Skjellerup=Nygaarde Skole ved Silkeborg.

Thorning Husflidsforening ved Kjellerup (Viborg), Fmd. Pastor Paul Boisen.

Boes Husflidsforening ved Alken St., Fmd. Lærer N. Jensen i Boes.

I alt er saaledes indmeldt 51 Husflidsforeninger, som Kredse af Husflidsselskabet.

De Husflidsforeninger, der er indmeldte som Kredse i Selskabet, og til forestaaende Udstillinger ønsker Bistand fra dette til Præmier, bedes i god Tid indsende Anmodning herom — ledsaget af fornøden Meddelelse om Foreningens Medlemsantal, Virksomhed og naar Udstillingen agtes afholdt — til Selskabets Bestyrelse, (Adr. København V). Paa Forlangende vil Foreningen ogsaa kunne erholde smukt litograferede Præmiebreve frit tilsendt fra Selskabet, naar det fornødne Antal opgives.

Det viser sig mere og mere, hvor heldig den ny Ordning af „Dansk Husflidsselskab"s Styrelse er, saaledes som den er fæstnet ved de ny Loves Vedtagelse. Den Samvirken, som der ved disse aabnedes Mulighed for med de stedlige Husflidsforeningee, er ikke udebleven, og, trods ilde Spaadomme fra en ganske enkelt Side, om at Selskabet ingen Sinde vilde naa de 40 Kredse, Lovene fordrede for at træde i Kraft, er der allerede nu, efter saa kort Tids Forløb, indmeldt oven et Halvthundrede selvstændige Husflidsforeninger som Kredse i Selskabet. Bestyrelsen kan med udelt Glæde og Tilfredshed heri se et fuldstændigt Vidnesbyrd om den Tillid, hvormed samtlige Husflidsvenner i Landet har sluttet sig til Selskabet efter den ny Ordning, og vi er forvissede om, at der heraf vil fremgaa en frugtbar Samvirken. Den isolerede Stilling, hvori Selskabets Bestyrelse efter de gamle Love nødvendigvis maatte staa over for Landets Husflidsforeninger, er derved hævet, og den Mistillid, eller Mangel paa Forstaaelse, som dette Forhold gav Anledning til, vil sikkert fremtidig være fuldstændig fjærnet. Det vil ogsaa nok vise sig, at de Husflidsforeninger, der er Kredse af Selskabet, vil finde sig styrket og støttet i Forbindelsen med dette. Allerede ved frit at faa tilstillet 10 Exemplarer af Selskabets Organ til Omdeling blandt Medlemmerne, samt ved Gaver af udvalgte Husflidstegninger, vil de stedlige Foreninger have en virksom Støtte, og denne vil øges senere ved Adgang til at kunne faa Modeller og nyttige Præmier til Udstillingerne sendt fra Selskabet. Dette vil derved mere og mere naa sit Maal: at sammenknytte alle Landets Husflidskræfter til den gode Sags Fremme, og den Fordring Selskabets Love stiller om, at alle dem, der fortrinsvis vil have Støtte af Selskabet, maa træde sammen i Forening for vedkommende Egn, vil paa sin Side sikkert bidrage mægtigt til at samle flere og flere gode Mænd og Kvinder om Husflidens Venner, saa at der forhaabentlig endnu i en lang Fremtid vil blive indmeldt mange ny Kredse i Hovedselskabet.

Husflidsforeninger og Husflidsskoler.

Dronninglund Sogns Husflidsforening,

som stiftedes i Fjor d. 24de Febr. med 9 Medlemmer, mest unge Karle, har i Aarets Løb haft jævn, stadig Fremgang, saa at den nu tæller 35 Medlemmer, der hver yde 1 Kr. aarlig (2 Medlemmer give 2 Kr. aarlig). Foreningen har anskaffet til Udlaan blandt Medlemmerne: „Roms Haandgjerningsbog for Ungdommen", „Legetøjsbogen" og „Den lille Paparbejder", desuden de 3 Hæfter Tegninger, som vi modtog i Fjor fra Husflidsselskabet.

I November begyndtes en Husflidsskole i Melholt Skole, hvor der undervises 2 Aftener ugentlig af Hr. Lærer Kr. Jensen, som sidste Sommer havde Husflidskursus i Kjøbenhavn, men da han nu fra Nytaar er ansat som Lærer i Møgelmose, og altsaa har temmelig langt at gaa, er Skolens Ledelse overtaget af Ungkarl, Murer Jens Kr. Jørgensen, Agerbæk. Der er hidtil lavet en Del Haandkufferter og Skoletasker, og der arbejdes med Liv og Lyst af 12—13 unge Mennesker. Der er næsten hver Aften en Del besøgende, baade ældre og yngre, for at se paa Arbejdet, som vinder almindeligt Bifald. Nu her efter skulde man til at tage fat paa Simesnoning og Maattefletning og maaske lidt Udskærings- og andet Træarbejde.

Formanden har i Vinterens Løb holdt nogle Møder omkring i Skolerne, hvor han dels har oplæst gode Husflidsforedrag, dels givet Beboerne Oplysning om, og lagt dem Husflidssagen paa Sinde. Ved Husflidsudstillingen til Sommer har Lærer Eriksen Vejstrup lovet at komme til Stede og holde Foredrag. Skjønt Sagen kun er i sin Begyndelse, vil man dog heraf kunne se, at den vinder stedse mere Tilslutning. Sogneraadet har overladt os Skolen til Arbejdet, og Husflidsselskabet var saa venlig at tildele os 50 Kr. til Værktøj.

Til Slutning vil jeg meddele, at der dog findes nogen Husflid her paa Egnen, i det en Del baade Gaard- og Husmænd sysle om Vinteraftenen, nogle med at binde Fiskegarn, andre med Kurvefletning, atter andre med at lave Sivsko, Gulvmaatter og Limer af Nævlingris, nogle arbejde i Rav; men det er mest de ældre, de unge er ikke rigtig kommet til at tage fat endnu, og det er navnlig dem, man saa gjærne vilde have med, thi det er jo paa dem vort kjære Fædrelands Fremtid for en stor Del beror.

J. Lavridsen,
Fmd.

Husflidsundervisning i Ørsted ved Handrup St.

For godt et Aar siden begyndte Snedker H. Nielsen en Husflidsundervisning for Ungdommen. Det

traf sig at hans Værksted for en Tid stod unyttet, og en Karl i Nabolaget, der havde Lyst til Husflid sagde saa til ham, at det Værksted var da udmærket for Karlene at arbejde i om Aftenen. Tanken slog an og der begyndte da et Husflidsarbejde med en Elev. Men snart kom flere og netop ved at begynde ganske smaat gik det godt. Hver Dreng, der kom, maatte begynde med at binde sig et Par Halmsko. Det var et let Arbejdet og saa havde de da noget at have paa Fødderne inde i Stuen. Saa blev der lavet Musefæller, hvilket Arbejde Nielsen var godt kjendt med, da han som Dreng havde fingereret med flere saadanne Smaaarbejder, og dette kom nu til god Nytte, thi der kom flere og flere Elever til, da Byen er temmelig stor, og nu er der i alt henved et Halvhundrede. I Vinter florerer Børstenbinderiet, som Drenge og Karle ogsaa udfører hjemme, medens Nielsen finerer og polerer de finere Børster for dem mod et lille Vederlag, i det han for Resten yder al Vejledning frit. Arbejdet har vundet Anseelse, thi nu skammer Gaardmandssønnerne sig ikke ved at tage Del i det, og binder rask Børster til dem selv og deres Søskende. Vor Meddeler siger imidlertid, at det er endda ikke Nielsens Agt at blive ved Børsterne, for „vi har jo ellers tusende Ting, der kan tages fat paa".

Dette er rigtigt. Det er jo netop Husflidens store Alsidighed, der gjør den saa nyttig og fornøjelig.

Kurvepil.

(Af Haandgjerningsbogens fjerde Udgave).

Vidjernes Dyrkning.

Blandt de Arbejder, der særlig egner sig til Frihedssyssel i Hjemmet, indtager Kurvemageriet en fremragende Plads. Hvor man vil have sin Opmærksomhed særlig henvendt derpaa, vil man i Reglen med Lethed kunne tilvejebringe det fornødne Raaemne af tilstrækkelig god Beskaffenhed. Mangt et Hegn, mangen en Aabred eller Moseplet, udyrket Engdrag eller Skrænt, vilde med Fordel kunne beplantes med Pil. De er saare lette at dyrke, i det de med Lethed formeres af Stiklinger. Disse faas af etaarige Grene, der bedst afskæres i Januar og opbevares paa et Sted, hvor de er beskyttede mod tør Luft og Solskin. Naar Jorden i det tidlige Foraar, helst i Marts, er bekvem til Plantning, skæres Grenene i Stykker paa ½ Alens Længde. Snittet føres umiddelbart over et sundt Øje, og Stiklingen nedsættes lige til Spidsen i den vel beredede Jord, i næsten lodret (svag skraa) Retning, i det man sørger for at Jorden over alt bliver fast sammentrykket om den.

Det er ikke vanskeligt nu til Dags at faa Stiklinge af gode Pilesorter. De Pilearter, der give de sejeste, længste og mest kvistfri Skud, er selvfølgelig de bedste og bør foretrækkes til alt Kurvemagerarbejde. Af disse anvendes mest den almindelige Baandpil (Salix viminalis), Purpurpilen (Salix purpurea), Gulpilen (Salix alba vitellina), Mandelpilen (Salix teiandra), Kaspisk Pil (Salix acutifolia).

Pilekviste til Kurvefletning skæres om Efteraaret, Vinteren eller Foraaret. Kviste, som skal bruges med Barken paa til grovere Arbejde, skæres efter Løvfaldstid fra November og hele Vinteren. Ved Afskæringen bør man iagttage, at denne sker tæt ved Jorden, saa at der ikke danner sig Stamme, da denne giver krumme Skud, medens de fra Roden kommende Skud give de mest lige og kvistfri Vidjer, hvilke selvfølgelig er de bedste. De afskaarne Vidjer sammenbindes fast i Bundter paa et Par Alens Omfang og opstilles til Tørring i to mod hinanden støttende Rækker, saa at Rodenderne ikke staa lige paa den fugtige Jord. Naar de saaledes har staaet i Friluft i Tørrevejr i nogle Uger, kan de tages i Hus paa et frit luftigt Sted og opbevares. Faa de Regn i Tørringstiden, eller efter at de er blevne tørre, blive de let fordærvede.

Vidjernes Afbarkning.

Til Afbarkning egne alle slanke grenefri Kviste sig bedst; selv de fineste kan bruges. Disse blive bedst, naar de staa Vinteren over og først skæres fra Midten af Februar til Enden af Marts, naar man kan vente at blive nogenlunde fri for Frost. Efter Afskæringen samles de i Bundter paa 5 Kvarters Omfang. Bundterne blive stillede nogle Tommer fra hinanden, med den tykke Ende i en flad Vandbeholder, saa at Vandet staar et Par Tommer op om Rodenderne, i det man passer at det ikke bliver ret meget højere, men dog at enhver Kvist er under Vandet med sin afskaarne Ende. Naar man nu tillige passer, at de ikke udsættes for skarpe udtørrende Vinde, vil Saften snart begynde at stige og Barken at løsne, og lidt ind i Maj vil man kunne begynde at afbarke Kvistene. Dette Arbejde kan man, naar man har en Mængde Kviste, fortsætte indtil Juni; men paa de senere afbarkede Kviste danner der sig sorte Pletter, som forringer Varens Værdi til det halve.

Afbarkningen foretages paa følgende Maade: Kvistebundterne blive tagne af Vandet og det ved Rodenderne siddende Dynd afskylles. Kan Afbarkningen ikke ske strax, kunne Bundterne opbevares paa et mørkt Sted tildækkede med afrevet Bark og overhældes med lidt Vand, for at de ikke skal blive for tørre. Den herved opstaaede Gjæring er gavnlig for Afbarkningen, men over tre Dage tør man dog ikke lade Kvistene blive liggende.

Nogle Timer før Afbarkningen begynder, skyder man det ombundne Baand op mod Toppen, udbreder den nederste Del af Bundtet vifteformigt og stiller det

omvendt op ad en Mur for at Fugtigheden kan dampe af. Nu begynder Afbarkningen, hvortil man i piledyrkende Egne af Tyskland anvender en Træklemme af haardt tørt Træ, af den ved Fig. 1 viste Form. Man kan let lave Klemmen selv af Eg eller Avnbøg, der tildannes som en rund Stok paa $2^1/_2$ Tommes Tykkelse og $1^1/_2$ à 2 Alens Længde. Hen imod Halvdelen af Stokken gjennemsaves med to lige Krydssnit, hvorefter man borttager de to modstaaende Fjerdedele Træ, som Fig. 2 antyder. Der skæres nu et Snit lige ned mellem de to tilbagestaaende Fjerdedele, saa langt at Klemmen fjedrer let. Paa Arbejdsstedet trykker man den tilspidsede Ende af Klemmen fast ned i Jorden og foretager nu Afbarkningen, i det man, som Fig. 3 viser, fatter Vidjen i den ene Ende med højre Haand og trækker den gjennem Klemmens Spalte, som man klemmer passende sammen med venstre Haand, i det man med et langt Tag trækker Kvisten igjennem. Først trækkes den tykke Ende igjennem, hvorefter man vender Kvisten og trækker den igjennem til Spidsen. Naar Trykket har været passende gaar derved Barken løs i lange Strimler, men selve Vidjen maa hverken knuses eller beskadiges. Naar man har trukket et Bundt gjennem Klemmen, begynder man at tage Barken af, hvilket dog bedst udføres efter Haanden af en anden Arbejder, eller af Børn. Hertil bruger man en mindre Haandklemme af Træ eller Jærn paa omtrent 8 Tommers Længde (som omstaaende Fig. 4 viser). Mindre, endnu fasthængende Barkdele, fjærnes nu ved Strøg med Haanden og Tommelfingerens Negl. Man maa paa ngen Maade afskrabe muligt fastsiddende Bark med en Kniv, hvilken beskadiger Vidjens blanke Ydre og forringer dens Værdi. Saasnart et Bundt er afbarket, udlægges Vidjerne til Tørring i fri Luft, i det man lægger dem i en Tommes Tykkelse paa Lægter, der er opslaaede noget fra Jorden i 1 til 2 Alens Afstand. Man kan ogsaa stille Vidjerne til Tørring op ad en Mur, men herved slaa de sig krumme, hvilket forringer deres Udseende og gjør det vanskeligt at bundte dem ordentligt sammen efter Tørringen. Jo hurtigere Vidjerne tørres, jo hvidere og smukkere blive de. Derimod taale de kun daarligt Regn og Rusk, og naar man i fugtigt Vejr maa tørre dem under Tag bliver de aldrig saa smukke som i det Frie.

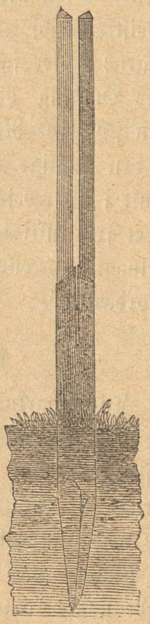
Fig. 1.

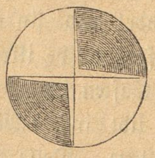
Fig. 2.

Til Afbarkning anvendes ogsaa en Klemme af Rundjærn, som nedenstaaende Fig. 5, hvis Sidegrene er en god halv Tomme tykke og hvis hele Længde fra Bøjlen er omtrent tre Kvarter. Den er enten indrettet til at fastskrue i en Træblok, eller til at stikke Enden i Jorden, hvorved man da fastholder den foroven med venstre Haand. Dersom man har tørrede Vidjer, der skal afbarkes, kan dette kun ske ved at koge dem i Vand, eller kogende hede Vanddampe, til Barken løsnes. Vidjerne blive dog ikke hvide ved denne Fremgangsmaade, men faa en smuk gullig Farve, i det Barkens Farvestof overføres paa Kvistenes Ved. Ved Kogningen skal disse til Gjengjæld vinde i Sejhed og Smidighed.

Fig. 3.

Vidjens Spaltning og Høvling.

Til almindelig Kurvefletning bruges *kløvede* Pilevidjer, i Reglen Kvistene af *Purpurpilen.* Forinden Kløvningen maa Kvistene gjentagne Gange fugtes ved at trækkes gjennem Vand og holdes fugtige i Løbet af en halv Dag. Dersom Vidjerne er meget skjære kan de dog godt kløves uden Fugtning. Ved Kløvningen benytter man sig af et lille Kløveapparat, der dannes af haardt Træ eller Horn, som i den ene Ende er forsynet med 3 eller 4 sammenløbende kileformige Ægge (se Fig. 6 og 7). Efter at man har afskaaret Topenden, flækker man Vaanden for oven fra Marven nogle Tommer med Snittekniven efter Tykkelsen i 3 eller 4 Dele. Kløveren anbringes og føres nu forsigtig frem med højre Haand, medens man, som Fig. 8 viser, med venstre styrer Vaanden saaledes, at hver af de udkløvede Dele blive lige tykke. Dette sker lettest naar man stadig sørger for at Spalterens Midte hele Tiden følger Marvstraalen. Har man en tyndere Kvist, som skal kløves i 2 Dele, udføres dette bedst med Snittekniven, som

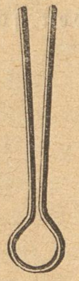
Fig. 4.

Fig. 5.

ikke maa være for tynd i Ryggen. De fleste Pil kløves med Lethed, andre vanskeligere selv af en øvet Haand; men herpaa kan raades Bod ved at opbløde dem meget stærkt, thi da lade selv de skjøreste Pil sig let kløve; men de kløvede Stykker maa da igjen tørres, før de kan høvles.

Fig. 6.

Fig. 7.

Efter Udkløvningen er de spaltede Vidjer, som nu benævnes „Skinner", højst ujævne paa Marvsiden og af meget ulige Tykkelse. For at være tjenlige til ordentlig Kurvefletning maa de derfor paany underkastes en Behandling, der kan skære dem glatte paa Marvsiden og gjøre dem lige tynde over alt. Det er umuligt at udføre dette Arbejde med en almindelig Kniv. Man maa have et særligt Redskab dertil, nemlig en Kurvehøvl eller Skinnehøvl (Fig. 9), gjennem hvilken man kan trække den kløvede Vidje, saa den bliver ganske glat paa den ene Side og af ens Tykkelse. Man kan kjøbe Kurvehøvlen færdig, men Indretningen er for Resten saa simpel, at den kan udføres af enhver Landsbyhaandværker. Den bestaar, som Fig. 9 viser, af en Træklods *T*, paa hvilken

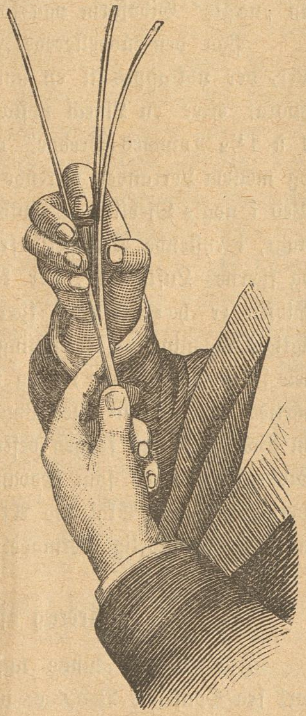

Fig. 8.

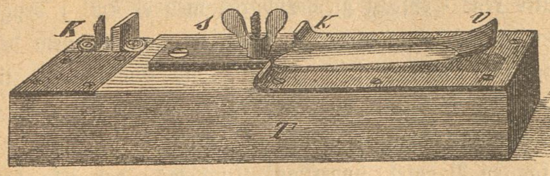

Fig. 9.

er fastskruet en Jærnplade med ophøjet Kant *k*, hvorover der er fastgjort et i Enden bøjet Knivsblad *v*, som med en Skrue *s* kan nærmes til eller fjernes fra Bundfladen, efter som man vil have „Skinnen", der høvles, tyndere eller tykkere. Paa den anden Enden af Klodsen er anbragt en Kanthøvl *K*, der er aftegnet i fuld Størrelse i Fig. 10. Den bestaar af de to smaa, vinkelret bøjede

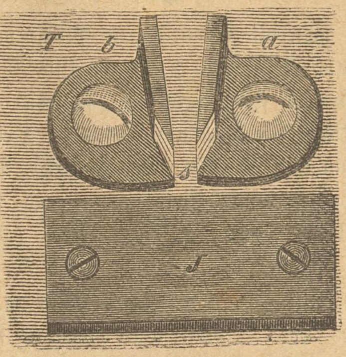

Fig. 10.

Staalknive *b a*, der er fastskruede i Træstykket *T* med et Par stærke Skruer. Ved at løsne disse lidt kan man indstille Afstanden imellem de to skarpe Ægge ved *s* efter Behag. Foran disse er fastskruet en Jærnplade *J*, der ligesom Jærnpladen *k* paa Skinnehøvlen tjener som Slidplade.

I Reglen vil man sjældnere faa Brug for Kanthøvlen til det simplere Kurvemageri; man vil i paakommende Tilfælde godt kunne hjælpe sig med to skarpe Snitteknive, som man med Spidsen banker ned i en Træklods, saa de i lidt skraa Stilling vende Æggen til samme Side, fjærnede Skinnens Bredde fra hinanden. Naar man trækker Skinnen igjennem mellem de opstaaende Knivblade, bliver den altsaa i et Træk tilskaaret lige bred af disse.

Man sætter sig paa en lav Stol med den paa et Bræt fastgjorte Høvl paa Knæet, tager den kløvede Skinne med højre Haand og trækker den med den glatte Side ned ad under Kanten, medens man styrer den med venstre Haands Tommelfinger, der maa være forsynet med en Læderhætte, da man ellers let skærer sig paa de skarpe Kanter. Skal Skinnerne have lige Bredde, trækkes de med det samme igjennem Kanthøvlen og er da færdige til Fletning.

Da baade hele Pilekviste og Skinner i tør Tilstand er for stive og skjøre til at bøjes eller sammenflettes, er det aldeles nødvendigt at lægge Vidjerne i Vand en lille Tid, forinden Fletningen begyndes, for at de kan være godt gjennemvædede, hvorved de blive fuldstændig seje og smidige. I dette Øjemed er det heldigst at have et lille Trug af Bræder, hvori man kan have Pilene liggende under Arbejdet. Tykkere Pil, som Bundstaver og Opstandere, maa selvfølgelig for at blive bøjelige ligge meget længere i Vandet end de høvlede Skinner.

Gibsstøbning.

III.

Naar man vil fremstille en Gibsform til deri at støbe en større Gjenstand, f. Ex. en lille Gibsbuste, maa Formen laves i flere Stykker, saaledes at hvert af disse kan skilles fra for sig og „slippe“ Originalen eller den Støbning der senere foretages deri. Vil man saaledes afstøbe en Gibsbuste, maa denne først mættes med Sæbeslim, dannet af hvid Sæbe (Marseillesæbe) opløst ved Kogning i Vand, og efter Tørringen overpensles med Olje. Ofte vil man kunne tage Formen i tre eller fire Dele. Man tager saaledes først den ene Side af Ansigtet, i det man belægger dette med Gibs fra en Midtlinje over Pande, Næse og Hage til et Stykke bag Øret. Gibsen paa lægges først, naar den er i en grødagtig Tilstand, i et tilstrækkeligt tykt Lag, f. Ex. $^3/_4$ à 1 Tomme. Naar det er hærdet tages Stykket af, Kanterne affæres lige og pudses, hvorefter de bestryges med Sæbeslim. Formstykket sættes nu atter paa, og den anden Side af Hovedet indgibses paa samme Maade, saa at den ny Gibsskal slutter nøje an over Næsens Midtlinje til den første. Paa lignende Vis afformes Nakken i et Stykke for sig (ligesom det mulig er nødvendigt at tage Issen for sig, eller Partiet under Hagen osv. for sig) saaledes at Formstykkerne, hver for sig, ikke omfatte mere end de med Lethed kan „slippe“ uden at Kanterne brydes. Naar hele Formen er færdig og overpenslet indvendig med Sæbeslim og Olje, sammenbindes den og man kan heri foretage mange Afstøbninger.

Vil man kun gjøre enkelte Afstøbninger uden at have saa megen Ulejlighed ved Formens Fremstillelse, kan denne ske paa følgende simple Maade.

Originalen behandles, som før angivet, og omgives med en passende (indfedtet) rund Papæske eller lignende, hvis Vægge er fjernet $^1/_2$ à 1 Tomme fra Hovedets Omrids. Mellemrummet fyldes med Paahældning af varm, jævnt tyk Snedkerlim, saa at der ingen Luftblærer kommer paa Hovedets Overflade. Naar Limen efter en Nats Henstand er stivnet, fjernes Paprandene og man skærer et Snit gjennem Limmassen fra Issen gjennem Nakken ind til Figuren, krænger Limens elastiske Vægge tilbage saaledes at Originalfiguren kan frigjøres og har da en hel Form i Limmassen, der atter indtager sin forrige Stilling med Samlingen i Nakken. Den hule Form behandles derefter med Allunvand og indpensles senere med Olje, hvorefter den er tjenlig til Støbningen.

I begge Slags Forme foretages denne paa samme Maade. Man hælder saa megen Gibs, som ansés fornødent til hele Figuren, i en Skaal, indrøres hurtigt saa meget Vand, at det danner en tyndtflydende Vælling. Hele Portionen hældes saa paa en Gang ned i den forud oljede Form, og ved at dreje denne langsomt rund til alle Sider faar man Gibsen til at flyde ind i alle Formens Fordybninger saa at disse udfyldes med et passende tykt Lag. Naar Gibsvællingen efter nogle Minutters Forløb er omtrent stivnet, henstilles Formen i Ro nogle Timer, og naar den saa adskilles kan man udtage den nystøbte hule Figur til Tørring. De Støberande Gibsfiguren har fra Formens Sammensætning fjernes derpaa ved forsigtig Afskrabning med en Kniv eller lignende, og ved Afslibning med fint Sandpapir eller Skavgræs.

Ønsker man kun en enkelt Afstøbning af en i Ler modelleret Gjenstand, f. Ex. et Relief maa denne ofres og da er Sagen langt simplere, i det man da kan danne en „uægte“ Gibsform paa følgende Maade:

Paa den modellerede Figur omsættes en Rand af Ler, der udklappes til en lang $^1/_4$ Tomme tyk Strimmel, hvoraf efter en Lineal udskæres en lige Strimmel paa 1 à $1^1/_2$ Tommes Bredde, og i det over Modelfiguren og mellem Lerranden værende Rum hældes Gibsvællingen. Ved i nogle Øjeblikke at holde Bordet, hvorpaa Formen staar, i rystende Bevægelse fremmes Gibsens Tilsynkning og fjernes Luftblærer, der kan have dannet sig. Naar Gibsen er hærdnet godt fjernes Lermodellen ved forsigtig Opløsning og Udskylning i Vand, til man har den hele Form fuldstændig ren og klar indvendig. Den tørres, mættes med Allun- eller Limvand, tørres og oljes med fin Bomolje, som forhen beskrevet, hvorpaa man støber Gibsvælling i den som sædvanlig. Ved nu forsigtig at fjerne Modellens Skal ved Afbankning i Stykker, har man den oprindelige Lermodel nøjagtig gjengivet i Gibs.

Redeæg af Gibs.

For altid at kunne tage de nylagte Æg friske bort fra Hønsenes Reder er det heldigt at have kunstige Æg i Reden. Hertil bruges ofte Æg af Porcellæn eller Træ, men disse vil Hønsene ikke gjærne kjendes ved og kaste dem ofte ud af Reden, som noget dem uvedkommende Snyderi. Derimod narres de fuldstændig af Gibsæg, naar de er støbte i Hønsenes egne Æggeskaller, og dette kan med Lethed ske paa følgende Maade: Smukke rene Hønseæg gjennembores med et Hul i begge Ender og Indholdet udblæses, hvorefter man gjennem det største Hul hælder frisk udrørt tynd Gibsvælling til Æggeskallen er fyldt. Naar Gibsen er stivnet efterglattes begge Hullerne smukt med lidt udrørt Gibs, og man har da for en Bagatel ypperlige „Kunstæg“, der ikke kan skjælnes fra naturlige, og kan ligge i Reden som Lokkeæg saa længe det skal være, saa at man uden at fornærme Hønsene daglig kan borttage de nylagte Æg rene og friske.

Beredning af Pelsskind.

Der dræbes i de fleste Egne hvert Aar ikke faa Kaniner, Katte, Lam, Hunde osv., hvis Skind ved rigtig Behandling kan afgive et godt Pelsværk. Vi skal derfor herved efter Opfordring meddele en nem Maade at berede eller allunere dem paa:

Man lægger Skindene i et Kar med en 7 à 8 Potter rent, koldt Vand, hvori det skal ligge i 24 Timer for at opløse Blod, Slim osv. Efter at det er taget op af Vandet, lægges det paa et glat, rundt Stykke Træ, som et Kakkelovnsrør, og med en stor, ikke synderlig skarp Kniv afskraber man Kjød, Fedt o. desl. saa meget som muligt. Derpaa koger man i 4 Potter Vand 1 Pd. Allun og 1/2 Pd. Salt, indtil begge Dele opløses; det tages af Ilden, hældes i en Lerkrukke, og naar det er saa meget afkølet, at man kan taale at stikke sin Haand deri, kommes Skindene i Opløsningen og valkes dermed i 10 à 12 Minutter, hvorefter man lader det ligge deri i 2 Døgn. Derefter tages de op; Opløsningen opvarmes atter til samme Varmegrad, Skindene valkes igjen i 8 à 10 Minutter og bliver atter i 2 Døgn liggende i Opløsningen. Efter derpaa at være tagne op vrides Skindene og hænges med Haarsiden nedad over runde glatte Stænger til Tørring paa et skyggefuldt Sted. I den Tid, der medgaar til Tørring, strækker man dem hver Morgen og Aften i alle Retninger for at give dem Smidighed. Naar de er fuldstændig tørre, lægger man dem med Haarsiden opad paa et Bræt og drysser et godt Lag fint Træaske paa dem og lader det ligge i 24 Timer, saa banker man dem med en tyk Stok, Haarene børstes og glattes omhyggeligt i deres naturlige Retning, og Skindene er nu færdige. De gjemmes bedst, ved at lægge dem paa hverandre med Haarsiden imod hinanden. Den ovenfor omtalte Allunopløsning er tilstrækkelig for 4 mindre Skind af Kaniner, Katte og Lam eller et Par større Skind som af Hunde og Faar. Naar de sidste skal hvidgarves paa samme Maade, vil det være nødvendigt at de ligger noget længere Tid i Allunluden, dersom de er tykke i selve Huden.

Beredning af hvidt Allunskind.

Dersom man vil befri Skindene for Haarene eller Ulden lægger man dem i et Kar med Kalkvand og lader dem ligge et Par Dage, til Ulden løsnes og let kan skrabes af med en gammel Baandkniv. Før Skrabningen af Skindene, efter at de har været i Kalkvandet, maa smøre Hænderne godt ind med Tran, da Kalken ellers æder Huller i dem. Efter at være skrabede godt af, lægges de i et Kar med opløst Allun, der har en Tilsætning af lidt Salt. Heri maa de ligeledes ligge et Par Dage, hvorefter de tages op, skrabes godt rene og ophænges for at tørres; under Tørringen maa de strækkes godt, da de ellers vil krybe meget ind. I Øvrigt er Allunopløsningen og Behandlingen ganske som forklaret i det foregaaende.

Almennyttigt.

Vinterstøvlers Behandling.

I den kolde og fugtige Aarstid maa enhver, der har sit Helbred kjært, særlig have sin Opmærksomhed henvendt paa sit Fodtøj, og han gjør vel mod sig selv i intet at spare i denne Retning, selv om han derved nødes til at knappe lidt af paa de øvrige Beklædningsgjenstande. Et Par tykke og rummelige Støvler med Haarsiden af Læderet vendt ud efter — saakaldte Fedtlæders Støvler — maa saaledes, især for den, der bor paa Landet, betragtes som en ubetinget Nødvendighedsgjenstand. Saadanne Støvler bliver imidlertid let ved skjødesløs Behandling for smaa, og at for smaa Støvler Støvler giver kolde Fødder er en Kjendsgjerning; dette undgaas bedst derved, at man, naar de er blevne vaade strax efter at man har trukket dem af Fødderne, fylder dem med aldeles tør Havre til midt op paa Skaftet. Havren vil i kort Tid trække hele Fugtigheden til sig; derved bulner den noget ud og forhindrer saaledes Læderet i at krybe sammen under Tørringen. At denne Fremgangsmaade er nemmere og hurtigere at udføre end at stoppe dem ud med Hø eller at lade Skomageren blokke dem, vil let indses, og at den langt bedre svarer til Hensigten, vil man blive overbevist om ved første Forsøg.

Til saakaldet vandtæt Skosmørelse gives der hundrede og atter hundrede Opskrifter; faa af dem svarer imidlertid til Navnet. Et af de simpleste, men tillige paalideligste følger her: 4 Kvint elastisk Gummi lægges i varmt Vand, indtil det bliver blødt; derefter klippes eller hakkes det i ganske smaa Stykker og blandes med 6 Kvint Svinefedt og omtrent en halv Pægl Levertran. Blandingen hensættes paa en meget varm Kakkelovn, omrøres flittig og efter længere Tids Forløb vil det hele være opløst. Nu tilsættes saa meget Kønrøg at Smørelsen faar en smuk sort Farve og man har da en fortrinlig Skosmørelse, der ikke alene gjør Fodtøjet vandtæt, men gjør Læderet blødt og særdeles holdbart.

Behandlingsmaaden af Mos til Udstopning af Møbler etc.

Det længste og fineste Mos indsamles i September, naar det er udvoxet, hvorpaa det skilles ved alle træagtige Rødder og tørres udspredt i Skygge. Det lægges derpaa paa et tørt Sted paa Hylder flettet af Staaltraad, eller i aabentflettede flade Kurve; eller paa store Sold, hvor det bankes med et tyndt Spanskrør, hvorved tørret Jord,

Smuds og Sand falder fra; derefter pilles Mosset aldeles fra hinanden. Det benyttes meget til Udstopning af Møbler, Madratser etc. og naar disse med Tiden er nedsatte og sammentrykkede, bankes de stærkt med en tyk Stok, efter at have ligget en Dag i stærkt Solskin, hvorved Mosset atter udvider sig og for en Del indtager sin tidligere bløde Form.

Husflidssange.

Et stort smukt udstyret Sanghæfte (18 Husflidssange med illustreret Titelblad) faas fra N. C. Roms Forlagsforretning for 5 Kroner pr. 100. Husflidsbestyrelsernes Opmærksomhed henledes paa det formaalstjenlige i at benytte dette særdeles billige Sanghæfte som Adgangstegn, hvorved hver besøgende ved Udstillingen bringer vore smukke Husflidssange med tilbage til Hjemmene, hvor de sikkert vil bidrage meget til at holde Husflidstanken vaagen og Interessen for den gode Sag oppe.

Erindringsliste.

Under denne Rubrik vil „Husflidstidenden" fremtidig indeholde Meddelelse om Husflidsudstillinger og Møder, som agtes afholdt i den nærmest kommende Tid, hvorom Dhr. Formænd velvilligst bedes sende Udgiveren Meddelelse inden hver Maaneds Slutning.

„Snesere Sogns Husflidsforening" afholder sidst i Maj eller først i Juni Udstilling og Fest i Gaardejer N. Nielsens Lystskov ved Siden af Husflidsskolen.

Tombola

ved Husflidsforeningerne er i Følge Lovgivningen ikke tilladt uden Bevilling fra Øvrigheden, som dog sjælden nægtes, naar Begjæring derom indsendes i Tide.

Husflidsværktøj.

Illustreret Prisliste over alt til Husflid og Haandværk hørende Værktøj tilsendes paa Anmodning ethvert af Bladets Holdere frit fra C. Th. Rom & Co.
Kjøbenhavn V.

Husflidsarbejder.

Fire Papirknive. De to udskæres af Grene, helst af Navr, Benved („Benneved") ell. lign. haardt Træ med smuk Bark, da denne skal blive siddende paa Skaftet. Selve Knivbladet skæres tyndt og nøjagtigt og glattes smukt med Fil og Sandpapir.

De to udskaarne Knive udskæres af tilstrækkeligt tykt Træ (1/2 Tm.) for at Skaftet kan blive fyldigt. Udsmykningen udstikkes svagt ophøjet, og den omgivende fordybede Bund punsles.

Udskaarne Linealer (i Almuestil, oldnordisk Stil og Renæsancestil). Om de to sidste gjælder det samme som for ovennævnte. Udskæringen i Almuestil bestaar her af lutter trekantede nedskaarne Fordybninger.

Arbejdstegningerne til disse Gjenstande findes i de af N. C. Rom udgivne Husflidstegninger 2det Hæfte, der faas gjennem alle Boglader for 50 Øre.

I Løbet af Marts Maaned indkommer følgende ny smukt udstyrede Hæfter Husflidstegninger (à 50 Øre):

4de Hæfte indeholder Tegninger til Snedkring og Drejning.

5te Hæfte med ny Udskæringsarbejder (Løvsavsarbejde) i oldnordisk Stil.

Disse Hæfter kan forud bestilles gjennem alle Boglader og i

N. C. Roms Forlagsforretning.

Indhold: Husflidskursus. — Dansk Husflidsselskab. — Husflidsforeninger og Husflidsskoler. — Kurvepil. — Gibsstøbning, III. — Beredning af Pelsskind. — Almennyttigt. — Husflidssange. — Erindringsliste. — Tombola. — Husflidsværktøj. — Husflidsarbejder m. m.

Udgiveren anmoder enhver Husflidsven om at sende Bladet Meddelelser om Husflidssagen, ikke alene alt, hvad der angaar Foreninger og Skoler, Møder og Udstillinger, men ogsaa om enkelte Mænds og Kvinders fremragende Husflid, saa vel som Beskrivelser og Tegninger af Husflidsarbejder, man kunde ønske kjendt og udbredt. Til Lettelse ved Redaktionen bedes alt skrevet omtrent som det kan ønskes meddelt. Enhver Meddelelse til Bladet bedes skrevet paa Papir for sig — helst saaledes at der kun er skrevet paa den ene Side af Papiret og indsendt under Adresse:

Redaktionen af Dansk Husflidstidende, Lykkesholms Allé 4. Kjøbenhavn V.

„Dansk Husflidstidende" udkommer en Gang maanedlig, ledsaget af et Tillæg med litograferede Husflidstegninger, og kan bestilles paa alle Postkontorer samt hos alle Landpostbude for 50 Øre fjerdingaarlig, frit tilsendt.

Kjøbenhavn. — Trykt hos J. H. Schultz.

Tillæg til Husvennen.

Nr. 29. Søndagen den 20de April 1884.

Dansk Husflidsselskabs Sølvmedaille.

Husflidsselskabets Bestyrelse har, som Paaskjønnelse for udmærket Virksomhed til Husflidens Fremme, tilkjendt Hr. Sognefoged og Gaardejer A. Bang i Aalsbo Selskabets Sølvmedaille, der, tilligemed et anerkjendende Hædersdiplom oversendtes ham den 7de Marts ved et af Bestyrelsens Medlemmer, Lærer P. Eriksen. Hr. Bangs smukke Virksomhed i sin Egn, som hidtilværende Formand for Aarup Husflidsforening og som Privatmand i snævrere Kreds, er nærmere omtalt i „Dansk Husflidstidende“ for Februar Maaned.

Fra en Husflidsreise i Sydfyn.

I Dagene fra den 7de til den 10de Marts inkl. foretog jeg en Reise paa Fyn for „Dansk Husflidsselskab“. Det er den fornøjeligste Tur, jeg endnu har gjort og det til Trods for, at jeg ikke var begunstiget af Vejret; Søndagen den 8de og Mandagen den 9de Marts havde vi jo temmelig slemt Snevejr.

Løverdagen den 7de Marts rejste jeg om Morgenen her fra Vejstrup og kom ved Middagstid til Aarup, hvor der den nævnte Dag var en meget stor Husflids-Udstilling, som det ret glædede mig at se paa. Udstillingen var paa Aarup Gjæstgivergaard i den store Sal, der kan rumme en Mængde Mennesker og dog var meget for lille til at give nogenlunde Plads for de mange, der besøgte Udstillingen. Jeg fik Indtrykket af, at Husfliden ret er oppe i denne Egn. Dens Ledelse er ogsaa i gode Hænder hos Hr. Landinspektør Boesen, der nu er Kredsens Formand, og det er ham der drager Læsset. Han er selv Husflidsmand, og han har forstaaet at bringe andre til at være det. Jeg maatte beundre den Ro og Bestemthed, hvormed han kunde ordne alt paa den store Udstilling, saa det gik som det burde.

Det er jo ogsaa i denne Egn at den for sin Husflid bekjendte Sognefoged Bang bor, hvem jeg ved denne Lejlighed havde den Glæde paa Bestyrelsens Vegne at overbringe Dansk Husflidsselskabs Medaille med Diplom for hans Virksomhed. Desværre,var han ikke selv personlig til Stede, og jeg maatte derfor overrække den til Hr. Boesen og bede ham bringe Bang den med Hilsen og Tak fra Dansk Husflidsselskabs Bestyrelse. Der var udstillet c. 800 Numre af 160 Udstillere og der uddeltes i Præmie 210 Kr. foruden 40 gode og smukt indbundne Bøger, der var skjænket af Husflidsselskabet til dette Brug. Blandt de udstillede Gjenstande fandtes en Mængde udmærket gode Brugsgjenstande, Stole, Borde, Skabe ja selv Harver og Radrensere, ikke at tale om River, Høstleskafter og andet mere. Kvindeligt Haandarbejde var ogsaa udmærket godt repræsenteret. Kl. 5 holdt jeg et Foredrag over Husflidens Nytte og Velsignelse. Det var let at tale her, thi den smukke Udstilling garanterede for, at her var en Mængde velvillige Hørere. Foredraget blev ogsaa fulgt med Opmærksomhed. Der efter fandt den store Præmieuddeling Sted og selv dette, ofte saa besværlige Arbejde i en stor Forsamling, gik her saa let og saa roligt. Der uddeltes Præmier baade til Mænd og Kvinder, til Børn og Oldinger. Om Aftenen forlod jeg denne smukke Fest for at rejse videre mod min Rejses egentlige Maal, Sydfyn. Jeg maatte overnatte i Odense, da der ingen Forbindelse var med Sydbanen. Den næste

Dags Morgen, altsaa Søndag Morgen, tog jeg med Toget til Faaborg, hvortil jeg ankom Kl. 9½. Hr. Apotheker Berg — der er den Mand, der er Bærerne af Husflidssagen i Faaborg og Omegn, og hvem jeg allerede Dagen i Forvejen havde haft den Glæde at hilse paa i Aarup, — mødte nu her paa Banegaarden med et Kjøretøj. Vi kjørte saa Søndag Formiddag omkring i Egnen for at besøge flinke Husflidsmænd og se lidt paa deres Frembringelser. Det var en dejlig Tur, jeg vil mindes den længe. Jeg kan ikke nægte mig den Tilfredsstillelse at nævne nogle af de brave Mennesker, jeg paa denne Tur kunde glæde mig ved at hilse paa. Til dem hører Gaardmand Jørgen Krog paa Bjernemark. Det var virkelig en sand Fornøjelse at se sig om hos denne Mand. Over alt sporede man Husflidsmanden. Her var et Huggehus med Værktøj og Materiale, som det bør være, her var endog en Smedje. Ja det bliver for vidtløftigt at fortælle, alt hvad her var, som kunde glæde en Husflidsven at se. Gid der var mange af den Slags Gaardmænd i Danmark. Det vilde være en sand Lykke for det danske Folk. Væggene i Stuen var smukt prydede med en Mængde Diplomer. J. Krog er da ogsaa den Mand, der har særlig Fortjeneste af Husflidssagen i sin Egn; det er ham, der har givet Tonen an. For over en halv Snes Aar siden oprettede han en Husflidsforening, den første i Faaborg-Egnen. Det gode Exempel har virket godt.

Fra ham spaserede vi — medens vor Vogn kjørte en Omvej — over Markerne til hans Nabo, Gaardmand Niels Knudsen, her blev vi Vidner til noget lignende som hos Krog; han kunde blandt meget andet vise os et Sæt Seletøj til Hestene, som han selv havde syet, og det var baade smukt og godt. Hans Døtre sad om Bordet med Strikkestrømpen i Haanden, da vi traadte ind, og da de hørte, vi interesserede os for Husflidsarbejder, saa maatte vi ogsaa se paa deres Frembringelser; de viste os da store Ruller af Sengetøj, de selv havde vævet af Garn, de selv havde spundet. Det var tilvisse Tøj, der duede noget. De unge Piger var i deres Søndags-Stads. Jeg glemte ikke at lægge Mærke til, at det ikke bestod af fremmede, kjøbte Stoffer, nej, det var godt hjemmegjort Tøj, uden Flitter. Jeg vil længe mindes disse to Hjem.

Vi kjørte nu tilbage til Faaborg og efter at have hvilet ud en Timestid i Apothekerens vakre Hjem og nydt et styrkende Middagsmaaltid, kjørte vi om Eftermiddagen da Vejret heldigvis var blevet smukt, en ganske dejlig Tur gjennem Hovedgaarden Sandholdt, der ejes af Frøken Sperling, til Sandholdt-Lyndelse Skole. Vi havde tænkt paa at hilse paa Frøken Sperling, der ogsaa interesserer sig for Husfliden; men Tiden tillod det ikke. Det er en mageløs dejlig Egn vi der passerede, hvor man hvert Øjeblik mindes om Sandheden af at „Fyn er Danmarks Have“. Om Eftermiddagen holdt jeg Foredrag i Sandholdt-Lyndelse Skole. Efter Foredraget foreviste Hr. Berg en lille Samling Husflidsarbejder, som vi førte med os. Dette gjorde han paa en saa fortrinlig Maade og ledsaget af saadanne Smaabemærkninger og Hentydninger, at han hele Tiden fængslede Tilhørernes Opmærksomhed og afbrødes af og til af et ret forfriskende Latterkor fra Forsamlingen.

Hr. Lærer Nielsen og Sogneraadsformand Lindsgaard tog her Sagen i Haand, og der blev strax optegnet Medlemmer til en Husflidsforening. Der efter kjørte vi til Vesterhæsinge, hvor jeg atter holdt et Foredrag, deri stræbte jeg især at vise, hvor urimeligt det er, at Husfliden ikke griber anderledes om sig end den gjør, og navnlig viste jeg, hvor liden Grund der er til at holde sig fornemt tilbage fra at løfte paa den gode Sag. Apothekeren fremviste atter her sine Sager. „Kan dette ikke hjælpe, saa kan hele Apotheket ikke hjælpe“, sagde vi os selv, da vi var færdige i Vesterhæsinge Skole. Men vi rejste da ogsaa bort med det Haab, at vi ikke havde været der forgjæves. Hr. Lærer Hansen lovede at tage sig af Sagen og se at faa en Forening oprettet. Undskyld at jeg siger det — jeg er jo selv Lærer — jeg tror, at hvor en nidkjær Skolelærer vil tage sig af Husflidssagen i sin Kreds, der er den i de bedste Hænder.

Vi kjørte nu tilbage til Faaborg, hvortil vi ankom hen ad Midnat. Man sover godt ovenpaa en saadan Tur. Træt er man naturligvis, og kan man saa lægge sig til Ro med en Smule Følelse af at man om Dagen har virket lidt for en god Sag, saa faar man en god Nat, selv om man er i det fremmede.

Mandag Morgen viste Hr. Berg mig omkring i sit Apothek. Dette havde megen Interesse for mig, da jeg aldrig har set andet af et Apothek, end hvad man kan se fra Disken. Alt vidnede om, at her herskede Orden og Akuratesse, og man kunde nok se, at Hr. Berg er Husflidsmand. Han har nemlig selv leveret Tegningen til sit nye Apothek, og Pladsen var saa fortrinlig benyttet, at kun en Mand med et skarpt og øvet Blik kunde lave Udkast til en saadan Bygning. Det er da ogsaa betegnende for Manden, at ved Siden af hans Skrivebord paa Kontoret stod hans Værktøjkasse. Ogsaa i de vakre Værelser han og hans Familie bebor sporer man, hvor man vender Øjet hen, Husflidsmanden. Og Æblet falder ikke langt fra Stammen. Apothekerens lille Søn, en rask Gut paa 10 à 11 Aar havde uden Undervisning modelleret en Elefant i Ler, som jeg maatte beundre.

Vi kjørte nu Kl. 8 à 9 ud ad Svendborgvejen gjennem Katterø til Egelund, hvor vi besøgte Hr. Skovrider West i hans smukke og kjønt beliggende Hjem. Desværre var det et meget slemt Vejr, næsten Snestorm, ellers vilde jeg endnu have haft mere Fornøjelse af denne Tur. Denne Egn har ikke liden Interesse for mig, her har nemlig min Hustru slidt sine Børnesko. Det er da vist ogsaa en af de smukkeste Pletter paa det vakre

Fyn, omkring ved Holstenshus. Her var det, at H. C. Andersen en Gang paa „Kongehøjens" Flagstang skrev: „Jeg spørger Kvinde, jeg spørger Mand: Er Fyn dog ikke et dejligt Land?" Jeg kan forstaa, at Digteren kunde komme frem med dette lille Udbrud fra dette Sted.

Paa Egelund saa jeg noget af det smukkeste Husflidsarbejde jeg har set, nemlig Grene-Arbejde, baade Rammer og Blomsterstel udført af Hr. West selv. Hr. Skovrider West er ogsaa Formand for Diernisse Husflidsforening. Han føler varmt for Sagen og hjælper den godt frem. At han har Interesse for Sagen saa jeg ogsaa et Bevis paa deri, at han trods det daarlige Vejr kjørte med os paa Husflidsrejserne. Vi var nu et Husflids-Trekløver. Jeg var glad ved at være sammen med disse Mænd. Paa Turen besøgte vi Hr. Lærer Krog i Gjærup, en vakker Mand, der delte Syn med os. Vi besaa den 100aarige Skole og beundrede det smukke Katheder i Skolen, der vidnede om, at man den Gang har haft Øje og Sans for det smukke og bekvemme i en Skolestue, næsten bedre end nu. Hr. Krogs Hustru vidste nok, at „uden Øl og Mad er Helten ingen Ting". Hun opvartede os med en fortræffelig Frokost. I det skrækkelige Sneføre vi havde, syntes vi næsten over vor ellers gode Hest, hvorfor vi begav os til Fods hen ad Vejen fra Skolen til Gaardmand Niels Rasmussen Søkilde i Fleninge. Her havde vi et længere Ophold, og her fra lod vi vor Vogn kjøre tilbage til Faaborg, da Rasmussen var saa venlig at tilbyde sit Kjøretøj. Rasmussen Søkilde er jo altfor bekjendt til, at jeg behøver at omtale ham. Jeg vil dog her have sagt, at en mere intelligent Bondemand har jeg aldrig truffet paa. I Stald og Lade, paa Loft og i Kjælder saa vel som i Stuerne var alt som det skulde være, og som man kunde ønske sig det, og meget smukkere og bedre end jeg kunde tænke mig det, uagtet jeg gik dertil med store Forventninger, da jeg vidste, at det var Rasmussen Søkilde, jeg skulde have Fornøjelsen at besøge. Hvor det var interessant at se de Bøger, han selv havde forfattet og selv som Husflidsmand indbundet, interessant at se hans smukke Have, paa en sindrig Maade indhegnet med lunende Langhalmvægge, og beplantet med en Masse sunde og kraftige Frugttræer af de bedste Sorter, forædlede af Manden selv og holdt i de bedste Former under hans kyndige Haand. Ikke mindre interessant var det ved Middagsbordet at drikke en Skaal med Ønsket om Lykke og Velsignelse i det nye, smukke Stuehus i en Frugtvin, som han eller hans Hustru selv havde lavet. Hr. Rasmussen har i de sidste Aar haft et Par unge Bøndersønner som Landvæsens-Elever. Jeg kalder det en Lykke for de unge, der et Aar eller to faa Lov til at kalde Søkilde deres Hjem.

Rasmussen kjørte saa med os til Hr. Proprietær Schmidt paa Nybøllegaard. Nu var vi altsaa ikke mere et Trekløver men et Firkløver; men Firkløveret er der jo Lykke ved. Efter at have drukket The paa Nybøllegaard, kjørte Hr. Schmidt — der ikke havde mindre Interesse for Husfliden end vi andre fire, og som netop havde ønsket Hr. Bergs og min Nærværelse for at faa oprettet en Husflidsforening og en Husflidsskole i Nybølle — os til Hillerslev Skole, hvor der var sammenkaldt et Møde. Folk var mødte ret godt, og det Ord Hr. Berg og jeg henvendte til Forsamlingen, syntes at slaa godt an, i det man strax tog fat med at oprette en Husflidsforening; man talte endog om at bygge en Husflidsskole paa Aktier, og en ung Mand meldte sig som Husflidslærer paa Betingelse af, at han kunde faa Kursus i Sommer. Der tegnedes endnu samme Aften 30 Medlemmer til Foreningen, og nu bliver Listen baaret om i Sognet.

Her tog jeg nu Afsked med de kjære Mennesker, jeg i disse Dage havde lært at kjende, i det Hr. Berg, West og Rasmussen herfra rejste hjem, hver til sit, medens jeg benyttede mig af Hr. Schmidts gjæstfri Tilbud om at bo paa Nybøllegaard om Natten. Den næste Dags Morgen var Hr. Schmidt saa venlig at vise mig omkring i sin Gaard, hvor alt vidnede om, at en dygtig Landmand var ved Styret. Hvad der især glædede mig var den dejlige Have, hvorfra jeg endnu har en frisk Blomsterbuket staaende paa mit Skrivebord. Det var en prægtig Have; men Fru Schmidt er ogsaa født Hofmann-Bang. Jeg vilde endnu gjærne fortælle, hvorledes jeg henreves af Hr. og Fru Schmidts dejlige Musik og løftedes ved at være med til Husandagten i Morgenstunden sammen med det kvindelige Tyende. Hen paa Formiddagen kjørte Hr. Schmidt mig saa til Jærnbanestationen, og Kl. 6 Aften var jeg i mit kjære Hjem, hvor jeg fandt alt i bedste Orden.

Kommer denne lille Meddelelse om min Husflidsrejse i Sydfyn i „Husflidstidenden" og falder i Hænderne paa Dhrr., hvis Navne jeg har nævnt, da skal den bringe dem og deres min Hilsen og Tak for de glade Dage, jeg havde paa Fyn.

Vejstrup Skole den 21de Marts 1884.

Peter Eriksen.

Husflidsforeninger og Husflidsskoler.

Kjøbenhavns Husflidsforening

afholdt den 28de Marts sit Aarsmøde. Foreningen havde virket paa samme Maade, som den havde begyndt ved sin Oprettelse i September Maaned 1882. Der er blevet givet fri Undervisning i Snedkeri, Paparbejde og Kurvemageri for Drenge fra Kommuneskolerne. Ved Aarets Begyndelse var Antallet af disse Drenge 119 og ved dets Slutning 152. I Aarets Løb var der blevet oprettet flere Kursus i Snedkeri og Paparbejde, saa at der nu blev undervist i 12 Hold, medens Lærernes Antal var forøget med 2, saa at der nu blev undervist af 5 Lærere.

I November Maaned blev der endvidere oprettet et Kursus i Snedkeri for betalende, og dette var ved Aarets Udgang besøgt af 14 Disciple fra Byens Latin- og Realskoler. Siden Skolens Oprettelse havde Foreningen givet fri Undervisning i Snedkeri til 110 Drenge, i Paparbejde til 170 Drenge og i Kurvemageri til 78, ialt 358, medens 14 for Betaling havde faaet Undervisning i Snedkeri. Foreningens Medlemsantal var ved Aarets Begyndelse 340 og ved dets Slutning 372. I Medlemsbidrag og Gaver var der indkommet 2457 1/2 Kr. Det Classenske Fideikommis havde bidraget 200 Kr., den Reiersenske Fond 200 Kr. og de Spannjerske Legater 500 Kr. Ialt havde Indtægten været 4012 Kr. Til Lærerlønning var der medgaaet 2512 Kr., og ialt havde Udgiften været 4427 Kr., saa at Aaret endte med et Underskud, hvilket man haabede vilde blive dækket ved forøget Tilgang af Medlemmer og ad extraordinær Vej. Naar det blot lykkes at holde Børnene til Skolen i de første Uger efter Optagelsen, blev de som oftest stadige til at møde og vise Lyst til Arbejdet. De Gjenstande, som blev forarbejdede, var saadanne, som Børnene eller deres Forældre havde Brug for, og mangt et Savn i Hjemmet blev derved afhjulpet. Dog var det ikke udelukkende ny Gjenstande, der bliver forarbejdede, meget ofte kom Børnene hjemme fra med Gjenstande, der trængte til Istandsættelse. I Kurvemagerværkstedet havdes saaledes jævnlig Kurve af forskjellige Slags til Reparation, til Stole blev der flettet nye Sæder og ikke sjældent blev Vugger i maadelig Forfatning gjort brugelige igjen ved Fornyelse af Hanke og Gænger o. s. v. I Snedkerværkstedet istandsattes ligeledes ofte Møbler og andre Brugsgjenstande, og det Arbejde, som Børnene saaledes udførte til Gavn og Hygge for deres Hjem, har en ikke ringe Betydning, da deres Hjælpsomhed og Sans for Hjemmets Orden forhaabentlig derved blev vækket og skærpet. Foreningens Bestræbelse gik dog fornemlig ud paa, at Børnene blev beskjæftigede saaledes, at de blev vænnede til Orden og Akkuratesse ved Arbejdet. Hver Dreng arbejdede paa sin Gjenstand, saa at den, naar den er færdig, fremtræder som hans Arbejde, og det var glædeligt at iagttage, hvorledes Iveren og Interessen hos de allerfleste af Børnene steg, jo mere Arbejdsgjenstanden nærmede sig Fuldendelse. I Aarets Løb var der paa Grund af Konfirmation udgaaet 9 Drenge. Bestyrelsen turde sige, at disse Drenge, i hvilken Stilling de nu end var komne, vilde have Gavn af den Undervisning, de havde nydt, og de havde alle ved deres Bortgang fra Skolen til Lærerne og Bestyrelsen udtalt deres Tak. Bestyrelsen fremhævede det store Gode, som Foreningen tilbød fattige og ubemidlede Folks Børn, i det disse, som ikkun havde Halvdags-Skoleundervisning, i Foreningens Skoler kunde have Beskjæftigelse i nyttig Haandgjerning i en Del af deres Fritid under samvittighedsfuldt Tilsyn og kjærlig Vejledning i Steden for at tilbringe Tiden i Lediggang og uden Tilsyn. De Skoleinspektører, til hvem Bestyrelsen havde henvendt sig med Anmodning om at opfordre Børn til at søge Foreningens Skoler, har med Beredvillighed paataget sig den ikke ringe Ulejlighed, som dermed var forbunden, ligesom ogsaa med at modtage de Anmeldelser, som Skolen maatte udsende angaaende Udeblivelser. Fra nogle Skoler indfandt adskillige Børn sig uopfordrede om Optagelse; thi det var kun til forholdsvis faa af Skolerne, man havde henvendt sig, eftersom Antallet af Elever maatte rette sig efter de Lokaler, som man kunde disponere over, og efter det Beløb, som havdes til Raadighed til Lærerlønninger, Materialier og Værktøj m. v. Den Skole, der har sendt de fleste Børn (40 à 50), var Friskolen i Nyesgaden; derefter kom Skolerne i Suhmsgaden, Nansensgade, Gasværksvejen og Mathæusgaden. For at udbrede Kjendskab til Foreningens Virksomhed, havde Bestyrelsen i December Maaned f. A. ladet en Del af de i Skolen forarbejdede Gjenstande udstille i Industriforeningens Lokale, hvorved Foreningen saavel vandt flere Medlemmer som Bestillinger paa en Del Gjenstande. I indeværende Kvartal havde Foreningen havt 151 Elever foruden 20 betalende, som søgte dens Kursus i Snedkeri. Af disse 20 var 14 alene fra Borgerdydskolen paa Kristianshavn. Der var endelig i den allersidste Tid blevet oprettet et Kursus i Snitning. To af Bestyrelsens Medlemmer havde i det forløbne Aar gjort sig bekjendt med Husflidssagens høje Standpunkt i Gøteborg og ved samme Lejlighed besøgt Nääs Sløjdseminarium. De fire bedste af Skolens Elever havde hver faaet en Opmuntringsgave i Form af en Sparekassebog henholdsvis paa 20, 10, 5 og 5 Kr. De fratrædende Bestyrelsesmedlemmer Raadmand Abrahams, Etatsraad Bankdirektør Glückstadt, Murermester Fussing og Malermester Schmiegelow blev enstemmig gjenvalgte. En Samling af Elevernes Arbejder var udstillet og blev beset med stor Interesse.

Husflidsudstilling i Boes.

Efter at Boes Husflidsskole i Vinter har været besøgt af 46 Elever, deraf 19 voxne, der undervistes 2 Aftener ugentlig, og 27 Børn, som undervistes 2 halve Dage om Ugen af 1 Lærer og 1 Lærerinde, sluttede Husflidskredsen Vinterafdelingen den 1ste Marts med en godt besøgt Udstilling af de fleste af de forarbejdede Gjenstande, hvilke, 83 i Antal (foruden en Mængde Arbejder i Billedskæring, og Pigebørnenes Haandgjerningsarbejder, der af Mangel paa Plads ikke fremlagdes) var ret smagfuldt opstillede og pyntede med Grønt bedækkede Skolestuens Gavlvæg og fyldte 2 lange Borde. Arbejderne bestod i det væsentligste af: enkelte Modellerarbejder, en større Del Billedskærerarbejder i Almue- og Naturstil, bestaaende af større og mindre Rammer, Pibe-

brætter, Papirknive, 1 Sykurv og en Visitkortholder, fremdeles Skobørster og halvrunde finerede og polerede Klædebørster, 19 Kufferter, 5 Skoletornystre og 1 Skoletaske samt nogle simplere Snittearbejder og Arbejder af Grangrene. Til Arbejdernes Udførelse var der af Læreren indkjøbt Materialier for omtrent 125 Kroner og anskaffet Værktøj for mindst 130 Kr., hvoraf Husflidsselskabet velvilligt havde tilstaaet 50 Kroner.

Udstillingen sluttedes med, at Lærer Jensen udtalte, at naar Regering og Rigsdag, Husflidsselskabet og mange private aarlig gav mange Penge til og udfoldede en betydelig Virksomhed trindt om i Landet for at udbrede Kjendskab til Husfliden, saa var Hensigten dermed ikke egentlig denne, at skabe ny Næringsveje, skjønt Husfliden ogsaa kunde blive en velkommen Indtægtskilde for mange, og det jo var bedre, om nogle af de Tusender af Kroner, der aarlig gaar til Tyskland for daarlige Nürnbergervarer, tjentes af Landets egne Børn, samtidig med at bedre og med Smag udførte Arbejder spredtes blandt Befolkningen. Derimod udtaltes det, at Husflidens egenligere og dybere Betydning maa søges i dens forædlende Indflydelse, i det den gaar ud paa at vække Lyst til morende Beskjaftigelse, med hvilke der følger Sans for Orden i Livets Gjerning og Hygge i Hjemmene, hvorved der skabes en mægtig Modvægt mod det daarlige og usle, vor Tid er saa rig paa at byde især Ungdommen i dens ledige Timer. Som Exempel herpaa kan nævnes, at det maaske tør ventes, at Husfliden muligt i højere Grad end Totalafholdenhedsforeningen vil have Held til at besejre Drukkenskabslasten, i det den ved at udfylde de unges Fritid paa en nyttig og morende Maade borttager netop det, som det bekjendte, gamle Ordsprog kalder: „Fandens Hovedpude".

Og naar vi nu her især har beskjæftiget os med Billedskæring, saa er dette sket, fordi dette Fag i Forbindelse med Modellering, mere end nogen anden Beskjæftigelse bidrager ikke alene til at øve Øje og Haand for smukke Former, men tillige lærer os at læse i Naturens store Bog og tyde dens Skrift, at se det poetiske i et Landskab, at se, at der kan være mere at agte paa en Kornmark, end dette, hvor mange Tønder Korn den kan give, og at Danmarks Bøgeskove har anden Betydning og Værd, end den, der ligger i Afgjørelsen af, hvor mange Favne Brænde, de kan yde. Det er vel heller ikke for meget at sige, at Formningen eller Udskæringen af en Blomst bidrager særdeles meget til Forstaaelsen af det gamle Ord: „at Salomon i al sin Herlighed ej var klædt som en af dem". Det er dette aandsvækkende og derved forædlende, der ligger i og som Tilgift følger med Husfliden, der hjemler den Ret til at betragtes som et Led i Opdragelsen og som giver den sin væsentligste Betydning.

Husflidsskole paa Fur.

Husflidsskolen i Debel Skole paa Fur — der i Vinter har været besøgt af 14 ukonfirmerede Drenge under Ledelse af Hr. Lærer Chr. Hansen — sluttede sin Undervisning for indeværende Vinter med en Husflidsudstilling i Skolen Fastelavns Mandag.

Ved denne var der udstillet noget over 70 Gjenstande, udskaarne i Almuestil og bestaaende af: Tobakskasser, Syæsker, Pennæsker, Linealer m. m. Størstedelen af de udstillede Gjenstande var særdeles godt udførte og blev afhændede ved Salg; de mindre godt udførte Gjenstande blev afhændede ved Bortlodning.

Udstillingen var mod Forventning meget godt besøgt, og Interessen for de udstillede Gjenstande var saa stor, at samtlige udstillede Gjenstande i Løbet af et Par Timer var afhændede.

Hammer og Omegns Husflidsskole,

der ledes af Tømrersvend Lars Petersen, afholdt i Følge „Vordb. Dagblad" Udstilling og Tombola Lørdag og Søndag den 15de og 16de Marts paa Fattiggaarden i Hammer. Skolen blev oprettet i Efteraaret 1882 af den nuværende Lærer, hvem Sogneraadet velvillig overlod Fattiggaarden at benytte som Skole. Det gik som altid lidt smaat i Begyndelsen, kun 6 à 8 Elever; men inden Skolens Slutning i Foraaret 1883 var der dog 21 Elever, hvis Arbejder var de sædvanlige Begynderarbejder. En lille Udstilling blev afholdt og nogle Præmier uddelt ved en lille Fest til Opmuntring for Eleverne, hvorved der tillige indbragtes en efter Omstændighederne ret kjøn lille Sum af 30 Kr. til Indkjøb af Værktøj. Skolen begyndte sidste Efteraar med 28 Elever og har i Vinter haft 32 Elever, baade Drenge og Karle, der har været delt i 3 Hold og hvert Hold været samlet 2 Aftener om Ugen, saa at det altsaa har været temmelig anstrængende for Læreren. Men flere af Eleverne, der har haft Tid dertil, har ogsaa befundet sig saa vel ved at gaa i Husflidsskole, at de ikke blot er mødt deres 2 Aftener, men ikke sjælden 1 à 2 Aftener foruden. Hver Elev betaler 2 Kr. 50 Øre for 4 Maaneders Undervisning 2 Aftener om Ugen, og til dem, der ønske det, udleveres Værktøj gratis. — Samtidig med Udstillingen af Arbejderne skulde der uddeles 10 Præmier, i hvilken Anledning der var nedsat et Udvalg til at bedømme de udstillede Gjenstande. Udvalget bestod af: Gaardejer Niels Madsen, Sogneraadsformand Peter Nielsen og Gaardejer Jørgen Nielsen af Ring. Udstillingen var foranstaltet i den temmelig store Arbejdsstue, der i den Anledning var net pyntet med Flag og Grønt, ligesom de udstillede Gjenstande kjønt var opstillede paa Borde langs Væggene. Blandt de udstillede Gjenstande fandtes mange smukke Sager, og det hele vidnede om Flid og Akkuratesse. Det var hverken

Kunstværker eller store Arbejder; men det var gode Frugter af mange Timers opmærksomt og flittigt Fritidsarbejde, der virkelig fortjener Paaskjønnelse. Klokken omtrent 4 var den rummelige Sal næsten propfuld af Mennesker, og omtrent Kl. 4½ uddelte Niels Madsen Præmierne til de 10 Elever som Dommerne efter deres bedste Skjøn havde fundet de heldigste med Arbejderne i det han udtalte sin Anerkjendelse af de viste Resultater af Skolen. I det han vilde udtale en Opfordring til Eleverne om at deltage i Skolens Arbejder med Flid og Udholdenhed, og i det han betonede Betydningen deraf, udbragte han til Slutning et Leve for Skolens Lærer, Tømrer Lars Petersen, der med Udholdenhed og Dygtighed havde taget fat paa denne Gjerning, der allerede havde baaret gode Frugter. — Derefter holdt Redaktionssekretær Lyngby et smukt Foredrag om Husflidssagen.

Faxe-Hylleholt Husflidsforening

har nu tilendebragt sin Vintergjerning ved hvilken 4 mandlige og 2 kvindelige Husflidsskoler har været i Virksomhed:

1. Husflidsskolen i Hovby. Lærer: Høker H. Kristiansen med Bistand af Gmd. S. Kristensen og Snedkermester Eilersen. Lokale paa Fattiggaarden i Hovby. Elevernes Antal 36. Undervist 2 Aftener ugentlig fra 1ste Novbr. til 1ste Marts. Fag: Træarbejde, Børstebinding, Kurvefletning, Løvsavning og lidt Billedskæring.

2, Skolen i Faxe. Lærer: Snedkermester Eilertsen med Bistand af hans Søn V. Eilertsen. Lokale i Hr. Eilertsens Værksted. Elevantal 26. Undervist 1 Aften ugentlig fra 1ste Nov. til 1ste Marts. Fag: Som i Hovby; dertil Drejning.

3. Skolen i Vivede. Lærer: Teglværksejer P. Olsen med Bistand af Tømmermester Mathiasen. Lokale i Hr. Olsens Værksted. Elevantal 14. Undervist 1 Aften ugentlig fra 1ste Nov. til 1ste Marts. Fag: Som i Hovby med den Forskjel, at Drejning er øvet i Steden for Kurvefletning.

4. Skolen i Ballebo. Lærer: N. Hansen. Lokale i Skolen. Elevantal 30 (1 Hold voxne og 2 Hold Drenge). Undervist: Drenge 3 Eftermiddage ugentlig à 2—3 Timer, voxne 2 à 3 Aftener ugentlig à 2—3 Timer, fra midt i Nov. til 1ste April. Fag: Kurvefletning, Børstebinding (med Polering), Paparbejde, lidt Løvsavning og Billedskæring samt Sivfletning.

5. Haandgjerningsskolen i Borrishoved. Lærerinde: Frøken Sønderup. Lokale i hendes Hjem. Elevantal: 40 ukonfirmerede Piger i 4 Hold. Undervist 3 à 4 Formiddage ugentlig fra 1ste Nov. til midt i Marts i forskjellige kvindelige Haandarbejder.

6. Haandgjerningsskolen i Stubberup. Lærerinde: Ledvogter A. Hansens Enke med Bistand af Sypige M. Hansen. Lokale hos Gmd. S. Larsen i Stubberup. Elevantal 25. Undervist 1 Aften ugentlig fra 1ste Decbr. til midt i Marts i forskjellige Haandarbejder.

Saaledes har i alt 172 Personer (106 Karle og Drenge og 66 Piger) nydt mere eller mindre Vejledning. Medens nogle mødte meget flittigt, indfandt andre sig sjældnere; men det er en Kjendsgjerning, at adskillige af de sidst nævnte arbejdede flittigt hjemme. Kun undtagelsesvis har en enkelt ikke kunnet finde sig i den Orden, der dog til en vis Grad maa være til Stede i en Husflidsskole som i enhver anden Skole, eller givet efter for andres Spot. Der kan ingen Tvivl være om, at man ved Husflidsundervisningen har afholdt adskillige fra at søge Værtshuse, Smugkroer og Spilleborde. Men sørgeligt er det at se, at endnu saa mange unge søge disse Steder de lange Vinteraftener, og der forbruge de Skillinger, de vel for Øjeblikket kunne undvære, men som de maaske en anden Gang kan komme til bittert at savne.

Foreningen tæller 520 Medlemmer (388 voxne og 132 Børn). Den Omstændighed, at ingen kan faa Undervisning uden at være Medlem, har nok bidraget en Del til at forøge Medlemstallet. Men det aarlige Bidrag er ogsaa saa lavt (35 Øre for voxne og 20 Øre for Børn), at enhver kan blive Medlem.

Eleverne har haft fuldstændig fri Undervisning, i det Foreningen har betalt Lys og Varme, samt Godtgjørelse for Undervisningen for saa vidt saadan forlanges, men de fleste Lærere har givet gratis Undervisning. Sidste Efteraar kjøbtes Værktøj for c. 200 Kr., og Foreningen har gjort Udlæg til Materiale for c. 190 Kr.

Foreningen har i Aar ligesom i Fjor fundet velvillig Støtte hos Dhr. Kammerherre, Greve Holck-Winterfeldt, Rosendal, og Lensgreve Moltke-Bregentved, som hver har skjænket 50 Kr. Desuden har Faxe-Hylleholt Sogneraad overladt Foreningen uden Vederlag et Lokale med Belysning og Varme paa Fattiggaarden i Hovby til Skolen der Steds. Endelig har nogle af de mere velstaaende Beboere givet Bidrag paa 1 à 2 Kr. og et Par hver 5 Kr. Størst Hjælp har Foreningen faaet af „Dansk Husflidsselskab", som ikke blot sender 10 Exemplarer af „Dansk Husflidstidende" og de udgivne Fortegninger, samt har laant os Modeller, men tillige har tilstaaet større Beløb til Skolernes Forsyning med Værktøj og Præmier.

Udstillingen er berammet til Afholdelse Mandagen den 23de Juni i Forbindelse med en Fest i Nyvænge Skov ved Faxe Ladeplads. Denne Dag er valgt, fordi det nu ophørte „Kildemarked" i Hovby afholdtes ved den Tid. Det viste sig allerede ved vor første Udstilling i Fjor, at Valget af Tiden er praktisk. Nævnte Kram-

marked var altid godt besøgt, og de 2 Markedsdage var som Fridage for Folk her paa Egnen. Nu kan man vedblive at tage til Marked og gjøre Indkjøb, d. v. s. ved Husflidsudstillingen, hvor der ogsaa er forskjellige Slags Ting, som ønskes solgte. Udstillingen i Fjor talte over 200 Udstillere, og i Aar tegner den til at blive en Del større. R. Hansen.

Karby Husflidsskole.

Om Husflidslærer Sørensens Virksomhed ved den lille Husflidsskole i Karby er meddelt følgende: To Lærere tillige med nogle flere, fik gratis Undervisning i Høstferien, saaledes Lærer Kristensen fra Nes, der særlig fortjener Ros for hans Flid i Arbejdet havde her og siden i Hjemmet. Arbejdet ved Skolen gaar ud paa navnlig at fortrænge daarlige, indførte Husflidssager og sætte andre selvgjorte i Steden: altsaa at vise Folk, hvorledes der bedst og billigst kan laves alle Haande Husbrugsgjenstande ved Selvhjælp. I Løbet af Vinteren har der af og til været arbejdet af godt en halv Snes Mennesker; men Virksomheden foregaar en Del ved Hjemmearbejde, da det, naar vedkommende først er undervist, jo gjælder om at faa Arbejdet indført i Hjemmet. Skolen har, siden August, brugt for 130 Kr. Redskaber og Materiale.

Husflidsskolen i Søndermark ved Svendborg.

Den 20de Marts sluttede Husflidsskolen sin Aftenvirksomhed for indeværende Vinter, og den har efter en Begyndelse at være gaaet rigtig flinkt; den har været søgt af 6 voxne og 12 Børn (Drenge paa 10—12 Aar); der har i det hele været 20 Deltagere, hvoraf kun 2 ikke mødte stadig og maatte holde op. De færdige Arbejder agtes saa vidt muligt fremstillede paa Skolen førstkommende 2den Paaskedags Eftermiddag for at Forældre og andre kunne se Udfaldet af Skolens Virksomhed, hvilket sikkert vil hjælpe til at vække Kappelyst og Iver for fremtidigt Arbejde. C. C. Hansen.

Husflidsvirksomhed i Hindborg pr. Skive.

Som meddelt i dette Blad i Fjor blev her i Hindborg Skole forrige Vinter begyndt paa at sætte en Husflidsvirksomhed i Gang, i det 24 Elever modtog Undervisning i Børstenbinderi; dette Arbejde har siden de fleste med megen Fornøjelse fortsat, og jeg har flere Gange maattet forskrive Raaæmner for ikke ubetydelige Beløb. I afvigte Vinter har jeg givet 7 Elever (hvoraf én er konfirmeret) Undervisning i Kurvemageri og Eleverne arbejdede med Lyst og Udholdenhed, dog tror jeg, at for at denne Sag ret skal trives, maa man ogsaa lægge Vind paa Piledyrkning. Efter den Erfaring jeg har gjort, er det taknemmeligst og sikkert ogsaa mest frugtbringende at begynde med Elever paa 12—14 Aar, for saa vidt man da ikke paalægger dem Arbejder, der er over deres Kræfter. H. O. F. Jensen.

Boghylden.

Stemninger og Billeder. Under denne Titel har Hr. J. Johansen paa V. F. Levinsons Forlag udgivet en Samling Digte, som vi henleder Læsernes Opmærksomhed paa, da Forfatteren er dem vel kjendt som jævnlig Medarbejder af „Husvennen", hvor hans velformede, en ren og smuk Følelse gjennemtrængte Vers ofte er læst med Glæde. Med samme Følelse vil sikkert ogsaa den foreliggende Digtsamling blive modtaget af Bladets Venner. Foruden adskillige af de bedste Digte, der er fremkommet i „Husvennen", indeholder Samlingen en Række ny smukke Digte, hvori Forfatteren snart besynger Naturen, snart fremdrager Træk af Historiens og snart fra den bibelske Fremstillings Kreds. Det er ikke ny og store Tanker, der kommer frem, og det gjør Digteren heller ikke Fordring paa, men det han har tilsigtet at give: en Række bramfri „Stemninger og Billeder" i jævn og smuk poetisk Indklædning, det har han fuldt naaet, saa at Læserne ikke vil fortryde at kjøbe den lille Samling.

Melpomene, Novelle af Karl Emil Franzos, er udkommet paa Schubothes Forlag i autoriseret Oversættelse af Dr. Fr. Winkel Horn. Skjønt denne Fortælling har mange fine og smukke Partier, og kaster interessante Strejflys over de mærkelige Forhold i det gamle Jødekvarter i Prag, er den dog ikke i den Grad egnet til Folkelæsning, som den forrige Fortælling af Franzos: „Præsidenten".

En Søn af Vulkan, Roman af Walter Besant og James Rice. Paa dansk ved Fr. Winkel Horn. (F. H. Eibes Forlag.) For Yndere af Romanlæsning kan denne Bog anbefales som en fortrinlig Skildring af Nutids Liv i England. Fra først til sidst holder den Læsernes Interesse vaagen, som den fører dem gjennem Fattigdommens og Drukkenskabens Huler, gjennem Arbejderlivets Kampe og Rørelser og Fabrikherrernes Selskabssale. Man ser for sine Øjne den kjedelige engelske Flække, hvor Helten „en Søn af Vulkan" ser Dagens Lys for som halvt Hittebarn at drage fattig og forladt om med Drukkenboldten og Bissekræmmeren Myles. Og efter at Guldaaren er funden, det vil sige Malmlejerne ved Flækken opdagede, ser man denne efter faa Aars Forløb igjen som en storslaaet Fabrikby, hvori „Vulkans Søn", den brave, udmærket begavede John Armstrong, til sidst staar som den energiske ledende Fabrikherre. Skjønt Æmnet let kunde fristet Forfatteren til Udskejelser paa Karakterskildringens Omraade, er dette Skjær dog heldigt undgaaet, og alle de Personer, hvis Livsskæbner man med Interesse følger gjennem Fortællingens Gang, er saa sande og levende, som trukne lige ud af Livet. Medens i de fleste af den nyere Tids Fortællinger det onde og dyriske er malet med Forkjærlighed og vinder Sejer, saa er det i høj Grad velgjørende at se, hvorledes det gode i Mennesket sejrer over det raa og slette, saa at Læserne med Glæde og Tilfredshed kan lukke Bogen. Vi kunne derfor anbefale denne som en fortrinlig og sund underholdende Læsning og som en af de faa udenlandske Romaner, der er selvskreven til enhver Sognebogsamling.

Folkets Skæbner, Billeder fra det 15de Aarhundrede. Af August Strindberg. (Levison). Under denne Fællestitel har den ansete svenske Forfatter udgivet fem novellistiske Skildringer fra Unionstiden. Man faar her Indblik i en svunden Tidsalders Baggaarde, hvor to store, møre Plankeværker: Kirken og Lavsvæsenet, stænger hver Solstraale ude og holder den enkelte fangen, indtil han ynkelig omkommer i Stanken fra det dumme, bornerte, egennyttige, hykleriske Samfund, denne pestsvangre Affaldsdynge, som under Skin af at ville „beskytte" Individet, kvæler enhver Frihedsytring, enhver Udvikling opad, formedelst de „højere Hensyn", det altid maa tage. Dette Forfatterens Livssyn gjør naturligvis det hele Interiør trist og uhyggeligt, men paa samme Tid giver hans kulturhistoriske Lærdom og betydelige Digtergaver sig Vidnesbyrd overalt; Stilen er saa let, Figurer og Situationer saa levende fremstillede, saa anskuelige og virkelighedstro, at man læser Bogen med Interesse og Udbytte. Den indeholder desuden for Nutidens mange Pessimister den store Trøst, at hvor uudholdelig end Tilstanden kan være i det nittende Aarhundrede — i det femtende var den absolut værre.

En farlig Ven. Af Præst ved Diakonissestiftelsen N. Dalhoff. Denne lille Bog maa vi anbefale paa det allerbedste; den fortjener at komme til hvert Hus hele Landet over, og at læses af alle, baade gamle og unge — især dog de sidste. Den farlige Ven, der omtales, er nemlig Brændevinen, og Forfatteren har paa en aldeles ypperlig Maade forstaaet at fortælle om denne „Ven" paa en baade jævn og fattelig Maade, at enhver Læser nødvendigvis maa vækkes til Eftertanke. Gid ret mange maa blive vundne for Tanken om at give den falske Ven Afsked i sin Omgangskreds. Bogen er meget billig, da den kun koster 35 Øre (men kun 5 Kr. for 20 og 10 Kr. for 50 Exemplarer).

Anmodning til Husflidsvenner.

Da jeg i denne Tid forbereder Udgivelsen af Arbejdstegninger til Udførelsen af Husflidsgjenstande udskaaret i Almuestil, er det mig meget om at gjøre at komme i Besiddelse af forskjellige gamle Husflidsarbejder, udførte i denne Stil, der fortjener at gjenoplives i Nutidens Husflid. Der findes mangfoldige Steder omkring i Landet gamle udskaarne Mangletræer, Banketærskler, Smaaskrin osv., som ikke mere bruges, og som man ikke sætter videre Pris paa, saa at de ofte henslænges blandt andet Skrammel, eller endogsaa helt ødelægges, uden at komme nogen til Nytte. Naar en større Del saadanne Gjenstande imidlertid bliver samlede og de derpaa udskaarne Figurer nøje sammenholdt med hinanden og undersøgte med kyndige Øjne, vil der, ved Sammenstilling af de gamle Mønstre, kunne dannes smukke og nationale Tegninger for mangehaande ny Gjenstande til Prydelse og Nytte i Hjemmet; det gode gamle vilde blive reddet til Nytte for Husflidssagens Fremme og til megen Glæde for mange Husflidsdyrkere, der igjennem saadanne smagfuldt udførte Tegninger i national Stil vilde faa Lyst til Udførelsen af mangt et smukt let Udskæringsarbejde.

Jeg beder derfor mine mange Husflidsvenner om at staa mig bi til dette Arbejdes Gjennemførelse, ved at oplede for mig, og om muligt tilsende mig af ovennævnte gamle Gjenstande, hvad de kan finde, eller faa af Venner og Frænder, som vil afse dem til nævnte Anvendelse. Alle gamle udskaarne Gjenstande, selv om de er nok saa ormædte og brøstfældige, vil være velkomne, da de hver for sig dog ofte kan afgive et eller andet karakteristisk Træk til Sammensætningen af smukke Mønstre i ægte gammel Stil.

Alle de Husflidsvenner, som allerede har efterkommet ovenstaaende, i „Husvennen" tidligere fremsatte Anmodning, bedes modtage min venligste Tak for deres Imødekommen. Der er allerede fremkommet ikke faa Ting af virkelig Interesse, dog kun lidet i Forhold til den Mængde, der endnu henligger upaaagtet i mange Hjem, men ved Indsendelse kunde komme til Nytte.

Som Vederlag for Ulejligheden, eller for Gjenstanden, skal det være mig kjært at tilstille hver Indsender en god eller en nyttig Bog, samt senere et Hæfte af Tegningerne, naar de udkommer. Gjenstandene bedes sendt mig med Posten under Adresse:

Lykkesholms Allé 4. Kjøbenhavn V.

N. C. Rom.

Dansk Husflidsselskab.

Som Kredsforening er indmeldt i Selskabet:

Kjøng Husflidsforening ved Lundby St. i Sydsjælland. Fmd. Lærer Pfaff i Kostræde.

Dansk Husflidsselskabs Kursus.

Om Deltagelse i dette Kursus — der afholdes i Sommerferien i Kjøbenhavn, Ulse pr. Sjælland og Nykjøbing pr. Mors — er der i alt indkommet noget over halvandet hundrede Ansøgninger, nemlig 94 fra Lærere og 59 fra Lærerinder.

Erindringsliste.

Vejle Amts Vesteregns Husflidsforening afholder Husflidsudstilling i Give Kro den 28de Maj.

Skamstrup-Frydendals Husflidsforening afholder i Maj eller Juni Maaned Udstilling med Folkefest i Skoven ved Frydendal. Den bestemte Tid vil nærmere blive bekjendtgjort.

Dronninglund Husflidsforening afholder sin Udstilling i Maj paa en nærmere bekjendtgjort Dag.

Fakse-Hylleholt Husflidsforening har bestemt Afholdelsen af sin aarlige Udstilling til den 23de Juni.

Husflidstegninger.

Forbilleder for Haandgjerningsskoler og Husflidsarbejder.
Udgivne af N. C. Rom.

Heraf er nylig udkommet:

4de Hæfte indeholdende Snedker- og Drejerarbejde, af Arkitekt O. F. Lassen, Lærer i Fagtegning ved teknisk Selskabs Skole.

5te Hæfte. Forbilleder til Udsavningsarbejder og Udstikningsarbejder i oldnordisk Stil. Efter Originaltegninger af Frøken Rosa Elsass, Lærerinde ved Tegneskole for Kvinder.

6te Hæfte, indeholdende Tegninger til Arbejder med original Udskæring i Almuestil, udkommer om kort Tid.

Hvert Hæfte koster 50 Øre, og faas gjennem alle Boglader.

Husflidsarbejder.

Med Husflidstidenden for April Maaned følger Tegninger til følgende Husflidsarbejder:

Et gammeldags Bord med Rids af indlagt Plade og af det halve Kryds (ved Arkitekturmaler Chr. Hetsch).

Forskjellige drejede Arbejder: Servietringe, Nøglebægre og Strikkebaljer, Kamme og Pren.

Forskjellige Træskeer: Sukkerske, Sennepsske, Saltske og Teske, tegnede efter danske Husflidsarbejder.

Ovennævnte Gjenstande findes ogsaa afbildede i **Husflidstegningers** tredje Hæfte, der faas gjennem alle Boglader for 50 Øre.

Alle Beretninger om Husflidsbevægelsen og Meddelelser om Husflidsforeninger og Udstillinger, som maatte forekomme i Provinspressen, bedes godhedsfuldt tilstillet Udgiveren af „Dansk Husflidstidende" under Adresse

Lykkesholms Allé 4 Kbh. V.

Indhold: Dansk Husflidsselskabs Sølvmedaille. — Fra en Husflidsrejse i Sydfyn, af Peter Eriksen. — Husflidsforeninger og Husflidsskoler. — Boghylden. — Anmodning til Husflidsvenner. — Dansk Husflidsselskab. — Dansk Husflidsselskabs Kursus. — Erindringsliste. — Husflidstegninger. — Husflidsarbejder m. m.

„Dansk Husflidstidende" udkommer en Gang maanedlig, ledsaget af et Tillæg med litograferede Husflidstegninger, og kan bestilles paa alle Postkontorer samt hos alle Landpostbude for 50 Øre fjerdingaarlig, frit tilsendt.

Kjøbenhavn — Trykt hos J. H. Schultz.

Tillæg til Husvennen

Nr. 34. Søndagen den 25de Maj 1884.

Dansk Husflidsselskabs Feriekursus.

Til Kursus i Aar indkom Ansøgninger fra 93 Mænd og 62 Kvinder, altsaa i alt 155 (i Fjor 73 Md. og 28 Kv., i alt 101), heraf antages til Kbh. 31 Mænd (i Fjor 28).

„	„	22 Kvinder	(— 11)
„	Ulse	12 Mænd	(— 7)
„	Nykj.	15 —	(— 4)
	i alt	80	(i Fjor 50).

Foredrag om Sløjdsagen.

Forstander Salomon fra Sløjdlærerseminariet paa Nääs ved Gøteborg holdt den 9de April i Efterslægtsselskabets Festsal et Foredrag om Sløjden (Husfliden) som Dannelses- og Opdragelsesmiddel. Der havde indfundet sig en ret talrig Tilhørerkreds, deriblandt Borgermester Hansen og en hel Del Lærere og Lærerinder. Formanden for Kjøbenhavns Husflidsforening, Borgerrepræsentant Fussing oplyste, at Hr. Salomon havde givet Møde paa Opfordring af nogle af Bestyrelsens Medlemmer, som havde aflagt et Besøg paa Nääs Sløjdlærerseminarium. Hr. Salomon gav en kort Oversigt over Sløjdundervisningens Historie. Amos Comenius, Francke, Rousseau, Basedow, Salzmann, Campe, Pestalozzi — Anskuelsesundervisningens Fader — Herbarth og Friederich Fröbel m. fl. havde alle fremhævet Haandarbejdets Betydning som et vigtigt Opdragelsesmiddel. Allerede tidlig var der blevet oprettet Sløjdskoler, men det var dog først i de senere Aar, at en egentlig Bevægelse havde rejst sig. I Finland, Norge, Belgien, Danmark, Tyskland o. s. v. havde man begyndt at undervise den unge Slægt i Haandarbejde. Men medens nogle vilde anvende Husflidsarbejdet som en lettende Overgang, vilde andre kun have Haandarbejdet opfattet som et formelt Dannelsesmiddel, og om denne sidste Retning vilde han nærmest udtale sig. Arbejdet var en stadig rindende Kilde til Velsignelse og Lykke, og man burde derfor medgive Børnene denne Kilde paa deres Vej gjennem Livet. For at vække Børnenes Flid, anvendte man ofte rent forkastelige Midler — Belønnings- og Straffemidler, Karakterer, Vidnesbyrd — som kunde nære Børnenes Forfængelighed, Bitterhed og Misundelse. I Børnene laa en naturlig Arbejdsdrift, som man burde benytte sig af, og som kunde befri os for at ty til unaturlige Belønningsmidler; thi Haandarbejdet havde Lønnen i sig selv. Haandarbejdet vilde give Børnene Kjærlighed til Arbejdet, Agtelse for legemligt Arbejde, af hvad Beskaffenhed det saa end var. Alt legemligt Arbejde, som havde et sædeligt Motiv, stod jo lige saa højt paa Rangstigen som aandeligt eller hvilket som helst andet Arbejde. Sløjdundervisningen burde derfor ogsaa have Karakteren af virkeligt Arbejde. Den skulde give Børnene almindelig Haandfærdighed og ikke uddanne Børnene til Dygtighed i det særlige, enkelte Haandværk, og skulde den naa til at blive almindeligt Skolefag, maatte den ikke gaa videre end til at være grundlæggende Undervisning. Hverken det ene eller det andet Haandværk skulde læres, thi det var Værkstedets Sag, Haandens Uddannelse, Haandfærdigheden var Formaalet. Man kunde lige saa godt tale om Halvdannelse paa dette Omraade som om Hjærtets og Forstandens Halvdannelse. Mange Mennesker gik hjælpeløse igjennem Livet, fordi de var blevne vante til at holde en anden i

Skjørtet. Hjemmet — særlig dannede Hjem — modvirkede ofte Skolens Bestræbelser for at udvikle Børnenes Selvstændighed, dels af Uvidenhed, dels af Forfængelighed, i det de betragtede Skolen som en Institution, der havde sit Maal i sig selv, og i hvilken det derfor gjaldt om at faa Børnene til at staa sig saa godt som muligt (Hjælp ved Lektielæsning m. m.) Sløjdundervisningen var imidlertid af den Natur, at enhver maatte hjælpe sig selv, maatte staa paa sine egne Ben; her hjalp ingen Hviskning, ingen Hjælp fra anden Haand. Selvvirksomheden blev udviklet ved denne Undervisning. Børnene bleve vante til Orden og Nøjagtighed, som de ikke altid lærte at kjende i Hjemmet. Enhver æsthetisk Uddannelse burde begynde med Indpræntning af Orden og Nøjagtighed. Alt smukt og godt udført Arbejde gjorde et æsthetisk Indtryk, og gjennem Sløjden var det derfor muligt i en sjælden Grad at vænne Børnene til Orden og Nøjagtighed. Var Læreren imidlertid paa dette Omraade ikke i Besiddelse af pædagogisk Dannelse og Erfaring, vilde Sløjdundervisningen lettelig gjøre mere Skade end Gavn. Denne Undervisning vænnede fremdeles Børnene til Opmærksomhed. Et praktisk Arbejde tilvant sig snart Barnets Interesse, og meget hurtig lærte det, at uden stor Agtpaagivenhed paa Læreren vilde det ikke lykkes det at fuldføre Arbejdet. Sløjden virkede tankevækkende og ansporede ogsaa Barnet til Flid, medens den theoretiske Undervisning undertiden kunde virke skadelig, i det det, som Skolen nu var, kunde gaa den dovne godt og den flittige ...arligt paa Skolen, og den udygtige Lærer kunde meget let paa Grund af sin Mangel paa Kjendskab til de enkelte Børns Gaver og Flid miskjende dem. I Haandarbejdet var sligt ikke muligt; her behøvedes ingen ydre Opmuntringer, her voxede under Arbejdet Fliden og Selvtilliden, og her bragte det fuldførdige Arbejde Børnene en Belønning og Spore og Hjemmet Glæde.

Efter Foredraget, der lønnedes med Bifald, ytrede Borgermester Hansen, at han med Fornøjelse havde hørt Foredraget. Men han kunde dog ønske at høre lidt nærmere Forklaring fra Hr. Salomon om Meningen af, at man kun skulde øve Haanden i Almindelighed. Det stod ham ikke rigtig klart, om en Undervisning kunde drives i en saadan Almindelighed, saa at man ikke gik ind paa de enkelte Arbejdsgrene.

Salomon fremhævede, at Sløjden skilte sig fra alt haandværksmæssigt Arbejde og bl. a. aldeles ikke faldt sammen med Snedkeri, og han foreviste i Anledning af denne Forespørgsel Afbildninger af Trægjenstande. Træsløjden omfattede Gjenstande, der tilhørte det daglige Liv, og som ikke faldt ind under Snedkeriet. De, der lærte Træsløjden, lærte ikke samtidig Papsløjd. Sløjdens Formaal, at virke som et formelt Dannelsesmiddel, medførte, at den haandværksmæssige Uddannelse var udelukket. Undervisningen af Husflidslærerne blev ogsaa koncentreret paa enkelte Ting, allerede af den Grund, at Lærerne under deres Uddannelse ikke havde megen Tid til deres Raadighed. Foreløbig var man jo henvist til Almueskolens Lærere.

Efter Foredraget rejste Hr. Salomon videre til Udlandet for at gjøre Studier i Sagen og virke for den.

(Efter Nat.)

Husflidsforeninger og Husflidsskoler.

Haandgjerningsskole i Næstved.

Da jeg er kommen til Kundskab om, at „Dansk Husflidstidende" gjærne vil have Meddelelser om Husflids- og lignende Skoler, skal jeg af den Grund fremsende følgende Meddelelse om en Haandgjerningsskole, som jeg har oprettet i Næstved.

Da jeg i Oktober Maaned kom hertil, var min min første Tanke den, at gjøre et Forsøg paa, at faa Drengene her i Byen til at tage fat paa nyttigt Haandarbejde. Jeg kom snart paa det rene med, at den eneste Maade det lod sig gjøre paa, var uden videre at begynde, og selv risikere det mulige Tab og uundgaaelige Skuldertræk, hvis Foretagendet mislykkedes, da jeg af Naturen ikke er saa meget bange for nogen af Delene, naar det gjælder en god Sag, tog jeg altsaa fat, lejede et Lokale, stort nok til 17 Høvlebænke, som jeg anskaffede mig tilligemed det fornødne Værktøj til Eleverne, og havde det hele i Orden til den 6te Novbr. Efter at have anonceret i Bladene og skrevet en længere Artikel om Formaalet med Haandgjernings-(Sløjd-)skolen, indfandt der sig de første Dag 12 Elever. Det var min Tanke at dele Eleverne i Hold med 16 paa hvert, da jeg ikke tror at en Lærer kan overkomme, at undervise flere samtidig; hvert af disse Hold skulde saa have 6 Timers Undervisning ugentlig.

Jeg havde altsaa fra Begyndelsen et fuldstændigt Hold og kun 3 paa det andet, men snart mødte der saa mange, at jeg maatte have 4 Hold; de var just ikke fuldtallige, men af Hensyn til Elevernes Tid maatte jeg ordne det saaledes.

Jeg var noget bange for den stærke Tilslutning i Begyndelsen, da jeg frygtede for, at det maaske var Nysgjerrighed, der drev dem; men den Frygt var heldigvis ugrundet, da jeg stadig har haft omtrent de samme som fra Begyndelsen af og Elevantallet Tid efter anden var naaet op til 42. Afgangen har i alt kun været fem, saa at jeg nu først i Marts Maaned har 37 tilbage.

Eleverne har gjennemgaaende været flinke og arbejdet med stor Iherdighed, hvilket ikke siger saa lidet i en Kjøbstad, hvor Børnene meget ofte er stærkt optaget

af Skolen, det Hjemmearbejde som den kræver, Tegneskoler og Gymnastikforeninger, jeg har saaledes Drenge, som gaar i Realskoler 6 Timer, hos mig 2 Timer, paa Tegneskolen 2 Timer daglig og endda af og til paa Dansekursus og til Gymnastikøvelser, kommer saa hertil, at Realskolen kræver meget Hjemmearbejde, vil man skjønne, at deres Tid er stærkt optaget. Andre arbejder paa Fabrikerne og gaa Byærinder i deres Fritid.

Trods deres Ihærdighed har jeg ikke syntes at de flestes Arbejder er saa godt udført, som de efter Forholdene burde være, og det ligger saa vidt jeg skjønner deri, at de saa godt som uden Undtagelse savner selv de aller tarveligste Forudsætninger. Mange af dem har aldrig haft fat paa et Stykke Værktøj før, eller prøvet paa at tildanne saa meget som den aller ringeste Ting; dog er der enkelte af dem, som har lavet ganske godt Arbejde og hos dem alle er der en Bestræbelse der hen imod. Hvad der er meget i Vejen for Kjøbstaddrengen, er deres næsten grænseløse Utaalmodighed; i denne Henseende har Drenge fra Landet et overmaade stort Fortrin. Dette med Utaalmodigheden vil dog nok overvindes Tid efter anden, naar de først bliver lidt vant til og kjendt med et saadant ordnet Arbejde som det Skolen forlanger og allerede nu kan jeg spore god Fremgang i saa Henseende.

Tid efter anden har de fleste Elever afkjøbt mig det nødvendigste af det Værktøj de brugte, saa de fleste af dem er nu Ejer af Høvl, Sav og Tollekniv og mange af dem har anskaffet sig betydelig mere; hertil er mangen en Spareskilling i Vinterens Løb medgaaet.

Materiale skaffede jeg ligeledes og de afkjøber mig det saa Tid efter anden som de bruger det.

Undervisningen bestaar udelukkende i Snedker- og Træskærerarbejder, efter en saa vidt mulig fast Modelrække. Skolen har som en Helhed gaaet rigtig fornøjeligt og godt, den sluttes for i Aar til første April; men jeg haaber, at begynde den igjen til Oktober og til den Tid er det min Agt, hvis det er muligt, da at tage Smede- og Trædrejerfaget med.

Jeg er glad ved den lille Begyndelse, maaske især fordi jeg her har Lejlighed til at danne mig en begrundet Mening om, hvor vidt den Slags Skoler kan trives i Kjøbstæderne; at der er Trang for dem der, har jeg aldrig tvivlet om; men det er ikke alt, hvad der er Trang til, der kan trives.

Det er mit Haab, at slige Skoler, hvis de kan blive almindelige i Kjøbstæderne vil have overordentlig stor Betydning, da de blandt andet giver en god Forberedelse, Vejledning og Hjælp til dette: „at vælge en Livsstilling", et Forhold af den aller største Betydning.

En stor Del af Kjøbstadungdommen er jo naturlig henvist til at blive Haandværkere og Forholdene er som oftest af den Natur, at de maa bestemme sig saa snart de forlader Børneskolen, eller ogsaa saaledes, at der ikke bliver Tale om Valg kun dette, at de bliver anbragt i den første ledige Plads, uden Hensyn til Evner og Anlæg. Ingen tvivler om, at den Gjerning, der kan lægge udelt Beslag paa et Menneske, maaske i en særlig Grad i den unge Alder, har en forunderlig Evne til at holde Vedkommende borte fra det smudsige; er det saaledes, bør heller ingen tvivle om, at det Arbejde, som ikke kan fængsle dets Udøver er en af de væsentligste Befordrere af al Slags Usselhed, Nød og Elendighed, dette er efter alt at dømme en af maaske den aller-væsentligste Grund til de mange daarlige Mennesker, man træffer i den arbejdende Del af Haandværkerstanden.

Mig forekommer det, at Samfundet paa dette Omraade har et forfærdeligt Ansvar derved, at det har paataget sig Børnenes Opdragelse til de selv skal vælge en Stilling for Livet, og kan ikke ifølge den nuværende Ordning i nogen Maade modne dem dertil. Paa dette Omraade vil Haandgjernings-(Sløjd-) Skoler i Byerne, ret ledet, kunde gjøre overordentlig stor Nytte i det at de kun give Drengene en saadan Udvikling paa det rent praktiske Omraade at de selv, Forældre eller Værger kan faa en begrundet Mening om, hvad de egner sig til.

Maalet, den Slags Skoler, efter min Formening maa stile efter i Byerne, bør være dette: at faa virkelig dannende og udviklende Haandarbejde indført, saaledes at Drengene ved Konfirmationsalderen ved, hvad de har Lyst, Evner og Anlæg til, og at de paa dette Tidspunkt, kan have nogen Øvelse og Kjendskab til det Fag, de bestemmer sig for.

Jeg skal endnu tilføje, at skal det lykkes, maa der tages fat med stor Kjendskab til Kjøbstadforhold og med med megen Varsomhed, da man ellers let udsætter sig for at faa Haandværkerne imod sig.

Hvad der her er sagt om Kjøbstæderne gjælder ogsaa til en vis Grad om Landet, dog er Forholdet her meget anderledes, men Maalet for den Slags Skoler baade i Kjøbstæderne og paa Landet, bør dog være dette: Tid efter anden saa vidt muligt at tage fat paa virkelig nyttigt, dannende og udviklende Haandarbejde, i Lighed med det, der udføres i de svenske Sløjdskoler. Hovedformaalet med Haandgjerningsskoler, maa jo dog være dette: at de giver sit Bidrag til, at opdrage en nøjsom, taalmodig, sædelig, ædruelig, stærk, dygtig og handlekraftig Slægt. Dette naas bedst ved haandværksmæssigt Arbejde tillæmpet efter Forholdene. Tages der for Alvor fat her paa undgaar man blandt andet ogsaa at fremme det saakaldte Tusindkunstneri, som er i den allerhøjeste Grad skadeligt baade paa en og anden Maade.

Hvad den materielle Side af Sagen angaar, da er Forholdet noget vanskeligt i Kjøbstæderne, da der stilles forholdsvis store Krav og ydes meget lidt. Kunde

det naas at faa Foreninger dannede der, som overtog denne Virksomhed, og vilde gaa ud fra rigtige Forudsætninger, da var der meget naaet; men Interesserne er saa mange og spredte, at det foreløbig har daarlige Udsigter dermed. Et vilde i saa Henseende hjælpe meget og det er igjennem Foredrag af dertil skikkede Mænd, at oplyse dem om hvilken stor Nytte de vil kunne drage sig af den Slags Skoler; men dertil skal der baade Mænd og Midler, som begge mangler for Øjeblikket, men det er at haabe, at begge indfinde sig, naar først Opmærksomheden for, at der her er noget at gjøre, bliver rigtig vakt.

Aksel Mikkelsen,
Forstander for den tekniske Skole i Næstved.

Kjøngs Husflidsforening

Da vi nu har afsluttet vort Arbejde for i Vinter, og det muligvis kunde interessere andre Husflidsvenner at erfare, hvorledes Husflidssagen har vundet Fremgang her i Sognet, skal jeg herved meddele det nærmere om dette mit første Forsøg paa at virke for Husflidens Fremme.

Det var i Grunden ikke med de aller lyseste Forhaabninger om nogen stærk Tilslutning, at jeg begyndte paa „de forberedende Øvelser“, om jeg saa maa kalde dem, men jeg har maattet sande Lærer Eriksens Ord: „Tag bare fat med godt Mod, saa gaar det nok“; thi det er gaaet langt bedre, end jeg havde ventet. Forberedelserne bestod deri, at jeg formaaede Sognepræsten, Sogneraadsformanden, Sognefogden samt tre andre ansete Mænd i Sognet til at indbyde til Dannelsen af en Forening af bidragydende Medlemmer, og der indkom paa denne Maade en Sum, der benyttedes til Anskaffelse af Lamper, Bord, Hylder og andet Inventarium til Arbejdsstuen. Derpaa begyndte Indtegning af Eleverne, hvis Antal i Begyndelsen ikke lod til at blive stort, men voxede dog lidt efter lidt, saa jeg maatte sige nej til de sidste, af Mangel paa Plads i min temmelig lille Skolestue. Imidlertid var Tiden med alt dette fremskreden til December, men saa tog vi fat for Alvor, og jeg maa sige til mine Elevers Ros, at de fleste af dem udviste megen Iver. Over 20 voxne og en halv Snes Børn har modtaget Undervisning her i Vinter, saaledes at Børnene 2 Gange om Ugen mødte imellem Kl. 2 og 3 om Eftermiddagen og arbejdede saa, indtil de voxne henad Aften begyndte at komme. Der er undervist i Børstebinding, Kurvemageri, Snedkeri, Billedskæring, Forfærdigelse af Haandkufferter, lidt Paparbejde, samt en enkelt Elev i Bogbinderi, og af disse forskjellige Fag begyndtes i Regelen med Børstebinding, som det letteste, hvorefter enhver selv valgte, hvad han ønskede at lære. Paa denne Maade svandt disse Aftener let og behagelig for os. Meget sjældent hævedes Arbejdet før Kl. 10, og da i Regelen først efter at jeg havde gjort opmærksom paa, at det nu var Sengetid, hvilket jo var det bedste Bevis paa, at Eleverne arbejdede med Lyst. Den 31te Marts holdt vi saa vor lille Udstilling, hvoraf de unge ogsaa havde megen Fornøjelse, da det lod til, at Resultatet af deres Vinterarbejde overgik de fleste besøgendes Forventning. Det var naturligvis især Kufferterne, hvoraf der var 13, der glimrede ved Udstillingen, men ogsaa nogle finerede med lidt Indlægning forsynede Sy- og Tobakskasser, samt de polerede Børster toge sig godt ud imellem de andre mindre pralende, men mere nyttige Ting. Af Kurve var der lavet 12—14 Stk., men det lod ellers til at være et Arbejde, der ikke rigtig faldt i Elevernes Smag, hvorfor jeg, der anser Kurvemageri (tilligemed Børstebinding) for noget af det, der mest egner sig til Husflid, sørgede for, at der blev givet 2 Præmier for dette Fag, medens der kun var 1 for hvert af de andre. Præmierne var alle lige store (3 Kr.) og blev tagne af de Penge, der kom ind for Adgang til Udstillingen, nemlig 25 Øre for hver.

Præmier uddeltes til:
Ungkarl Peter Andersen for Snedkeri,
" Rasmus Pedersen for Kurvemageri,
" Hendrik Rasmussen for Billedskæring,
" Christian Andersen for Kurvemageri,
Husmand Hans Pedersen for Børstebinding og
Skoledreng Johannes Pedersen for et Tornister.

Hermed være denne min Beretning om Kjøng Husflidsforenings første Fremvæxt sluttet med det Ønske, at andre Begyndere maa være lige saa heldige til at faa Sagen i Gang, som jeg har været, og jeg maa sige, at endskjønt jeg har givet Undervisningen uden Vederlag, saa er den Løn ikke at foragte, som man har i Glæden ved at se de unges Flid og fornemme deres Tilfredshed over at lære at benytte Hænderne til noget Nyttigt i deres Fritid.

Kostræde Skole i April 1884.
C. G. W. Pfaff.

Lyderslev-Frøslev Husflidsforening

har i Vinter holdt 3 mandlige Husflidsskoler i Gang. Skolerne i Lyderslev og Lund lededes af Husflidslærer, Ungkarl Hans Henrik Larsen; der underviste 29 Aftener fra Kl. $6^1/_2—9^1/_2$ i hver Skole, 15 Elever i Lyderslev og 14 Elever i Lund, Eleverne var Børn og unge Mennesker. Undervisningsfagene var navnlig: Børste- og Kostebinding, Halm- og Sivfletning, samt Kurvemagerarbejde, endvidere ogsaa lidt Løvsavning, Billedskæring, Fjederklemmer og Kufferttilvirkning.

Skolen i Frøslev lededes af Husflidslærer, Ungkarl Jens Peder Nielsen, og der underviste 30 Aftener fra Kl. $6^1/_2—9^1/_2$. Elevernes Antal var

17, hvoraf 2 gifte Mænd. Undervisningsfagene var navnlig: Kurvemageri, Kuffert- og Taskeltilvirkning, ogsaa lidt Løvsavning og Børstebinding. Skolen afbrødes en Maanedstid paa Grund af J. P. Nielsens Fraværelse paa Kursus hos Lærer Nielsen i Ulse. Sidstnævnte J. P. Nielsen har ogsaa siden Nytaar med godt Held begyndt en Husflidsskole i Nabosognet Havnlev, hvor en Husflidsforening er under Dannelse. — Eleverne nyde gratis Undervisning, da saavel Lokale, Varme og Lys som Undervisning bekostes af Foreningen. Amtet har de foregaaende Aar belønnet den udførte Virksomhed med et Pengebeløb, og det forventes, at denne Paaskjønnelse ogsaa i Aar vil blive de flinke og ihærdige Husflidslærere til Del, der efter en anstrængende Dagsgjerning som Tjenestekarle ikke sky at tage fat paa Arbejdet med de unge om Aftenen og vandre den ikke korte Vej fra deres Hjem til Skolelokalerne. Til Skolerne i Frøslev og Havnlev har J. P. Nielsen af Selskabet modtaget et Beløb af 50 Kr. til Værktøj. Foreningen tæller omtr. 120 Medlemmer og støttes endvidere af Vemmetofte Kloster og Grev Moltke-Bregentved, hver med et Beløb af 30 Kr.; Storehedinge Sparekasse yder 24 Kroner i indbetalte Sparekassebeløb til Præmieuddeling.

I det Udvalg af Materialier og Værktøj, som Foreningen til Lettelse for Husflidsdyrkere har oprettet, er i afvigte Vinter afsat for 140 Kroner.

Udstillingen i Aar er bestemt til Kristi Himmelfartsdag d. 22de Maj i Morreskov.

J. P. Carl Henrichsen.

Thisted Haandgjerningsskole

begyndte sin Virksomhed den 9de Oktober 1883 og sluttede den 16de April 1884 for indeværende Regnskabsaar. Der begyndtes med 27 Elever, senere indmeldtes 4 og afgik 2, saa Antallet var 29 til sidst. Af Eleverne har 5 Friplads fra Kommunen, som hidtil har ydet i Tilskud: frit Lokale; 3 har Friplads for Bestyrerens Regning.

Der er betalt i Kontingent i alt Kr. 121,50, som udelukkende anvendes til Lærerløn (hvortil var budgetteret 144 Kr.), som i det Tiden fra 9de Oktober til 16de April kun er beregnet Eleverne og bestod Lærerne for 5 Mand (Ferierne og Forsømmelserne altsaa regnet for 1 Mand) er fordelt saaledes:

1. Lærer Nielsen	36 Aftener	à 1 Kr.	36 Kr.	„ Ø.
2. „ Bunch	36 —	à 1 —	36 —	„ —
3. „ Wejnhandler	12 Aftener		8 —	„ —
4. „ Andersen	10 —		8 —	„ —
5. Bestyreren	56 —		33 —	50 —

i det der egentlig for hver Aften beregnes 1 Kr. til hver Lærer.

Snedker Nielsen har undervist i Snedkeri, Kunstdrejer Bunch i Drejning, Kurvemager Wejnhandler i Kurvebinding, Lærer Andersen i Bogbinding; Bestyreren (Lærer Rose) har foruden Ledelsen besørget Undervisningen i Paparbejde, Grenearbejder, Billed- og Løvsavsskæring, samt Børste- og Kostebinding. Der er forarbejdet ca. 50 Gjenstande i hvidt Snedkerarbejde, foruden tvende smukke polerede Etagerer og to Hængereoler, som er forfærdigede af Drejere og Snedkere i Forening. Cirka 20 gode Kageruller, en Mængde Hæfter til Syle, Knive og Møbelpiskere, af hvilke hver Elev har forfærdiget sin. En lille eller større Blomsteropsats af Grene — smukt lakerede og broncerede — (et større Blomsterbord m. m.), af hver Elev; 24 Skoletasker, 8 Haandkufferter, hvoraf Eleverne dog kun har lavet de 4, medens de andre er forfærdigede af Lærerne til eget Brug; 14 Strikkeetuier. En Del billedskaarne Rammer, Æsker, Læsepulte, Bogreoler etc. i Forening med lignende Arbejder i Løvsavmaner; over 500 forskjellige Koste — navnlig Kokos og Børster — lige fra de fineste og smukt udstyrede til Skrin- og Smørebørster. En enkelt Elev har ved Siden heraf forfærdiget — og solgt — over 700 forskjellige Børster og Koste — (Kjøbmændene forhandle hans Varer) — og skabt sig en Levevej. Han var Krøbling og ude af Stand til at foretage sig andet end at klinke og lave Tøjklemmer da Bestyreren fik ham fat, nærved at komme paa Kommunen; nu skal han have sig en lille Butik for sig selv for de Penge, han i Løbet af 2 Aar har tjent; — og kan ernære sig selv. — En vellykket Udstilling af en Del af de ikke allerede affatte Gjenstande sluttede Virksomheden for i Vinter.

Amtsraadet har under 29de Februar bevilget en aarlig Understøttelse af 50 Kr. med Tilbud om at forhøje denne Sum indtil 100 Kr., naar Byraadet vil bevilge en lignende Sum. Kan Skolen opnaa 240 Kr. aarlig Understøttelse, kan Undervisningen gives aldeles frit, i det Lærerlønnen beregnes til 40 Kr. pr. Maaned; og de øvrige Udgifter kan paaregnes at indgaa ad anden Vej. — Den nuværende Bestyrer kan imidlertid i Fremtiden ikke ofre Skolen saa meget af sin Tid som hidtil; — men Skolens Fremtid er sikret.

Tag fat!

En god Sag bør altid støttes og hvilken er bedre end Husfliden? Den bevæger mange Gange et ungt Menneske til at tage fat paa et godt Arbejde i sin Fritid, i Steden for meget andet daarligt Tidsfordriv, og det er ikke alene de unge, der burde drive den Beskjæftigelse, men mange, som har Tid tilovers og hænger over Romaner o. s. v. paa Sofaen, i Steden for at tage fat paa et eller andet Haandarbejde, som baade giver Nytte og Glæde, naar Arbejdet er fuldført. Indsenderen taler af Erfaring, i det jeg nu uden nogen Sinde at

have lært noget Husflid har erhvervet ikke liden Øvelse i forskjellige Arbejder og er altid glad, naar jeg har naaet Maalet. Min Stilling er Kjøbmand; som Lærling og Kommis i Faget har jeg brugt mange ledige Timer, og til mit nuværende Hjem forfærdiget mange Ting. Blandt disse skal jeg tillade mig at give en lille Meddelelse om en enkelt, der maaske kunde more flere, nemlig Anvendelse af tomme „Ansjosdunke" af Træ. En saadan lille Bøtte fik jeg tom forleden, og fik da Lyst at forfærdige en lille Vandvogn af samme, med smaa Hjul, Stænger og Blokke som Tønden hvilede paa. Det hele forfærdiges saa sirligt og naturligt som muligt. Naar den er færdig er det en smuk lille Nibsgjenstand f. Ex. til Cigarer, naar Bøtten indvendig udfodres med Staniol (Sølvpapir) og den bageste Bund udelades. Jeg kunde nævne adskillige flere Husflidsgjenstande, som jeg ogsaa har udført, men min Mening med nærværende Meddelelse er kun at vække Lysten til Husfliden. Dette er ikke vanskeligt hos Ungdommen; jeg har faaet tre unge Mennesker, der er i min Tjeneste, til at hellige den deres Fritid i Vinter. Den, der først faar rigtig Lyst til Arbejdet, forsømmer intet ledigt Øjeblik til at gribe Værktøjet, som der just ikke behøves meget af.

En Ven af Husfliden.

Mælk som Næringsmiddel.

Som alt, hvad der har Liv, behøver det menneskelige Legeme Næring for at kunne udvikles og vedligeholdes, og denne maa indeholde en passende Blanding af Æggehvidestoffer, Fedtstoffer, Kulhydrater, visse Salte og Vand. Alle disse Stoffer findes i Modermælken i en saadan Form, at de let og fuldstændigt optages og fordøjes af det nyfødte Barn, og i en saadan Mængde og Blanding, at Pattebarnet trives og udvikles ene ved Modermælken. Denne er derfor Barnets bedste og naturlige Fødemiddel i omtrent hele det første Leveaar. Desværre kan imidlertid Modermælken ikke altid skaffes til Veje paa Grund af forskjellige uheldige Forhold (Moderens Død, Sygdom, Mangel paa Die eller dog paa sund Die), og naar man saa heller ikke kan skaffe Barnet Mælk fra en anden diegivende Kvinde, hvad der er det næstbedste, maa man tage sin Tilflugt til Mælken af Dyr, thi Mælk passer bedre for Pattebarnet end nogen anden Føde. Af Dyremælken kan der hos os kun være Tale om Ko- og Gedemælk. Æselmælk, der i øvrigt er meget god til Pattebørn, kan næppe faas hos os, og Faaremælken synes at passe mindre godt. Gedemælk benyttes meget i sydligere Lande, men ikke saa meget hos os, som den maaske burde. Komælken indeholder ligesom de andre nævnte Dyrs Mælk de samme Stoffer som Kvindemælken, dog ikke i samme Forhold som denne, i det den har mere Æggehvidestof og flere Salte, men mindre Sukker. Hertil kommer, at Komælken i Barnets Mave løber sammen i større Klumper og derfor mindre let fordøjes end Kvindemælken, der oster sig i mindre Fnug. Til det nyfødte Barn maa derfor Komælken fortyndes og tilsættes Sukker; man begynder med at sætte 1 til 2 Dele kogt Vand til 1 Del Mælk, efterhaanden tilsættes mindre og mindre Vand, indtil man, naar Barnet er henved 1/2 Aar (lidt yngre eller lidt ældre efter dets Udvikling), kan give den nymalkede Mælk ublandet. Mælken gives altid Barnet lunken. Mælken til Pattebørn maa være god, og det er derfor af største Betydning, at Koen er sund, at den passes og røgtes godt, at den faar sundt og godt Foder, og at Mælken behandles med stor Omhyggelighed og Renlighed. Naar man ikke flere Gange daglig kan faa friskmalket Mælk fra Køer, hvis Sundhedstilstand, Fodring og Pasning man nøje kjender som god, maa man helst koge Mælken strax, naar man faar den, for at der ikke skal være Smitstoffer i den, der kan skade Barnet. Ligeledes maa man helst koge Mælken om Sommeren, eftersom den paa denne Aarstid let bliver syrlig og da fremkalder Fordøjelsesbesværligheder. For noget at modvirke Komælkens Tilbøjelighed til at oste sig i større Klumper kan man i Steden for Vand tilsætte et siet, tyndt Afkog af halvskallede Byggryn i samme Forhold som Vandet. Indtil Barnet er 10, 11 eller 12 Maaneder gammelt, er Mælken den bedste Føde; efter den Tid maa man gaa over til anden Føde ved Siden af Mælken, men Overgangen maa være ganske jævn, saa at Barnet lidt efter lidt vænnes til denne forandrede Næring; der maa begyndes med Vælling, Tvebaksmad, blødkogte Æg og Æggeblomme, Grynsuppe, Kjødsuppe, og først efterhaanden maa Føden blive mere nærende. Selvfølgeligt er der her over alt talt om sunde Børn, er der noget i Vejen, bør man raadspørge en Læge. Jævnlige Vejninger af Barnet vil bedst afgjøre, om Føden er passende; tiltager Barnet ikke jævnt i Vært, bør Lægen raadspørges. Ved Mælk til Pattebørn menes altid nymalket, sød Mælk; kun denne bør bruges, naar det da ikke er umuligt at faa den. Er dette Tilfældet, kan man til Nød hjælpe sig med afskummet Mælk ved til hver Pægl af denne at tilsætte 2 Teskefulde god, sød Fløde foruden det nødvendige kogte Vand og Sukker, men man maa da være dobbelt omhyggelig for, at Mælken er frisk, god og ikke syrlig, og man bør altid koge den.

Medens saaledes sød Mælk indeholder alt, hvad det spæde Barn behøver til sin Ernæring og Trivsel, og derfor maa betragtes som det egentlige Næringsmiddel for dette i sund Tilstand, indeholder den vel ogsaa de Stoffer, der tjene til Ernæring for det større Barn og det voxne Menneske, men ikke i en saadan Mængde eller i et saadant Forhold, at disse under normal Tilstand

vil kunne trives godt ved Mælk alene, hvad de heller ikke kan ved noget andet enkelt Fødemiddel. Men giver Mælken end ikke alt, hvad den voxne behøver til sin Ernæring, saa er den dog et fortrinligt Næringsmiddel, der bør benyttes langt mere end hidtil, da den i Forhold til sin Næringsværdi er et af de billigste og bedste Fødemidler, som vi har. Den maa dog, for at være det, opfylde følgende Betingelser: 1) Den maa komme fra sunde Køer, der fodres med godt nærende Foder og er godt røgtede og plejede. 2) Den maa skaffes ren, ublandet og i holdbar Form. 3) Den maa ikke komme fra et Sted, hvor der er smitsom Sygdom blandt Menneskene. At Mælken maa behandles omhyggeligt og renligt, at den ikke maa blandes med andre Stoffer (forfalskes), hvorved dens Smag og Næringsværdi nedsættes, og at den maa være holdbar, da den ellers bliver næsten værdiløs, er saa indlysende, at det ikke behøver nærmere Forklaring. Derimod er det maaske mindre bekjendt, at Mælken ogsaa kan overføre Smitte og derved bringe Sygdom, dels naar selve Koen er syg (Perlesyge, Tuberculose), dels naar der i Huset, hvorfra Mælken faas, er Mennesker syge af smitsom Sygdom (Tyfus, Skarlagensfeber, Difteriitis o. s. v.). Den raa Mælk har adskillige Fortrin, navnlig i Henseende til Smag, for den kogte, men naar man ikke nøje kjender Forholdene paa det Sted, hvor Mælken kommer fra (saaledes som i store Byer), gjør man bedst i at koge Mælken, før den benyttes.

Af de Former, hvori Mælken bydes os, er den friske, nymalkede, saakaldte søde Mælk den bedste, i det den indeholder alle Mælkens Næringsstoffer, er lettest fordøjelig og mest velsmagende. Dens Næringsværdi er meget stor; 3 Potter sød Mælk indeholde omtrent lige saa meget Æggehvidestof som 1 Pd. Oxekjød og desuden mere Fedt end Kjødet, og c. 1/4 Pd. Sukker. Da nu 3 Potter sød Mælk er billigere end 1 Pd. Oxekjød, vil man se, at det er fordelagtigt at anvende den i sin Husholdning. Endnu stærkere træder denne Fordel frem ved afskummet Mælk, som paa Grund af den billigere Pris er den Mælk, der mest kjøbes af Smaafolk. Ved Skumningen er denne Mælk bleven berøvet største Delen af sin Fedtmængde, men de andre nærende Stoffer er til Stede i uformindsket Mængde. Næringsværdien af den afskummede Mælk er derfor i Forhold til Prisen meget stor og overgaar langt den, der findes i mange andre brugte Fødemidler som Kaffe, Te, Sødsuppe, Vandgrød o. s. v. Den afskummede Mælk maa derfor i højeste Grad anbefales til Brug i alle Husholdninger, men navnlig hos Smaakaarsfolk, for hvem det gjælder at erholde den nødvendige Føde saa billig som mulig, og navnlig de for Legemet saa nødvendige Æggehvidestoffer, der ellers er saa dyre.

Den afskummede Mælk sælges dels som skummet Bøttemælk og isafkølet Mælk, dels som Centrifugemælk. Den sidste er den mindst fedtrige*), indeholder derfor ogsaa noget mindre Næring end de andre og bør sælges til en billigere Pris end disse, men vil dog kunne afgive et godt og billigt Næringsmiddel, naar den blot kan erholdes i god, holdbar Stand. Som den nu jævnlig leveres, navnlig fra mange Fællesmejerier, hvor Mælken hentes langvejs fra og fra mange forskjellige Steder, og hvor Centrifugering kun sker 1 Gang daglig, kan det desværre ikke siges, at Forbrugeren faar Mælken i god og holdbar Stand, saa at den taaler at koges, naar den har henstaaet lidt. Erfaring og Forsøg maa lære, hvorledes dette kan opnaas, men indtil da bør Kjøberen overbevise sig om Holdbarheden og helst kun kjøbe Mælken, naar den er bleven kogt umiddelbart efter, at den er kommen ud af Centrifugen, da Isafkøling i Hjemmet jo ikke let kan opnaas. Kjærnemælken indeholder kun lidt Fedtstof og noget mindre Æggehvidestof end anden Mælk, desuden er en Del af Sukkeret bleven forvandlet til Syre. Den raa Kjærnemælk maa derfor nydes med Varsomhed, da den ellers let giver Anledning til Forstyrrelser i Fordøjelsen. I kogt Tilstand og sødet er den et godt og billigt Fødemiddel.

I det vi nu kun skal nævne, at Mælk i mange Sygdoms- og Svækkelsestilstande er et uundværligt, næsten uerstatteligt Næringsmiddel, skal vi slutte disse Bemærkninger med en varm Opfordring til alle og navnlig til dem, hvem det er magtpaaliggende at erholde den nødvendige Føde saa billig som muligt, altsaa til alle Smaakaarsfolk, om at benytte Mælk saa meget som muligt til Mad og Drikke. Vi rette herved tillige en indtrængende Anmodning til alle, hvem Smaakaarsfolks Vel ligger paa Hjærtet, og som har eller kan finde Anledning dertil, om at bidrage til at lette dem Anskaffelsen af god, sund Mælk. Om Maaden, hvorpaa dette kan ske, skal vi ikke her udtale os nærmere, det kan næppe opnaas paa samme Maade alle Steder, men der maa slaas ind paa forskjellige Veje efter de forskjellige Forhold.

I Bestyrelsen for „Den almindelige danske Lægeforening", Februar 1884.

Trautner. Cold. Boisen.

Erindringsliste.

Førslev Lyderslev Husflidsforening afholder Udstilling i Norre Skov den 22de Maj.

Tersle v Sogns Husflidsforenings Udstilling er bestemt til Afholdelse Søndagen den 20de Juli Kl. 2.

---

*) Nymalket Komælk indeholder gjennemsnitsvis af Fedt 3 5/10 pCt., skummet Bøtte- og Ismælk 6/10 pCt., Centrifugemælk 2/10 pCt.

Vejle Amts Vesteregns Husflidsforening, der for Tiden tæller over 200 Medlemmer, afholder Udstilling i Give Forsamlingshus den 28de Maj.

Dronninglund Sogns Husflidsforening afholder Udstilling i Store Rævdals Skov den 25de Maj Kl. 2.

1) Foredrag om Husflidssagen af Lærer Eriksen i Vejstrup.
2) Uddeling af Præmier for net udførte Arbejder.
3) Tombola og Salg af de udstillede Ting.

Spise- og Drikkevarer forefindes paa Pladsen.

De, som ønsker Gjenstande udstillede, skal melde det inden 15de Maj til en af underskrevne Styrelsesmedlemmer, som udleverer Skemaer og giver nærmere Oplysninger. Sagerne afleveres paa Pladsen den 24de Maj om Formiddagen.

Adgang til Udstillingen betales med 10 Øre for Børn, 25 Øre for voxne, som saa hver faar en Husflidssangbog gratis.

Mænd og Kvinder, unge og gamle indbydes venligst.

Lærer Kr. Jensen, Møgelmose.
Gaardejer P. Kristensen, Bolle.
Lærer Lund, Melholt. Lærer Lavridsen, Gjeraa.

Præmiebreve til Udstillingerne

faas frit leveret fra „Dansk Husflidsselskab" til enhver Forening, der er Medlem af Selskabet og indsender Begjæring derom.

Dansk Husflidsselskab.

Følgende ny Medlemmer er indmeldte:

Lærerinde Nielsine Nielsen Lemb, Kalum, Brønderslev.
Ungkarl Johan A. Arnesen, Koster, Stege.
Havnlev Husflidsskole, Rødvig, Storeheddinge.
Peder Poulsen Pedersen, Brændstrup, Løgten.
Avlsforvalter Sophus Rasmussen, Høveltegaard, Birkerød.
Frøken Agnes Gad, Nørrefarimagsgade 23, Kjøbenhavn.
Telegrafist Malmberg, Fredericia.
— Herløv, do.
Frøken Kirstine Nielsen, Aarløse Skole, Tureby.
Saaby-Yding Sogns Læse- og Foredragsforening, pr. Skanderborg.
Frøken Anne Myhre, Helsingør.
Lærer K. A. Andersen, Langtved Friskole, Ullerslev.

Medlemsbidraget for 1884

bedes DHr. Medlemmer have den Godhed at indsende i Løbet af denne Maaned til Selskabets Kasserer, Forretningsfører M. Cold, Industriudstillingsbygningen Kjøbenhavn V.

Husflidsarbejder.

Med Dansk Husflidstidende for Maj Maaned følger Tegninger til følgende Arbejder, tegnet af Arkitekt O. F. Lassen, Lærer i Fagtegning ved teknisk Selskabs Skole:

Endestykke til et gammeldags Bord. Tværstykket for oven under Bordskiven tappes sammen med Bordbenets Midtstykke, hvori atter de to Ben fæstes med nøjagtigt tilpassede og indlimede Tappe. De to Endestykker samles med en drejet eller udskaaret Midtbjælke, der gaar fra det ene Kors til det andet og fæstes til Endestykkerne ved stærke Skruer eller Kiler, som paa alm. gammeldags Borde med Korsfod.

En gammeldags Træstol. Sædet og Ryggen — der gives passende Tilbagebøjning — udskæres af sammenlimede Fyrrebrædder. Benene drejes og fæstes i Sædet med Tappe.

En drejet Lysestage. Foden og Søjlen kan drejes hver for sig, naar man vil spare Træ, og sammenlimes med en Tap. Lysepiben udfodres med en inddrejet ikke for tynd Messingring.

En Garnvinde. De enkelte Dele samles med en alm. Garnvinde som Forbillede.

De her anførte Arbejder findes aftegnede i nedennævnte Husflidstegninger, fjerde Hæfte.

Husflidstegninger.

Forbilleder for **Haandgjerningsskoler** og **Husflidsarbejder.** Udgivne af N. C. Rom.

Heraf er udkommet fem Hæfter, indeholdende tilsammen 80 Blade omhyggeligt udvalgte og smukt udførte Tegninger til mangfoldige Husflidsarbejder.

Faas gjennem alle Boglader for 50 Øre Hæftet.

N. C. Roms Forlagsforretning.

Indhold: Dansk Husflidsselskabs Feriekursus. — Foredrag om Sløjdsagen. — Husflidsforeninger og Husflidsskoler. — Tag fat! Af en Husflidsven. — Om Mælk som Næringsmiddel. — Erindringsliste. — Præmiebreve til Udstillingerne. — Dansk Husflidsselskab. — Medlemsbidraget for 1884. — Husflidsarbejder. — Husflidstegninger.

„Dansk Husflidstidende" udkommer en Gang maanedlig, ledsaget af et Tillæg med litograferede Husflidstegninger, og kan bestilles paa alle Postkontorer samt hos alle Landpostbude for 50 Øre fjerdingaarlig, frit tilsendt.

Kjøbenhavn — Trykt hos J. H. Schultz.

Tillæg til Husvennen.

Nr. 38. Søndagen den 22de Juni 1884.

Dansk Husflidsselskab.

De ærede Medlemmer, som endnu ikke har indbetalt deres Bidrag, gjøres opmærksom paa, at der i Juni Maaned tilstilles dem en Opkrævningspostanvisning, som godhedsfuld omgaaende bedes tilbagesendt Selskabets Kasserer tillige med Aarsbidraget.

Indmeldelse af ny Medlemmer modtages til enhver Tid under Adresse: **„Dansk Husflidsselskabs Bestyrelse", i Kjøbenhavn V.** Ethvert Medlem modtager frit tilsendt Selskabets Organ „Dansk Husflidstidende".

Foredrag om Sløjdundervisning.

Den 27de Maj holdt Forstander Otto Salomon fra Nääs Sløjdseminarium efter Opfordring af Kjøbenhavns Husflidsselskab atter et Foredrag i teknisk Selskabs Skole om Sløjdundervisningen som Opdragelsesmiddel i Børneskolen.

Taleren gjorde først gjældende, at naar Sløjdundervisningen har den almindelige Uddannelse til hovedsageligt Maal, bør den kun omfatte en Sløjdart. Det gjælder her som overalt i Livet at vælge den korteste Vej til Maalet. Viser det sig, at en enkelt Sløjdart er mere formaalstjenlig for Opdragelsen end andre Arter, bør den foretrækkes, om det end sker paa de andres Bekostning. At vælge flere uligeartede Undervisningsgrene vilde kun — med det begrænsede Timetal, som kan afses til denne Undervisning — være at spilde Elevernes Tid og sprede deres Kræfter og Lyst.

Af de forskjellige Sløjdarter maa Træsløjden anses for at være den mest hensigtssvarende for Opdragelsen. Hvis det overlades til Lærerne at vælge efter deres individuelle Skjøn, vil en vælge saa, en anden saa. Her maa imidlertid opstilles visse Prøvepunkter, inden for hvilke Valget maa ske, og navnlig maa man her særlig tage Hensyn til, hvad der baader Opdragelsen mest og stemmer bedst med Barnenaturen. Man maa saaledes opstille følgende 10 Fordringer til Sløjdskolen: Den skal 1) være af den Beskaffenhed, at den kan fængsle Barnets Interesse, 2) frembringe anvendelige Arbejdsprodukter, 3) bibringe Eleverne almindelig Haandsnildhed, 4) befordre Orden og Nøjagtighed, 5) tillade Renlighed og Pyntelighed, 6) passe efter de arbejdendes Evner og legemlige Kræfter, 7) være til en vis Grad æsthetisk dannende, 8) styrke og udvikle Legemskræfterne, 9) danne en Modvægt mod Stillesidden og 10) skride methodisk frem fra det lettere til det sværere. Der er her ikke alene lagt an paa aandelig Opdragelse, men ogsaa, hvad der i Skolen haardt tiltrænges, paa legemlig Udvikling. Ingen Art af Arbejde, der kræver lang Stillesidden, tør vælges. Barnet trænger til legemlig Bevægelse, ikke blot for Afvexlingens men ogsaa for den fysiske Udviklings Skyld. For øvrigt er selvfølgelig Udbyttet ved denne som ved al anden Undervisning afhængig af Lærerens Personlighed; men skal Arbejdet blive saa vel til legemlig som aandelig Velsignelse for Barnet, da maa det ledes efter en bestemt Plan og mod et bestemt Maal. En fornuftig methodisk Fremgangsmaade kommer ingenlunde i Strid med det praktiske Arbejdes Krav, tvært imod, jo mere methodisk en Sløjdart drives, jo lettere vil den være at udøve. Til Oplysning om de forskjellige Fags Forhold til ovennævnte Fordringer til Sløjden som Opdragelsesmiddel fremsættes følgende Tabel:

	1. Binder Barnets Interesse.	2. Yder anvendeligt Produkt.	3. Bibringer almindelig Haandfærdighed.	4. Befordrer Orden og Akkuratesse.	5. Tillader Properhed.	6. Svarer til Barnets Evner og Kræfter.	7. Er æsthetisk uddannende.	8. Forøger og udvikler Kræfterne.	9. Modvægt mod Stillesidden.	10. Egner sig for methodisk Fremstilling.
Smederi	ja og nej	temmelig	nej	nej	nej	nej	nej	ja	ja	muligen
Kurvemageri	næppe	temmelig	nej	nej	ja	nej	nej	nej	nej	nej
Maling	nej	nej	nej	nej	nej	nej	nej	nej	ja	nej
Løvsavning	ja og nej	nej	nej	ja	ja	nej	nej	nej	nej	ja
Bogbinderi	nej	nej	nej	ja	ja	nej	nej	nej	nej	nej
Paparbejde	ja	ja	nej	ja	ja	ja	ja	nej	nej	ja
Snedkerisløjd	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Drejning	ja	ja	nej	ja	ja	ja og nej	ja	lidet	ja	ja
Træskæreri	ja	ja og nej	nej	ja	ja	ja	ja	nej	nej	ja

Et Blik paa denne Tabel vil vise, at Snedkerarbejdet opfylder alle de antydede Fordringer, medens dette kun i ringe Grad er Tilfældet med de andre Sløjdarter. Træsløjden, hvorunder indbefattet Drejning og Træskæring, maa derfor vælges frem for nogen anden. I mange Skoler indskrænker man sig alene til Snedkeriet, men Drejning og Træskæring tør ikke forbigaas, da de ikke alene tiltaler Barnet, men tillige indeholder æsthetisk dannende Elementer; dog bør de ikke drives efter nogen stor Maalestok, især maa man vogte sig for at drive for stærkt paa Træskæreriet, der fordrer lang Stillesidden eller Stillestaaen, ofte i en ludende Stilling. Hvad Drejningen angaar, vil den jo ogsaa, i det mindste mange Steder paa Landet, vanskelig kunne indføres paa Grund af Besværlighederne ved at faa anskaffet passende Apparater.

Selve Undervisningen i Sløjd bør meddeles efter Modeller og kun undtagelsesvis efter Tegninger. Det gjælder ved denne Undervisning, som ved al anden, om *Anskuelighed*. Tegninger, selv de bedste Projektionstegninger, er vanskelige for Barnet at arbejde efter; kun naar det har Modellen ved Siden vil det kunne forstaa Tegningen. Sammenligningen mellem Afbildning og Model skærper Øjet og Formsansen og overtyder klarlig Barnet om mulig begaaede Fejl ved dets Arbejde.

Alle Luxushensyn maa tilsidesættes. Begrebet Luxus er ganske vist noget ubestemt, navnlig anvendt paa Bohave, Bolig o. s. v., men en fornuftig Lærer vil forstaa, hvad her nærmest tænkes paa. Det gjælder at forene det *nyttige* med det, der kan behage Øje og Sind. Begynd med det *nødvendige*, og Barnet skal nok senere naa frem til det behagelige. Vilde man lade Pigebørn begynde Haandgjerning med at hækle og brodere, da vilde de kun i Undtagelsestilfælde senere lære at sy et Stykke Linned eller et Par Underbenklæder. Paa samme Maade med Drenge. Vilde man fra første Færd sysselsætte dem med unyttigt Ornamenteringsarbejde, vilde de aldrig senere kunne bekvemme sig til at lære simplere og grovere Arbejde. En for tidlig vakt Sans for „de fine Sager“ medfører Foragt for de nødvendige og nyttige Arbejder. Sløjdskolen skal arbejde paa at vække Kjærlighed og Agtelse for ethvert hæderligt Arbejde, selv det groveste, og ikke give Børnene Nykker, der kan friste dem til fine Fornemmelser, som kan blive skæbnesvangre for dem i Livet. Dog skal selvfølgelig Skjønhedshensynet aldrig tilsidesættes. Gud har gjort Menneskets Sjæl modtagelig for Skjønhedsindtryk, ogsaa Barnets, og vi har saa vel i Naturen som ved vort Arbejde Midler nok til at indvirke forædlende paa de smaa i denne Henseende.

De tilvirkede Arbejder skal kunne finde Anvendelse i Hjemmet. Bevidstheden om at have udrettet *noget nyttigt*, er for ethvert Menneske en Kilde til Tilfredshed. Ogsaa for Barnet vil det være en Opmuntring at vide, at det anvender sine Kræfter til Arbejder, der er praktisk anvendelige. Naar Barnet medbringer selvforarbejdede Gjenstande til Hjemmet og ser disse daglig anvendte i Huset, da vil det herved faa en Følelse af, at „Værket hædrer Mesteren“. Tillige vil disse Gjenstande skabe et Bindeled mellem Forældrene og Skolen. Faderen og Moderen, der ofte miskjender Skolens Betydning, vil her se fuldgyldige Beviser paa, at deres Børn lære „noget nyttigt“. Selvfølgelig kan der ikke gives almengyldige Anvisninger paa, hvad Barnet skal forfærdige. Behovet er forskjelligt, i Staden er der Brug for et, paa Landet for et andet o. s. v.

Modellerne skal ved rene Former bidrage til at udvikle Form- og Skjønhedssansen. Der stilles her ikke Krav paa sammensatte Former. Det skjønne er simpelt og let at opfatte endog for Barneøjet. Man skal begynde med de simple Former og ved en fortsat Fremadskriden udvikle Barnets Sans for de mere sammensatte (som ved Ornamentering o. s. v.) Vælg saadanne Modeller, som med praktisk Anvendelighed forener Renhed i Form. Læg Mærke til, at alle Linjer er smukt formede og saaledes trukne, at Lærlingen ved at betragte dem uvilkaarlig tilegner sig Sans for det symetriske og i det hele for den enkle

Skjønheds Verden. Fra Former af Træ kan man senere gaa over til Former paa Træ. Hvad Fingernemhedens Udvikling er for Haanden, er Formsansens Udvikling for Øjet. Det gjælder her at skærpe Blikket saaledes at det kan bedømme Form og Størrelse. Naturligvis maa Vinkel og Tommestok flittig anvendes, men det er ikke af Vejen nu og da, i Lighed med, hvad der sker ved Frihaandstegning og Modellering, at stille Fordringer til Barnets „Øjemaal". Som en Erstatning for det Modelleringsarbejde i Ler og Vox, der som en Fortsættelse af Frihaandstegningen øves i franske Skoler, kan man med stor Fordel anvende Fremstillingen af Skeer, Sløve, Øsekar o. lign. Gjenstande, for hvilke der er Brug i ethvert Hus, og hvis Former virker dannende paa Øjet. Kun ved Indførelsen af slige Former i Sløjdskolen kan Øjet ret blive opøvet. Arbejdet med Skejærn og Kniv staar i samme Forhold til Arbejdet med Høvl og Vinkel som Frihaandstegning til Linjeringstegning. Følgende Punkter turde ved Valg af Modeller være at paaagte: at Barnet opnaar alsidig Udvikling ved Træsløjden, at Modellerne er upolerede og umalede, at saa lidt Træemne som mulig gaar med, at Barnet vænnes til at arbejde saa vel i løst som haardt Træ, at Drejning og Træskæreri kun sparsomt anvendes, at Barnet ved at gjennemgaa hele Arbejdsskalaen (Modelrækken) faar Lejlighed til at anvende alt i Skolen værende Værktøj og faar Kjendskab til dets Anvendelse i forskjellige Sammensætningsformer.

Undervisningen bør uden Spring skride frem fra det lettere til det sværere, fra det simplere til det mere sammensatte. Ofte har man i Skolerne — tilskyndet af forskjellige Omstændigheder — givet Barnet Arbejder, der laa langt over deres Udvikling. Naar det da ikke har villet lykkes Lærlingen at løse Opgaven tilfredsstillende, saa har Læreren maattet tage fat og fuldførte Arbejdet. Dette er en højst uheldig Fremgangsmaade, da Selvudviklingen derved hæmmes. Man skal skride jævnt frem og lade Barnet selv arbejde. Det gjælder for Læreren at kunne sætte sig paa Barnets Standpunkt ved Bedømmelsen af, hvad der er let og hvad der er svært, navnlig maa han have Blik for Grundformerne og forstaa at føre Barnet gradvis fremad mod sværere Opgaver. Det første Arbejde maa være absolut let, d. v. s. saaledes at det kan udføres med simple Haandgreb. Barnet kjender paa det første Trin intet til Haandsav, Rubank, Vinkel o. s. v., men der gives et Stykke Værktøj, som enhver Dreng er fortrolig med — Kniven. Denne maa da være det første Stykke Værktøj, Barnet faar i Haand, saa meget mere som den er et overordentlig praktisk og nyttigt Stykke Værktøj og dertil let at anskaffe og let at føre med sig alle Vegne. Fra de simpleste Snittearbejder skrider man over til sværere Arbejder, hvor man lidt efter lidt faar Brug for andre Slags Værktøj og derved for nye Haandgreb, nye Stillinger. Herved maa iagttages, at ethvert nyt Arbejde i Rækken bygges paa et foregaaende, saa at Barnet nogenlunde kan arbejde paa egen Haand. Da Barnet saa snart som mulig vil naa et Resultat og tillige forlanger Afvexling, bør man fra først af vælge Smaa-Arbejder, som kan gaa hurtig fra Haanden.

De Skoler, der hovedsagelig **driver Sløjdundervisningen for Opdragelsens Skyld**, bør ej paa Udstillinger æske Prisbelønninger for Lærlingernes Arbejder. Ved enhver Udstilling fremlægges Resultaterne af et forudgaaet Arbejde, og det er i sin Orden, at Haandværkeren, Landmanden o. s. v. erholder Opmuntring for sine Arbejdsprodukter. Ikke saaledes, naar Spørgsmaalet er om Skolens Virksomhed. Lige saa lidt som Skolens Slutningsmaal er at finde i visse Kundskaber og Færdigheder — som Kjendskab til en Del historiske Notitser, en vis Færdighed i Regning og Skrivning o. s. v. — lige saa lidt er det at finde i Forfærdigelsen af en Støvleknægt eller Slev. Skolen skal virke som Opdragelsesanstalt, og dens Arbejdsprodukt maa være af en helt anden Art og Beskaffenhed, det bør være at finde i dygtige og nyttige Mennesker. At danne slige Mennesker, at give de gode Anlæg Vext og undertrykke de fordærvelige, at udvikle harmonisk Sjælens og Legemets Kræfter og lære Barnet at tænke ret og tænke klart, at vække Tørst hos det efter Kundskaber, men først og sidst at gjøre det modtageligt for Livets højeste Sandheder — det er Maalet for Skolens Stræben, men det er alt sammen noget, for hvilke sikre Resultater ej kan lægges tydelig frem. Endvidere: En Præsentation, den være sig af Kundskaber ved en Examen eller Sløjdarbejde ved en Udstilling, vil dog kun formaa at give et Skinudtryk af det egentlige Resultat af Skolens Virksomhed, hvortil kommer, at den i større eller mindre Grad vil medvirke til at bibringe Barnet en skæv Opfattelse eller i bedste Fald en Begrebsforvirring af hvad der egentlig har været Formaalet for dets Arbejde. Disse evige Repetitioner før Examen, disse Udrustninger for værdigt at kunne deltage i en Udstilling maa nemlig bestandig, i det mindste til en vis Grad, virke forstyrrende paa Undervisningens jævne Gang samt forringe Betydningen af det rent opdragende Moment af Lærerens og Lærlingenes Samvirken med hinanden. At arbejde i det ene Øjeblik for Opdragelsen og i det andet for ved Udstillingen at øge Skolens Medaillesamling er to alt for uensartede Formaal til ret at kunne bringes i Samklang med hinanden. Deltagelsen i en Udstilling bliver for Skolen, hvad allerede Examen er, et Onde, uden dog i Lighed med denne at kunne anses at være til en vis Grad nødvendig.

Men der er endnu et Hensyn, som i stærkere Grad end alle andre taler imod Kappestrid imellem Skolerne, dette Hensyn er, at Lærerne ved slige Lejligheder fristes til Uærlighed i større eller mindre Omfang. Med Bortseen fra saadanne Tilfælde, hvor samvittighedsløse Opdragere ikke har holdt sig for gode til at lade deres Elever udstille Gjenstande, med hvilke de bevislig ikke har haft det mindste at skaffe, kan andre om end mindre graverende Exempler paa Uærligheder ved Udstillinger paavises, saaledes, naar Læreren, uden nogen som helst nærmere Redegjørelse, udstiller Arbejder, der vel til en vis Grad er forfærdigede ved Elevernes „Hjælp", men paa hvilke han dog selv har lagt den sidste Haand. Endvidere, naar der kun fremvises et Faatal af særlig udvalgte Arbejder, hvis Fortrinlighed mere har sin Grund i Elevernes modne Alder eller medfødte gode Anlæg end i noget, der kan regnes Skolen til Fortjeneste. I det hele taget maa enhver Fremvisning af Pragtstykker, der under en eller anden Form giver Skolens Virksomhed Præg af Humbug betragtes som en Kræftskade, fra hvilke enhver alvorlig Virken i Opdragelsens Tjeneste bør holde sig fjernt. Endelig Bedømmelsen. Tages derved alene Hensyn til de udstillede Gjenstandes Fortrinlighed, er der naturligvis intet til Hinder for, at netop en dygtig Skole, i hvilken dog maaske Læsefagene ej er komne til deres Ret, og hvor maaske nogle faa særlig haandsnilde Børn er blevne „drevne frem" paa deres Kammeraters Bekostning eller som slutter med en i større eller mindre Grad uærlig Fremvisning, erholder en større Præmie, medens den ærligt arbejdende Læreanstalt bliver ubelønnet. Hvis man paa den anden Side ej vil dømme efter Udførelsen, vilde i mange Tilfælde Fuskeri og Skødesløshed finde den mest indbydende Lejlighed til at fejre ufortjente Triumfer.

At fuldt ærlige Fremvisninger af Undervisningsmethoder og deres paaviselige materielle Resultater kan for andre Læreanstalter være til Gavn, turde være lige saa indlysende, som at — hvad jeg her har søgt at paavise — Kappestriden mellem Skolerne om ydre Udmærkelsesbeviser maa anses fordærvelig og foragtelig. Maatte enhver tænkende Opdrager paaagte dette, maatte han undgaa at lade sig lokke af bedragerske Lygtemænd til at svigte sit virkelige Maal, derved paadragende sig et Ansvar, hvis Størrelse staar i Forhold til Højheden og Vigtigheden af det Kald, som kun Læreren med det ydmyge Sindelag ret formaar at udøve.

Efter at Hr. Salomon havde endt Foredraget og besvaret nogle Spørgsmaal om Sløjd i Pigeskoler, sluttedes Mødet af Hr. Borgerrepræsentant Fussing med særlig Tak til Foredragsholderen.

Sløjdsagen og Husflidssagen.

Af N. C. Rom.

Man maa være Hr. Forstander Otto Salomon taknemmelig fordi han under sin Udenlandsrejse har været villig til at standse baade paa Ud- og Hjemvejen, for at holde Foredrag om Sløjdsagen og om de Resultater han er kommet til med den af ham udtænkte methodiske Undervisning. Da Sløjdsagen ikke har liden Interesse for Husflidsbevægelsen — ja stundum ligefrem forvegles med denne — skal vi i nogle faa Betragtninger nærmere søge at klare Forholdet imellem de to Begreber.

Vi har oftere i Husflidstidenden haft Fornøjelse af udførligere at omtale Nääs Sløjdseminarium og dens Forstanders fortrinlige Virksomhed, og denne vil derfor være vore opmærksomme Læsere vel bekjendt. Det er med velberaad Hu at denne Læreanstalt ikke er kaldt Husflidsseminarium (skjønt Ordet „husflit" er almindelig gængs i Sverige), i det man netop ved Ordet Sløjd har villet betegne Anstaltens Formaal. Det er nemlig ikke stilet direkte paa Husflidens Fremme, men alene paa at bringe Haandarbejdet i Udviklingens og Opdragelsens Tjeneste i Børneskolen. Dette er Hovedformaalet. Det er det pædagogiske Syn, der gaar, som den røde Traad gjennem hele Hr. Salomons Virksomhed. At Sløjden (Haandarbejdet) hos ham er blevet udelukkende Træsløjd er en ligefrem Følge heraf, og at den Udvikling, han søger naaet, bliver en vakker Forbundsfælle for Husfliden, er noget han ikke direkte har tilsigtet, om det end selvfølgelig er ham kjært at det er saa.

Vi se dette bekræftet ikke alene af hans Methodes Resultater, men ogsaa med et Blik paa hans Hovedsynspunkter overfor Sløjden. Der spørges ikke de forskjellige Arbejdsgrene om deres praktiske Forhold overfor Husfliden, ikke om den særlige Anvendelse de kunne finde i Livet, ikke om hvad Forhold de staa i til Husflidens vigtige Arbejdstid i de lange Aftener, ikke om de særlige Anlæg og Ønsker de forskjellige Individer kunne frembyde for Haandarbejdet af forskjellig Art, ikke om hvad vedkommende Arbejdsgren siger til den af Dagens Arbejde trætte Landbruger, for hvem ikke sjældent netop det lette stillesiddende Arbejde kunde have større Betydning, som Husflidsgjerning, end det, der kræver Legemsbevægelse. Alt dette spørger Salomon ikke om, ikke af Fejlsyn, men fordi han simpelthen ikke bryder sig derom. Det vedkommer jo ikke hans sunde pædagogiske Blik paa Sagen, der blot undersøger om Arbejdet er „læmpligt" for hans særlige Formaal: Sløjden som Middel til Barnets rette Opfostring og harmoniske Udvikling. Sløjden indtager for ham (kunmere praktisk overfor Livets Behov) samme Stilling som Gymnastik-

ken gjør for mange andre: et fortrinligt Middel til Barnets sunde legemlige Udvikling og Opdragelse.

Men hermed turde være givet, at det vilde være et fuldstændigt Fejlgreb om man i Hr. Salomons fortrinligt gjennemførte Methode vilde se den eneste rette Vej at gaa til Husflidens Fremme i dens store Almindelighed. Her stilles ganske andre Krav og gjør sig med Rette ganske andre Betragtninger gjældende. Naar man vil fremme en bestemt Sag gjælder det jo først og fremmest om at anvende de rette Midler. Disse maa selvfølgelig blive forskjellige i samme Grad, som den foreliggende Sag har forskjellige Sider, der alle gjøre særlige Krav gjældende. Midlerne maa ikke alene være forskjellige, naar man staar over for Mennesker i forskjellige Aldere, men ogsaa over for de grundforskjellige Forhold i de forskjellige Landsdele og i de forskjellige Lande. En Sag som Husfliden, staar i et saa inderligt Forhold til Folkekarakteren, til Landets naturlige Beskaffenhed og de klimatiske Forhold, til Hovednæringsvejenes Art o. s. v. at Midlerne til dens Fremme ikke kan være enkelte. I det Sløjdundervisningen kun har et Maal i Sigte i Barnets (Drengens) harmoniske Udvikling, kan dette særdeles vel, ja fortrinsvis, opnaas med en enkelt bestemt methodisk Fremgangsmaade, men man vilde sikkert komme slemt til kort om man vilde indsnævre Husflidens Fremme i samme methodiske Snørelив, der var befundet fortrinligt til at støtte og forme Barnet i dets opdragende Opvært.

Husflidens Fremme har derfor i de forskjellige Lande taget forskjellige Midler i sin Tjeneste, og disse Midler staa sikkert i et bestemt Forhold til Landets Ejendommelighed og Beboernes Folkekarakter. Det er derfor givet, at de Midler, der i det ene Land vise sig fortrinlige til Husflidens Fremme, vil kunne vise sig magtesløse ved at overføres til et andet. Derfor gjælder det fremfor alt at være varsom og prøve sig frem med Besindighed, naar man agter at overføre det ene Lands Erfaringer til Folket i det andet Siden Husflidssagen kom op i vort Land har det saaledes vist sig, at der gjennem Frivillighedens og Overtydningens Vej kan udrettes meget betydeligt. Vi har lagt Hovedvægten paa at bygge Husflidssagens Fremme paa en Folkestemning, overbevist om, at der ikke savnes særlige Kræfter i Folket til at bære denne gode Sag frem naar først Overbevisningen om dens Betimelighed kan begynde at gjennemtrænge Folket selv. Derved er man ganske naturligt kommet ind paa Foreningsvejen som det rette Middel til at naa dette Maal, og dette Middel ligger sikkert ganske særligt for det danske Folk. Foreningens Formaal er det at vække Folkestemningen for Sagen og som et fortrinligt Middel hertil har netop Udstillingerne vist sig. For at fremkalde disse har Præmieuddeling vist sig baade nødvendig og formaalstjenlig; men den, der vilde anlægge samme Maalestok paa disse fornøjelige og tilfredsstillende Opmuntringer til at hæve og forhøje Omgivelsernes Agtelse for den frivillige Husflidsarbejder, som Hr. Otto Salomon fra et andet Standpunkt med Rette anlægger over for Udstillingshumbugen i forskjellige Sløjdskoler — vilde fejle storligen. I dette Tilfælde er det Karakteruvæsenet man vil til Livs, i andet Tilfælde den personlig Opmuntring og Tilkjendegivelse af Agtelse for Arbejdet, særligt det frivilligt og med Selvvirksomhed indøvede Arbejde i Husflidens Tjeneste. Thi dette maa vi skarpt fatte for Øje, at i Danmark er Husflidssagen ikke en Skolesag, men en Folkesag; en Hjemmets Sag. Det er ikke en almindelig Undervisningssag, men en personlig Frivillighedens Sag for den enkelte, hver enkelt for sig. Men ligesom „saa mange Hoveder, saa menge Sind" saaledes: saa mange Hjærter, saa mange Krav. Hvert Individ stiller sit, betinget af naturlige Anlæg og af Omgivelsernes Vilkaar. Derved bliver Maalet, Husflidens Fremme stiller, et mere flersidigt, for ikke at sige mangesidigt, og Midlerne til at naa Maalet maa blive derefter, de kunne ikke blive methodisk ensidige. Medens en Husflidslærer i Sverige efter Folkets Natur og de Vilkaar han er undergivet, kan vende hjem og virke med Held gjennem en smukt gjennemført methodisk Undervisning i et enkelt Fag, (Træsløjd) saa stiller Sagen sig ganske anderledes hos os. Her er det i Regelen Husflidsforeningerne, Læreren udgaar fra, eller ved Hjemkomsten skal støtte sig til. I disse staar Ungdommen — ikke alene Børnene — og vente hver for sig at faa lidt Vejledning til Selvøvelse i saa et, og saa et andet Arbejde, efter hvers særlige Lyst og Anlæg. Tænker vi os, at alle disse Lærere hos os vendte hjem kun med en bestemt Øvelse i at udføre, og af Eleverne fordre udført, en enkelt Sløjdart, som Træarbejde, i en enkelt bestemt udformet Modelrække — mon saadanne Sløjdlærere vilde finde nogen frugtbar Bund at arbejde i hos vor Landboungdom? Enhver, der kjender denne vil svare med et bestemt Nej. En saadan ensidig Sløjduddannelse vilde hos os langt fra være i Stand til at løfte Husflidssagen. Hvorfor? Fordi denne hos os ikke er, og aldrig vil blive en Skolesag, men en Hjemmets Sag, ligesom det hos os er aldeles utænkeligt at den (paa Landet) skulde kunne blive et tvungent Undervisningsfag, men til alle Tider efter sin Natur maa blive en Frivillighedens Sag blandt Folket, saa fremt den da ikke skal ophøre at være Husflid.

Det vil af disse Betragtninger klart fremgaa, at saaledes som Husflidsselskabets mandlige Sommerkursus i de senere Aar er afpasset med flersidig Vejledning i forskjellige Fag, er de netop fortrinligt passende for

end danske Husflidslærers Krav for Tiden. Medens Snedkerarbejde, (Træsløjd) er fastholdt som det vigtigste Fag, forsømmes ikke lidt Drejning og Billedskæring (samt Modellering) medens den praktiske Husflids Krav iøvrigt fyldestgjøres ved Undervisningen i Kurvefletning og lidt Børstenbinding, samt Paparbejde (Smaakufferter) og lidt Bogindbinding. De, der tvivler om at Kursus af denne Art med flersidig Vejledning er i Stand til at bringe andet end Fuskværk i alle Retninger, vil bedst kunne faa deres Tvivl løst ved at tage Elevernes hvert Aar udstillede Arbejde i Øjesyn, og de vil af dettes fortrinlige Beskaffenhed snart blive overtydet om, hvilket smukt Resultat Elevernes Flid og Udholdenhed kan formaa at frembringe, naar denne støttes af gode Lærerkræfter samt af en vel lagt og fast ordnet Undervisningsplan. De fleste Elever (Lærere) er fra Landet, og medbringe til deres Hjem et smukt Forraad af Indsigt og Øvelse i saadanne forskjellige Arbejder, der kan afgive den bedste Støtte for Husflidens Fremme i deres Hjemstavn.

I Sverige staar Sagen ganske anderledes stillet. Vi vil ikke lægge særlig Vægt paa at der der, i Modsætning til hos os, findes Rigmænd, der ved beundringsværdig Redebonhed har stillet Hundredtusender til Raadighed for at faa Sagen i Gang — men derimod særlig fæste Blikket paa den svenske Folkekarakter og Skoleordning. Vi vil i begge sikkert se netop de bedste Betingelser for at Husflidens Forberedelse i dette Land fremmes ved Sløjdundervisning. Den svenske Almue staar vistnok under den danske med Hensyn til den personlige Udvikling. Hvad hos os fremmes ved personlig Frivillighed, det kommer vist næppe frem hist uden gjennem Autoriteternes (Personers eller Myndigheders) Paalæg og Drift. Dette sætter sit tydelige Præg i den svenske Folkeskole, hvor Lærerne gjennemgaaende arbejder under langt strængere Tilsyn og strammede Bestemmelser — men ogsaa har langt mere overordnet Støtte — end hos os. I Sverige maa Stødet til en Fremgang oftest gives fra oven og i Sverige kan der derfor gjennem Autoriteterne udrettes noget ganske andet ved Skoleordningen, end der kan hos os. Lad os tage et Exempel. Sæt at der i Danmark vender en Lærer hjem fra Kursus, udmærket uddannet i methodisk Sløjdundervisning, gjennemtrængt af den varmeste Overbevisning om dens fortrinlige Indvirkning paa Ungdommens Opdragelse og derved indirekte paa Husflidens Fremme. Han kan selvfølgelig intet udrette uden Midler, og sætter derfor al Kraft ind paa at faa Offentligheden — d. v. s. Sognets Skolevæsen — til at anskaffe det fornødne Apparat: Værkstedsrum til en halv eller hel Snes Drenge, Høvlebænke og fornødent Værktøj. Mon han et eneste Sted vil have Udsigt til at faa Beboerne — der ikke fatter denne Sags store pædagogiske Betydning — til at bevilge de dertil fornødne betydelige Midler? Vi kan i 99 af 100 Tilfælde driftigt sige Nej! Og lad saa Lærerne tillige komme — som ret og billigt vilde være — og sige: „Jeg ønsker selvfølgelig ogsaa et lille Vederlag, f. Ex. blot 100 Kr. aarlig for mit forøgede personlige Arbejde med den mig betroede Børneflok" — mon han derved vilde forøge Muligheden for at faa indført Sløjdundervisningen som et Fag i sin Skole?

Men maa man besvare dette benægtende: hvad direkte Udbytte var der saa for Husflidssagen vundet ved hans Uddannelse? Og vilde det f. Ex. for Husflidsselskabet være forsvarligt fortrinsvis at byde Lærerne en Uddannelse i methodisk Træsløjd, som disse fuldstændigt savnede Betingelserne for at udbytte, naar de kom hjem? Svarene herpaa ligge nær for enhver, der blot har mindste Smule Forstand paa de danske Landboforhold, eller har mindste Begreb om Husflidsagen.

Ganske anderledes er det i Sverige, hvor Skolevæsenets Vilkaar ordnes mere ved Magtbud fra oven, end ved Bestemmelser fra neden, hvor der gaar en ganske anden Diciplin gjennem hele Undervisningsvæsenet, end hos os, og hvor Almuen er en ganske anden Grad, end hos os, er vant til at lade sig lede i Steden for selv at styre og bevilge Midler. Dertil kommer, at disse ofte — særlig til Skolevæsenets Udvikling — kommer fra en Kilde vi her savner, nemlig den overordentlig høje Brændevinsskat paa Udskænkning, som mange Kommuner har at takke for de herligt byggede og rigt udstyrede Skoler, som vi maa misunde dem. Giv os en høj Brændevinsskat paa Udskænkningen og lad den væsentlig komme Skolevæsenets Udvikling til Gode saa vilde en af de værste Anstødsstene for Sløjdundervisningens Indflydelse ad Frivillighedens Vej ogsaa være borttagne fra os.

De foregaaende Betragtninger som Hr. Otto Salomons Foredrag har givet Anledning til, har, som man vil se, særligt Landboforholdene for Øje, thi det er paa Landet Husfliden særlig har hjemme ligesom det er den „Dansk Husflidsselskab" særlig er stiftet til at fremme. Anderledes stiller Sløjdsagen sig over for Forholdene i de større Byer. Der vil Betingelserne for dens Indførelse findes i højere Grad, naar Tanken derom klares og modnes, og derfor maa man være Bestyrelsen for Kjøbenhavns Husflidsforening Tak skyldig for at den har formaaet Hr. Salomon til at bidrage hertil ved sine Foredrag. Tidligere Tiders bedrøvelige og uvederhæftige Forsøg paa at bringe „Husflid" (Haandarbejde) ind i Skolen i Kjøbenhavn, har ikke uden Grund, stillet den kjøbenhavnske Lærerstand og dens Tilsynshavende meget mistroisk, for ikke at sige bestemt uvillig, over for Sagen. At denne ikke er identisk med de tidligere gjorte famlende Forsøg og forvirrede Talemaader om „Husflid i Skolen", haaber vi

at Hr. Salomons Foredrag har godtgjort. Naar Stadens Lærerstand og dens formaaende Tilsynshavende faa Klarhed for at Sløjden ikke alene har sin pædagogisk-videnskabelige Begrundelse, men er i Stand til at indtage sin berettigede praktiske Plads i Skolen, vil sikkert hin gamle Mistillid være svunden, og vi nære det Haab at Bestyrelsen for Hovedstadens Skolevæsen ikke vil undlade i den nærmeste Fremtid at tage denne Sag op til nærmere Drøftelse, saa at et virkeligt Forsøg kan gjøres paa at sætte en ordnet Sløjdundervisning i Gang ved en af Stadens Almueskoler. Den af Kjøbenhavns Husflidsforening ledede og bekostede Haandgjerningsskole for Drenge har ganske vist allerede ydet et meget værdifuldt Bidrag til Sløjdsagens Prøvelse, men det ligger i Sagens Natur, at et saadant Forsøg altid maa blive mangelfuldt saa længe det ikke er kommet i virkelig organisk Forbindelse med Stadens egentlige Skolevæsen og bliver indordnet under Skolens Plan. Det staar da altid i Fare for at blive betragtet som noget Skolen uvedkommende, der mere hæmmer end fremmer dennes Formaal.

For at et saadant muligt Forsøg skal lykkes, turde det derfor være meget ønskeligt at en eller anden af Byens dygtigere Lærere særlig vilde kaste sig over denne Gren af Undervisningen og ved at søge opnaaet et Kursus ved Nääs, sætte sig fuldstændig ind i Sagens praktiske Udførelse. Vi tro da at saavel Husflidsforeningen, som Kommunen vilde saa den sikreste Garanti for det heldige Udfald af et Forsøg, der da kan faa største Betydning for Sløjdundervisningens Fremtid i de danske Kjøbstadskoler.

Husflidsforeninger.

Vejle Amts Vesteregns Husflidsforening

holdt den 28de Maj sin aarlige Udstilling i Give Forsamlingshus. Den smukke rummelige Sal var pyntet med Grønt og Flag, og de udstillede Gjenstande mestendels anbragte paa lange Borde op i Midten af Salen, saa der var god Plads til at betragte dem fra alle Sider. Der var udstillet lidt over 200 større og mindre Gjenstande fra 62 Udstillere, hvoraf godt Halvdelen med kvindelige Arbejder, og Resten henhørende til den mandlige Husflid. Dette Antal er mindre end ved de tidligere Udstillinger og det hidrører formentlig fra, at der i Fjor toges den Bestemmelse, at samme Udstiller ikke kan præmieres 2 Aar i Rad for samme Slags Arbejde. Forøvrigt gik Udstillingen godt og fornøjeligt og var besøgt af 200 Mennesker. En Del af de indstillede Sager bortspilledes i en Tombola, hvortil Hr. Bundtmager Holm i Vejle desuden havde skjænket adskillige forholdsvis værdifulde Gjenstande; og da Tombolaen midt paa Eftermiddagen var saa godt som udtrukken, skredes til Præmieuddeling. Denne indledes ved at Foreningens Formand, Lærer Sørensen i Givskud udtalte sig saaledes: Hensigten med Udstillingen er at vække og styrke Lysten til Husflid. Ved Husflidsarbejde forstaas nyttig Anvendelse af overflødig Fritid, man ønsker at udfylde med nyttig Beskjæftigelse; thi det er ikke Meningen at man vil søge at berøve Folk den nødvendige Hviletid ikke heller et passende Maal af Adspredelser og Fornøjelser inden for Anstændighedens Grænser. Men naar Fritiden er overflødig, vil Husflidssagen træde hjælpende til. Vore Fædre havde den Anskuelse, at naar man saadan staar og gaar og ligger og driver og kjeder sig, saa kommer Djævelen og indgiver os forføreriske Tanker. Dette er udtrykt i Ordsproget: Lediggang er Fandens Hovedpude. Denne Anskuelse er jo ogsaa nu om Dage ganske godt kjendt og erkjendt, men maaske dog vel lidt paaagtet. Husfliden vilde nu gjærne fordrive Lediggangen; thi Lediggang bringer Kjedsomhed, og Kjedsomhed bringer Fristelser, og disse fører os tit i Ulemper og Udskejelser, saa man bortkaster sine Penge og maaske det, som er vigtigere end Penge, i det man kommer i uordentlige og daarlige Vaner. Men ved hvilke Midler vil man da træde hjælpende til? Der henne paa Udstillingsbordene ligge nogle af Midlerne. Det er dog vistnok saa, at en og anden har standset ved dette eller hint Stykke Arbejde og tænkt ved sig selv: jeg vilde ønske, at jeg kunde lave Magen til det. Der er jo nemlig en naturlig Virkelyst i ethvert Menneske, blot han kommer til det, han har Lyst til. Og da nu Husfliden er saare mangeartet og mangegrenet, saa kan det næppe være andet, end at enhver i den maa kunne finde en Art Beskjæftigelse, hvorom det maa gjælde for ham, at her driver Lysten Værket. Og enhver kan nu om Stunder faa Lejlighed til at faa fornøden Underretning og Øvelse, naar han blot vil være lidt om sig. Søg derfor ved første Lejlighed hen til de Folk, som forstaar det Arbejde, du har Lyst til at lære, og faa efterhaanden lidt Underretning; forsøg saa selv, og du skal se, at det skal gaa, thi Lysten driver Værket. Her er ganske vist ikke i Dag ikke saa rig en Samling, navnlig af mandlige Arbejder, som det var ønskeligt, men dog adskilligt godt og lærerigt at se paa. Der bliver nu desuden om lidt uddelt en Del Bøger i Præmie, mest angaaende Husflidsarbejde. Hvem der ikke faar fat i disse Bøger paa første Haand, vil vist let kunne faa Adgang til dem paa anden Maade, og vil derved kunne erholde mange Vink og Anvisninger til de forskjellige Arbejder. Vel ved jeg, at det ikke er enhvers Sag udelukkende at tage Undervisningen af en Bog, især naar Talen er om mere sammensatte Arbejder, men søg saa til andre om den rette Forstaaelse af Anvisningerne, f. Ex. til Sognebestyrerne, og de vil da nok faa Knuderne løste. Dette være særligt henvendt til dem af de tilstedeværende, som

ikke er Udstillere. Til Udstillerne vil jeg først sige Tak, fordi de har laant os deres Sager som en Slags Undervisningsmidler her i Dag. Til Gjengjæld har vi søgt at tjene dem ved at bortlodde en Del af de Sager for dem, som de ønskede solgte. Nu vilde vi ogsaa gjærne glæde dem ved at uddele en Del Smaapræmier til dem, mest bestaaende af Bøger. Hvad selve Præmieringen angaar, da er vi gaaet frem paa den Maade, at de Arbejder, der er smukt og godt udførte uden egentlige Fejl, har vi tilkjendt 1ste Præmie; dem, som vel lide af Smaafejl, der dog ikke skade Gjenstandenes Brugbarhed, har vi tilkjendt 2den Præmie; de Arbejder, som er mindre heldige, men som dog vidne om Flid, har vi tilkjendt 3dje Præmie, og nogle af de simplere Opmuntringspræmie. At vi saaledes ogsaa har præmieret Ting, som ikke er fejlfri, er sket for at opmuntre vedkommende til fortsat Flid; i det de derhos faar at vide, at deres Arbejde endnu ikke er saa godt, som det forhaabentlig kan blive.

Derefter udtalte Lærer Dirksen i Kollemorten, Medlem af Dommerudvalget sig omtrent saaledes: Formanden udtalte iblandt andet, at den mandlige Husflid er svagere repræsenteret end ønskeligt. Taleren vilde nævne 2 Slags Arbejder, som vi endelig maa se at faa noget mere af til næste Gang. Det første er Træarbejder, Avlsbrugsredskaber, det er her alt for lidt af. Derefter nævnede han flere forskjellige Redskaber, som han anbefalede at forfærdige og udstille, og fortsatte derpaa: Det andet Slags Arbejder, som savnes i Aar, er Vidjekurve, navnlig de grovere, nemlig Tørvekurve. De er langt bedre og hensigtsmæssigere at bruge end som Halmløbene, og hvem, som ikke forstaar at lave dem, kan gaa over til Lærer Sørensen i Givskud, saa skal han nok lære dem det. Det bliver herefter lettere at faa de fornødne Pil dertil, eftersom der nu plantes flere og flere deraf her i Byen. Humlerankemaatter og Sivarbejder maatte de heller ikke glemme.

Dernæst foregik Uddelingen af Præmierne, der bestod af følgende Bøger: 2 Expl. af Roms Haandgjerningsbog, 3 Expl. af Landbohusflid, 1 Expl. af Vejledning i Stænktegning, 2 Expl. af Den lille Paparbejder, 2 Expl. af Legetøjsbog, 10 Husflidsmanden og Kromanden, alle i Pragtbind og skjænkede af „Dansk Husflidsselskab", endvidere: 10 Expl. af Haandgjerningsbog for Kvinder, 2 Expl. af Den lille Paparbejder, 3 Expl. af Legetøjsbog, samt 10 Expl. af Den lille Stuegartner, 3 Expl. af Den erfarne Husmoder og 10 Expl. af Hver Mands Ret, foruden 21 Kr. i Penge.

Sluttelig udbragte Lærer Madsen i Give et Leve for Udstillerne med Ønsket om, at deres Antal ved næste Udstilling maatte forøges særlig i de af Dirksen nævnte Fag.

Erindringsliste.

Tjæreby Sogns Husflidsforening afholder Udstilling i Basnæs Skov Søndagen den 15de Juni.

Sorø Amts landøkonomiske Selskab afholder en større Husflidsudstilling for hele Amtet den 3dje Juli. Anmeldelser sendes snarest Husflidsudvalgets Formand, Hr. Propr. Mourier, Valdemarskilde pr. Slagelse.

Faxe Hylleholt Husflidsforening holder Udstilling den 23de Juni.

Dansk Husflidsselskab.

Som Kredsmedlemmer med 5 Kroners Bidrag er endvidere indmeldte følgende:

Hillerslev Husflidsforening, Fmd. Propritær H. Smidt, Nybøllegaard, Ringe.

Hillerød Husflidsforening, Fmd. Kjøbmand Grønvold, Hillerød.

Helsingør Husflidsforening, Helsingør.

Udvalget til Husflidens Fremme under Sorø Amts landøkonomiske Selskab, Fmd. Propr. Maurier, Valdemarskilde, Slagelse.

I alt er saaledes indmeldt 56 Foreninger med 5 Kroners Aarsbidrag efter Lovenes § 11.

Følgende ny Medlemmer er indmeldte:

Arbejdsmand Christian Nielsen, Hillerød.
Frøken, Lærerinde Schneyder, Spove Skole, Stege.
Lars Gravlund Nielsen, Lidemark, Kjøge.

Husflidsarbejder.

Med Dansk Husflidstidende for Juni Maaned følger Tegninger efter et hundredaarigt Syskrin, af dets Laag, Side og Endestykker, udskaarne i Almuestil.

Husflidstegninger.

Forbilleder for Haandgjerningsskoler og Husflidsarbejder. Udgivne af N. C. Rom.

Heraf er udkommet sex Hæfter, indeholdende tilsammen 92 Blade omhyggeligt udvalgte og smukt udførte Tegninger til mangfoldige Husflidsarbejder. Det i disse Dage udkomne sjette Hæfte indeholder udelukkende Tegninger i Almuestil, hvoraf ovennævnte er en Prøve.

Faas gjennem alle Boglader for 50 Øre Hæftet.

De indkomne Beretninger om Udstillinger og Skoler, som af Mangel paa Plads ikke kunne optages i dette Nr., vil blive optagne i Julinumret.

Indhold: Dansk Husflidsselskab. — Foredrag om Sløjdundervisning. — Sløjdsagen og Husflidssagen. — Husflidsforeninger. — Erindringsliste. — Dansk Husflidselskab. — Husflidsarbejder. — Husflidstegninger.

Kjøbenhavn. — Trykt hos J. H. Schultz.

Tillæg til Husvennen.

Nr. 41. Søndagen den 13de Juli 1884.

Stil og System.

Efter Haanden som Opmærksomheden henledes paa en god Sag, bliver der hos mange en Stræben efter at faa Stil og System i dens Fremme. Dette er godt, thi intet kan trives sundt under forvirrede og vaklende Forhold. Men medens man saaledes i Almindelighed maa erkjende det uheldige i, naar man vil arbejde for en Sag ved en fuldstændig stilløs og usystematisk Fremgangsmaade, saa er det paa den anden Side sikkert, at det ogsaa let kan overdrives, naar man i selve Stilen og Systemet vil se alt; thi da bliver Midlerne Hovedsagen for én, i Steden for Maalet. Hver vil da synes bedst om sin Methode, sit System og sin Undlingsstil, og kommer der igjennem let til at undervurdere alle andres Fremgangsmaade, ja til at forkjættre den. Systemet kan være et ypperligt Hjælpemiddel til at naa Maalet sikrere og hurtigere end ellers, men kan ogsaa let blive ensidigt udviklende ligesom det kan blive skadeligt for den individuelle Udvikling, naar Systemet og Methoden bliver ene raadende — hvilket vi nu her i Landet vist nok kan blive enige om ved at se tilbage til Systemet med den indbyrdes Undervisningsmethode, som var raadende i Aarhundredets første Halvdel. Færdigheden vandtes derved, men Livet kvaltes.

Vor Mening er derfor, at enhver Stil og ethvert System, der følger fornuftige Grundsætninger, kan være gavnlig for Husflidssagens Fremme, naar den anvendes med Tænksomhed og Kjærlighed til Gjerningen. Enhver, der i denne Retning bringer noget vel gjennemtænkt og ordnet frem, hilse vi som en velkommen Medarbejder, selv om han, som Regelen er, har set sig saa kjær paa sin Methode og sin Stil, at alt andet staar for ham som usikre Forsøg. Vi staa da iagttagende over for de Resultater, de forskjellige Bestræbelser for den gode Sags Fremme frembringer, og søger i Skrift og Tegninger at drage det bedste Udbytte frem deraf for vore egne Husflidsbestræbelser. Vi haaber der igjennem, at man vil spore en stedse renere Smag i de anvendte Stilarter og den fornødne Respekt for „Systemet", uden at vi dog vil indrømme dette nogen eneraadende Plads i Husflidsudviklingen paa Livets Bekostning.

Vi er komne ind paa disse Betragtninger ved stadig at holde Øje med Husflids- og Sløjdsagens Gang i Udlandet, og særlig ved et Foredrag med tilhørende Tegninger af den tyske Arkitekt Bücking, der den 31te Marts d. A. blev holdt i Arkitekt- og Ingeniørforeningen i Bremen, og som vi her skal gjengive Hovedindholdet af:

Efter et almindeligt Overblik over Husflidsbevægelsen fremhævede Foredragsholderen, at denne Sag ogsaa tør gjøre Fordring paa Teknikernes, i Særdeleshed Arkitekternes Interesse. „Hvem skal nemlig udfinde den rette Fremgangsmaade, naar man vil lære et Haandværk?" Pædagogerne vil i Regelen ikke være i Stand dertil fordi de mangle de fornødne Forkundskaber. Haandværkeren kan gjøre det, men i Regelen foregaa deres Uddannelse saa mekanisk, at de ikke evne kunstnerisk at fremstille de nødvendige Modeller, hvortil kommer, at yderst faa Haandværkere stille sig gunstigt over for Bevægelsen. Arkitekterne derimod er som kaldede til denne Opgaves Løsning; de er hjemme i Udsmykningsformerne

for saa godt som alle de Æmner, der kan anvendes til Modeller og er æsthetisk uddannede. Paa Grund af deres Kald er de nødt til at kjende Hovedgrebene i de vigtigste Haandværker, da de ellers ikke kan fremstille de mange forskjelligartede Gjenstande, hvis Forarbejdelse bliver dem overdraget, eller kan bedømme Prisen paa dem. Dertil kommer den vigtige Opgave ved Husfliden at indvirke paa Almenhedens æsthetiske Uddannelse. Som Grundregel sætter jeg, at alle de Gjenstande, der lægges til Grund for Undervisningen i Husflid, maa være stilrette og navnlig i Henseende til Form kunne tilfredsstille kunstneriske Fordringer. Lige saa lidt som man bør give en Elev slette Lærebøger, lige saa lidt bør man give ham Forbilleder i Hænde, som ikke kan opfylde disse Fordringer. Efterligningen af smukt formede og stilret udsmykkede Gjenstande maa udøve et blivende Indtryk paa Eleven og ingen har større Interesse af at uddanne Kunstsansen end Arkitekterne, thi der kræves et vist Maal af Kunstsans for at fælde en retfærdig Dom over deres Arbejder, og saadan Kunstsans findes desværre kun i ringe Grad hos Lægfolk i Almindelighed; hvorfor det bør være enhver Arkitekt magtpaaliggende, at vække og fremelske den. Jeg er gaaet med til Husflidsbevægelsen, fordi jeg i en Række af Aar har beskjæftiget mig med Snedkerhaandværket som et Lysthaveri og som en Følge deraf levende har følt mig tiltrukken af Bevægelsen. Det blev mig dog snart indlysende, at der kun kan regnes paa et virkeligt og varigt Udbytte, naar der gaas methodisk frem, og naar Bestræbelserne ikke alene rettes paa Uddannelsen i Haandfærdigheden, men Hovedvægten lægges paa Uddannelsen af Kunstsansen. Herved erholder Bevægelsen den fornødne Dybde og forfølger et Maal, som tilstræbes af Opdragelsen i Almindelighed. De Mønstre, efter hvilke der de fleste Steder i Tyskland arbejdes, er dels af svensk og dansk Oprindelse, dels en Efterligning af disse; de opfylde ikke de Fordringer, som vi nu i Tyskland er vant til at stille med Hensyn til Form og Udsmykning. Dette gjælder især de svenske Modeller, om hvilke det i Almindelighed tros, at de er ordnede strængt methodisk; det er kun de færreste Stykker, der tilfredsstille. Hvad specielt Snedkeriet angaar er Fordringerne i Korthed disse: rene Former, en stræng og stilret Udsmykning, al Imitation bør forkastes, Lim bør kun som underordnet Bindemiddel anvendes. Disse Fordringer synes mig lette at gjennemføre, naar man konstruerer og udsmykker Modellerne efter Principperne for den gothiske Stil med størst mulig Hensyntagen til de Forbindelser, som hovedsagelig forekomme ved Træ. Mindre let blev det mig at fastsætte Trinfølgen, fordi Spørgsmaalet, om et Haandgreb er svært eller let, er vanskeligt at afgjøre, da meget her afhænger af Elevens Haandelag. En opmærksom Betragtning viser dog, at de fra Snedkerværkstedet stammende Sager lade sig karakterisere som Lister, Brætter, Kasser eller Rammeværk. Gaar man videre i Undersøgelsen af de forskjellige Gjenstande, vil man finde, at Lister af ringe Bredde er lettere at gjøre end de, der har større Bredde, fordi en plan Flade af nogen Udstrækning er vanskeligere at fremstille end de smallere. Kasser bestaa af Brætter; da man altsaa først maa gjøre disse og derefter paa en eller anden Maade forstaa at føje dem sammen, maa det være sværere at gjøre en Kasse end et Bræt. Paa samme Maade bestaar Rammeværk af bredere og smallere Lister, som ved Tapper eller Nedfældning er forbundne med hverandre. Fremstilling af Tapper, som passe nøjagtigt, er ikke let; dette gjælder ogsaa om Anbringelsen af Fuger, i hvilke Fyldningerne kan befæstes, dersom saadanne kræves. Fremgangsmaaden har jeg derfor ordnet saaledes: 1ste Afdeling: Gjenstande af Lister. 2den Afdeling: Gjenstande af Brætter. 3dje Afdeling: Kasser. 4de Afdeling: Rammeværk med og uden Fyldinger. 5te Afdeling: Vanskeligere Gjenstande fra de enkelte Afdelinger 1—4. Hver Afdeling indeholder visse Trin. De fremstillede Gjenstande er bestemt for praktisk Brug, for at den, som forfærdiger dem, selv kan lære at bedømme, om de tilfredsstille alle Fordringer. Enhver Gjenstand er forsynet med en Udsmykning, selv om kun en ringe, de lettere er selvfølgelig færre i Tal end de vanskeligere. De valgte Gjenstande er desuden af mindst mulig Udstrækning for ikke at lægge Beslag paa altfor megen Tid eller sætte Elevens Taalmodighed paa en for haard Prøve. Det er min Bestræbelse at skaffe det størst mulige Antal lige vigtige Gjenstande for ethvert Trin, for at Eleven selv kan have Valget og ikke skal være tvungen til at forfærdige et Stykke, som ikke tiltaler ham. Paa tre eller fire nær har jeg derfor selv forfærdiget de af mig tegnede Gjenstande for at se, om Trinfølgen er rigtig, og for at overtyde mig om, at Gjenstandenes Form er antagelig*). Et Punkt maa jeg endnu til Slutning berøre. Hvor megen Tid behøves for at man kan tilegne sig en saadan Færdighed, at man kan lede Undervisningen? Dette Spørgsmaal hænger nøje sammen med Spørgsmaalet: hvem skal undervise? De bedste Lærere er naturligvis de, som er pædaogisk uddannede og som til samme Tid er inde i paagjældende Haandværk. Men af slige Lærere gives der ikke mange, og derfor maa den udlærte Haandværker foreløbig ubetinget foretrækkes, dersom

*) Disse Modeller, som Foredragsholderen fremviste og forklarede, indeholder, efter Tegningerne at dømme, mange smukke Ting, hvoraf vi senere skal bringe Tegninger af et Udvalg, der kan anses tjenlige for den danske Husflid. Gjennemgaaende røber de den tænkende, smagfulde Arkitekt, og Systemet er der, saa vel som den smukt gjennemførte Stil, men, — den praktiske Husflidsmand mangler, som Foredragsholderen ogsaa selv erkjender.

man vil naa, hvad man tilsigter. Et andet Punkt angaar Værktøjet. Det, som forekomme i Handelen, er kun bestemt for voxne, det kan altsaa ikke godt haandteres af mindreaarige Elever, hvis Kræfter er ringere; derfor maa Værktøjet i et Elevværksted være til Stede i saadanne Størrelser, som kan passe for den enkelte Elevs Alder og Kræfter. Kun med saadant forholdsvis mindre Værktøj vil det være Eleven muligt at arbejde uden Overanstrængelse. Efter mine Modeller, i det mindste dem paa det første Trin, er der arbejdet i Osnabrück. De Udsmykningsformer, jeg har valgt, lade sig ogsaa anvende paa Gjenstande, som kun finde Anvendelse ved underordnede Forhold. Ja det er mit Standpunkt, at just for Almueskolen er den stilmæssige Udsmykning i Særdeleshed paa sin Plads for at indvirke paa Kunstsansen. Gode Forbilleder vil især for Almueskolen være nødvendige, fordi Skolen ikke selv kan indvirke saaledes paa Udviklingen af Kunst- og Skjønhedssansen som de højere Skoler. Endvidere betegnes Modellerne som for vanskelige at fremstille. Efter mine Erfaringer rammer denne Anklage ikke. Læretiden er ikke beregnet paa nogen kort Tid; Eleven skal jo drive Husflid, saa længe han gaar i Skole, altsaa i en Række af Aar. Man maa erindre, at ved Snedkeriet er de første Haandgreb, som ved Forarbejdelsen af en Gjenstand er at lære, de sværeste, men disse Haandgreb vende tilbage ved enhver Gjenstand, saa at Eleven opnaar en stigende Færdighed deri; har han nu opnaaet denne, saa kan han, udrustet med den fornødne Udholdenhed, ogsaa fremstille mere sammensatte Gjenstande og let tilegne sig de ved samme forekommende nye Haandgreb. Ved Husflidsundervisning skal der ikke udrettes det mest mulige haandværksmæssigt, ikke gjøres de flest mulige Gjenstande i kortest mulig Tid; det er Kunsten, der skal dyrkes. Jeg hengiver mig paa ingen Maade til den Indbildning, at mine Anskuelser overalt vil formaa at trænge igjennem, og at min Fremgangsmaade er at anse for den eneste rette, dertil er den hele Sag endnu endnu for ny og Begreberne endnu for lidet klarede, men jeg haaber dog at have bidraget min Skjærv til den Lærebygning for Husflidsundervisningen, som jeg af Hjærtet ønsker snart maa rejse sig."

Lydeligt Bifald paafulgte det interessante Foredrag, der belystes ved en stor Række af Tegninger og smagfuldt og stilret udarbejdede Gjenstande.

Under den længere Diskusion, som knyttedes til Foredraget, oplyste Hr. Bücking med Hensyn til Husflidsundervisningen i Osnabrück, at denne finder Sted i en Række Snedkerværksteder om Aftenen fra Kl. 6—8. I hvert Værksted er der indrømmet Eleverne cirka 6 Høvlebænke; for hver to Høvlebænke er en Snedkersvend, som giver den fornødne Vejledning, og i hvert Værksted fører en Snedkermester Opsigt ved Siden af paagjældende Klasselærer. Elevernes Antal i Osnabrück udgjør 300. At de her i Bremen for nogle Aar siden gjorte Anstrængelser viste sig forgjæves, laa i en urigtig Fremgangsmaade og ikke mindst deri, at der manglede Medvirkning af praktisk uddannede Haandværkere, hvad blandt andet havde til Følge, at Værktøjet i kort Tid blev ubrugeligt. Foruden Snedkerhaandværket, som maa gives Fortrinet, fortjener Drejerhaandværket og Böttchers Snittebænk særdeles Opmærksomhed, sidst nævnte navnlig fordi den er billig og let at anbringe. Imod Løvsaveriet, som egentlig kun leverer upraktiske og ikke sjælden ubrugbare Gjenstande, og til hvilket Fortegningerne sjælden er smukke, optraadte Taleren meget energisk under Forsamlingens Tilslutning, hvorimod Legetøj, som Bygningsklodser, Karrer, Vogne o. lign. godt kunde passe i hans System.

Husflidsforeninger og Husflidsskoler.

Skamstrup-Frydendal Husflidsforening.

Af en til Bestyrelsen for „Dansk Husflidsselskab" indsendte Beretning om denne Forening meddeles følgende:

Foreningen har i Vinter haft en Husflidsskole i Gang, hvis væsentligste Gjerning har været at forarbejde forskjellige Landbrugsgjenstande, saasom Skuffer, Smørtruge, Meje- og Slaaredskaber, Vogntøjbesætning, Skovleskafter, Spadeskafter, Hakkeskafter og andet groft Træarbejde. Kurvefletning, dels til Avlsbrug, dels fine og nette, anvendelige til Husbrug. Børstenbinderarbejder i mange forskjellige Slags. Udskæringsarbejder er ogsaa indført, men ikke saa meget som de først anførte Arter.

Skolen sluttede sin Undervisning de sidste Dage i Januar, uden for saa vidt en eller flere af Eleverne havde Gjenstande, som ikke var blevne færdige, da var der indrømmet Lejlighed og Tilladelse til at tilendebringe det manglende.

Den 2den Marts afholdt Bestyrelsen sit aarlige Slutningsmøde for at opgjøre Regnskabet ved Foretagendet, som da viste sig saaledes:

Bekostningen var i alt 57 Kr. 40 Øre., hvoraf Løn til Læreren 30 Kr. og Leje af Lokale til Skole, samt Transport af indkjøbte Materialier 20 Kr., medens Indtægten var: Bidrag af 23 Elever à 50 Øre 11 Kr. 50 Øre. Udgifterne har saaledes været 45 Kr. 90 Øre, som bliver dækkede af et Fond, Foreningen har henstaaende i Landmandsbanken i Holbæk, hvilket Fond er stiftet dels ved levned Kapital siden Foreningens Stiftelse, dels ved indvundne Overskud fra forskjellige Udstillinger, som er afholdte i Skoven ved Frydendal. Foruden oven anførte Fond er der anbragt en lille Kapital hos Læreren til Indkjøb af Materiale, anvendelige ved de finere Arbejder

ved Husflidsskolen, saaledes, at han derved ser sig i Stand til at gjøre saa store Indkjøb, at Varerne kan sælges til moderate Priser, saavel til Eleverne som til andre husflidsdyrkende Medlemmer. Siden Foreningens Stiftelse har det ikke været nødvendigt at affordre dens Medlemmer noget kontant Bidrag mere end en Gang, derimod træde Medlemmerne, saa vel som ogsaa „Ikke-Medlemmer", meget imødekommende til ved Udstillingerne, hvor der foranstaltes Basar og Tombola, og bidrager derved til at de i Husflidsskolen og ved Hjemmet forfærdigede Arbejder bliver afsatte og godt betalte, hvad der ogsaa gjort sit til at vække Lysten og Sansen hos de unge Mennesker. Disse Udstillinger er i Reglen arrangerede i festligt Præg med Sange og Taler, alt i „fædrelandskjærlig Tone"; men Politik er aldeles udelukket der, hvad den burde være overalt ved slige Lejligheder.

Ved Bestyrelsesmødet der 2den Marts vedtoges det, at en af Husflidsskolens Lærer smukt forarbejdet Tobakskasse skulde tilstilles Hr. Hofjægermester Treschow til Frydendal, som Paaskjønnelse og Tak for den Støtte og Opmærksomhed han stedse har ydet Foreningen.

Udstilling paa Hindholm.

Alm. Bededag afholdtes en lille smuk Husflidsudstilling i Dalby Øvelseshus. Der var af Husflidsskolens Elever — hvis Antal i Aar har været 30 — fremlagt ca. 100 Nr., hvoraf enkelte rigtig gode Ting; særlig bør fremhæves en billedskaaren og indlagt Stol af Bagerlærling Lavrits Nielsen Dalby. Arbejdet var vel ikke helt fuldført, men dog saa vidt fremmet, at det vilde være en Pryd ved en hvilken som helst Husflidsudstilling.

Af andre Husflidsarbejdere var indsendt lidt over 50 Nr., hvoraf Snedkerarbejde af Gmd. Hans Markvardsen Langø, Drejerarbejde af Hmd. And. Kristian Rasmussen Viby og Huggehusarbejde samt Blomsterborde af Ungkarl Lars Peder Jensen Enebjærg, vakte almindelig Opmærksomhed.

Lærer Erikssen, Vejstrup, Medlem af Bestyrelsen for „Dansk Husflidsselskab" var som saadan til Stede og holdt et sjældent godt og varmt Foredrag til Opmuntring for Sagen. Husfliden var vel i manges Øjne endnu en ren Ubetydelighed; thi naar det i vore Dage hedder: vil du med i Arbejdet for at løfte dit Land, da kast af, hvad du evner i nærmeste Krav, saa gaa til det fremskridende Agerbrug — til det virkelige Haandværk og den store Industri, til Handelen og Omsætningen paa de store Markedspladser, da Hjemmearbejde og Husfliden — som der gjærne føjes til — ikke længere kan have nogen Betydning. Taleren ved af Erfaring at dette sidste er et Fejlsyn, ved at Husfliden baade for den enkelte og for Samfundet ved Siden af de andre store Opgaver har sin fulde Berettigelse. I store historiske Træk, om Johan Guttenberg i Majntz Bogtrykkerkunstens Opfinder, og fra Eleonora Ulfeldts kvalfulde Fængsel i Blaataarn fremdrog han ypperlige Exempler til Belysning af Sagen, men især dvælede han udførligt ved Mindet om Kristen Mikkelsen Kold som Husflidsmand. Uden Bogbinderiet i Smyrna var det næppe tænkeligt at Kold var kommen lykkelig hjem og kommen over det Mismod, der greb ham, da Pastor Hass efter sin uheldige Mission lod ham ene tilbage blandt Tyrkerne; men ved sit Arbejde der nede tjente Kold de 500 Rdl., der, som tyrkiske Pjastre indsyede i hans Klæder, fulgte ham paa den forunderlige Hjemrejse fra Konstantinopel til Thisted, og blev, næst Tilliden til Gud og Skolesagen, den Grundfund, hvorfor hans Højskole og samtidig den fri Børneskole grundlagdes, saa hans Ungdomsdrøm om at kunne komme til at give de de danske Børn „Kjærnen", men selv faa Lov til at knække „Skallen", virkelig kunde gaa i Opfyldelse.

Foredraget blev hørt med stor Opmærksomhed, hvilket blandt andet viste sig derved, at flere af Tilhørerne bag efter meldte sig ind i den stedlige Husflidsforening.

De enkelte Mænd, der i flere Aar ufortrøden har virket for Sagen der paa Egnen, har saaledes Grund til at glæde sig ved det smukke Resultat og haabe, at deres Arbejde heller ikke har været forgjæves. —g.

Dalby Husflidsskole,

ledet af Lærer Klinkby med Maler Lange Midskov og Gaardbest. Jens Olsen Birkebjærg som Medhjælpere, har i Vinter været besøgt af 30 Elever. Der har været undervist i 20 Aftener 3 à 4 Timer hved i de sædvanlige Husflidsarbejder:

Børstebinding og Kostebinding, Løvsavarbejder og Træskæring, lidt Snedkeri, Drejning og Halmarbejder samt Paparbejder og Bogbinderi.

Bestyrelsen for Øvelseshuset har velvillig i denne som i foregaaende Vintre uden Vederlag overladt Huset til Afbenyttelse.

Skolen er nu nogenlunde forsynet med Værktøj i det den, tildels for de Penge, som ved Husflidsselskabet i Efteraaret blev uddelt, har anskaffet sig: Høvlebænk, Drejebænk og Snittebænk med det nødvendigste Tilbehør, og der er for Tiden god Udsigt til at Sagen kan vinde Fremgang paa Hindholm.

Aarhus Husflidsskole for Drenge.

Aarhus Husflidsskole blev oprettet 1878 og begyndte sin Virksomhed udelukkende som Snitteskole med Undervisning i Træudskæring og Løvsavarbejde. Medens i Begyndelsen Elevantallet kun var ringe, i Vinteren 1878—79 kun 10, er dette efterhaanden stadig voxet.

I de Aar Skolen har bestaaet, har den været besøgt af følgende Antal Elever:

I Vinteren	1878—79	af 10	Elever.
- —	1879—80	- 12	—
- —	1880—81	- 14	—
- —	1881—82	- 32	—
- —	1882—83	- 26	—
- —	1883—84	- 51	—

Den besøges hovedsagelig af Disciple fra Latinskolen, d'Hrr. Fengers, Albechs og Fønnss' Skoler samt fra Borgerskolen.

Foruden Undervisning i Træudskæring, der endnu er Skolens Hovedfag, er i indeværende Vinter givet Undervisning i Paparbejde, og det er Hensigten, saafremt Skolen vedblivende kan glæde sig ved forøget Tilgang, efterhaanden at optage flere og flere Husflidsfag, for saaledes ved en mere alsidig Undervisning bedre at uddanne den enkelte Elev i de Fag, der ligger bedst for ham, og derved give en fyldigere Undervisning i saadanne Arbejder, der kan komme Eleverne til Nytte i det praktiske Liv.

Eleverne, der er i en Alder fra 8 til 15—16 Aar (en enkelt er dog 18 Aar), inddeles i forskjellige Hold, saaledes at i Reglen ikke over 12 faa Undervisning sammen, og de har gjennemgaaende vist stor Flid og Interesse for Arbejdet, selv de aller yngste.

For at vække Interessen for Husflidsarbejdet har Skolen brugt den Fremgangsmaade, at lade Eleverne selv beholde de udførte Arbejder, og det har ved mangfoldige Lejligheder vist sig, at de fra Skolen hjembragte Arbejder har givet Anledning til fortsat Flid og Stræben i Hjemmet, hvorved altsaa Fritiden er bleven anvendt paa en nyttig Maade.

Af færdige Arbejder er i denne Vinter udgaaet fra Skolen 455 Arbejder i Træ og 60 Arbejder i Pap.

Undervisningen i Træudskæring har været ledet af Skolens Bestyrer, Assistent i Statsbanernes Regnskabsafdeling Hr. Harald Borch, i de to sidste Vintre har tillige Hr. Assistent Ingerslev givet Undervisning i Træudskæring. — Hr. Bogbinder Christensen har undervist i Paparbejde.

Undervisning i Træudskæring har fundet Sted hver Eftermiddag Kl. 5½ til 7, i Paparbejde hver Onsdag og Lørdag fra 8 til 9½ Aften.

Til Hjælp for de af Skolens Elever og andre, der ville beskjæftige sig med Træudskæring i Hjemmet, er der af Skolens Bestyrer udgivet en „Vejledning til Husflidsbilledskæring" med dertil hørende Arbejdstegninger.

Fra 1ste Maj d. A. oprettes et Sommerkursus for Drenge i Træudskæring (særligt for Viderekomne), hvilket vil vare i 2 Maaneder.

Betalingen for Drenge er 2 Kr. om Maaneden for 3 Timers ugentlig Undervisning, fordelt paa 2 Dage. Ønskes Undervisning flere Gange om Ugen, forhøjes Betalingen i Forhold dertil. — Alt Værktøj leveres frit paa Skolen, og tillige erholdes det fornødne Materiale paa Skolen til en moderat Betaling.

Den 4de, 5te og 6te Maj d. A. afholdt Husflidsskolen en offentlig Udstilling af Elevarbejder i Haandværkerforeningens Festlokaler sammen med den tekniske Skoles Udstilling. — Husflidsskolen havde sit eget Lokale til at udstille i, og det var glædeligt at se den Interesse, hvormed de besøgende sluttede sig omkring og talte om Skolens Virksomhed. — Udstillingen var besøgt af mindst 1,500 Mennesker og der var udstillet 350 Elevarbejder fra Skolen, dels udførte i Træ og dels i Pap. — Af Træarbejder saas mange smukke Ting, hvoraf fortjener at fremhæves nogle Syæsker og Nodemapper, ligesom der ogsaa i Rammer, Pibebrætter og Tojletspejle fandtes gode Ting. Af Paparbejder var det især den ny Kirke paa Frederiksberg ved Aarhus, der var udført efter Tegning af Professor Walther, som vakte mest Opmærksomhed, — nogle Tobakskasser, Kukkasser og en „Telefon" var ogsaa godt udført. — Et stort Dukkehus med 4 Værelser var særligt tiltalende for de besøgende Børn.

Af nyttigere Gjenstande bør fremhæves en Del Sennepsskeer, Salatskeer og Saltskeer — Æggepiskere, Hatte- og Kappeæsker — Penneskafter og Penalhuse.

De udstillede Gjenstande, der alle var udførte af Børn mellem 8 og 15 Aar, var ikke til Salg; Elevernes Navne og Alder var angivet ved hvert Arbejde. — Adgangen til Udstillingen var gratis.

Særslev Sogns Husflidsforening.

Foreningens Husflidsundervisning begyndte i November, som tidligere ledet af Jeppe Jørgensen, med Bistand af Hjulmand Kristen Hansen. Elevantallet har verlet noget, men udgjorde en Tid 24, hvoraf ikke faa konfirmerede. Der har været givet Undervisning 28 Gange, mest Søndag Eftermiddag og Eleverne roses for deres udviste Flid og Iver.

Foreningens Husflidsudstilling afholder den 27de April i Særslev Forsamlingsbygning, og var meget tilfredsstillende besøgt.

De fremstillede Gjenstande var ordnede i flere Afdelinger, nemlig:

A. Fra ældre, uden for Husflidsskolen omfattede 18 Udstillere, mest af solide Brugsgjenstande.

B. Husflidsskolens Elever, 21 Udstillere og C. Drenge uden for Husflidsskolen, 3 Udstillere havde fremstillet en Mængde smukke Arbejder, der viste at det var udført med Lyst og Iver.

D. Fra Pigernes Haandgjerningsskole havde 19 Elever udstillet smukt syede og strikkede Arbejde.

Der uddeltes i alt Præmier — mest Værktøj og Bøger — til et Beløb af 67 Kr. foruden en Del meget

smukt indbundne Bøger, skjænkede af „Dansk Husflidsselskab“, blandt hvilke Roms Haandgjerningsbog i Papbind, som Ærespræmie, tildeltes Husflidsskolens Lærer, Jeppe Jørgensen, ligesom Pigeskolens Lærerinde, Frøken Lund ogsaa erholdt en smuk Bog.

Tranekjær Husflidsforening

afholdt sin aarlige Udstilling i Tranekjær den 25de Maj med et talrigt Besøg (ca. 300) 25 Udstillere havde indleveret Sager til Udstillingen, og det er glædeligt, at kunne sige, at Arbejdet i det hele vidner om Fremgang, ligesom ogsaa, at det fortrinsvis var nyttige og solide Gjenstande, man havde lagt sig efter, medens Nipssagerne omtrent var fortrængte. En Tjenestekarl havde leveret et særdeles smukt Sybord, en udskaaret og en poleret Æske samt et Dusin smukt udskaarne Rammer; en anden Karl havde lavet 50 River og 5 Slaastager, en tredje en Roesaamaskine og Børster, Koste, et Pibebræt og deslige, Resten var de sædvanlige Gjenstande.

Det syntes, at Varerne fandt Publikums Bifald, i det der inden 2 Timers Forløb var tyndet saaledes ud i Rækkerne, at vistnok over Halvdelen var solgt. Navnlig fandt Riverne glimrende Afsætning. 8 Udstillere fik første Præmie, stor 10 Kr.; 9 fik anden Præmie paa 6 Kr.; og de øvrige fik mindre Præmier eller Gaver som Opmuntring til at blive ved at stræbe fremad. Desuden omdeles 13 Expl. af „Husflidstidenden“ iblandt Medlemmerne, saa der er næppe nogen Husflidsforening i Danmark, der byder saa gunstige Vilkaar, hvilket grunder sig paa én Mands trofaste Velvilje for Sagen. Derfor, I Unge! Tænk paa, om det ikke kunde være Umagen værd at tage Del i Husflidsarbejdet, begynd med lidt, saml Materiale i Tide, at I uden Ophold kan begynde, naar de lange Aftener atter indfinde sig! Eders Løn er ikke blot den Fortjeneste og Præmie, I kan have Haab om at vinde, men endnu mere den Tilfredshed, som følger med Bevidstheden om, at have anvendt sin Tid vel.

„En Ven af Husflid“.
(Langelands Tid.)

Diernisse Sogns Husflidsforening

afholdt Søndag den 6te April d. A. sin aarlige Udstilling paa Gjæstgiverstedet Finstrup.

Ligesom tidligere blev de Gjenstande, som ønskedes udstillede, afleverede til Bestyrelsen den foregaaende Aften, hvor efter de blev numererede og indordnede under de forskjellige Afdelinger, hvor under de henhørte. Søndag Formiddag foretoges Bedømmelsen af 3 mandlige og 3 kvindelige Dommere. Kl. 4 aabnedes Udstillingen for Besøgende og Kl. 6 foretoges Præmieuddelingen.

Efter at Apotheker Berg havde holdt et Foredrag om Husflidssagen i Almindelighed, hvori han navnlig fremhævede det velsignelsesrige i, at Haanden i Tide øves, og at Blikket aabnes for en nyttig Anvendelse af Tiden især i de lange Vinteraftener, blev Ordet givet til Foreningens Formand. Denne gjennemgik det foregaaende Aars Regnskab, som var sluttet med et Overskud af 31 Kr. 22 Ø.; dernæst gav han en Oversigt over Foreningens Deltagelse i den af „Dansk Husflidsselskab foranstaltede Husflidsudstilling i Aalborg i afvigte Sommer, hvorved der tilkjendtes Foreningen Sølvmedaille med tilhørende Diplom, samt 20 Kr. i Penge, som var blevne fordelte mellem de 4 af de 5 Udstillere fra Sognet. Dernæst foretoges Præmieuddelingen. Af 66 Udstillere var fremstillet 265 forskjellige Gjenstande (med 94 Udstillere og 389 Gjenstande i 1883). De uddelte Præmier bestod i Bøger til en Værdi af 47 Kroner, som var skjænkede af „Dansk Husflidsselskab“, i 10 Expl. af „Dansk Husflidstidende“, ligeledes en Gave fra Husflidsselskabet, samt af 95 Kr. af Foreningens Kasse og 8 Kr. af private; senere er et Bidrag fra Faaborg Spare- og Laanekasse tilstillet Foreningen. Det maa i det hele beklages, at Deltagelsen i Aar har været mindre end i 1883, men paa den anden Side maa det ogsaa fremhæves, at de udstillede Gjenstande i det hele var bedre end forrige Aar, og navnlig fandtes der i to af de vigtigste Afdelinger, Huggehusafdelingen for de mandlige Afdelinger og Reparationsarbejder for de kvindelige Arbejders Vedkommende, Gjenstande af fortrinlig Udførelse.

Dronninglund Sogns Husflidsforening

afholdt sin første aarlige Udstilling den 25de Maj i Store-Rævdals Skov, hvortil der havde samlet sig 6 à 700 Mennesker. Efter at Forsamlingen i en god Times Tid havde taget Udstillingen i Øjesyn i et dertil oprejst Telt, samledes man om den paa Pladsen oprejste Talerstol, hvor Foreningens Formand, Lærer Lavridsen i Gjeraa i hjærtelige Ord bød Forsamlingen velkommen og gav derpaa Ordet til Hr. Lærer Erikſen i Vejstrup ved Kolding, som holdt et ypperligt Foredrag om Husflidssagen. Han begyndte saaledes: Naar man, som her er samlede i en smuk Bøgeskov, saa er der forskjelligt Syn paa en saadan Skov. Nogle se kun det materielle Udbytte, Træerne kan bringe, medens andre tillige i Bøgens Pragt se en Udfoldelse af Guds dybe og rige Kjærlighed ved det herlige og skjønne i Naturen. Saaledes er der ogsaa forskjelligt Syn paa Husflidssagen, i det nogle ved denne kun tænke paa, hvor meget der mulig kan tjenes ved Husflidsarbejdet, medens der er andre, der hovedsagelig, og det er det rigtige, se paa det aandelige Udbytte, der er ved i de ledige Timer at have Tankerne henvendte paa noget godt og gavnligt og ved at øve Haanden til at forfærdige Ting, der kan bringe mangen ædel Glæde i Livet. Over for de i vor

Tid rejste mange Samfundsspørgsmaal, saasom Landbrugets Udvikling, Haandværk og Industri, den sønderjyske Sag, Missionssagen, Politik og Afholdssagen er Husflidssagen ganske vist at ligne ved en Draabe i det store Hav; men gaaende ud fra Digterens Ord om Draaben, der blev til en Perle, paaviste Taleren i smukke Træk ved historiske Kjendsgjerninger, hvorledes Husfliden ikke alene blev en Perle for den enkelte, der dyrkede den, men ogsaa ligesom dannede Grundlaget for mangen velsignelsesrig Virksomhed i Samfundet. Det var Talerens Overbevisning, at Husflidssagen ogsaa som den lille Draabe vedblivende vil være en kostelig Perle for mangen enkelt og udøve en velsignelsesrig Indflydelse overfor Samfundet i det hele. Han sluttede med at udbringe et Leve for Husflidssagen.

Proprietær Rytzov, Nørrekjærs Mølle, der var Formand i Bedømmelsesudvalget, udtalte sig tilfredsstillende om Udstillingen og bad Udstillerne, hvis nogen var bleven forurettet ved Bedømmelsen, at være overbærende over for det paa ham og Medhjælpere lagte ikke lette Hverv. Han anbefalede Husflidssagen som en god Sag og opfordrede Folk, navnlig de unge, til at indmelde sig i Foreningen.

Lærer Lavridsen bad Erikssen bringe sine Naboer, Sønderjyderne, en hjærtelig Hilsen fra Vendelboerne. Vi har ikke glemt vore Landsmænd, som sukker og længes efter at forenes med Moderlandet igjen og gjærne vil samles med os under Dannebrog. Vi beder for dem hver Søndag i Kirken og ofte de søgne Dage, naar Tanken ledes hen paa dem. Med Ønsket om, at de snart maa gjenforenes med os, udbragte han et Leve Sønderjylland, som besvaredes med kraftige Hurra fra den forsamlede Folkeskare.

Efter Afsyngelsen af flere Husflidssange „til Musikkens Toner" uddelte saa Formanden Præmierne, der var tilkjendt følgende saaledes:

2: første Præmie,
3: anden Præmie,
4: tredje Præmie,
10: fjerde Præmie, og
14: femte Præmie.

De paa Udstillingen præsenterede Arbejder var: I Bogbinderi 3 Udstillere, Kuffertlavning 8, kvindeligt Haandarbejde 9, Snedkeri 6, Navarbejde 8, Huggehusarbejde 5, Metalarbejde 3, Udskæringsarbejde 2, Straafletning 3, Drejning 3, Kurvefletning 1, Snittearbejde 3, Væaning 2.

En Del af de udstillede Ting blev dels solgt, dels bortspillet i Tombolaen.

Husflidsforeningen for Nyborg og Omegn

har afsluttet sin Vinterundervisning og foranstaltede midt i Juni en Udstilling i Snitteskolens Lokale i Baggers Arbejdsanstalt, hvor de udstillede Gjenstande den 18de Maj blev tagne i Øjesyn af Publikum. Der fandtes ikke saa faa seværdige Ting, smukt og nøjagtigt udførte samt valgte med Smag, hvilket navnlig var Tilfældet med de Arbejder, der var udstillede af Elever, som havde besøgt Skolen i flere Vintre. Iøvrigt har Skolen ogsaa i sidste Vinter gjort god Fremgang under Ledelse af Oversergent N. Jensen af 25de Bataillon, og der har fundet Undervisning Sted 3 Timer ugenlig i 6 Maaneder, oprindeligt med 30 Elever, af hvilke dog 4 efterhaanden forlod Skolen af Mangel paa Lyst. Eleverne var alle mandlige med en enkelt Undtagelse; 1 havde en hel Friplads og 14 havde halve Fripladser. Udstillernes Antal var 25, og de udstillede 147 Gjenstande bestod hovedsageligt af Billedskærerarbejde og større Paparbejde. Bedømmelsesudvalget, bestaaende af Overmaskinmester Wood (Formand for Skolens Bestyrelse), Kjøbmand Drewsen, Kaptajn Madsen og Fabrikant P. H. Rasmussen havde ved Bedømmelsen taget særligt Hensyn til den ved Arbejdernes Udførelse anvendte Akkuratesse og Renlighed og tilkjendt de bedste Elever Præmier i Form af Værktøj til Brug i Snitteskolen til en Værdi af ialt 21 Kr.

Vester-Skjerninge og Omegns Husflidsforening,

hvis Medlemsantal er 70, afholdt Kristi Himmelfartsdag en Udstilling i Salen paa Vester Skjerninge Kro. Udstillingen var rigtig vellykket, thi der var langt flere og tillige smukkere og bedre Sager end i Fjor. Egentligt Huggehusarbejde var der kun udstillet lidt af, men hvad der var, var godt udført. Derimod mødte flere Udstillere med Blomsterborde, hvoraf nogle var rigtig smukke og vidnede om Opfindsomhed og megen Smag. Fremdeles var der meget smukt lavede Træskeer af forskjellig Slags, Fejekoste, Børster, Skoletasker, hvilke tre sidstnævnte Ting væsentligt var udstillede af Børn, der sidste Vinter havde nydt Undervisning i den af Lærer Hansen, Søndermark, oprettede og ledede Husflidsskole. Af de temmelig mange udstillede snittede Sager, stod de fleste meget tilbage baade med Hensyn til Form og Udførelse; imidlertid maa man dog huske paa, at de saa godt som udelukkende var udførte af Børn.

Af Kvinder, baade voxne og Børn, var der udstillet en Mængde Arbejder, der i det hele taget var smukt og godt udførte. Der var Spind: Hørgarn, Blaargarn og Uldgarn, Linnedsyning, strikkede, stoppede og lappede Ting, saa vel nyt som gammelt, af hvilket navnlig maa fremhæves et Par Sæt Drengetøj, udmærket godt og smukt sammensyet og sammenøget af brugt, aflagt Tøj, endvidere et hæklet Barneskjørt af gammelt optrevlet, senere kartet og spundet Uldgarn — en Prøve af det brugte Æmne fulgte med —; nævnte Ting vidnede glædelig om, hvad en

kyndig, sparsommelig og dygtig Kvinde kan faa ud af gamle aflagte Sager.

Efter at Bedømmelsesudvalget, 3 Mænd og 3 Kvinder, havde endt deres ingenlunde lette Arbejde og afgivet deres Dom om Udstillernes Arbejder, bestemtes Præmierne, og disse uddeltes noget efter at Udstillingen var aabnet.

Til Præmierne anvendtes 65 Kr. af Medlemsbidraget samt en Del smukt indbundne Bøger til en Værdi af mellem 40 og 50 Kr., som ved Kredsbestyrelsens Formand, Hr. Apotheker Berg i Faaborg, er blevne sendte Foreningen som Gave fra „Dansk Husflidsselskab" og nogle Penge fra Faaborg Sparekasse, ligesom han ogsaa var mødt ved Udstillingen og talte indtrængende Ord for Husflidssagen, paaviste, hvilken Gavn og Glæde man kunde have af saadan Gjerning, opfordrede alle til at tage fat og bad Husbonder og Forældre om at opmuntre deres Tjenestefolk og Børn til at øve en Syssel, hvorved tillige saa meget ondt — Lediggang, Drikkeri, Kortspil — hindredes. Til Slutning udtalte han, i det han udbragte et Leve for Foreningen, Ønsket om, at den i det kommende Aar ret maatte gaa frem. Udstillingen var besøgt af saa mange, som Salen kunde rumme.

Silkeborg og Gjessø Husflidsforeninger

afholdt en Udstilling i Fællesskab den 8de Juni i Gjessø Forsamlingssal. Denne var smukt pyntet af Kvinderne med mange Flag og Blomsterkranse (den ene Halvdel opfyldtes langs Væggene af de udstillede Gjenstande, i den anden var Talerstol og Bænke hensat).

Udstillingen aabnedes Kl. 3 og 3—400 Mennesker gamle og unge, strømmede ind, saa Salen fyldtes meget hurtig. Der var udstillet noget over 300 Nr., baade af finere og grovere Arbejder fra 100 Kr. til 10 Øre. Skjønt de grovere Arbejder, som der dog ellers laves en Del af i denne Egn, ligesom kvindeligt Haandarbejde, var svagt repræsenteret, maatte Udstillingen dog siges at være temmelig omfattende og righoldig.

Efter at Sangen „En Gang i fordums Tide" var afsunget, bød Formanden for Gjessø Husflidsforening, Hr. Lærer P. Sørensen, Forsamlingen velkommen med Ønske om, at de mødte maatte faa Glæde af, at de var komne, og at denne lille Fest maatte bidrage til Husflidssagens Fremme i Egnen, hvorefter Skolebestyrer Andersen fra Silkeborg, Formand for Silkeborg Forening, holdt et ypperligt Foredrag om Husflidens mangesidige Betydning, som han paaviste ved oplevede Exempler. Foredraget fulgtes med megen Opmærksomhed og slog an hos mange, saaledes at det sikkert vil faa ikke faa til at gjøre noget mere for Husflidssagen, og det vil saaledes sikkert bære sin Frugt.

Derpaa blev Sangen „Ej nogen Stordaad møder os her" afsunget, og Lærer Sørensen gik derpaa nærmere ind paa, hvorfor man holdt Udstilling, og nævnte dem, der var tilkjendt Præmie. Disse var ialt 21, nemlig for Arbejder i Træ 8, Paparbejde 6, Børstebinding 5 og kvindeligt Haandarbejde 2

Derefter toges Gjenstandene i Øjesyn, Tombolaen havde „rivende Afsætning" til sidste Nitter var udtrukket, en Gevinstskydning gik „Knald i Knald", alle var glade og det hele gik rigtig godt; om Aftenen fik Ungdommen sig en lille Dans.

Erindringsliste.

Svendborg Amts Landhaandværkerforening afholder en Industri- og Husflidsudstilling i Dagene den 18de, 19de, 20de og 21de Juli i Ringe i Hr. Kjøbmand Bechs og i Ringe Handelsetablissements Lokaler. De udstillede Gjenstande maa være indleverede inden den 14de Juli og forsynet med tydeligt Mærke. Vi opfordrer herved Husflidsforeninger samt enkelte Mænd og Kvinder til at udstille de af dem forarbejdede Gjenstande. Anmeldelser bedes indsendt til Karethmager E. Eriksen, Egeskov pr. Kværndrup, inden 25de Juni.

Dansk Husflidsselskab.

Som Kredsmedlemmer med 5 Kroners Bidrag er endvidere indmeldte følgende:

Nyborg og Omegns Husflidsforening, Fmd. Kapt. Madsen.

Udby Sogns Husflidsforening (i Sydsjælland), Fmd. Smed Niels H. Nielsen, Udby pr. Lundby.

I alt er saaledes indmeldt 58 Husflidsforeninger som stemmeberettigede Medlemmer i Selskabet.

Husflidsarbejder.

Med „Dansk Husflidstidende"s Juli-Numer følger Forbilleder til Udsavningsarbejder i oldnordisk Stil, tegnede af Frk. Rosa Elsass, (Lærerinde ved Tegneskolen for Kvinder) af følgende Gjenstande:

En dobbelt Fotografiramme. Udsaves i 1/4 Tomme tykt Nøddetræ. Forsynes med Fals til Glas og Bagklædning, samt en Bagstøtte, saa den kan stilles paa en Komode

En Urholder med Bagstøtte. Udsaves i 3/16" Træ. Midtpartiet paalimes en rund Fløjelsskive.

Side til en Sykurv. Skæres 6 Gange i 3/16" Ahorn (Løn). En til Siderne passende 6kantet Bund udskæres, Kurven kan enten sammenbindes med smalle Silkebaand, eller sammenlimes.

Stykke til en Rakkekam. Udskæres af et Stykke Buxbom eller fint Navr (Benved), der har en passende Krumning. Figurernes Omrids nedsættes, Bunden udstikkes, punsles og bejtses mørk.

Ramme til et lille rundt Spejl. Udsaves i 1/4 Tom. Mahogni- eller Nøddetræ. Forsynes med Fals til Glas og Bagklædning.

Knægt til en Hjørnehylde. Skæres 2 Gange i 3/16 à 1/4 Tom. Træ, tillige med en dertil hørende 6 Tom. bred Hjørnehylde med halvrund Forkant.

En Tandbørste-Hylde. Det tegnede Bagstykke skæres i 1/8" à 3/16" Træ. En lille smal Hylde med udskaarne Huller til Tandbørsterne paalimes og fæstes med et Par Skruer bagfra.

Indhold: Stil og System. — Husflidsforeninger og Husflidsskoler. — Erindringsliste. — Dansk Husflidsselskab. — Husflidsarbejder.

Kjøbenhavn. — Trykt hos J. H. Schultz.

Tillæg til Husvennen.

Nr. 46. Søndagen den 17de August 1884.

Oprettelse af Værksteder ved de lærde Skoler.

Den 14de Juli sluttedes Examen i Frederiksborg lærde Skole. Forinden Rektor Berg meddelte Udfaldet af Prøverne, udtalte han sig ifølge „Frederiksb. A. Av." paa en interessant Maade om Ønskeligheden af Værksteders Oprettelse ved de lærde Skoler. Han opkastede det Spørgsmaal: Hvad skal der blive af alle de i de lærde Skoler gaaende unge Mennesker, som ved deres Skoledannelse snarere er blevne fremmede for, end uddannede til, vor Tids praktiske Fornødenheder, naar Staten ikke længer er i Stand til at anbringe dem som sine Embeds- og Bestillingsmænd? Vilde der da ikke snart danne sig et literært Proletariat af misfornøjede, der ikke kunde hjælpes til en Stilling, som svarede til deres Dannelse, og som ved deres lange Beskjæftigelse med en rent theoretisk Aandsudvikling var blevne uvante til legemligt Arbejde? Taleren anførte Exempler paa den overordentlige Stigning i Antallet af de studerende. At standse Tilløbet til Universitetet ved at forøge Fordringerne til Studenterexamen og forhøje Skolekontingenterne, troede Taleren, de fleste betragtede som urigtigt og ugjørligt. Den ensidige i de lærde Skoler Udvikling af Intelligensen paa Viljens Bekostning maatte ophøre. Vi maatte ikke længer se hen til de tyske Skoler som Mønsterskoler. Om Spinoza var det bekjendt, at han, da han var udstødt af Synagogen og en Tid forvist fra Amsterdam, fik sit Underhold ved at slibe optiske Glas, hvad han havde lært i sin Ungdom ifølge den Forskrift i Talmud, at alle lærde skulde lære et Haandværk. Om Livingstone ved man, at han, da han 16 Aar gammel kom som Student til Universitetet i Glasgow, arbejdede om Sommeren i et Bomuldsspinderi, men om Vinteren hørte Forelæsninger over græsk Sprog, Theologi m. v. I en Tale, som den nuværende engelske Premierminister Gladstone for nogle Aar siden holdt som Kansler for et Universitet i Skotland, efterviste han, at en betydelig Del af Studenterne der skaffede sig Underhold ved Snedker-, Tømrer- o. lign. Arbejde i Universitetsferierne. Efter Talerens Livsopfattelse var denne Maade at skaffe sig Fortjeneste langt heldigere for Karakterens Udvikling end de nordamerikanske Studenters Fremgangsmaade. De mest dannede, man traf paa ved de amerikanske Badesteder, var efter rejsendes Beretninger Opvarterne, som for en stor Del var Studenter, der om Sommeren her tjente det fornødne til deres Ophold ved et af Universiteterne. Det samme skulde for Resten ogsaa være Tilfældet med de græske Studenter. Afvigte Vinter fremhævede den svenske Statsmand de Geer, i en Tale til Studenterne i Upsala, Betydningen af legemligt Arbejde for Ungdommen til Karakterens Udvikling. Disse Udtalelser og disse Kjendsgjerninger, der kunde forøges med flere, forekom Taleren at advare om, at der maatte gjøres noget for Skolerne i denne Retning, da Befolkningen i sin store Almindelighed havde faaet en forkert Betragtning af den højere Skole — baade Realskolen og den lærde Skole — som om Sønnernes Anbringelse i disse Skoler sikrede dem en Stilling som Embeds- eller Bestillingsmænd i Statens Tjeneste, medens de ved Undervisningen tilegnede Kundskaber ikke blev agtede efter deres Betydning i og for sig. Taleren havde derfor i et Andragende til Ministeriet for Kirke- og undervisningsvæsenet andraget om, at der i Skolens Bygninger maatte blive indrettet 2 eller 3 Værelser til

Værksteder for Disciplene, for at Haanden der kunde uddannes, Øjet skærpes for Rumforholdene og den legemlige Kraft overhoved udvikles. Selvfølgelig var her lige saa lidt Tale om at uddanne de unge til Haandværkere, som om at gjøre dem til Forfattere, naar man underviste dem i dansk Stil; men ligesom Stiløvelserne tilsigtede at gjøre Disciplene til Herrer over deres Tanker, saaledes tilsigtede Talerens Forslag at give dem Magt over deres legemlige Kræfter, lære dem at bruge dem. Herved vilde da tillige Agtelse for og Kjærlighed til legemligt Arbejde efterhaanden opstaa hos de unge. Til Støtte for sit Forslag fremhævede Taleren tillige, at „Statscirkulationen“ eller „Statsskiftet“, som Rektor Lefolii havde kaldt det, hørte Tiden til; Haandværkerens Søn blev i vore Dage Bisp og Bispens Haandværker. Baade fra Regeringens og Rigsdagens Side havde man mødt Talerens Forslag med Velvilje, og han haabede, at det ogsaa vilde lykkes at gjennemføre det.

Husflidsforeninger og Husflidsskoler.

Særslev Sogns Husflidsforening.

I November 1883 paabegyndtes i Særslev en Husflidsskole, der som sædvanlig blev ledet af Jeppe Jørgensen med Bistand af Hjulmand Kristen Hansen. Elevantallet vexlede noget, men udgjorde en Tid 24, hvoraf en Del konfirmerede. Der blev givet Undervisning ialt 28 Gange, mest Søndag Eftermiddag, og man havde al Grund til at være tilfreds med Elevernes Flid og Iver. Paa et Bestyrelsesmøde den 5te April toges Bestemmelse om at afholde Udstilling den 27de s. M. i Særslev Forsamlingshus og dertil at indbyde foruden Husflidsskolens Elever tillige Pigerne i Haandgjerningsskolen og ældre Karle og Mænd. Udstillingen kom heldig i Stand og var den største, Foreningen i mange Aar har haft. Som de foregaaende Aar havde Pige-Haandgjerningsskolens Elever udstillet en Mængde smukke og vel udførte kvindelige Arbejder. Præmierne bestod dels af Penge, dels af Bøger og Værktøj. En Ærespræmie, bestaaende af Roms Haandgjerningsbog i Pragtbind, blev overrakt Lærer Jeppe Jørgensen, ligesom Elms Vejledning til Stænktegning paa samme Maade overraktes Lærerinde Lavra Lund.

Ved den efter Udstillingen afholdte Generalforsamling gjenvalgtes de afgaaende Bestyrelsesmedlemmer, hvorhos man vedtog at opfordre Højskoleforstander Berntsen til at træde ind i Bestyrelsen. Det vedtoges dernæst at rette en varm Tak til Dansk Husflidsselskab for de tilsendte Bøger.

Bestyrelsen bestaar af følgende Medlemmer: Møller H. Jensen, Gaardmændene Kn. Jensen, H. Nielsen, J. Jørgensen, Højskoleforstander Berntsen, Gaardstyrer Jep. Jørgensen (tillige Skolens egentlige Lærer) og Lærer Lund (Formand). Bedømmelseskomiteen bestaar af Gaardmændene N. Hansen, Jak. Larsen og J. Jensen, med Bistand af Hjulmand Chr. Hansen, der ogsaa er Medhjælper for Husflidsskolens Lærer.

Lyderslev-Froslev Sogns Husflidsforening afholdt den 22de Maj en Udstilling i Norreskov, der var særdeles godt besøgt, i det 400 Mennesker var mødte, hvad der er et godt Bevis paa den Interesse, hvormed Husflidssagen stadig omfattes af Egnens Beboere.

Udstillingen aabnedes med en Tale af Hr. Provst Hammershaimb. „Husfliden kunde“, ytrede han, „dels ses fra Pengefordelens Side og dels fra den Side, at den i aandelig Henseende udøvede en gavnlig Indflydelse i Barne- og Ynglingsalderen til Udviklingen af Aandsevner og legemlige Færdigheder; det var den sidste Side, at Taleren vilde dvæle ved. — I Barnealderen var det interessant at lægge Mærke til den ivrige Beskjæftigelse, som Børnene ledede af deres rige Fantasi, kunde skaffe sig, og hvor denne Syssel kunde tilfredsstille dem langt mere end det kjøbte Legetøj. Det var Barnet en Trang at sysle med noget, og deri laa Spiren til Husflid. Hvad Barnet saaledes ufuldkomment frembragte, maatte de voxne ikke smile ad, men skulde støtte Barnet i dets Arbejdslyst og kun varsomt rette paa det, at Barnet ikke skulde blive mismodig. I denne Trang til Beskjæftigelse gaves der Forældre og Opdragere et vigtigt Fingerpeg, som ikke maatte overses. Mange Steder, som i Norge og paa Færøerne, fik Drengen tidlig sin „Tælgekniv“ i Haanden og begyndte at snitte; og hvor glad kunde Drengen ikke være, naar Moderen tog det første simple Redskab i Brug, som hans Haand havde lavet. Naar Drengen voxede til Yngling, kunde han mulig som paa Færøerne forskjønne det øverste af sin Fjeldstav med Udskæringer og Figurer. Her i Danmark blev der ikke igjennem Skolerne gjort saa meget for at udvikle Drengenes som Pigernes Haandfærdighed. Svenskerne med deres „Sløjdskoler“ har gjort langt mere for Haandfærdighedens Fremme end vi, ligesom de ogsaa virke for at optage Haandgjerning som Lærefag i den almindelige Skole, at de legemlige Evner kan udvikles tillige med de aandelige, saa at der af Skolen kan udgaa legemlig og aandelig sundt udviklede Borgere i Staten. Vel har man hos os gjennem Gymnastiken søgt at skaffe nogen legemlig Udvikling, men dette var ikke nok, ogsaa Haandens Færdighed skal øves. — Det var interessant at lægge Mærke til Oldtidsfolkenes Betragtning af Arbejdet. Hos vore nordiske Forfædre blev Haandfærdigheden holdt højt i Ære, hvorimod Romerne og Grækerne saa ned paa Haandværket som noget, der var den frie Borger

uværdigt. Anderledes hos Jøderne, hvor endog de skriftkloge maatte kunne et Haandværk; og at de kristne satte det højt, kan ikke undre os, naar vi tænke paa, at vor Frelser opvoxede i Tømmermandens Hus. — Husfliden fortjente saaledes at fremmes, og den paa disse Steder virkende Forening havde med ikke ringe Held taget Gjerningen op og tilbød de unge en Uddannelse som disse med Glæde burde tage imod.

Efter at en Husflidssang var afsungen, udtalte Foreningens Formand, Hr. Lærer Henrichsen sig om Meningen med Husflidsudstillinger. Det var ikke Meningen ved disse „at gjøre Blæst" med Husflidssagen; han vidste fuldt vel, at det ikke var en stor Sag, men den havde den Egenskab at være god og fortjente derfor at fremmes. Udstillingerne skal ikke alene være et Marked for Udstillerne, saa de let kan faa afsat deres Sager, hvorfor det var af Betydning, at faa rigtig mange Folk samlet sammen; men de skal tillige være en Styrkeprøve for Udstillerne, og derfor havde Bestyrelsen, støttet af Kvindekomiteen, afgivet Bedømmelse over de udstillede Gjenstande og tildelt de flinkeste Udstillere værdifulde Præmier, uden derfor at lade mindre fremragende gaa tomhændede bort. — Forretningens Frem- eller Tilbagegang kan ikke ubetinget maales ved Udstillingsgjenstandenes større eller mindre Antal, i det det mere og mere var bleven Skik, at de enkelte Udstillere, i Modsætning til de første Aaringer, mødte med færre Gjenstande. At Foreningen ikke i de forløbne 9 Aar havde virket forgjæves, saas bedst paa de mange, som i Aarenes Løb var vundne for Husfliden og som nu arbejdede i Hjemmene. Husfliden hørte Hjemmene til; derfra skal Støtten komme, og Medlemmerne maatte ikke lade det bero ved deres 35 til 100 Øres Bidrag, men burde først og fremmest støtte de unge ved Raad og Vejledning.

Der var mødt 30 mandlige og 25 kvindelige Udstillere. Af de mandlige Udstillere maatte maatte særlig fremhæves Indsidder Thomas Johansen, Gevnø, og Musiker Jakob Rasmussen, Lyderslev, der havde udstillet fortrinligt Snedkerarbejde. Endvidere 3 paa Statskursusene uddannede Husflidslærere Jens Peder Nielsen og Hans Henrik Larsen med fortrinligt Kurvemagerarbejde og Niels Larsen, Gevnø, med udmærket Billedskærerarbejde. Som Husflidslærere kan de dog ikke komme i Betragtning ved Tildelingen af værdifulde Præmier. Niels Larsen har forøvrigt forladt Husflidsgjerningen og er efter et Højskoleophold gaaet til Kjøbenhavn for at uddannes i kunstnerisk Retning, hvortil han utvivlsomt har Anlæg. De uddelte Præmiers Værdi beløb sig til omtrent 134 Kroner, hvortil ogsaa fra „Dansk Husflidsselskab" var erholdt en Del Bøger til Uddeling.

Salget af Gjenstandene gik ret livligt, og ved Tombola, Lotteri, Salg under Haanden og Auktion afsattes Varer for omtrent 100 Kr., hvad der maa kaldes et godt Resultat.

Snesere Sogns Husflidsforening afholdt sin aarlige Udstilling den 8de Juni. Udstillingen er tidligere afholdt paa Sognets Fattiggaard, men i Aar havde man første Gang arrangeret den i en lille Lund, der tilhører Gaardejerne N. Nielsen og N. Jensen i Snesere, og tillige forbunden den med en Sommerfest. Der bragtes lidt Forstyrrelse ved den indtraadte Regn, men denne var jo i det hele taget velkommen; hen ad Aften, da det var bleven Tørvejr, samledes en ret talrig Forsamling om Talerstolen, efter at man havde haft god Lejlighed til at til at tage de i et oprejst Telt udstillede Sager i Øjesyn. Bestyrelsens Formand, Gaardejer P. Hansen, Aaside, bød Velkommen. Det var noget nyt i Aar, men dog det gamle: Husets Flid, vi vilde tale om; der var i Vinter virket baade med ukonfirmerede og ældre; saaledes havde 30 Drenge og 38 voxne besøgt Husflidsskolen, og Udbyttet forelaa tildels i Udstillingen. — Der efter talte, efter Indbydelse, Forstander Axel Mikkelsen fra Næstved. Han betonede, at Husfliden kan ses fra forskjellige Sider: Nogle betragte den fra et produktivt Standpunkt som et Middel til at fortjene lidt, andre benytte den som en Tidsfordriv, og atter andre tillægge den en stor opdragende Betydning; han hører nærmest til den sidste Retning, men ingen af dem kommer dog i Modstrid med hinanden. Det gjaldt om at tage Børnenes naturlige Arbejdslyst i Betragtning og fremme en harmonisk Udvikling af Barnets Evner. Han omtalte de svenske Sløjdskoler, der nærmest er Haandgjerning i Børneskolen. Resultatet af disse har vist, at der kan udrettes meget. I selve Skolelokalet er forskjellige Værksteder, og det er ligefrem et Fag i Skolen. Her i Danmark har vi haft Sky for at forbinde Haandgjerning med Børneskolen, men hvis vi ikke gjør det, vil Husfliden næppe faa den Betydning, den skal have. For Landbrugets Vedkommende er det gamle Hjemmearbejde forsvundet, i det det ikke kan betale sig, da det ved Maskinernes Hjælp kan leveres hurtigere og billigere. Det er dog af Betydning, at vi kan sysselsætte den unge og give ham Smag for en god Anvendelse af Tiden, men i Haandgjerningsskolen maa der begyndes fra Barn af paa Udviklingen af de praktiske Evner, og der maa læres at arbejde godt. Derefter udviklede Taleren den overordentlig gavnlige Indflydelse Haandgjerningen, ved at blive indført som Fag i Børneskolen, under en dygtig Ledelse vilde have paa Haandværket i Særdeleshed. Ved at Børnene i Skolen blev undervist i Haandgjerning vilde bevirke, at baade deres Forstand og deres Legeme udvikledes, og naar Arbejdslysten først blev vakt

vilde den medføre, at Folk i Hjemmet, kom til at leve skjønnere og hyggeligere med hinanden, at det blev lettere at existere og at det gode kom mere frem i Mennesket. Taleren vilde anbefale de tilstedeværende at tage dette under Overvejelse.

Pastor Paludan-Müller, Kapellan i Sognet, gik ud fra det gamle Ord: „Arbejdet adler Manden"; Arbejdet kan deles i to Klasser, Aandens og Haandens Arbejde, men intet af dem kan undvære hinanden. „Kundskab er Magt" er en Sætning, som de fleste vil indrømme Betydningen af. Taleren fremdrog dernæst Sangen: „Hvad Solskin er for det sorte Muld, er sand Oplysning for Aandens Fremme"; han betonede, at der hører Kundskab ogsaa til den Gjerning, der udrettes med Haanden. Taleren vilde ønske, at det maatte gaa denne Kreds vel, at Aandens Arbejde maa trives samtidig med Haandens, at al sund Oplysning og al god Oplysning maa brede sig, saaledes at vi maa lære ret at forstaa at bruge vore Evner, og at den maa være regnet for intet, der hverken vil bruge sin Haand eller sin Aand.

Forskjellige Husflidssange blev affungne før og efter Talerne.

Formanden uddelte dernæst Præmierne, blandt hvilke en Første-Præmie for kvindelig Husflid var skjænket af Fru Wulff Snedorff, Engelholm. Præmien bestod af et smukt Dameur. Endvidere havde „Dansk Husflidsselskab" skjænket en Del Bøger. Efter Præmieuddelingen fandt en Fællesspisning Sted, hvori ca. 100 deltog; der taltes af flere om Husfliden og herskede en særdeles fornøjelig Stemning. Festkommiteen fortjener megen Paaskjønnelse for det hensigtsmæssige og smagfulde Arrangement, hvilket synligt havde kostet baade megen Tid og Ulejlighed for Husflidssagens Bærere i Sognet, blandt hvilke især Foreningens nidkjære Formand øjensynlig havde baaret det største Læs, men vel ogsaa modtog den største Paaskjønnelse for, hvad han ved denne, som andre Lejlighed ofrer for den kjære Husflidssag. (Efter de lokale Blade).

Husflidsudstillingen i Basnæs Skov.

Tjæreby Sogns Husflidsforening afholdt Søndagen den 15de Juni sin aarlige Udstilling og Fest ved Skovløberhuset i Basnæs Skov. Afbenyttelsen af Pladsen og for øvrigt hele Skoven var med sædvanlig Imødekommen overladt Foreningen af Ejeren, Hofjægermester Scavenius, der er Formand for Husflidsforeningen, som han med varm Interesse nu i en længere Aarrække har ledet. Kl. 2 aabnedes Festen, der i Løbet af Aftenen var besøgt af ca. 1200 Deltagere. Disse betragtede med synlig Interesse og Glæde de ca. 600 Udstillingsgjenstande, og Handelen gik meget livlig i Udsalgsstederne. De 2 Tombolaer, der omfattede en net Samling Husflidsarbejder og andre skjænkede Gjenstande, havde en rivende Afsætning.

Kl. 6 fandt Præmieuddelingen Sted. Den indledes ved en Redegjørelse af Formanden for det forløbne Aars Virksomhed, i det han dvælede ved det gode Resultat, som det var lykkedes Foreningen ved utrættelig og dygtig Vejledning fra Lærerinders og Læreres Side at præstere. Man havde saaledes haft den Glæde i Aar at kunne hævde sig en smuk og anerkjendt Plads i den store Konkurrence, der fandt Sted paa Husflidsudstillingen ved den 15de danske Landmandsforsamling i Aalborg forrige Aar.

Formanden uddelte derefter Præmierne og gav derpaa Ordet til Provst Ussing fra Skjelskør, der i et beaandet og smukt Foredrag skildrede Betydningen af Ordet „Husflid", i det han blandt andet udtalte: „Husflid" kan sammenlignes med en af de forklædte Prinsesser, som der fortælles om i de gamle Æventyr; den gaar ligesom de i en beskeden, tarvelig Dragt, men er i Virkeligheden noget ædelt og udmærket. Og Ordet Husflid er jo ogsaa sammensat af to af de bedste Ord, som Sproget ejer. Flid, Arbejde, Virksomhed er jo i Sandhed det, som giver Livet Betydning og Værd. Naar Hus og Hjem hører til det bedste og helligste, et Menneske kan eje, saa maa ogsaa det gode i mit Hus og for mit Hus og Hjem høre med blandt det bedste og ædleste Arbejde. Vel har i vort Aarhundrede Fabrikerne og den store Industri taget Luven fra Husfliden i mange Henseender; men aldrig maa Husflid forsvinde; det er en af Samfundets bedste Støtter; kun maa den ofte tage sig en fornyet Skikkelse paa; den Aand, som har til Valgsprog, at Arbejde giver Livet Værd, og at arbejde i sit Hjem og for sit Hjem hører til det ædleste Arbejde, den Aand maa aldrig uddø." Rungende Hurra blev raabt for Husflidsforeningens Formand, og for alle dem, som hjælper til Husflidens Fremme. Efter at Formanden havde takket og udbragt et Leve for Provsten, sluttedes den alvorlige Del af Festen, og Dansen tog sin Begyndelse.

Hove-Flakkebjærg Husflidsforening (ved Skjelskør)

afholdt sin sædvanlige aarlige Udstilling Søndagen den 22de Juni. Denne Forening blev oprettet for noget over 10 Aar siden ved frivillig Sammentræden af forskjellige Mænd i Sognene og fik ved et Sammenskud en lille Kapital til at sætte Sagen i Gang med. I nogle Aar arbejdedes uden egentlig Plan udelukkende hjemme af Børn og yngre, hvis Arbejder (forsaavidt de ikke var afhændede i Løbet af Vinteren) fremstilledes ved en aarlig Udstilling til Salgs, medens dog Størstedelen bortspilledes ved Tombola. Da bestemte Bestyrelsen sig endelig i Aaret 1880 til at sende et dertil særlig egnet Medlem af selve Bestyrelsen til Kjøbenhavn for at ud-

dannes til Lærer gjennem Husflidskursusset, i det Grevskabet Holstejnborg med sædvanlig Offerberedvillighed skjænkede fornødent Materiel til Opførelse af Undervisningslokale i Lærerens Hus. Fra da af samles de unge 2 Gange ugentlig hele Vinteren fra 6—9 om Aftenen, og i det Foreningen gjør Indkjøb af alle Slags Arbejdsmateriel, som den udsælger hos Læreren til Indkjøbspris, opnaaedes snart et ganske andet Hold i Arbejdet. Skolen er jævnlig besøgt af mellem 25 til 30 Børn, af hvilke de fleste efter Konfirmationen forbliver Foreningens trofaste Arbejdere. Hvad der forarbejdes er de almindelige Husflidsarbejder, og Foreningen glæder sig ved god Støtte fra mangt et Hjem, hvor Børnene og de tjenende tilbringer Vinteraftenerne med Husflidsfyslen. Aarsudstillingen er i den Tid, jeg har været Præst her (8 Aar), stedse bleven holdt i min store og saa overordentlig bekvemme, dejlige Have og har stedse kunnet glæde sig ved godt Besøg rundt om fra. Vi har altid givet alle Arbejdere „Præmie" som Opmuntringsmiddel til fortsat Arbejde: Værktøj o. l. til Børnene, Lærred (for 3—4 Kr.) til fattigere ældre Arbejdere, af hvilke vi har flere. I de 2 sidste Aar har vi sat alt eller dog det allermeste paa Tombola og saaledes skaffet Sagerne solgt. Udgifterne til Præmier, Avertissementer, Sange m. v. er afholdte af Adgangsbidragene, og naar henses til, at Foreningen betalte til Lærerens Ophold i Kjøbenhavn 100 Kr., tør dens finansielle Status anses for ret respektabel, i det den fra sine Aarsudstillinger har opsparet en Kapital af over 275 Kr., medens den ejer i Materiel (Borde, Bænke o. s. v.) for ca. 40 Kr. og har en Varebeholdning af ca for 35 Kr.

Haven gjæstedes i Aar af over 500 Mennesker. Det af 230 Nr. bestaaende Tombolabord saa ikke mindre festligt ud end den udtagne lille Samling, hvormed Foreningen vilde lade sig repræsentere ved Amtsudstillingen i Sorø den 3dje Juli. Fra Kl. 3 af lød Hornmusikken og paa den flagsmykkede Festplads under de høje, skyggefulde Træer bølgede Mængden, der trængte sig om Tombolaen, som gik godt af. Kl. 6 uddeltes Præmierne ved Formanden, og efter atter en Sang anbefalede denne Husflidsfagen til de forsamlede som en vel lille, men dog ingenlunde for lille Del af hvad der gjør et Menneske til et lykkeligt Menneske, tilfreds med sit Livs Lod og Vilkaar. Kl. 8 sluttedes i Haven, hvorefter Ungdommen samledes til en lille Dans i lukket Telt udenfor Haven.

Til den af Sorø Amts landøkonomiske Selskab foranstaltede Fællesudstilling for hele Amtet af Husflidssager, havde Foreningen — som berørt — sendt en mindre Samling paa ialt 25 Nr. af 16 Udstillere. Det er med en saare stor Glæde jeg kan tilføje, at heraf opnaaede 10 Udstillere Præmie: 3 anden Præmie (paa 5 Kr.) og 7 Opmuntringspræmie (ligeledes paa 5 Kr. hver), ialt 50 Kr. eller 1/8 af hele Præmiebeløbet. At dette smukke Resultat vil blive en kraftig Spore for Husflidsfagen her, tør ikke betvivles, ligesom at de unge Udstillere, hvis første Arbejde tilvisse vil være at udskære Rammer til de smukke Diplomer, i Ejet af disse vil have mere end en Væggeprydelse, og jeg kan ikke slutte denne kortere Beretning uden at udtale Foreningens bedste Tak til Amtets landøkonomiske Selskab for den Støtte, det har ydet Sagen ved sin overordentlige Velvilje.

L. Carlsen.

Husflidsudstillingen og Folkemødet i Tersløse Bøgeskov ved Sorø den 22de Juni var besøgt af 300 Mennesker. Efter at Pastor Henning Jensen af Stenmagle havde holdt et folkeligt Foredrag om Frihed og Oplysning m. m., talte Friskolelærer Olesen af Tersløse for vore to Hjem, den huslige Arne og Fædrelandet, i det han derhos kortelig paaviste, hvorledes vi ved Husflids- eller Hjemmeflidssagen søgte at danne os hyggelige og smukke Hjem. Derefter uddeltes Præmierne, der bestod af Husflidsbøger og Penge til et samlet Beløb af 60 Kr. Efter Præmieuddelingen solgtes en Del af de udstillede Gjenstande ved Auktion.

Svanninge Sogns Husflidsforening afholdt sin aarlige Udstilling i Millinge Skole Søndagen den 22de Juni. Der var i alt udstillet 83 forskjellige Gjenstande fra 29 mandlige Udstillere og 126 fra 56 kvindelige Udstillere. Efter at Dommerkomiteen havde bedømt de udstillede Arbejder foretoges Præmieuddelingen af Gaardejer J. P. Rasmussen, Nørremark, som først paa Bestyrelsens Vegne takkede for den tiltagende Interesse, der var vakt for Husflidssagen, saavel fra Udstillernes Side, som fra Beboernes, der beredvillig støttede Sagen, og fremhævede navnlig blandt andre Hædersmænd Hr. Agent Lagoni, „Stensgaard", der altid yder Foreningen beredvillig Hjælp, samt Faaborg Sparekasse og „Dansk Husflidsselskab", hvis betydelige Bidrag særlig medvirke til det smukke Resultat ved Præmiefordelingen. Hr. Rasmussen bad de unge ikke at trættes, men flittig anvende deres Fritid i Husflidssagens Tjeneste, dem selv til Gavn og Glæde og Samfundet til Nytte.

I det hele maa Udstillingen anses som særdeles vellykket, saavel hvad Antallet af de udstillede Ting angik, som disses Godhed og smukke, solide Udførelse. Deltagelsen fra Beboernes Side var overordentlig stor. Et Musikkorps musicerede, og der var smykket med Flag og Grønt.

Til Præmier anvendtes et Beløb i Penge af 44 Kr. samt Værktøj og Bøger til Værdi af over 100 Kr.

Medoldens Sogns og Omegns Husflidsforening (i Sønderjylland) afholdt den 22de Juni sin aarlige Udstilling, der var besøgt af 250 Personer. „Det

var," hedder det i et Brev fra Medolden, „den tarveligste Udstilling, vi har haft; men Arbejdet var godt og solidt Udstillernes Antal var 53, deraf tilkjendtes 46 Præmie, nemlig 10 Drenge, 17 Piger, 10 Tjenestekarle og Husmænd og 9 Tjenestepiger og Koner. Til Præmier anvendtes et Beløb af 70 Kr. Drengene havde udstillet Fejekoste, Kardætsker, Gulvmaatter, River og nogle udskaarne Træarbejder. Karlene: Halmkurve, Træskærerarbejde, Trætøfler m. m. Desuden var der smukt udskaarne Sager som Avismapper, Blomsterborde og Spejlrammer, medens Kvindernes Arbejder som sædvanlig gik i Retning af Hækling, Syning og Knipling.

Medlemsbidraget bliver Aar for Aar mindre. Medens man af „Dansk Husflidstidende" kan se, at Sagen overalt vinder Fremgang, er den her paa Egnen i Tilbagegang. Der mangler Interesse, Gaardmændene kan ikke ofre en halv Krone, og Arbejderne vil heller drive Tiden bort end anvende den paa nyttig og behagelig Maade. Folk har ikke faaet Øjet op for den Glæde og Velsignelse, Husfliden yder sine Dyrkere. Vi mangler Lærere til at drive Sagen frem, og mangler Penge til at bekoste en Lærers Uddannelse, og selv om vi havde Penge, er det et Spørgsmaal, om vi kunde finde en dertil skikket Mand."

Faxe-Hylleholt Husflidsforening afholdt sin aarlige Udstilling i Forbindelse med en Fest i Nyvænge Skov Mandagen den 23de Juni. Der var ca. 1,700 Mennesker til Stede, hvoraf en Del Børn. Udstillingen aabnedes Kl. 10, og de udstillede Arbejder var anbragt i to store Telte, et for de kvindelige og et for de mandlige Arbejder. 171 Udstillere var mødt med 875 Gjenstande. Ikke blot var Udstillingen betydelig større end i Fjor, nemlig ved Tilvæxt af kvindelige Udstillere, men Gjenstandene var ogsaa gjennemgaaende smukkere og bedre forarbejdede. Der var forholdsvis faa Træarbejder og „simple" kvindelige Arbejder, hvorfor Bestyrelsen er betænkt paa næste Aar at udsætte større særlige Præmier for saadanne Ting. Kl. 4 samledes Deltagerne om Talerstolen, hvorfra Lærer Henriksen, Frøslev med Varme og Inderlighed talte for Husflidssagen. Han omtalte denne som en Sag, der vel ikke hører til de største, men som dog har sin store Betydning. Han anbefalede især Forældrene at hjælpe Børnene til en gavnlig Benyttelse af Tiden. Naar man giver Barnet noget at sysle med og hjælper det over Vanskeligheder, vil det ikke volde os Ærgrelser ved at rive itu og gjøre Fortræd. Husflidsarbejdet har opdragende Betydning for Barnet, vænner til Orden, Renlighed, Flid og Nøjagtighed, og ved at anspore til gavnlig og behagelig Benyttelse af Fritiden, fordriver det Kjedsomhed og afholder fra Lediggang og de Laster, som denne kan føre til. Ønskeligt vilde det være, om det kom dertil, at der i Landets Skoler blev indført Husflidsundervisning.

Efter Talen og Afsyngelsen af nogle Sange uddeltes Præmierne, hvis samlede Værdi var 351 Kr. og bestod i Penge, Værktøj, Bøger, Sparekassebøger og Nysølvsgjenstande. En Mængde af de udstillede Arbejder, navnlig af de kvindelige, var ikke til Salg. Ved direkte Salg og Bortspilling afsattes Gjenstande for 186 Kr. 20 Øre. Under Festmaaltidet fremdrog Lærer Henriksen H. C. Andersens Æventyr om Manden, der ved at dreje ejendommelige Paraplyskafter af et omblæst Pæretræ erhvervede sig Velstand. Saaledes kan det under Tiden ske, at vor jordiske Lykke ligger i „en Pind". Med det samme at Vorherre skaber et Menneske, skaber han ogsaa dets Lykke, og han vil sørge for, at vi kan finde den; det gjælder blot om, at vi forstaa at gribe den. Prcl. P. Larsen gjorde derefter opmærksom paa, at et af de smukkeste Arbejder ved nærværende Udstilling netop var af et omblæst Pæretræ, nemlig et særdeles smukt Sybord med smukt drejede Ben, forfærdiget af en Væversvend, som aldrig havde været i Lære hos nogen Haandværker. R. Hansen.

Faaborg Husflidsforening afholdt den 29de Juni sin 6te Udstilling i Borgerskolens Lokaler. Kl. 8—10 indsamledes Gjenstandene og bedømtes fra Kl. 10—12 af 3 Dommere, fra Kl. 1—3 af 3 Dommerinder. Der var mange og gode Ting, men mest af skaaret Arbejde fra Husflidsskolen og Linnedarbejde fra Haandgjerningsskolen. Der var mødt 35 mandlige og 51 kvindelige Udstillere med i alt 300 Gjenstande. Flere var særdeles smukt forarbejdede, medens andre vidnede om utrolig Flid og snild Udførelse. Kl. 3—6 var Adgangen aaben og Besøget var saa stort, som Lokalet kunde rumme, dog havde det været en stor Opmuntring for Eleverne, om flere voxne havde indfundet sig. Kl. 5 foretoges Præmieuddelingen, hvortil Bidrag var ydet af „Dansk Husflidsselskab" i Kjøbenhavn, Sparekassen i Faaborg og af Foreningens Medlemmer. Efter Afsyngelsen af en Fædrelandssang og Leve for Konge og Fædreland gav Formanden, Apotheker Berg, Ordet til Lærer Post, som i et smukt Foredrag talte for Arbejdet ved Husflid og, synlig rørt, sluttede med at tage Afsked fra sine smaa Elever, i det han efter Ferien afløstes af Lærer Therkildsen, der i Sommer faar Kursus i Kjøbenhavn ved Husflidsselskabets Uddannelseskursus for Lærere. Da et Leve for Husflidsskolen i Faaborg var udbragt, talte Formanden et Par Ord til Lærer Post og bragte ham Foreningens og Selskabets Tak for den Iver og Interesse, hvormed han havde omfattet sin Lærervirksomhed i Husflidsskolen. Efter Præmieuddelingen omtalte Formanden Udstillingen i Aalborg i Fjor, hvor Foreningen fik Broncemedaille og Formanden Sølvmedaille med Diplomer; nogle Udstillere opfordredes til at lade deres Sager udstille i Ringe den 21de Juli og med et Leve for den danske Husflid sluttedes denne vellykkede Fest.

Husflidsudstillingen i Sorø

den 3dje Juli, foranstaltet af Sorø Amts landøkonomiske Selskab, var af det nedsatte Udvalg ordnet med stor Kyndighed og Smag. Med Udstillingen, der omfattede Husflidsgjenstande fra hele Sorø Amt, var forbundet en Tombola, ved hvilken en Del Gjenstande bortloddedes. Om Eftermiddagen holdt Medlem af Bestyrelsen for „Dansk Husflidsselskab", Lærer Eriksen af Vejstrup et interessant og belærende Foredrag om Husflidssagen. Hvad selve Udstillingen angaar, da var det en sand Fornøjelse for enhver Kjender at betragte de mange solide og smukt forarbejdede Landbrugs-, Beklædnings- og Nyttighedsgjenstande, man her havde for sig. Som særlig fortrinlige Arbejder, skal her nævnes de af Jens Larsen, Søeborg, udstillede Skuffer, Truge, Øsetrug o. s. v., endvidere Skovrider Gjellerups Æsker og forskjellige drejede og udskaarne Sager, Gartner A. C. Nielsens Dyrefigurer, Manglebræt o. s. v. samt en indlagt Sybordsplade af Lærer Olsen, Aarløse. Fra Indsidder Niels Hansen, Lundby, fandtes smukke og dygtigt udførte Arbejder som Markriver, Mejereder o. s. v., ogsaa de af Aggersgaard, Tingjellinge, udstillede River fortjener at nævnes. Fortrinlige og billige Sivmaatter (50 Øre) var udstillede af H. Nielsens Enke af Flakkebjærg og meget smukke Møbler af P. Nielsen, Vedsbølle. Bodil Svegaard, Sorø Højskole, og hendes to Elever Anna Jensen og Marie Svegaard havde ogsaa Ære af de af dem udstillede Sager: en Knappekurv, en Hat, en Taske m. m. Smukt indbundne Bøger og forskjellige Nyttighedsgjenstande forelaa fra H. Jensen, Aarløse, et nydelig udført Geværskjæfte af A. Mortensen, Sneslev, et særdeles smukt Toiletspejl, Gardinholdere m. m. fra George Mourier, Valdemarskilde. Endelig skal nævnes et Bagladegevær og en Violin, forarbejdede med Dygtighed og Smag af H. Hansen, St. Ebberup, et Blomsterbord af Lars Jensen Tjustrup, en Avismappe og en Ramme af G. Frænkel, Ringsted og en smuk Manglefjæl af Arbejdsmand H. Nielsen, Tvindelstrup. Ogsaa mange af de under Afdelingen „Syning og Strikning" udstillede Gjenstande fortjente megen Ros. I det hele maa det siges, at Udstillingen gjorde Indtryk af, at Husflidssagen drives med Lyst og Kraft mange Steder i Sorø Amt.

Rerslev og Vedby Sognes Husflidsforeninger afholdt Fredagen den 4de Juli sin aarlige Hovedudstilling i Forbindelse med en Fest i Frihaven ved Conradineslyst. Udstillingen var ikke saa righoldig som tidligere Aars paa Grund af, at Foreningerne før Festen hver for sig havde afholdt Udstilling, hvorved en Del af de forarbejdede Gjenstande var solgte. Uagtet det var en Hverdag, var Besøget talrigt, og navnlig maa Foreningerne være Hr. Kammerherre Greve Moltke til Nørager meget taknemmelig ikke blot for hans Beredvillighed med Hensyn til Overdragelse af Festpladsen og hans store Bistand ved Tilskud til Præmierne, men ogsaa for at Festen i det hele blev saa vellykket, i det der til de besøgendes Glæde blev holdt fortrinlige Foredrag om Husflidssagens Betydning af Dhrr. Bestyrelsesmedlemmer af „Dansk Husflidsselskab" nemlig: Lærer Eriksen, Redaktør Rom og Forretningsfører Cold, som alle paa Grevens Opfordring havde givet Møde.

Frederiksen.

Everdrup Sogns Husflidsforening

afholdt den 6te Juli en Husflidsudstilling paa Everdrup Fattiggaard. Efter at de besøgende havde beset den forholdsvis smukke og righoldige Udstilling, tog Husflidsforeningens Formand, Gaardejer Niels Olsen af Taageskov, Ordet, i det han takkede Udstillerne de mødte og alle dem, der i Aarets Løb havde støttet Foreningen, og mindede om Husflidens overordentlig store Betydning, i det han henviste til de forholdsvis smaa Ofre, Sagen forlangte, i Forhold til den store Nytte, den, konsekvent og dygtigt gjennemført, vilde kunne yde Samfundet. Han pegede paa, at intet i den Grad havde Udsigt til at løse de forviklede Forhold som den, og mente, at Hovedparten af Samfundsbrøstene havde sin Rod deri, at Folk i deres Ungdom ikke havde faaet den nødvendige praktiske Uddannelse, og i at de ældre lod de unge gaa deres egne, oftest noget vildsomme, Veje uden at retlede dem paa en for Ungdommen naturlig Maade. Han vilde paa det indstændigste anmode Sognets Beboere om at støtte Sagen. Efter ham holdt Aksel Mikkelsen fra Næstved et længere Foredrag om Husflidssagen. Lærer Frank fra Everdrup takkede Mikkelsen for hans Foredrag, han havde adskillige Betænkeligheder, som han fremførte, hvilke navnlig gik ud paa, at den praktiske Udvikling maatte være en Biting, medens den aandelige derimod maatte være en Hovedsag i Skolen. Efter Talerne foregik Præmieuddelingen og Bortlodning af en Del af Arbejderne.

Endnu blot en lille Udtalelse, som faldt denne Dag: „Vis mig en Mand, der har været i Besiddelse af Haandfærdighed og Lyst til at bruge den, der inden Alderen, Svaghed eller Sygdom har tvunget ham dertil, har søgt Hjælp af det offentlige Fattigvæsen. Jeg kjender ingen." Og saa vidt Tavshed skal tages for Samtykke, kjendte de andre heller ingen.

Horne Husflidsforening

afholdt den 6te Juli Udstilling af de i sidste Aar forarbejdede Gjenstande. Udstillingen var aaben for alle fra om Morgenen Kl. 8 og toges i Øjesyn af en Del besøgende. Der fandtes meget smukke og godt for-

arbejdede Landbrugsredskaber, godt udskaaret Arbejde og Kvindearbejde af saavel finere som grovere Art. — Forinden Præmieuddelingen Kl. 2 mindede Hr. Organist Kistrup om 6te Juli Dagen, og udbragte et Leve for Hs. Maj. Kongen. Derpaa blev 2 Sange afsungne, hvor efter Hr. Kistrup talte om Husflidssagen. Han var under Tiden lidt mismodig, naar han tænkte paa, hvorledes Arbejdet skulde blive frembragt, og han kom da til at tænke paa Examinatorens Spørgsmaal: „Hvor kommer Kraften fra?“, hvortil svaredes: „Der, hvor der fyres“. Taleren anbefalede at lade Husfliden blive fremmet ved godt Hjærtelag og fremhævede, at der nærmest burde laves Agerbrugsredskaber, som han hellere saa paa Udstillingen end en Komode o. l. — Husflidsforeningen havde modtaget Pengebidrag fra Husflidsselskabet, Grev Bille Brahe-Selby og Faaborg Spare- og Laanekasse. Til denne Udstilling var der fremkommen en ny Afdeling, som Bedømmelsesudvalget ikke havde turdet indlade sig med, nemlig Kvindearbejde, og derfor havde denne Afdeling kun faaet hæderlig Omtale, men til næste Udstilling maatte der nedsættes et Udvalg til at bedømme den Slags Ting. Dog burde det nærmest være grovere Arbejder, som skulde udstilles, og ikke saa meget Blonder eller andet Arbejde af den Slags. — Efter Præmieuddelingen udtalte Hr. Kistrup det Haab, at han endnu i mange Aar maatte kunne vedblive at virke i Husflidens Tjeneste, som han aldrig vilde trættes ved; han fandt megen Støtte hos de ældre Mænd i Sognet, men de yngre var desværre ikke saa meget med som de burde. Taleren søgte ved Exempler at vise, at der var Fordel ved selv at forfærdige sine Agerbrugsredskaber, da disse i Almindelighed var mere solide end de, som forhandles.

Jordløse Husflidsforening

afholdt den 6te Juli Husflidsudstilling i Jordløse. Antallet af de udstillede Gjenstande var meget tilfredsstillende, især naar man tager Hensyn til, at Jordløse og Haastrup har delt sig i to særskilte Foreninger. Af mandlige Udstillere var der 18, hvoraf de fleste havde udstillet Huggehusarbejde; en Haandgjerningsskole for Drenge havde virket i to Maaneder og opnaaet et vakkert Resultat, saa at flere af Drengene ikke blot havde leveret nette Smaagjenstande, men ogsaa ret godt Huggehusarbejde. Af kvindelige Udstillere var der omtrent 30, hvoraf der især lagdes Mærke til en, der af gammelt Vat og Skætteblaar havde lavet et Stykke Blaarlærred paa 49 Alen. Fra en Skole for Smaapiger var der fremstillet 6 Kniplepuder med meget smukt udførte Kniplinger af Piger fra 11—14 Aar. — Præmieuddelingen indledede Lærer Post fra Faaborg med nogle Ord om de udstillede Arbejder, hvorefter han især paapegede Fritidsarbejdets Betydning for Folkets aandelige Udvikling. Det er ikke Frugten af vort egentlige Dagsarbejde, vi her er komne sammen for at betragte, det er Frugten af vor Hvile. Husflidsarbejdet sætter væsentlig andre Muskler i Bevægelse og kan saaledes godt forenes med Hvile. Desuden ved vi, at Lediggang er en Rod til meget ondt, og at Husflidsarbejdet er det bedste Middel her imod. Tanken ledes ved denne nyttige Beskjæftigelse hen paa det skjønne og symmetriske og derfra atter til det aandelige, og Sansen for Læsning bliver vakt. Man kan være forvisset om, at hos Husflidsarbejdere er Sansen for aandelige Arbejder altid større end hos dem, der ikke beskjæftiger sig med denne Syssel. Taleren paaviste dernæst, hvorledes Fædrelandshistorien stadfæstede dette, i det f. Ex. Anders Sørensen Vedel havde hentet sine Kæmpeviser fra Husflidsstuerne, ligesom ogsaa St. St. Blicher hentede Stoffet til flere af sine Fortællinger fra samme Steder. — Efter Præmieuddelingen udtalte Hr. Pastor Bock fra Jordløse sig om Husfliden fra et kristeligt Standpunkt og om den Løn, den førte med sig, baade med Hensyn til vedkommendes egen Bevidsthed og til Familielivet. — Samlingen endte, ligesom den var begyndt, med Sang. (Faaborg Av.)

Husflidsværktøj til Salg.

Paa Grund af Ophævelse af min Husflidsskole sælges for det halve af hvad det har kostet:
1 Drejerbænk med Rundsav.
1 Høvlebænk.
1 Løvsavmaskine til at træde.
3 do. til Haanden.
4 Savbuer.
Høvle. Stemmejærn. Billedskærerjærn.
Tegninger i stort Udvalg, baade opklæbet og uopklæbet, og mange andre Ting.
Besser paa Samsø i Juli 1884.
P. J. Nielsen.

Husflidsarbejder.

Med „Dansk Husflidstidendes“ August-Nr. følger litograferede Tegninger til fire Fotografi-rammer udskaarne i Almuestil.

Husflidstegninger.

Forbilleder for Haandgjerningsskoler og Husflidsarbejder. Udgivne af N. C. Rom.
Heraf er udkommet sex Hæfter, indeholdende tilsammen 92 Blade omhyggeligt udvalgte og smukt udførte Tegninger til mangfoldige Husflidsarbejder. Det nylig udkomne sjette Hæfte indeholder udelukkende Tegninger i Almuestil, hvoraf ovennævnte er en Prøve.
Faas gjennem alle Boglader for 50 Øre Hæftet.

De indkomne Beretninger om Udstillinger og Skoler, som af Mangel paa Plads ikke kunne optages i dette Nr., vil blive optagne i Septembernumret.

Indhold: Oprettelse af Værksteder ved de lærde Skoler. — Husflidsforeninger og Husflidsskoler. — Husflidsværktøj til Salg. — Husflidsarbejder. — Husflidstegninger.

Kjøbenhavn. — Trykt hos J. H. Schultz.

Tillæg til Husvennen.

Nr. 51. Søndagen den 21de September 1884.

Husflid til Søs.

Af C. O. Sommer.

Saa var det da endelig slaaet urokkeligt fast, at vi skulde gaa til Vestindien. Farvel du skjønne Middelhav med dine vidunderligt dejlige blaa Bølger! Farvel Europa! Nu er det forbi med at ligge fire fem Dage i Søen fra Havn til Havn. Der forsvandt den sidste Fortoning af Gibraltarklippen, lige da Dronningens Kvarter*) kom paa Dækket efter at Nytaarsaftens Nadveren, bestaaende af Risengryn med Rosiner i sødt Øl, samt Flæskesteg med Sigtebrød, var fortæret. Ja nu bar det ud paa det vældige Atlanterhav, der nu i omtrent en Maaned skulde bære vor smukke Korvet over til et Land, hvor vort Flag er hæderligt bekjendt. Mange Smaasager havde vi forsynet os med i Gibraltar og det var ogsaa nødvendigt, thi kun en Sømand ved hvad Savnet heraf vil sige. Vi havde efter rimelig Beregning kun omtrent en Uges Sejlads for os til vi naaede Passaten; det vilde nok blive en behagelig Uge med Regn og Orkanbyger; men da Madeira havde sendt os sin sidste Hilsen i Form af en Landbyge, der nær havde kostet os hele Rejsningen og skaffede os en saare ubehagelig Nat; saa gled vi ind i den uforanderlige Vind; hvert Sejl blev tilsat, Læsejl og Stagsejl og pyntet fra Dækket til Fløjknappen, hvorfra Vimplen som en Stribe smeldede ud i den solsitrende Luft, skummede vor smukke Korvet afsted. Det samme blaa Hav, hvis Ensformighed kun af og til afbrydes af en sprudende Hval, en Sejler, eller en Haj, der et Par Dage følger i Kjølvandet for at opsnappe, hvad der muligvis kunde falde over Bord. Sjældent røres et Sejl, eller forandres en Bras, kun i Dybet hamre de travle „Ildaander" (Fyrbøderne) paa de slidte Maskindele.

Men hvorledes lever Mandskabet paa Dækket? En saadan Stilhed maa da være dræbende, mener man vel! Nej slet ikke, spørg blot en Matros og man vil faa det Svar: „Tiden gaar brillant, der er altid noget at „bixe" med. Nu gjælder det at staa sig godt med Regnskabsførerne, især Baadsmanden, Sejlmageren og Tømmermanden. Kanonerens Regnskabsgods, Krudt og Granater egner sig ikke rigtig til at „bixe" med. Det er ogsaa svære Mængder af Sejldug, Læder, fint Træ, Sejlgarn, Kabelgarn og lignende Sager, der forbruges i Passaten, ligesom det ogsaa hyppigt hænder, at Smedden og Tømmermanden, efter Middagshvilens Udløb ikke finder deres Værktøj paa rette Sted. „Baadsmand, kan jeg ikke faa et Stykke Læder til et Par Sko," hører man en halvt hviske. „Gaa ned til Dagvagten*), Kristian," lyder Svaret. Sejlmageren har givet et Vink om, hvor der ligger noget godt „Smerting" (ældre Sejlgarn), Sejlgarn og Beg er det let at bjærge, og Livremmen maa gjøre Tjeneste som Spandrem. „Sej du Lauritz, laan mig din Rem, min er ikke lang nok;" Remmene spændes sammen og saa gaar Skomageriet for sig, man spænder Sejldugen over Foden, ridser af med et Stykke Kridt, Bensaalen fæstes til Læsten med tre Søm, Dugen foldes over og nu gaar Skomageriet for sig. „Kan du ikke skære mig et Par Buxer, Søren?" siger en „Krabbe", ɔ: Værnepligtig af Lægdsrullen; han har kjøbt Ravndug hos Forvalteren og skal nu til at skræddere. Lad os kaste et Blik hen over Bakken og Kobryggen i Tiden mellem elleve og halvtre. Der ude paa den Bænk, som Sejlmageren har brugt sidder to ivrigt beskæftigede med

*) Den Del af Mandskabet, der har lige Numre.

*) Den Mand, der opbevarer Baadsmandens Regnskabsgods.

at sy. Tøjet er fastgjort med en Naal til det højre Knæ og Synaalen gaar rask ud og ind; den ene er en Matros, der tillige er Sejlmager, han syr sig en hvid Hue; den anden forraader sig strax ved sit rødmussede Ansigt og brede Udtale som en jysk Bondekarl, en praktisk Gut er han, der har foresat sig at faa alt godt ud af sin Værnepligt; han er nu ivrigt i Gang med at sy et Par Buxer, ikke blot for at eje Buxerne, men naar han „kommer hjem til Sognet", som det hedder til Søs, vil det jo være ham en stor Besparelse at kunne sy sine Arbejdsbuxer selv, hvad der jo vil forkorte mangen lang Vinteraften i Borgestuen paa en nyttig Maade. Før han kom til Orlogs har han som de fleste af sine jævnlige set haanligt ned paa slige Beskjæftigelser, men nu er han kommet under Vejr med, at det slet ingen Skam er for en Karl selv at sy og lappe sit Fodtøj, ja selv den fine unge Godsejersøn, der sidder lige over for stikker lystigt løs paa sin Brevmappe, han har faaet Sejlhandsken paa og tilklippet Dugen; Mappen er virkelig net, den er af fint nyt Tøj, foret med rød Flagdug indvendig, den indeholder to Rum og er lavet med et Overslag og og en Tunge til at stikke gjennem en Strop, den er ogsaa kantet med rødt Tøj; nu sætter han det sidste Sting paa den og holder den op foran sig: „Er den ikke kjøn," prajer han over til Matrosen. „Jo vist er den, men du skulde have broderet et eller andet uden paa." Den unge Herre bliver lidt flov, men Carl viser ham, hvorledes han skal stikke Krydssting. Uden paa Mappen tegnes Tro, Haab og Kjærlighed: „Nu tager du det Stoppegarn og saa syr du løs." Det grove blaa Uldgarn omdanner sig virkelig efterhaanden til et meget net Broderi. I øvrigt findes der snart ikke mere Uldgarn i Skibet, Dagvagten, Gustav, ved godt hvor velkommen en Smule Tobak er hos Folk, der er „komne i Agterhaanden" med sligt, Strømper bruges jo ikke mere og han har efterhaanden tilhandlet sig alt Stoppegarnet, han broderer ogsaa. „Broderer", udbryder Læseren, „med haarde begede Hænder, Sejlnaal og Sejlhandske paa grovt Dug!" Ja saaledes gaar det og dog vilde ingen Dame genere sig for at lægge et af Gustavs Tæpper under sit Skrivebord. Med et Stykke Kridt tegnes paa Tøjet et Skib et Anker eller hvilke andre Figurer man nu kan finde paa, Naalen stikkes ind paa Oversiden af Tæppet og op igjen, saaledes at der paa Undersiden bliver en Bugt, Garnet skæres af saa at det staar omtrent en Tomme op over Dugen og denne Syning fortsættes, saa at det hele bliver som Haarbundterne i en Børste. men ganske tæt ved Siden af hinanden. Skibet i Midten sys med blegblaa Bølger, skrigende rød Vandgang, hvide Sejl og sort eller graat Skrog og Master, alt eftersom Uldgarnets Farve er. Grunden rundt om sys af almindeligt Sejlgarn og den yderste Rand atter af Uldgarn; saa dækkes Undersiden af et Stykke Navndug, Garnet redes ud med en Kam og Tæppet er færdigt. Simplere Tæpper eller Maatter laves paa samme Maade af hvid Manillahamp og Kabelgarn, men disse passer kun i en Sømands Stue, hvor den friske Tjærelugt hører til. Tømmermandens fine Flaktræ er ogsaa meget efterstræbt. I det bløde, men tætte Træ kan fortrinligt udskæres Figurer, den grove, svære Kniv tørres af paa Trøjeærmet eller en vis anden Del af det menneskelige Legeme, naar den har udført sin Tjeneste ved Middagen og i Træpladen udskæres efter at Figuren er tegnet, hele Korvetten for fulde Sejl, og mærkværdigt er det, hvor fint der kan skæres med de grove Knive, der det ene Øjeblik filer i tjæret Tov, i det andet afskærer en Skraa eller skraber en Blok og i det fjerde skærer Flæsk i Stykker ved Bordet.

Men hvilken vid Mark for de snilde og morsomme Fabrikationer aabnede der sig ikke, da vi efter endt Vagttjeneste i Vestindien havde lettet vort Anker fra det skjønne, men usunde Port au Prince paa Haiti og gjennem det blinkende Florida-Stræde stod Nord paa mod det kjære Hjem! Nu gjaldt det mest af de indsamlede Konkylier, Søstjærner, Kalabasser og Kokosskaller at lave Smaating til at pynte op med hjemme. Kalabasserne skrabes og poleres, der indridses Figurer, Vers eller Aarstal; af nogle laves Æsker, i andre stikkes der Huller, en smuk Platting, rund, flad eller firkantet lægges af Sejlgarn der trækkes gjennem Hullerne, og man har af en Kalabasse to smukke hængende Urtepotter. Af Kokosskallerne laves Tobaksdaaser, de raspes og poleres, de tre Huller omdannes til et Abeansigt, et Par „Krebseøjne" eller nogle røde Plantefrø indsættes som Øjne og et Stykke Messing eller Kalibertraad trækkes igjennem Næsen. Mod gode Ord og en Godtgjørelse af en Stump Skraa eller „en Mule" Røgtobak faar man „Bliktuden", eller paa andet Dansk, Blikkenslageren til at lodde Ringen sammen og man har en virkelig meget morsom Tobaksdaase. Konkylierne omdannes til Pibehoveder, der ganske vist ikke egne sig allerbedst til at ryge af, men dog glæde Forfærdigerens Hjærte. Ja mangfoldige er de Ting, der laves om Bord paa de lange Vagter eller solblinkende Dage i Passaten, mangen Bondekarl kommer hjem fra sin Orlogstjeneste beriget med Erfaring om hvor godt og fornøjeligt det er at kunne bruge sine Hænder til Nytte og til sit Hjems Forskjønnelse.

Udstillingen af Husflidsarbejder i Industriudstillingsbygningen i Kjøbenhavn
den 23de August 1884.

Det er en meget betydelig Virksomhed, der i Sommer med „Dansk Husflidsselskab"s Ledelse og Støtte er udfoldet ved de afholdte Husflidskursus for Lærere saavel

i Ulfe og i Nykjøbing paa Mors, som især i Kjøbenhavn, hvor de fleste Elever var samlede.

Paa Kursuset i Kjøbenhavn — fra den 28de Juli til 23de August — var samlet 29 mandlige og 22 kvindelige Elever, de fleste Lærere eller Lærerinder, og alle, turde man haabe, Folk, der har Interesse for Husfliden og vil hjælpe den frem hver i sin Kreds med de Evner og Færdigheder, de nu under Kursuset har erhvervet; og at de har haft Udbytte af deres Ophold i Kjøbenhavn, at de allerfleste af dem staar saaledes udrustede, at de allerede nu i Vinter kan begynde en Virksomhed som Husflidslærere og Lærerinder, derom vidnede den smukke Udstilling af Elevarbejder, som var foranstaltet i Industriudstillingsbygningen Kjøbenhavn d. 23de August, samme Dag, som Kursuset sluttedes.

Man forbavsedes ved at se den Mængde Arbejder, der var forfærdiget i de 4 Uger, og saa man nøje til og med en Smule Kjenderblik, vilde man endnu mere forbavses over den Akuratesse og Nøjagtighed, hvormed næsten alt Arbejdet var udført. Det var ønskeligt, om de enkelte, der endnu er af den Mening, at Dansk Husflidsselskab arbejder i forkert Retning ved Sommerferie-Kursuset, her havde været tilstede for at se, hvad der udrettes ved disse Kursus.

Jeg ved virkelig ikke, hvad jeg mest skal beundre af hvad jeg saa paa denne Udstilling; thi det var næsten fortræffeligt alt tilhobe.

Det kvindelige Arbejde var fortrinligt udført; her saa man ikke fransk Broderi eller den Slags fine Ting; men man fandt fra hver af Eleverne en lang Lærredsstrimmel med Øvelser i al Slags praktisk Syning, flere Klude, hvorpaa var udført en Stopning, indsat en Lap, saa sirligt, saa nøjagtigt, at man skulde se godt til for at opdage Bødningen, man fandt ligeledes indleveret fra hver af Eleverne en strikket Strømpehæl og Strømpetaa, Mønstre i Papir til Linnedsyning o. s. v., altsammen til Nytte, og alt udført paa en saa forbavsende smuk Maade, at det gjør Frøken West, der har ledet Arbejdet, og de 22 Elever, der har udført det, megen Ære. Vil disse nu anvende den af dem her viste Methode, saa tvivler jeg ikke om, at der efterhaanden vil komme en anden og bedre Gænge i Haandgjerningen i vore Almueskoler. En Del af Lærerinderne havde modelleret i Ler, hvortil de, at dømme efter de fremstillede Arbejder, har fortrinlige Anlæg; ligeledes havde en Del af dem lært at udføre smukt og godt Børstenbinderarbejde. Derimod forekom det mig, at Billedskæring ikke ret havde ligget for Kvinderne, dog var der ogsaa her udstillet enkelte smukke Ting.

Det, som tiltrak sig størst Opmærksomhed af Lærernes Arbejder, var, efter min Mening, Kurvemagerarbejdet; dette var ført til en Fuldkommenhed, saa man fristedes til at spørge, om det virkelig var Arbejde af Folk, der kun havde faaet et 4 Ugers Kursus, og endda i denne Tid befattet sig med meget andet. Kurvemagerarbejdet var smukt og godt udført og der var System i det; der var begyndt med en ganske lille Jordbærkurv, og saa var der stadig gaaet jævnt fremad til sværere Ting. Nogle havde naaet til at lave meget smukke Papirskurve, fortræffelige Kurvestole o. s. v. Mesteren i Kurvemagerarbejde har øjensynlig et udmærket Greb paa at være Lærer for vordende Husflidslærere i Kurvemageri.

Snedkerarbejdet var smukt udført og vidnede om megen Dygtighed hos en Del af Udstillerne. Her kunde jeg fristes til at gjøre den Bemærkning, at man overfor flere havde givet efter for Fristelsen til at udføre temmelig vanskelige Arbejder. Om end disse kunne være mere personlig tilfredsstillende for Eleverne, saa turde det dog vistnok være rigtigst, at man holder sig til simplere Ting, indenfor en bestemt Grænse. Iøvrigt vidnede de fremstillede Snedkerarbejder om megen Akuratesse og Flid og gjorde saavel Læreren som Eleverne ikke liden Ære.

Af Billedskærerarbejde var der ikke fremstillet saa grumme meget; her havde man holdt sig saa at sige temmelig meget til Naturstilen, og det, der var fremstillet, var smukt og godt. Forhaabentlig vil man ved Kursuset næste Aar se sig i Stand til mere udelukkende at kunne ofre sig for Almuestilen, der er den letteste, den sundeste og den der øjeblikkelig tiltaler Barnet, naar Læreren senere skal gjøre sin erholdte Øvelse frugtbringende i Hjemmet.

Af Paparbejder, hvortil jeg ogsaa regner Kufferter og Bogbind, var der fremstillet en Mængde. Rejsehaandkufferterne var smukt og solidt lavede, og da en Kuffert er et meget praktisk Stykke, er det en sand Fornøjelse, at Forfærdigelsen af dem har fundet ind paa Husflidens Omraade. De udstillede Bogbind var ganske fortrinlige, om end Mesteren ved Forgyldningen øjensynligt havde maattet træde hjælpende til. Men selve Bindene, som det egentlige Elevarbejde, var smukt og godt. Af Paparbejder var der fremstillet en Mængde Avisbaand, nogle større Æsker o. a. m., alt ret net udført, dog kunde jeg ønske, at Eleverne havde faaet mere Øvelse i egentlig Paparbejde, da det er en Syssel, der egner sig saa udmærket for Børn. Men dette kan jo vanskelig naas i den korte Tid, der er levnet dette Fag.

En Del af de mandlige Elever havde ogsaa fremstillet Modelleringsarbejde, hvilket var meget smukt og godt udført.

Hvad jeg helst vilde afholde mig fra at omtale er det fremstillede Drejerarbejde. Der var forholdsvis kun fremstillet meget lidt, men dette vidnede øjensynlig om en meget slet Ledelse af Undervisningen, da der

fuldstændig savnedes System i Arbejdet; man ledte forgjæves efter den jævne Fremadskriden, som er saa nødvendig især i dette Fag. Der var fremstillet en uforholdsmæssig stor Mængde Patroner, samt adskillige simple Ting som Skafter, ved Siden af nogle enkelte meget svære huldrejede Ting som Bægere o. s. v., uden Spor af jævn Overgang fra det lettere til det sværere.

Dette fraregnet, gjorde Udstillingen i sin Helhed et udmærket godt Indtryk.

Blot nu de Lærere og Lærerinder, der har draget Nytte af Dansk Husflidsselskabs Virksomhed i Sommerferien, vilde gjøre deres Evner frugtbringende rundt om i vort Fædreland, saa vi maa se og høre om mange, mange Husflidsudstillinger med smukke og gode Arbejder. Først da vil de Mænd og Kvinder, der her havde deres Arbejder paa Udstilling, høste den rette Glæde af deres ikke lidet anstrængende Sommerferievirksomhed i 1884.

E.

Følgende 22 Lærerinder deltog i Husflidskursuset i Kjøbenhavn:

Lærerinde Nicoline Marie Schneyder, Sprove, Møen.
— Maren Godsk, Glatrup, Horsens.
— Marie Larsen, Ebbeskov, Faxe.
— Margrethe Krebs, Kjøbenhavn.
— Ane Hansen Ilum, Nybølle, Ringe.
— Kirstine Østergaard, Hjarup, Kolding.
— Angelica Eriksen. Hømb Højskole. Slagelse.
— Karen Bentzen, Nørager, Ruds-Vedby.
— Andrea Marie Wittrup, Truslev, Løkken.
— Hanne Laura Thye, Daastrup, Viby.
— Marie Jensen, Ormslev, Aarhus.
— Kirstine Nielsen, Aarløse, Tureby.
— Anne Marie Hammershøj, Viborg.
— Anna Dalberg, Ebeltoft.
— Elisabeth Nicolaysen, Uggeløse, Slangerup.
— Nielsine Jensen, Gjelsted.
— Helene Gjerløv, Aalborg.
— Kirstine Kornerup, Mollerup, Silkeborg.
— A. Kathrine Jensen, Saltvig.
— Anna Myhre, Helsingør.
— Kirstine Kamilla Fallenkam, Onsbjærg, Samsø.
— Anne Andersen, Aale.

Følgende Lærere deltog i Dansk Husflidsselskabs Kursus i Kjøbenhavn.

De i Rubrikerne opførte Tal viser i hvor mange Timer der er arbejdet i de paagjældende Fag.

	Deltagernes Navne.	Snedkeri.	Drejning.	Kurvemageri.	Paparbejde og Bogbinderi.	Børstebinding.	Modellering.	Billedskæring.	Timer i alt.
1.	Lærer Gram, Tranekjær	50	60	60	66	8	"	4	188
2.	— C. Hansen, Debel (Fur)	62	"	60	54	8	"	4	188
3.	— P. Hansen, Maare Friskole	58	"	60	54	8	"	8	188
4.	— N. Jensen, Boes (Alken)	52	"	56	56	16	"	8	188
5.	Piskemager N. A. J. Hjort, Ribe	98	"	60	18	8	"	4	188
6.	Snedker Jørg. Jørgensen, Thorup pr. Odense	54	"	28	58	20	"	"	160
7.	Lærer Olsen, Selsinggaard (Samsø)	60	"	68	52	4	"	4	188
8.	— A. Hansen, Nyrup	88	"	16	48	20	"	8	180
9.	Jagtassistent Petersen, Vaase v. Ruds-Vedby	59	"	56	48	16	"	10	188
10.	Lærer Chr. Rix, Lykken	42	"	60	54	16	"	4	176
11.	— Andersen, Langtved	36	18	52	46	8	24	4	188
12.	— N. Bojsen, Bøgildgaard	42	"	48	36	16	42	4	188
13.	— Frederiksen, Klank	40	18	56	40	8	24	2	188
14.	— Jensen, Egebjærg	38	18	48	36	16	24	8	188
15.	Drejer Kappel, Vestervig	28	"	60	36	16	42	6	188
16.	Lærer Larsen, Hejls	38	18	52	40	16	24	"	188
17.	— Lauesgaard, Yding	40	18	52	38	12	24	4	188
18.	— Nørrelund, Haastrup	42	"	56	36	4	42	8	188
19.	— Terkildsen, Faaborg	28	32	48	54	"	"	10	172
20.	— Hansen, Søndermark	48	36	40	50	8	"	6	188
21.	— Jensen, Møgelmose	40	18	52	52	"	24	2	188
22.	— Jensen, Hindborg, Skive	42	12	52	4	8	18	4	140
23.	Maler Lange, Midskov	36	18	60	48	"	24	2	188
24.	Lærer Larsen, Melby	20	12	80	46	16	14	"	188
25.	— Linnette, Vejstrup	36	18	56	42	4	24	8	188
26.	Lærer Olsen, Aarløse	36	18	48	46	"	24	16	188
27.	— Schmidt, Skalbjærg	40	32	48	48	"	"	16	184
28.	— Petersen, Kjøbenhavn	"	18	"	138	"	24	"	188

En 29de Elev, Lærer Sørensen, maatte forlade Kursuset paa Grund af Sygdom.

Husflidskursuset i Ulse

afholdtes med „Dansk Husflidsselskab"s Understøttelse fra 28de Juli til 24de August under Lærer Nielsens kyndige Ledelse. De første otte Dage blev særlig anvendt til Bogbinding under en duelig Bogbinders Vejledning. Der blev øvet fra simpleste Hæftning og Bind til stærkeste og fineste med Guldsnit. Dels i Forening hermed og som Fortsættelse begyndtes paa Kuffertarbejde, Huggehusarbejde, Snedkerarbejde, Drejearbejde, Kurvemagerarbejde og Børstebinding. De viderekomne fik ydermere nogen Vejledning til Indlægning Billedskæring, Finering og Polering. Da det for de syv Deltageres Vedkommende var første Kursus, blev der særligt lagt an paa at lægge solid Grund. Der arbejdedes fra om Morgenen tidlig til sen Aften, saa der i Forhold til Arbejderne blev gjort en betydelig Del Arbejde færdigt.

Midt under Kursuset modtog dette et Besøg af flere Medlemmer af „Dansk Husflidsselskab"s Bestyrelse, der med stor Tilfredshed besaa det allerede fuldendte Arbejde. Det var øjensynligt at alle Deltagerne deltog i Gjerningen med største Lyst og Flid og at Hr. Nielsen forstod paa en saa praktisk og tiltalende Maade at give den fornødne Vejledning, at alle Haandgreb og Fremgangsmaader ved de forskjellige Arbejder hurtigt og let blev tilegnede. Foruden det smukke Bogbinderarbejde maatte man særlig beundre det gode Kurvearbejde, der i smuk Form, Fasthed og Soliditet intet lod tilbage at ønske. I Snedkerarbejde var det allerede naaede Resultat ogsaa meget lovende, og flere af Deltagerne vilde øjensynlig naa et smukt Udbytte af Undervisningen inden Kursusets Afslutning.

Det maa meget paaskjønnes, at Hr. Nielsen, til særlig Anvendelse for Kursuset, paa egen Bekostning har ladet opføre ved Skolen et godt og rummeligt Værkstedslokale, hvor Eleverne har fortrinlig Plads ved Arbejdsbordene, Høvlebænkene og Drejelad. Arbejdet gik her ret med Liv og Munterhed, og det var i det hele en Fornøjelse at være Vidne til det smukke og kammeratlige Forhold, der fandt Sted imellem Eleverne indbyrdes og Læreren.

Følgende deltog i dette Feriekursus:
Bogbinder F. Sommer, Kjøge.
Tømrer Lars Nielsen, Hammer ved Lundby.
Lærer Anders Jensen, Nørre Lyndelse ved Aarslev.
— P. A. Frederiksen, Ruds-Vedby.
— Frits Christensen, Hillerød.
— G. Fr. Hansen, Sønderup ved Skjelskør.
— L. Henriksen, Kongsted ved Rønnede samt
— R. Hansen, Vallebo pr Faxe.

De første 7 med Understøttelse fra „Dansk Husflidsselskab", og sidstnævnte med Friplads fra Kursusets Leder.

Til Mikkelsdag vil der i Ulse, paa Husflidsselskabets Foranstaltning, blive afholdt et 4 Ugers Efteraarskursus for fire Elever, der have søgt om et saadant, hvortil de er bevilgede Understøttelse.

Husflidskursuset i Nykjøbing p. M.,

som begyndte den 28de Juli og varede i 4 Uger, sluttede den 24de August med en offentlig Udstilling, der var talrig besøgt. Det var en Lyst at se alle de mange og vel udførte Arbejder, som her fandtes udstillede, og det var en almindelig Dom af alle de besøgende, at det var et udmærket Resultat, der var naaet i den korte Tid, naar der tages Hensyn til, at det for største Delen er uøvede Hænder, der har forfærdiget disse Ting. Kursuset var i Aar ledet efter samme Plan som i Fjor. De, som var der for første Gang, begyndte forfra, hvorimod Eleverne fra i Fjor gik videre. Der underviştes i Snedkeri, Drejning, Udskæring i Almuestil, Kurvefletning og Børstenbinding, Fagfordelingen var ordnet saaledes, at Snedkeri og Drejning samt Kurvefletning var Hovedfag. De, som vilde det, fik Lov til at dele Tiden lige der imellem saaledes, at der anvendtes 14 Dage til Snedkeri og Drejning og 14 Dage til Kurvefletning. Nogle valgte at snedkerere hele Tiden, og de naaede til at udføre flere smukke Arbejder i Almuestil, hvortil ingen faar Adgang, inden han har udført alle Forarbejder. Andre valgte at blive ved Kurvemageriet og saa medtage Børstebinding. Det hele var saaledes ordnet, at Eleverne selv bestemte sig til, hvad de vilde gjennemgaa, og naar Valget var gjort blev der lagt al mulig Vægt paa, at hver enkelt fik saa meget som muligt ud af Kursuset, hvilket jo laa i alles Interesse. Der var arbejdet med stor Flid og Ihærdighed, ligesom det var let kjendelig, at der var lagt særlig an paa, at Arbejdet var smukt udført. Arbejdstiden var fra 7½ Morgen til 11½ og om Eftermiddagen fra 1½ til 6. Eleverne spiste samlet paa Skolen og Spisetiderne var Kl. 7 Morgen, Kl. 11½ og 6½. Der var lagt an paa at gjøre det saa hjemligt som muligt for Eleverne, og det var kjendelig, at disse alle befandt sig vel. Der var et smukt Forhold imellem dem, og Samlivet har sikkert været af Betydning i mere end én Retning. Alle Eleverne boede sammen i flere til hinanden stødende Værelser, hvilket gjorde det familiært. Under Kursuset har der flere Gange været holdt Foredrag af forskjellige Mænd, og Fritiden har været anvendt til anden god og gavnlig Idræt. Som Afslutning af dette vellykkede Kursus blev der gjort et lille Gilde for alle Elever og Husets Folk, ved hvilken Lejlighed Lærerne, Hhr. Meldgaard og Torp, modtog særdeles smukke og værdifulde Gaver

som Tak og Paaskjønnelse fra Eleverne. Søndagene anvendtes til mindre Udflugter, og en Sejltur til Fur vil sikkert bevares i frisk Minde.

Følgende 12 Elever deltog i Husflidskursuset i Nykjøbing, Mors:

Smed	Niels Abrahamsen, Knudstrup ved Viborg.
Lærer	Hans P. Hansen, Skjellerup-Nygaard, Silkeborg.
—	Marius Jensen Dugaard, Sees, Svejbæk.
—	Hans Peder Nielsen, Sejling, Silkeborg.
Ungkarl	Frode Andersen Dal, Galtrup, Mors.
Lærer	Lars Søby, Orritslev, Hovedgaard.
—	Søren P. N. Rokkjær, Osløs, Bjerget.
—	Niels Lank, Tødsø, Mors.
—	Jens Baltzen, Gjøttrup, Fjerridslev.
—	Hans Nielsen Kjems, Gjesten, Lunderskov.
—	P. K. Kristensen, Knebel, Rønde.
—	Jens Chr. Christensen, Torp, Karby.

Husflidsforeninger og Husflidsskoler.

Udby Husflidsforening.

Søndagen den 8de Juni d. A. afholdt den af Smed Niels H. Nielsen ledede Snitteskole en vellykket Husflidsudstilling i Udby Skole. Blandt de udstillede Gjenstande maa især nævnes en Del af forskjellige smukt udført Billedskærerarbejde. Der uddeltes Præmier til et Beløb af 22 Kr., som til Dels var skjænket af Lensgrevinde Raben Levetzau til Lekkende, der tillige tidligere har støttet Sagen ved at levere Træ til Snitteskolen.

Da Husflidssagen er bleven betydelig vakt paa Egnen, og navnlig ved den nu afholdte Udstilling, er det glædeligt, at der under 10de Juni blev stiftet en Husflidsforening til stadig Fremme for Sagen.

Vesteraaby-Aastrup Husflidsforening

afholdt, i Følge „Faaborg Avis", sin aarlige Udstilling i Vesteraaby Skole Søndagen den 13de Juli, hvor ca. 200 Mennesker havde givet Møde. Efter at Lærer Larsen, Pejrup, som Foreningens Formand, havde uddelt Præmierne, meddelte han, at der var mødt i alt 80 Udstillere og uddelt i Præmie ca. 130 Kr., Medlemsbidrag og Bidrag fra Faaborg Sparekasse, foruden Bøger for 47 Kr. fra „Dansk Husflidsselskab" i Kjøbenhavn, ved Kredsformanden Apotheker Berg. Kvindearbejdet var godt repræsenteret, Mandfolkenes mindre godt, særlig Huggehusarbejdet, som netop var det, der skulde fremmes. Det vilde være ønskeligt, om Bønderne vilde støtte og fremme denne Sag lidt bedre end sket var. Han havde faaet Indtrykket af, at ikke faa stod ligegyldige over for Sagen, og naar en rig Gaardmand gav 25 Øre til Husflidsforeningen (Hør), saa syntes han ikke, han kunde være det bekjendt. Han takkede Bestyrelsen for dens Hjælp og de ærede Kvinder og Mænd, som havde gjort sig særlig Flid med Bedømmelsen af de udstillede Sager. Efter at have takket samtlige Bidragydere og Udstillere udbragte han et Leve for Husflidssagen. Derpaa gav han Ordet til Væver H. J. Petersen, Vesteraaby, som talte saaledes: „Frem, Bondemand frem", det var Omkvædet paa en af vore Folkeviser, men det er intet nyt Ord, som er lavet netop til den Vise, det er et gammelt Ord. Mens Aarhundreder er rullet hen over vort gamle Fædreland, har dette Ord lydt atter og atter, varslende og vidnende om, at Bonden var Folkets Kjærne her i høje Nord, manende og kaldende Bonden frem til den Plads, der tilkommer ham som fribaaren Menneske. Hint Ord lød, saa vidt Taleren vidste, første Gang ved Stiklestad Aar 1030, da norske Bønder havde gjort Oprør mod Kong Olaf. Han fremdrog ikke dette som noget, der skulde prises, men som et Vidne om, at der alt i Oldtiden laa en dyb Trang i Folkehjærtet til at faa Bonden kaldt frem. I hin Tid var Nordens Bonde en fri Mand, der mødte paa Tinge og frit hævede sin Røst mod store og smaa Tyranner. Men gjennem Tiderne sank han til at blive en stavnbunden Træl, med Trælbyrets Kaar, med sløvet Blik, bøjet Ryg og tung Gang. Dog af og til lød det gamle Opraab, Trangen kunde ikke kvæles, og adskillige forgjæves Forsøg gjordes paa at afvælte den tunge Byrde. Først i vore Dage lykkedes det, da Opraabet lød: Frem Bondemand, frem paa Tinge. Da Bonden kom til at sidde i Kongens Raad og nyde megen Ære, da gik det, som der staar i Visen, at „snart han følte der veg et Tryk fra Sjæl som fra Krop, han rettede langsomt sin brede Ryg og slog Øjnene op". Og dette vakte igjen en ny Trang hos Bonden og skabte et nyt Opraab: Frem Bondemand, frem i Skolen. For det er jo saadan, Venner, at staa stille kan vi ikke, vi gaa enten frem eller tilbage, Stilstand er Tilbagegang, er Død, og Friheden skaber altid Trang til Oplysning, hvorfor vi saa det Syn, at voxne Mænd og Kvinder satte sig paa Skolebænken. Men Haand i Haand med dette Opraab gaar et andet og det er dette Husflidssagen har vakt Frem Bondemand, frem i Hjemmet. Ja det er Husflidssagens Gjerning, at fremme Kjærligheden til vort eget, til det hjemlige. At vor Sag har en materiel Fordels Side, er jo klart nok; men at den har en aandelig Side, det er der mange, som ikke kunne se, og dog har den en stor Betydning for Aandslivet; thi alt, hvad der hedder Liv, være sig Folkeliv eller Menighedsliv, maa grundlægges ved den hjemlige Arne, naar det skal trives, som Bjørnstjerne Bjørnson synger: „Hvo ej kan bygge sit eget Hus, hvad stort han lægger gaar om i Grus." Naar vi saadan fik Skolen og Hjemmet til at arbejde sammen Haand i Haand, saa vilde her blive et Folkeliv,

saa vilde det mere og mere blive Sandhed: „at Dansken lykkelig begavet, bor med Fred og Fryd paa Havet", og: „da vor Manddom stor og stærk svare skal til Navnet, krone Skolens Ungdomsværk, vise det har gavnet". Der kunde jo nok være dem, der mente, at det var for højt et Maal, og højt og stort er det, men ikke for højt. Det duer ikke at sætte sit Maal i det lave, saa man løber til det paa en Dag eller to, og saa siger, som den rige Mand i Evangeliet: „Se saa min Sjæl, slaa dig nu til Ro". Saa bliver Livet Sløvhed og Dorskhed, uden Kamp, og uden Kamp er Livet kun Hulhed og Tomhed.

„Thi vil jeg raade hver ærlig Kraft,
vær aldrig angst for det høje,
sæt Maalet højt og Forsagthed lavt
og gaa til Fjælds selv med Møje;
op, hvor det lufter over Døgnets Dom,
hvor knapt vi øjne, hvad kæmpes om;
saa skal du se Fjældenes Sne
skal nok til sidst la'e sig pløje".

Ja, op hvor det lufter over Døgnets Dom, hvor vi ikke bryder os om, at Folk kalder det noget Pjank, men frejdig arbejder for Sandhed og Ret, for Folkevel.

Apotheker Berg fra Faaborg vilde takke den ærede Taler, det havde gjort ham godt at høre ham. Han var vel ikke ventet hertil, da han kjørte forbi Kl. 2, mens Døren var lukket, men han var ikke saadan at slippe, naar han først fik begyndt at banke paa. Han havde banket paa i 6 Aar i et Sogn, og var ikke kommet ind endnu, men han vilde blive ved. Da han første Gang bankede paa her i Vesteraaby, var der mødt kun nogle faa til at høre Foredrag, men der sagdes alligevel, hvad der skulde siges, og nu var Sagen kommet godt i Gang, det var ham en rigtig Glæde at se. Han vilde ønske, han næste Aar her atter maatte se lige saa mange glade Ansigter vendte imod sig ved samme Lejlighed. Han opfordrede Udstillerne til at sende nogle Sager til Udstillingen i Ringe og sluttede med et varmt Ønske for Husflidssagens Fremme.

Larsen takkede Berg for den Iver og Dygtighed, han udviste som Kredsformand; det var nærmest ham vi kunde takke for, at Husflidssagen havde faaet saa god Fremme her i vor Kreds. Han sluttede med et Leve for vort gamle Fædreland, hvorpaa han hævede Udstillingen.

Indbydelse

til Oprettelse af et Mindesmærke for Grev C. D. F. Reventlow.

Medens man tidlig i »Frihedsstøtten« fik et synligt Minde om Bondestandens Frigjørelse, har Danmark hidtil savnet en Mindestøtte for den Mand, hvem det store Frihedsværk mere end nogen anden enkelt Mand skyldes, nemlig Statsministeren, Grev C. D. F. Reventlow.

Han var den, der foranledigede Nedsættelsen af de berømte Landbokommissioner, og han var deres virksomste og indflydelsesrigeste Medlem og er derved bleven den Mand, hvem den største og mest heldbringende sociale Reform i vort Fædreland skyldes.

Som bekjendt bliver det i 1888 hundrede Aar, siden Stavnsbaandet blev ophævet, og man har allerede fra forskjellige Sider begyndt at forberede sig til værdigt at mindes denne store Begivenhed; men i en anden Retning er Aaret ogsaa et Mærkeaar, i det Grev Reventlow den 15de August 1788 ved en stor Fest paa Frederiksborg Slot paa Kongens Vegne uddelte de første Ejendomsskjøder paa frie Gaarde.

Undertegnede tillade sig derfor at opfordre til som et værdigt Led i Mindefesten 1888 for Bondestandens Frigjørelse at oprejse et Mindesmærke for Grev Reventlow ved Frederiksborg. Naar dette Sted vælges, da er det ikke alene, fordi Frigjørelsen her begyndte og her fik sin første højtidelige Indvielse, men ogsaa fordi dette Sted paa Grund af Nationalmusæet Aar for Aar samler flere og flere besøgende fra Landets forskjellige Egne og derved er blevet et Sted, hvor et saadant Mindesmærke vil kunne faa virkelig Betydning.

Da det vil være af Vigtighed saa snart som muligt at faa bestemt Mindesmærkets Art, tillade vi os at opfordre alle, der vil interessere sig for Sagen, at virke i deres Kreds for Indsamling af Bidrag; de, der i denne Henseende vil yde os Hjælp, vil paa Henvendelse til medundertegnede Formand for Indbyderne, Lærer Rasmussen, Helsingør, faa meddelt det videre fornødne. Bidragene sendes til medundertegnede Kasserer, Kjøbmand R. Wibolt, Nakskov, og offentliggjøres i »Berlingske Tidende« og »Morgenbladet«.

M. Abrahamsen, Lærer, Kildebrønde pr. Taastrup.
N. Hansen, Gaardejer, Amtsraadsmedlem, Landvæsenskommissær, Oure pr. Svendborg.
H. J. Jakobsen, Redaktør, Nykjøbing p. F.
S. Abrahamsen, Lærer, Jersi pr. Haudrup.
N. Rasmussen Søkilde, Gaardejer, Fleninge pr. Korinth.
Ingv. Bondesen, Forfatter, Kjøbenhavn.
N. Møller, Mølleejer, Amtsraadsmedlem, Letbæk pr. Tistrup.
Chr. Nielsen, Højskoleforstander, Hindholm pr. Fuglebjærg.
Niels Kirkegaard, Højskoleforstander, Kjøng pr. Nørre Aaby.
A. Christensen, Gaardejer, Amtsraadsmedlem, Ørby pr. Helsinge.
R. Wiboltt, Kjøbmand, Nakskov.
P. M. Lund, Sognepræst, Halsted pr. Aunede.
N. C. Rom, Redaktør, Kjøbenhavn.
Zakarias Nielsen, Forfatter, Kjøbenhavn.
A. P. Gaardbo, Gaardejer, Sognefoged, Raabjerg pr. Frederikshavn.
L. Laursen, Højskoleforstander, Vrold pr. Skanderborg.
Peder R. Møller, Gaardejer, Lindholm pr. Vesterskjerninge.
H. Mickelsen, Gaardejer, Sønderbro pr. Rudkjøbing.
Morten Nielsen, Gaardejer, Sognefoged, Vesterdal pr. Nørre Aaby.
R. H. Rasmussen, Gaardejer, Rifbjærg pr. Rudkjøbing.
V. E. Jensen, Lærer, Grønholt pr. Fredensborg.
C. Schultz, konst. Amtsforvalter, Hillerød.
E. Møller-Holst, Frøkontrol-Bestyrer, Kjøbenhavn.
N. Jørgensen, Gaardejer, Jersi pr. Havdrup.
L. Pedersen Sylvest. Gaard- og Mølleejer, Strølille pr. Gjørløse.
P. Hansen, Gaardejer Sogneraadsfmd., Vangegaard pr. Ølssykke.
And. Jensen, Gaardejer, Sognefoged, Kongegave pr. Helsinge.
P. Stryhn, Gaardejer, Hjelmholt pr. Nakskov.
Jens I. Kirkegaard, Lærer, Magleby pr. Klippinge.
L. P. Lützen, Godsforvalter, Holsteinborg.
P. Madsen, Gaardejer, Maglegaarden, Lemvig.
Chr. Aabye, Kjøbmand, Hillerød,
Mads Nielsen, Gaardejer, Strø pr. Gjørløse.
J. Rasmussen, Gaardejer, Amtsraadsmedlem, Snertinge pr. Lundby.
A. A. Jørgensen, Lærer, Vaalse pr. Nørre Alslev.
W. v. Barner, Proprietær, Formand for Frederiksborg Amts Landboforening, Mørdrupgaard pr. Slangesup.
Edv. Nielsen, Kaptajn, Nyborg.

Hans Rasmussen, Lærer, Helsingør,
Jørgen Larsen, Gaardejer, Amtsraadsmedlem, Kirkehelsinge pr. Filipsdal.
H. J. Petersen, Gaardejer, Landbogaard pr. Nysted.
Jens Sørensen, Gaardejer, Amtsraadsmedl., Saxager pr. Vrejlev.
F. Jensen, Amtsraadsmedl., Assurancebestyrer, Tjustrup pr. Sorø.
C. S. Ejsing, Gaardejer, Jællinge.
J. Chr. Rasmussen, Gaardejer, Amtsraadsmedl., Leremm pr. Mørke.
N. Mouritsen, Mølleejer, Landvæsenskommissær, Vildbjærg pr. Herning.

Dansk Husflidsselskab.

Enhver Mand og Kvinde, som har Interesse for Husflidens Fremme, bedes indmelde sig i Selskabet i Brev adresseret til Dansk Husflidsselskabs Kontor, Kjøbenhavn V.

Det aarlige Medlemsbidrag er kun 2 Kr. Ethvert Medlem modtager frit tilsendt Selskabets Organ „Dansk Husflidstidende" med litograferede Tegninger.

Dansk Husflidsselskab.

For Vejle Vesteregns Husflidsforening er Hr. H. Sørensen i Givskud valgt til Formand.

Som Kredsmedlemmer i Selskabet er indmeldt:

Errinslev og Taagerup Husflidsforening paa Laaland (ved Rødby).

Dalbyneder Haandgjerningsskole i Randers. Lærer C. C. Egens.

Skrøbeløv Sogns Husflidsforening ved Rudkjøbing. Formand Andenlærer J. J. Clausen.

I alt er saaledes indmeldt 61 Husflidsforeninger i Selskabet.

Understøttelse til Husflidsskoler.

Ved Regeringens og Rigsdagens Velvilje er der atter i Aar bevilget „Dansk Husflidsselskab" 5,000 Kroner til Støtte for de Lærere der har sat Husflidsskoler i Gang. Dhr. Lærere, der attraa at faa Andel heri, vil kunne faa Adgang til at komme i Betragtning ved snarest at indsende Andragende om Understøttelse til Anskaffelse af manglende Værktøj og Materiale til Skolen, ledsaget af Vidnesbyrd om at Undervisningen er i Gang.

Andragenderne stiles til Husflidsselskabets Bestyrelse og indsendes under Adresse Dansk Husflidsselskabs Kontor, Kjøbenhavn V.

Husmandsbladet

udgives af Hr. Fr. Oehlerich to Gange om Maaneden og koster kun 50 Øre fjerdingaarlig. Vi anbefaler vore Læsere blandt Husmændene at prøve Bladet ved at bestille næste Kvartal.

Husflidsarbejder.

Med „Dansk Husflidstidende" for September Maaned følger litograferede Arbejdstegninger til følgende Arbejder:

En Skammel.

Et Blomsterpotte-Kors.

Anvisning til Sinkning. Tegningerne viser Fremgangsmaaden ved Endetræets Afridsning til Sinkning.

Forskjellig Sinkning. For oven viser Tegningen Sinkningen i fuld Størrelse med det rette Forhold imellem Tappene. For neden er samme Sinkninger viste i halv Størrelse (i halvtomme Træ) saaledes at begge Ramstykkerne ses fra Siden adskilte og samlede.

Skjult eller dækket Sinkning. For oven viser Tegningerne i fuld Størrelse Tappenes Udhugning. De mørkt skraverede Partier viser dels Bunden af Udhugningerne og dels den skraa Kant, der, som den følgende Tegning angiver, støder sammen i et dækket Hjørne. For neden vises begge Ramstykkers Udhugning i halv Størrelse set fra Siden.

Den udførligere Vejledning til selve Arbejdets Udførelse findes i „Haandgjerningsbog for Ungdommen".

Husflidstegninger.

Forbilleder for **Haandgjerningsskoler** og **Husflidsarbejder.** Udgivne af N. C. Rom.

Heraf er udkommet sex Hæfter, indeholdende tilsammen 92 Blade omhyggeligt udvalgte og smukt udførte Tegninger til mangfoldige Husflidsarbejder. Det nylig udkomne sjette Hæfte indeholder udelukkende Tegninger i Almuestil.

Faas gjennem alle Boglader for 50 Øre Hæftet.

Bekjendtgjørelse.

Som særdeles passende til **Konfirmationsgave** anbefales:

Korsets Stridsmænd,

Fortællinger af Emanuel Henningsen.

Denne smukt udstyrede Bog faas i alle Boglader for 4 Kr. hæftet og 5 Kr. i smukt komponeret Bind.

N. C. Roms Forlagsforretning.

Indhold. Husflid til Søs, af C. O. Sommer. — Udstillingen af Husflidsarbejder i Industriudstillingsbygningen i Kjøbenhavn. — Husflidskursuset i Ulse. — Husflidskursuset i Nykjøbing p. M. — Husflidsforeninger og Husflidsskoler. — Indbydelse til Oprettelse af et Mindesmærke for Grev C. D. F. Reventlow. — Dansk Husflidsselskab. — Understøttelse til Husflidsskoler. — Husmandsbladet. — Husflidsarbejder. — Husflidstegninger. — Bekjendtgjørelse.

Kjøbenhavn. — Trykt hos J. H. Schultz.

Tillæg til Husvennen.

Nr. 3. Søndagen den 19de Oktober 1884.

Et Husflidsforedrag.

Ved en Husflidsudstilling, som Brahetrolleborg Husflidsforening afholdt i Sommer, holdt Gaardejer N. Rasmussen Søkilde følgende Foredrag:

„Husflidens Betydning opfattedes paa forskjellig Maade; selv i „Dansk Husflidsselskab“ havde afvigende Anskuelse gjort sig gjældende. Den nuværende Bestyrelse var dog paa det rene med, at den egentlige Landbohusflid maa anses for det vigtigste paa Landet og det gjør sig ogsaa gjældende her i denne Kreds. Han vilde ikke dvæle ved de forskjellige Anskuelser, men citere Udtalelser fra Aalborg-Udstillingen som de fleste af de tilstedeværende kan samles om. — „Man maa i det hele taget indrømme, at Husfliden ikke bør forvilde sig paa Industriens Omraade, det kan i Reglen ikke være Opgaven ved Udstillingerne, at finde et Marked for Husflidsfrembringelser. I den kvindelige Husflid har der hist og her for enkelte Samfundsklassers Vedkommende udviklet sig en Skjævhed, saa at man har troet, at alt hvad kvindelige Hænder kan udføre er Husflid, følgelig ogsaa Arbejdet af den unge Pige eller Dame, som Dag ud og Dag ind sidder ved sit Bord for at hækle Bord- og Sengetæpper, medens hun lader sine Strømper strikke og sin Traad spinde. Nej det er Husflid, naar en ung Pige, ved Siden af sin daglige Gjerning i Hus og Hjem kan lappe, stoppe, strikke og sy, kan spinde den Traad, hvormed hun selv syer sit Linned, og selv kan lave enkelte finere Sager til Pynt og Nytte — alt i sin Fritid. Det er Husflid, naar Mænd eller Karle paa Landet om Søndagen eller Sommeraftenen selv laver deres Redskaber: River, Plejle, Mejeredskaber, Skovle, Spade og Forkestager med andet mere, og om Vinteraftenen de til Gaardens eller Husets Brug nødvendige Kurve, Børster eller lignende, i Steden for at døse Tiden bort med Driven om paa Gaden eller sidde i Kroen for at spille Kort. Det er saadan Husflid „Dansk Husflidsselskab“ i sin nuværende Sammensætning vil søge at fremhjælpe, medens det ingenlunde vil underkjende Vigtigheden af at der i særegne Skoler paa Landet og i Byerne tilbydes Børn og unge Mennesker Undervisning i Løvsav-, Snitte- og Paparbejder, samt andre til Nytte og Fornøjelse tjenlige Haandarbejder, der udvikle Sansen for skjønne og ædle Former med nyttig Anvendelse af ledige Timer.“

Taleren fremdrog nu adskillige Exempler paa, hvorledes den praktiske Husflid med nyttig og ihærdig Flid havde ført ubemidlede frem til Velstand og ansete Stillinger i Samfundet, hvorpaa mange Exempler i vor Midte kan drages frem. „Lad os i Tanken gaa 50 Aar tilbage i Tiden, der finde vi nede i det sydlige Langeland en fattig Dreng, der fulgte sin Fader til Hove og denne Skole fortsatte han gradvis i 22 Aar. Fattigdom var hans Faders Lod og Sygdom hans Moders, i det hun laa syg i 32 Aar, derfor maatte Drengen sørge for sig selv; med ihærdig Flid kastede han sig over Husflid og Selvvirksomhed og blandt hans mange forskjellige Arbejder i den Retning skal vi nævne hans Skibs- og Baadebyggeri, i det han har bygget adskillige Joller og to Beltbaade, der er berømte som udmærkede Sejlere. 3 af hans Joller har bjærget 21 Mennesker i Havsnød. Nu er han selv Besidder af en større Bondegaard i Magleby Sogn. Han er Landmand, han er Sømand og han er Havedyrker, men

Husfliden, der har ført ham frem, har han ikke lagt til Side. Han har sit eget Værksted baade for Træ og Jærn med Smedje og Benkogeri, han har en Have paa 3—4 Tdr. Land, med over 400 forædlede Frugttræer og en stor Planteskole med dejlige, kraftige og sunde Træer af de bedste Sorter. Paa sine egne Baade besøgte han ofte Kiel og Laaland og stævnede da fra Kiel til Hamborg og fra Nakskov ned til sin gamle Ven Anders Christiansen i Vester-Thirslev. Hans Navn er Hans Mikkelsen i Sønderbro hen ved 3 Mil fra Rudkjøbing."

„Henne i Sødinge ved Ringe fandt vi for 50 Aar siden en vakker Dreng i en Hjulmands Værksted, ivrig sysselsat med Tanken om, paa Faderens Drejelad at dreje Vindepinde og Kegler — men Hjulmandens Drejelad var ikke indrettet til at dreje andet paa end Hjulnav. Dog, det lykkedes ham at lave Spindel og Pinol af Træ og nu maatte han tigge og trygle sine Brødre til at svinge det store Hjul rundt og saa drejede han med Liv og Lyst. Snart begyndte han at reparere Spinderokke og siden lavede han dem af ny og han blev en Mester i sit Fag, saadan at hans Spinderokke var vidt og bredt bekjendte. Lars Jørgen Jeppesen saadan hedder den driftige Husflidsmand, lavede over 3,000 Spinderokke og tjente sig derved en Formue, saa han kjøbte sig en Gaard i Ferridslev og senere Grubbe-Møllen ved Svendborg. Nu opgav han Rokkedrejeriet og kastede sig ind paa de mekaniske Opfindelsers Omraade. Jeppesens Patent-Axler for Jærnbaner og Sporvogne er bekjendte baade inden- og udenfor Danmarks Grænser og at disse Opfindelser er praktiske, fremgaar deraf, at de over 10 Aar har været i Brug paa Kjøbenhavns Sporvejsselskabs Vogne, fremdeles paa de af Opfinderen anlagte Ringbaner i Kjøbenhavn og Svendborg. Det vil føre os for vidt at gjennemgaa Jeppesens Arbejder, thi saa maatte vi fare vidt omkring, dog skal vi ikke undlade at besøge hans Værksteder. Han arbejder baade i Træ og Metal. Ved Vandkraften drives Baandsav og det store Drejelad medens Haandkraften svinger Boreaparater og andre findrige Redskaber. I Smedjen laver han Stativer til Møbler, Stole, Borde, Sofaer og Havebænke, saa billige, at det maa forbavse enhver og dog er disse Møbler af en særegen Konstruktion ligefrem en Prydelse for ethvert Hjem. Ved Siden af sine Værksteder har han et eget lille Møbelmagasin og sine til de mekaniske Opfindelser forfærdigede Modeller, blandt hvilke en Maskine, hvormed Centrifugalkraften anvendes ved at sætte en Krumtap og derved en Løftestang i Bevægelse, fængsle vor Opmærksomhed i det den paa en let Maade ved Haandkraft kan anbringes til at drive Vogne, særlig Dresiner, Tærskemaskiner, Pumper, Sprøjter, Kjærneværk o. s. v. I og omkring det hyggelige Hjem, har han forstaaet at gjøre alt venligt og behageligt. I Toppen af en Bøg har han anbragt en Altan med Trappe op til, og herfra haves en dejlig Udsigt ud over Svendborg By med Sundet og de omliggende Øer."

„Se det er Exempler paa hvad Tarvelighed, Nøjsomhed og ihærdig Flid kan føre til. Lad os derfor ønske at disse Mænd maa finde mange Efterlignere i denne lille Kreds." Taleren henvendte nu sin Tak til „Dansk Husflidsselskab" for de smukke Gaver, der var sendt Foreningen og, som nu var uddelt tillige med de øvrige Præmier og udbragte derpaa under rungende Tilslutning et Leve for „Dansk Husflidsselskab".

Husflidsforeninger og Husflidsskoler.

Terslev Sogns Husflidsforening

afholdt Søndagen den 20de Juli d. A. den aarlige Udstilling af Fritidsarbejder i Skoven „Kværede Vænger".

Henved 300 Gjenstande var indsendt af 50 Udstillere (30 kvindelige og 20 mandlige). Af mandlige Fritidsarbejder var der ca. 200 Gjenstande, som omtrent alle var smukt og solidt udførte, saa det var en Kjendsgjerning, at den Vejledning, der i Vinterens Løb var givet paa flere forskjellige Steder i Sognet, havde baaret god Frugt. De udstillede Arbejder var alle nyttige Brugsgjenstande, som Mejereder, Leskafter, River, Skuffer, Smørtruge, Skamler, Koste og Børster fra de mindste Skaftebørster til smukt indlagde Bordbørster, Klædesbørster og Haarbørster; desuden en Mængde smaa Haandkufferter og smukke Paparbejder, samt nogle gode Billedskæringsarbejder og en Del indbundne Bøger m. m. De kvindelige Udstillere var paa én nær Skolepiger, hvis smukke Syarbejder det var en Fornøjelse at se; men da det særlig er den konfirmerede Ungdom det gjælder om at opmuntre til en god Anvendelse af Fritiden, saa fortjener denne ene, som var en ung Tjenestepige, særlig Tak for det gode Exempels Skyld; hun havde udstillet velforarbejdet Hørgarn.

I Vinterens Løb var forfærdiget henved 500 mandlige Fritidsarbejder, hvoraf den største Del var solgt før Udstillingen, hvilket jo er et godt Vidnesbyrd om Gjenstandenes Brugbarhed og den bedste Opmuntring for Husflidsdyrkere. Kl. omtrent 3 havde der paa Festpladsen samlet sig henved 400 Mennesker, hvorpaa Formanden bød Forsamlingen Velkommen, og efter at en Husflidssang var afsungen, holdt Hr. Lærer Damgaard fra Haraldsted og Højskoleforstander Knudsen fra Karise hver et Foredrag, hvilke begge af Forsamlingen fulgtes med stor Opmærksomhed.

Præmierne, hvis samlede Værdi ca. 90 Kr. og bestod i Penge og 13 smukke Bøger, skjænkede af „Dansk Husflidsselskab", blev derefter af For-

manden uddelt til de flinke Udstillere; og Lærer Olsen gav Forsamlingen en lille Redegjørelse om Foreningens Virksomhed i det forløbne Aar.

Fra Grevskaberne Giesegaard og Bregentved var Foreningen i Aar støttet med Pengegaver; og Bestyrelsesmedlemmerne havde med stor Beredvillighed udført alt Arbejdet ved Udstillingen, ligesom ogsaa Bedømmelsen af de kvindelige Arbejder samt Tilsynet dermed under Udstillingen med stor Imødekommenhed besørges af 3 dertil udvalgte Kvinder.

Haastrup Sogns Husflidsforening

afholdt den 20de Juli sin aarlige Udstilling i Haastrup Friskole. Der var i alt 50 Udstillere med 128 Gjenstande og uddeltes 50 Præmier til en Værdi af ca. 80 Kr. Dansk Husflidsselskab havde skjænket Bøger til en Værdi af 47 Kr. og fra Faaborg Sparekasse var skjænket 12 Kr. 50 Øre. Resten indkom som Medlemsbidrag.

For Huggehusarbejde uddeltes 10 Præmier. 1ste Præmie Tjenestekarl Jørgen Pedersen, Østrup.

For Snittearbejde uddeltes 11 Præmier. 1ste Præmie Rasmus Nielsen af Haastrup Mark, 11 Aar gl.

Forskjelligt mandligt Arbejde, 1 Præmie tildelt Smeddesvend Peder Hansen af Haastrup.

For Spind uddeltes 9 Præmier. 1ste Præmie Rasmus Nielsens Enke (80 Aar) Haastrup.

For strikkede Sager uddeltes 8 Præmier. 1ste Præmie Constance Andresen (15 Aar), Haastrup.

For Kludearbejde, 2 Præmier. 1ste Præmie Husmand Jens Andersens Kone, Haastrup.

For syede Sager 5 Præmier. 1ste Præmie Karen Pedersen, (60 Aar) Haastrup Mark.

For Broderi 3 Præmier. 1ste Præmie Ane Ellegaard, (6 Aar) Haastrup.

For hæklede Sager 3 Præmier. 1ste Præmie Constance Andresen, (15 Aar) Haastrup.

Brahetrolleborg Husflidsforening

afholdt Søndagen den 27de Juli sin aarlige Udstilling og Præmieuddeling i Gjærup Skole. Som sædvanlig var der udstillet en ret anselig Samling af vel udførte Gjenstande. Af den mandlige Husflid fremhæves saaledes et Klædeskab, en Snitteskammel af en ny og hensigtsmæssig Konstruktion, en Hørbryder, en Høvlebænk, Redskaber og Værktøj, Kurve, Mæskelaag foruden en Del finere Sager: et Fuglebur, Blomsterborde, Tojletspejle, Børster osv. Den kvindelige Husflid var stærkere repræsenteret og den langt overvejende Del var rigtig gode solide Sager, smuk og omhyggelig Linnedsyning, med strikkede, spundne og vævede Stykker. En gammel Enke paa 90 Aar havde leveret Prøver paa Spind, der maatte forbavse enhver. Fremdeles fandtes en Del Kludetæpper, hvide strikkede Sengetæpper foruden hæklede Sager.

Ved Præmieuddelingen, der fandt Sted Kl. 5, blev der først affunget et Par Sange, hvor efter Formanden, Hr. Lærer Krogh udviklede Husflidens Betydning som Hjemmets stille Gjerning. Det bringer Fred og Hygge, netop i vor Tid, da der er Splid i saa mange Forhold er Husfliden det, hvorom alle kan samles. Han dvælede ved Husflidens Betydning i gamle Dage og dens senere Forhold. Nu vil vi atter søge at hæve den gode gamle Skik at Mænd og Karle selv lave deres Redskaber. Som Foreningens Formand udtalte han en Tak til den talrige Forsamling, særlig til de unge og til Dommerudvalget og udbragte et Leve for Husflidssagen.

Gaardejer N. Rasmussen Søkilde havde lovet at tale et Par Ord om Husfliden, og holdt derpaa et smukt Foredrag, som i Korthed findes refereret foran i dette Nr.

En Karls Husflid.

Herr Redaktør.

Det kunde maaske interessere Dem, saavel som Husflidsselskabet, at vide at ogsaa her paa det nordlige Sjælland drives eller dyrkes Husfliden i en ikke ringe Grad af nogle enkelte. Saaledes vil jeg her denne Gang give Dem en lille Beretning om en enkelt Mands Virksomhed, efter hans egen Meddelelse som jeg ved er fuldstændig sand. Saaledes fortæller han „fik jeg som Subskribent for ca. 3 Aar siden „Haandgjerningsbog for Ungdommen", hvori der findes saa mange nyttige Vejledninger, men det som særlig først tildrog sig min Opmærksomhed var Bødkerarbejdet og jeg fik saa levet mig en Skærebænk og som Bødkerne kalder det et Kryds, saa vel som de andre faa Redskaber, som er højst nødvendige til Bødkerarbejdet, men nu tillod min Stilling mig jo ikke megen Tid til den Slags Syssel, men jeg fik dog prøvet lidt af det; thi ved Omstændigheder, som jeg her vil udlade, blev jeg uden Arbejde paa en for mig uheldig Tid at søge nogen Plads paa; men saa tænkte jeg: prøv Bødkeriet, og jeg fik kjøbt mig en halv Tylt Fyrrebrædder, og saa begyndte jeg; først lavede jeg 2 Spande, som faldt rigtig godt ud og siden lavede jeg mange andre Ting, og da jeg fik øvet mig lidt gik det temmelig let, saa jeg i ca. tre Maaneder tjente til mit gode Udkomme paa den Maade. Saa fik jeg mig atter en Plads og siden har jeg med Haandgjerningsbogen til Vejleder lavet mange andre Ting, hvilket du jo selv har set."

Saaledes endte han sin Beretning, som jeg nu ordret har gjengivet her og da jeg synes det var en meget praktisk Maade, at han tog Brug af sin oprinde-

lige Husflid paa, kunde det maaske komme andre tilgode, om de fik at vide, hvorledes man ved slig en Lejlighed med sit Haandarbejde kan erhverve sig det nødvendigste uden at falde andre til Besvær.

Skulde De derfor, Hr. Redaktør, ved Lejlighed have en Spalte ledig i „Husvennen"s Tillæg og De synes at disse Par Ord er værd at meddele flere Husflidsvenner, skulde det glæde mig om det blev optaget.

C. H., Husflidsdyrker.

En Drengs Husflid.

I „Husflidstidende" har jeg flere Gange haft Lejlighed til at se enkelte Husflidsdyrkere særlig fremdraget med deres Husflidsarbejde som et Mønster for andre, som derved muligen kunde faa Lyst til at prøve paa en eller anden lille Husflidsgjerning og da jeg selv er en ivrig Ven af Husflidssagen saa vil jeg herved meddele Dem lidt om en Drengs Arbejde. Der er maaske nogle, som vil trække paa Smilebaandet og mene at den Slags Arbejde ikke egner sig for en Dreng, saa vil jeg blot svare: „At man maa tage fat, hvad der er for Haanden og at det i alt Fald er bedre end slet intet at bestille;" men nu til Sagen.

Drengen blev konfirmeret sidste Paaske. Hans Forældre bor i Nærheden af Frederiksborg, altsaa i det Amt, hvor Husfliden vel omtrent er mindst oppe. Han har i en tidligere Alder øvet sig i Strikning. Da de er mange Søskende, saa kunde det ikke være saa galt, da Moderen jo kan have nok at bestille alligevel og han har bragt det saa vidt, at han ikke alene har strikket alt, som Strømper o. lign. til sine Søskende. Alligevel har han passet sin Skole saa der er ikke mange, der er mere fremmelige, naar de er færdige med Skolegangen, end han er. Sidste Vinter har han øvet sig i Spinding og foruden en hel Del, som de har brugt til Strømper, har han endog spundet og kartet Uld til et Stykke Hværgarn; jeg har selv set Garnet og jeg kan forsikre, at det er spundet saa godt, at der er mange Piger, som ikke gjør ham det efter.

L. P. L.

Hvad et vanført Menneske kan udrette.

Et mærkeligt Exempel paa, hvad selv et vanført Menneske formaar at udrette ved tænksom Udholdenhed, viste for mange Aar siden en Bonde Peder Sørensen i Hundelev (ved Hjørring). Hans Ben var ubrugelige, saa at han kun kunde slæbe sig frem paa Krykker, og dog formaaede han ved sin Kones og sine 2 Døtres Hjælp at drive en Gaard paa 3 Tdr. Hartkorn langt bedre end sin Formand. Kvinderne pløjede meget godt og forrettede alt andet Markarbejde; hans Kone saaede og mejede Sæden, og selv havde han udtænkt sig, og selv forfærdiget sig, en Slags Stol, hvori han kunde spænde sig fast, saa at han kunde flytte den med sig, og hvorpaa den ufortrødne Mand baade kunde tærske, grave Tørv, ja rive i Høsten o. m. a., og det meget raskere end mangen Karl paa to sunde stærke Ben. Hvad han manglede i Førlighed, erstattede han ved Virkelyst.

Naar et vanført Menneske ved Aandskraft og Udholdenhed saaledes formaar at overvinde Følgerne af sin Skrøbelighed, hvad kan da ikke et Menneske med sunde Lemmer og Sanser udrette?

„Fritimernes Frugt".

I Holme Skole staar ifølge „Hels. Dagbl." et Tomands-Skolebord med vedhængende Høvlebænk til Eftersyn for enhver Ven af Husflid. Naar Bordet bruges som Skolebord, tager det ikke mere Plads end et andet Tomands-Bord, da Høvlebænken, som hænger bag paa, kan stilles op og slaas ned, som man vil. I Høvlebænken er indrettet et Skab til at opbevare Værktøj i m. m.

Alle Husflidslærere,

saavel de, der arbejde paa egen Haand, som de, der støtte oprettede Husflidsforeninger med deres Undervisning, erindres om ikke forsømme velvillig Indberetning til Husflidsselskabets Bestyrelse om deres Virksomhed. Hvad enten denne er lille, har særlige Vanskeligheder at kæmpe med, eller har været mindre heldig, vil det være Bestyrelsen kjært at modtage Meddelelse derom, lige saa vel som om Indsenderen kan have den Glæde at meddele om rigtig vellykkede Resultater. Ere Forholdene saaledes at det indsendte ikke ønskes optaget i Tidenden, maa udtrykkelig Bemærkning derom gjøres paa selve Indberetningen.

Husflidsundervisningen og Amtsskolefonden.

Paa given Anledning henledes Dhr. Husflidslæreres Opmærksomhed paa, at „Amtet" i flere Tilfælde har vist sig meget redebon til at yde den nidkjære Lærer nogen Støtte, naar han i Vinterens Løb har holdt frivillig Husflidsskole for Børn og Ungdom om Eftermiddagen eller Aftenen. I hvert Tilfælde vil hvert velvilligt Amtsraad sikkert kunne bringe Aftenskolebestemmelserne om Bidrag til Lys og Varme, samt en lille Flidspræmie for Læreren, i Anvendelse paa Husflidsundervisningen, der jo i de fleste Tilfælde virkelig er en frivillig Aftenskole.

Til Efterfølgelse.

I Tølløse By har der ifølge „Holbæk Amts Av." i en Række af Aar med Understøttelse fra den grevelige Familie paa Tølløse været en Haandgjerningsskole i Virksomhed, som har været godt besøgt og udrettet meget godt blandt Egnens Beboere. Dens Lokale var imidlertid meget indskrænket, og Grev Schulin har derfor i Sommer ladet opføre en Bygning med et udmærket Lokale til den nævnte Skole. Det er tillige blevet udstyret efter alle Nutidens Fordringer med Materiel, saaledes f. Ex. Tomandsborde efter de nyeste Konstruktioner. Den ny Bygning blev indviet i Overværelse af Greven og Grevinden, Skolens Elever og deres Forældre, og Pastor Lundahl holdt en Tale i Dagens Anledning.

Almennyttigt.

En god Mjød.

Man tager Honning og Vand og blander det sammen i en Kjedel i et saadant Forhold, at Blandingen kan bære et Æg saa højt op, at man ser Æggets Spidse over Overfladen. Ægget maa være friskt. I rent Vand synker det til Bunds, men i Honning flyder det oven paa, fordi Honning, der er tungere end Vand, ogsaa er tungere end Ægget. Vil man derfor prøve sig frem til at finde den rette Styrke for Blandingen af Vand og Honning, kan man først komme rent Vand i Kjedlen og saa efterhaanden røre Honning deri, indtil Ægget lige viser sig med Spidsen over Blandingens Overflade. Det bringer ikke Ægget til at stige, at man i Vandet hælder tyk Honning, som synker ned paa Kjedlens Bund; det er kun, naar Honningen er opløst i Vandet ved Omrøring og Opvarmning, at Ægget løftes højere op.

Er Blandingen altsaa naaet til den her angivne Styrke, begynder man at fyre under Kjedlen, som bringes i Kog og skal koge uafbrudt i to Timer. Under Kogningen skummes Mjøden af og til; den tiltager i Styrke, ɔ: der bortdamper Vand, men ikke Honning; altsaa bliver Mjøden forholdsvis stærkere og stærkere, eller med andre Ord: i en Pot Mjød indeholdes der desto mere Honning, jo længere Mjøden har kogt.

Har Mjøden været to Timer i Kog, tager man den af Ilden og øser den op i et Trækar for at afkøles. Er Afkølingen saa vidt fremskreden, at Mjøden kun er svagt lunken, hældes den paa et Anker, som henlægges paa et varmt Sted for at gjære. Paa dette Sted maa være omtrent almindelig Stuevarme, og man maa helst tildække Ankeret med noget varmende Materiale; dog maa Spundshullet ikke lukkes, men kun tildækkes med en Lærredsklud. Saaledes henligger Ankeret i 6 Uger, i hvilken Tid Mjøden undergaar en Selvgjæring. Ved at lægge Øret til Ankeret i denne Tid kan man høre Mjøden deri bruse, og er Ankeret ganske fuldt, hvad det helst maa være, vil der ud af Spundshullet flyde Gjær.

Efter omtrent 6 Ugers Forløb skal Mjøden paa en klar Dag tappes om paa et andet Anker. Man filtrerer den gjennem en Filthat, som holder tilbage alt det uklare og lader Mjøden løbe klar igjennem. Efter Omtapningen henlægges Mjøden paa et køligt Sted, helst i en tør Kjælder, og spundses løselig til. Her vedbliver Gjæringen, men kun meget langsomt, og Mjøden tiltager i Godhed, jo længere den ligger.

Denne Mjød bliver fuldkommen klar og rensmagende. Blandet med koldt Vand afgiver den om Sommeren en kølig Læskedrik. Der tilsættes ikke Gjær eller Humle eller noget som helst andet, derfor er Mjøden meget afhængig af den Honnings Godhed, som anvendes dertil. Honningen skal være ren Honning, uden iblandede Bier og gammelt Bivoks; man vogte sig især for alt, hvad der hedder Smør og Fedt, da Mjøden deraf bliver sur; man maa saaledes aldrig gaa fra Bordet til Honningen, uden først at vaske Hænderne. At Kobberkjedlen maa være blank, og at Honningen ikke maa henstaa i Kobberkar, maa endelig iagttages. (Efter Tidsk. f. Biavl).

Farvet Stenkit,

der i kort Tid bliver meget fast, tilberedes paa følgende Maade: Naar en Natronvandglasopløsning udrøres med fint slemmet Kridt (kulsur Kalk), under Tilsætning af efterfølgende Stoffer, og sammensættes omhyggeligt til en tyk æltelig Masse, saa erholdes et i meget kort Tid (i Regelen inden 6—8 Timer) hærdet, forskjelligfarvet Kit af overordentlig Fasthed, og det kan finde den mest udbredte Anvendelse til kemisk, industrielt og husligt Brug. Sort Kit erholdes af ovenstaaende Masse, naar der tilsættes stødt Svovlantimon, som sigtes gjennem Flor; efter at det er blevet fast, lader det sig polere med en Agatsten og erholder derved et metallisk, glinsende Udseende. Graasort Kit erholdes ved en Tilsætning af støvformigt Støbejærn, der kjøbes hos Materialisterne. Graat Kit faas ved Tilsætning af Zinkstøv, saakaldt Zinkgraat. Naar det er tørt, udviser det en overordentlig fast, graa Masse, og naar det efter fuldstændig Hærdning, poleres med en Agatsten, fremtræder en glimrende, hvid Farve som metallisk Zink, saa at beskadigede Zinkornamenter og støbte Zinksager af alle Slags kan udbedres varigt dermed. Det hæfter lige saa fast paa Metal, som paa Sten og Træ. Lysegrønt Kit opnaas ved en Tilsætning af kulsurt Kobberilte. Mørkegrønt Kit faas ved Indblanding af Kromilte. Blaat Kit frembringes ved Tilsætning af Thenardsblaat eller Kobaltblaat. Orangefarvet Kit ved Mønnie. Højrødt Kit ved Zinnober. Violetrødt Kit ved Tilblanding af Karmin. Vandglasopløsning med slemmet Kridt alene giver et hvidt Kit af stor Fasthed.

Fjervifter.

Til Afstøvning af Møbler, Kakkelovnsplader osv. kan man forfærdige en ypperlig Fjedervifte af Gaase- eller Andevinger. Man tager en Højre- og en Venstrevinge, udtrykker Svingfjedrene og ordner dem som Tegningen viser, i det man vifteformigt indsætter dem i et drejet eller udskaaret Haandtag, bredt for oven med Huller eller Indsnit, som Enderne af Fjerposerne kunne fæstnes i. Tegningen viser, hvorledes de ordnes, saa den ene dækker den anden, medens den midterste kan

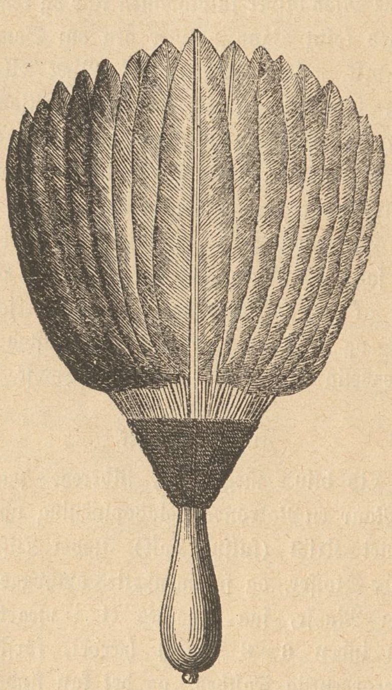

bestaa af to Fjer, der syes eller bindes sammen til en bred Dækfjer. Forneden omvikles fast smukt farvede Snore, der ved Gjennemsyning hindres i at glide tilbage, som Tegningen antyder.

Kludesko.

Da der tidligere fra flere Læsere er fremkommet Ønske om Meddelelse om Tilvirkning af Kludesko, vil jeg herved meddele følgende, for om det muligvis kan være af lidt Interesse for Bladet. En af mine Husflidselever, som havde begyndt med Flettearbejde af Halm, ytrede Lyst til at lave Kludesko; da jeg ingen Anvisning havde til den Slags Arbejde maatte jeg selv prøve hvordan det lettest og smukkest lod sig udføre, vi har lavet flere Par smukke og gode Kludesko paa følgende Maade: Kludene klippes først i smalle Strimler ca. $1^1/_2$—2" brede efter Tøjets Tykkelse, det tyndeste bredest, Strimlerne hæftes derpaa sammen med et Par Sting og flettes i en 3-enders Fletning. Man maa sortere Kludene for at faa smukt Arbejde, de daarligste bruges til Bunden, og vil man bruge 3 Kulører Klude til det øverste, faar man en smuk spraglet Sko, naar Arbejdet er færdigt. Fletningen sys sammen med Sejlgarn, paa samme Maade som Halm eller Sivsko, dog maa man passe paa at Stingene ikke blive synlige, da dette ikke vil se godt ud paa det færdige Arbejde.

K.

Krølhaar.

Naar man undersøger Grundene til Husflidens Tilbagegang paa Landet, kan det ikke undgaa Opmærksomheden, at en af de væsentligste Aarsager til Krebsgangen er den stedse tiltagende Anvendelse af Jærnet. Fæster man i denne Henseende Blikket paa Aarhundredets Begyndelse og paa Nutiden, saa er Forskjellen paa den Mængde Jærn, der anvendes i det daglige Liv ganske forbavsende, og Anvendelsen af dette Metal, nu imod den Gang, næsten fabelagtig. Til Vogntøj, Plove, Haandredskaber, Skovle og Grebe, anvendtes den Gang enten særdeles lidet, eller intet Jærn, ved Husfliden kunde de fleste af disse Ting skaffes tilveje; i mange Egne tømrede man Husene sammen endog uden Søm, thi Trænagler forenede Tømmerværket, og Træpinde samlede Porte og Døre, og Pinde kunde Husfliden godt besørge.

Saaledes indskrænkede Jærnets tiltagende Anvendelse Husfliden paa mange Kanter, ved at mangfoldige Gjenstande, som før kunde hjemmelaves, nu erstattedes af Jærn. Om det saa var Forfærdigelsen af Kreaturernes Bindsler og Tøjer, som før afgav en god Husflidssysel, baade ved Spinding af Hampereb og Lægning af Haartøjer, saa maatte disse i mange Tilfælde vige Pladsen for Jærnkjæder; ganske paa samme Maade har Jærnet forholdt sig til den Artikel, Overskriften til nærværende Stykke omtaler. Skulde man i gamle Dage sidde godt, saa maatte Sædet være udstoppet med Krølhaar, og havde man den Gang spaaet, at man et halvt Aarhundrede senere skulde sidde paa Jærn og udstoppe med Jærn, var man næppe bleven troet; og dog finder man nu Krølhaars Madratser haarde at sidde og ligge paa, imod udstoppede Fjedersæder. Den tiltagende Brug af disse har til en Tid gjort Krølhaaret mere overflødigt og mindre efterspurgt; nu synes atter gammeldags polstrede Stole osv. at blive moderne igjen og Krølhaar at blive mere efterspurgt.

Krølhaar blive som bekjendt lavede af Hestehaar fra Hale og Manke, samt af Kvæghaler. Af saadanne Haar falder der altid en Del paa enhver Bondegaard mellem Aar og Dag, men af Mangel paa Opkjøbere i det smaa, blive de i Regelen bortkastede til ingen Nytte hver Gang Haler og Manker klippes og kæmmes. I større Mængde har disse Affaldshaar ikke ringe Værdi, og det var ingen daarlig Forretning, om en driftig Fattigmand i hvert Sogn tog sig over at samle lange Heste- og Kohaar fra hvert Sted i Sognet, hvor der

holdes Heste og Kreaturer. Tyendet og Børnene vilde paa hvert Sted kunne tjene en lille Skilling ved at samle dem og Smaamanden kunde maaske tjene en stor en Gang imellem ved at ombanne dem til Krølhaar.

For det Tilfælde at nogen, der læser dette, kunde have Lyst til at komme i Gang med en saadan Smaaindustri, hidsættes her, efter indgivet Anmodning, Hovedtrækkene af Fremgangsmaaden med Krølhaarstilvirkningen, der ikke er vanskeligere end at enhver kan udføre den.

De samlede Haar vaskes ganske rene, og pilles eller klares derpaa over en grov Kam eller en passende Hegle. De spindes da haardt sammen til et Reb paa en almindelig Haarrebs-Ten, hvorefter de koges i en Time i rent Vand. Til sidst tørres de godt i Luften eller i en Bageovn, og er da færdige til Salg. Kohalerne, som Garverne kjøbe med Huderne af slagtede Dyr anvendes saaledes til Krølhaar, og man regner, at 100 Haler giver 10—12 Pd. Haar, hvoraf der kan blive 8—10 Pd. færdige Krølhaar. De Krølhaar, som tilvirkes af Hestehaar er imidlertid meget bedre og dyrere. Naar de skal bruges til Udstopningen plukkes de haardt sammenspundne Krølhaar naturligvis op til en let og løs Masse.

Dersom alle de Haar, som nu spildes over hele Landet, blev samlede omhyggeligt i hvert Sogn og behandlede til Salg, da skulde man undres over den betydelige Sum deres Værdi aarligt kunde beløbe sig til.

R.

Dansk Husflidsselskab.

Følgende ny Medlemmer er indmeldte:

Snittelærer E. Hvalsøe, Nykjøbing, Falster.
Frøken Emilie West, Krystalgade 14, Kjøbenhavn.
Lærer H. N. Kjems, Gjesten Friskole, Lunderskov.
Snedker Hans Nielsen, Ørsted, Havdrup.
P. C. N. Lykke, Sønderby Mejeri, Ebberup St., Assens.
Lærer Frits Christensen, Hillerød.
„ P. Hansen, Maare Friskole, Ørbæk.
„ G. F. Hansen, Sønderup Skole, Boeslunde, Korsør.

Indmeldelse af nye Medlemmer modtages stadig under Adresse:
Dansk Husflidsselskabs Kontor, Kjøbenhavn V.

Indmeldte Husflidsforeninger.

Endvidere er indmeldt som Kredsmedlemmer i Selskabet med et aarligt Medlemsbidrag af 5 Kr.

Tved Sogns Husflidsforening pr. Rønde, Formand J. P. Pedersen, Dejgret.

Børglum-Furreby Husflidsforening pr. Løkken, Formand Lærer Chr. Rix, Furreby.

Errindlev og Taagerup Husflidsforening, Formand Mejeriforpagter Ole Rasmussen, Højbygaard ved Rødby.

Ialt er nu indmeldt 64 Husflidsforeninger som Kredsmedlemmer af Selskabet.

Husflidsarbejder.

Med „Dansk Husflidstidende" for Oktober Maaned følger litograferede Arbejdstegninger til følgende Arbejder:

To Rammer til „Husvennen"s Præmiebilleder:

En udsavet Ramme i oldnordisk Stil udføres i ¼" Ahorn eller Nøddetræ. Man udsaver lettest hver Side for sig, og limer dem sammen i Hjørnerne ved underlagte Hjørneklodse (⅛" tykke) der bagefter gjennemsaves. Falsen fremkommer ved paa Forsiden at paalime en halvrund Liste, som Tegningen viser.

Ved Tilsætning eller Borttagning af enkelte Led kan Rammen forstørres eller formindskes, saa den kan komme til at passe til andre Billeder, ligesom Tegningen, med fornøden Tilpasning, kan anvendes som indlagt eller udstukken Bort i et lille Sybord eller lignende.

En udstukket Ramme i oldnordisk Stil kræver noget mere Arbejde, men kan ogsaa blive særdeles smuk. Den er samlet af ¾ à ½" Træ. Rammen kan gjøres større eller mindre ved at tilføje eller udtage et passende Antal Led i Tegningen.

Inde i Rammerne findes Tegningerne til

Hjørneornamenter til Udsmykning af Dørrammer udskæres af fire over hinanden lagte 1/16" tykke Træplader, der udsaves paa en Gang. Ornamenterne tager sig særdeles smukt ud paalimet Rammens fire Hjørner paa en Skabdør, hvis Fyldinger paa lignende Maade smykkes med et

Midtornament. Ornamenternes Overflade afslibes og pudses først efter at Paalimningen er sket og tørret.

Til Bogskabe eller Klædeskabe yder disse Slyngornamenter en smagfuld Prydelse og afgiver en smuk Anvendelse for Løvsaven, hvis Arbejde ellers saa ofte udføres efter smagløse og unyttige Forbilleder.

Den udførligere Vejledning til selve Arbejdets Udførelse findes i **„Haandgjerningsbog for Ungdommen"**.

Husflidstegninger.

Forbilleder for Haandgjerningsskoler og Husflidsarbejder. Udgivne af N. C. Rom.

Heraf er udkommet sex Hæfter, indeholdende tilsammen 92 Blade omhyggeligt udvalgte og smukt udførte Tegninger til mangfoldige Husflidsarbejder. Det sidst udkomne sjette Hæfte indeholder udelukkende Tegninger i Almuestil.

Faas gjennem alle Boglader for 50 Øre Hæftet.

Indhold. Et Husflidsforedrag. — Husflidsforeninger og Husflidsskoler. — En Karls Husflid. — En Drengs Husflid. — Hvad et vanført Menneske kan udrette. — Fritimernes Frugt. — Til Husflidslærere. — Husflidsundervisningen og Amtsskolefonden. — Til Efterfølgelse. — Almennyttigt. — Dansk Husflidsselskab. — Indmeldte Husflidsforeninger. — Husflidsarbejder. — Husflidstegninger. — Bekjendtgjørelser.

Paa undertegnede Forlag er udkommet følgende Almanakker, som paa det bedste anbefales til vore Læseres venlige Opmærksomhed:

Folkets Almanak for 1885 (11te Aargang)

udgivet af **N. C. Rom** og **C. A. Thyregod.**

Som sædvanlig foreligger denne, med kunstnerisk udførte Tegninger smukt udstyrede Almanak, i fire forskjellige Størrelser (til **50 Øre, 75 Øre, 1 Krone** og **1 Kr. 25 Ø.**) af hvilke man ubetinget vil have **mest Fornøjelse af at kjøbe de største,** der indeholder forholdsvis mest underholdende Læsning. De forskjellige Udgaver har følgende Indhold:

Festkalender for Resten af dette Aarhundrede.
Aarets Kalender.
Markedsfortegnelser.
Om Komælkens Betydning som Fødemiddel for Mennesker, af Prof. Panum.
Almennyttige Opskrifter.
Invaliden, Novellette af Birger Hansted, med Tegninger af **Emil Rosenstand.**
Sommerdag i Skoven. Skitse af Vilh. Østergaard til Tegninger af Prof. **Otto Bache** og **Hans Fischer.**
Ørret og Gjedde, en Undervandskrig, af **Jonas Lie,** til Tegning af **J. Ekenæs.**
Drøm og Virkelighed, fortalt af **Holger Vinge,** til Tegninger af **Emil Rosenstand.**

Den gale Onsdag, Fortælling af C. A. Thyregod, med Tegninger af **Knud Gamborg.**
En gammeldags Præstefamilie, Fortælling af Anton Nielsen, med Tegninger af Carl Thomsen.
En glad Aften, Vise af Anton Nielsen.
Hvor lang var Halen paa Tobias' Hund, Skjæmteæventyr, fortalt af **Jens Kamp,** med Tegninger af Alfr. Larsen.

Sogneraadsvalget, Fortælling af Emanuel Henningsen, med Tegninger.
To Venner, Digt af Hans P. Lunde, med Tegning af Otto Haslund.
Krigerske Udsigter, af J. Johansen, med Billede.
Læsten, historisk Fortælling af Ingvar Bondesen (Henning Fox) med Tegninger af Anker Lund.
Et Sommerbillede, Digt af J. Johansen til Tegning af Viggo Hansen.
Korallen og Koralfiskeriet, af C. B., med Billeder.

Et gammeldags Billede, fortalt af **Jens Skytte,** med Tegninger af **Alfred Smidt.**
Ogsaa en Sejer, Skitse af J. T. Hauby, med Tegning af **Alfr. Larsen.**
En rigtig fed Gaas, med Billede.
Et Kig indenfor, Skitse af Zakarias Nielsen, med Tegning af Carl Thomsen og A. P. Madsen.
Fra en tysk Politiret, med Billede.
Astronomiske Mærkeligheder, efter C. Flammarion, med Billeder.
Om Østers og Østersavlen med Billeder.
Kamp og Sejer, en Hønsehistorie med Tegninger.
En Finansoperation. Humoreske til Tegninger af Emil Rosenstand.
Tillæg med Vejrspaadomme, Præmiekuponer og Bekjendtgjørelser.

Kristelig Almanak for 1885 (5te Aargang)

indeholder, foruden Universitetsalmanakken, udvalgte **opbyggelige Smaastykker** til hver Dag i Maaneden, til Juleaften og for Altergangen. **Hans Egede** og den hellige **Cæcilia** fortalt af Pastor **Grove Rasmussen,** med Billeder.

Af de fremkomne Anmeldelser anføres:

„**Kristelig Almanak for 1885**" (N. C. Roms Forlagsforretning) er en Bog, der fortjener stor Udbredelse. Foruden den almindelige Almanak indeholder den passende Stykker til hver Dag i Maaneden samt to fortrinlige Levnetstegninger af **Hans Egede,** Grønlands store Apostel, og den hellige **Cæcilia,** ledsagede af Portræt af Egede og Gjengivelse af et herligt Billedhuggerarbejde, der forestiller Cæcilia som Martyrinde. Vi beder vore Læsere om at gjøre sig bekjendte med Bogen, der i de faa Aar, den har bestaaet, har fremkaldt adskillige Efterligninger, hvad der er et Bevis for, at den har udfyldt et Savn i vor Almanakliteratur.

(Loll. Fal. Stt.)

Ny Kontorkalender for 1885.

Til Brug for Handels- og Forretningsmænd, Industridrivende og Landmænd,
med Textindhold og Blade til Noteringer for hver Dag i Aaret af Ud- og Indbetalinger m. m.
Pris 75 Øre.

Af Textudgavens righoldige Indhold fremhæves: Udførlig Oversigt over **Værdien af fremmed Mønt, Maal og Vægt; Montomregningstabel;** Omsætning af **dansk Maal og Vægt i norsk, svensk, hollandsk, engelsk, fransk, tysk, østerrigsk etc. Maal og Vægt;** Omsætning af danske **Pund** i fremmede Pund og omvendt; Omsætning af **danske Smørpriser** fra Kroner og Øre pr. 100 Pd. til Kroner og Øre pr. Tønde; Omsætning af **engelske Korn- og Smørpriser** til dansk Korn- og Smørpriser; Beregning af den aarlige **Rente til 3, $3^1/_2$ 4, $4,^1/_2$ 5, $5^1/_2$ og 6 pCt. af en Kapital paa 10—10,000 Kr.;** Uddrag af Stempelloven med alfabetisk ordnet Angivelse af **Taxterne for stempelpligtige Dokumenter;** Regler og Taxter for **Postforsendelser til Ind- og Udlandet** (Breve, Korsbaandsforsendelser, Vareprøver, Postanvisninger, Pakkepostsager, Postopkrævning, Pengebreve etc.); **Telegramtaxter;** alfabetisk ordnet Angivelse af Postdistriktsmærket for samtlige Gader og Veje, Torve og Pladser i Kjøbenhavn m. m.

N. C. Roms Forlagsforretning.

Kjøbenhavn. — Trykt hos J. H. Schultz.

Tillæg til Husvennen.

Nr. 7. Søndagen den 16de November 1884.

I Vinterkvælden.

Mel. Kongernes Konge, ene du kan.

Gjerningen venter, Lampen er tændt,
Tiden er rede og Oljen sendt.
Ej maa den ødes,
at, naar til Prøven mødes,
Fliden kan vorde ret af Frugterne kjendt.

Faderen hisset aabned os hver
Skolen den store i Livstiden her,
tændte sin Kjærte
i Tanke og i Hjærte
og er vor Flid med sin Velsignelse nær.

Mærk det, I unge, tænk vel derpaa:
tidlig det store bered i det smaa!
Gjerningen liden
skal voxe frem ved Fliden,
Vejen til Høsten skal fra Vaarfliden gaa!

Brug da med Evne, med Haand og med Sind
Livslampens lyse, vejledende Skin!
Herren det nære,
jer Olien tilbære,
og til jer Stræben mildt han skue vil ind.

Se da o Fader, naadigen hid!
Læg din Velsignelse i Ungdommens Flid!
Kjærlig du sende
i Tanke og i Hænde
Sæden til Høsten i den kommende Tid!

P. A. Ravnholdt.

Foredrag om Husflid i Ribe.

Lørdag den 25de Oktober holdt Realskolebestyrer Andersen fra Silkeborg et Foredrag i Ribe, der fulgtes med almindelig Opmærksomhed og Interesse. Foredraget lød i det væsentlige saaledes:

Der er saa mange Ting og saa mange Sager, der stiller Krav til vor Opmærksomhed, mere eller mindre berettigede Krav. Det gjælder om at lade de uberettigede Krav ligge og dele Sol og Vind lige mellem de der bør fremmes. Vi maa tilstaa, at det ikke altid er saa let at vælge og vrage, som vi burde. Vi maa passe at en eller anden Sag ikke bliver vor Kjæphest, saa vi der over glemme alle andre. Vi maa ikke over Smaating glemme, hvad der er af Vigtighed, men vi maa heller ikke stile saa højt, at vi glemme, hvad der ligger os nærmest.

Er der i Virkeligheden noget, der ligger os nærmere end vort eget Hjem. Husflid hjælper til at bygge Hjemmet op, hjælper os saaledes i den Sag, der ligger os nærmest. Husflid er Hjemmeflid, det er et Arbejde og dog samtidig en Hvile fra det daglige Arbejde, ligesom Barnets Leg paa én Gang er baade Arbejde og Hvile. Det er Husflid at nytte mangen ledig Time, som ellers gaar bort til Unytte eller maaske endog anvendes ilde. Den danske Husflidsbestræbelse gaar derfor ikke ud paa at faa alle Mennesker sat til at lave Børster, flette Kurve og lignende, thi der er jo saa mange flittige og hjemkjærlige Mennesker, som ikke har nødig at støttes af Husfliden. Saadanne kunne derimod være med til at hjælpe andre, der har Hjælpen nødig. Vi maa ikke skrue Husflidssagen op til at være, hvad

den ikke er, hvilket stundum er sket til Skade for denne gode Sag.

Paa den anden Side handle vi urigtig, naar vi ikke vil have med den Sag at gjøre; thi det er en Kjendsgjerning, at den har haft, har og fremdeles vil faa Betydning navnlig som opdragende Element iblandt os. Taleren gik herefter over til at vise, hvad han mente hermed.

Husfliden hjælper til:

I. At øve Haanden. Hvad Betydning det kan have for et Menneske hele Livet igjennem, allerede i Barndommen, at faa sine Hænder øvede, vil man let kunne indse. Mange er saa kejtede paa Haanden, at de ikke en Gang kan lave saa meget som en Rivetand eller en Tøjrepæl. Det er en god Ting at kunne, som man siger, „gjøre noget med sine Hænder".

II. At udvikle Skjønhedssansen. De Lærere, som undervise deres Skolebørn i Husflidsarbejde vil lægge Mærke til, at de Børn, som faa Lov at deltage heri, altid blive de flinkeste i Skrivning og Tegning. Øjet aabnes for smukke Former. Som Exempel herpaa vilde Taleren anføre følgende: En Lærer, som deltog i et Feriekursus for at kunne blive i Stand til at undervise andre, kunde ikke komme afsted med Kurvefletningen. Saa da han atter var i sit Hjem, kommer han en Dag til at se paa en Rørstol, der havde staaet Aar og Dag i hans Stue og udbryder efter først at have staaet tavs en Stund: „Den Stol ser jeg nu for første Gang! Hvor den dog er godt lavet," og han tilføjede: „Jeg skammer mig nu over, at jeg, da jeg kjøbte den, stod og tingede med Kurvemageren og fik ham til at slaa en Krone af paa Prisen." Han havde saaledes ikke blot faaet Øjet op for, hvad der virkelig var smukt, men ogsaa lært at skatte Arbejdets Værd. Saaledes gaar det med dem, der komme til at sysle med Husflid, de faa Forstand paa Tingenes rette Værdi og gaa ikke med deres Handel til de Mestre, der lave daarlige Varer. I Begyndelsen, naar Husflidsbevægelsen kommer til Stede i en Egn, ytrer Haandværkerne gjærne deres Utilfredshed med „de mange Fuskere der laves", men det gaar efterhaanden op for dem, at Husfliden er til Gavn for dem og de stille sig da venlig til og støtte Sagen.

III. At aabenbare Barnets Anlæg. Man gjør vel i at se at komme efter, hvad et Barn har Anlæg til at udføre med sine Hænder. Hvor mangen Dreng kommer ikke i Lære i dette eller hint Fag alene fordi en Kammerat, som han holder af og ser op til er gaaet den Vej. Der gaas ogsaa ofte paa Slump, hvad man falder paa at lade sine Børn lære. Lad Drengene sysle med forskjelligt Husflidsarbejde, der kan altid hos enkelte komme noget frem, der kan være et Fingerpeg om, hvad de due eller ikke due til. I Fortiden var Husfliden almindelig i ethvert Hjem især paa Landet. Men man fik andre Interesser som Tiden gik og Husflid blev omtrent fremmed her i Landet. Det er ikke Meningen at Børn og unge Mennesker saa lidt som voxne skal udelukkes fra Glæde og Morskab, men det vilde være godt for dem, om de lærte den Glæde at kjende, hvad der vindes ved af og til at tage fat paa Husflidsarbejde.

IV. At forbedre en Mands Kaar. Husfliden giver vel ikke sine Dyrkere store Indtægter eller gjør dem til Rigmænd, men den kan tilvisse bidrage betydeligt til at forbedre deres Kaar. Taleren udtalte, at han kjendte en Mand, en Fabrikarbejder, der havde haft 7 Kroners Indtægt ugentlig af sit Husflidsarbejde uden at forsømme sit vante Arbejde. Der var mange, der ikke kunde faa deres Fritid til at gaa, og det gav igjen Anledning til at de ofte forødte en stor Del af Ugelønnen i Steden for i samme Tid at tjene noget. Det havde været Taleren til stor Glæde at der var kommet Koner til ham og udtrykte deres Glæde over, hvad Husfliden havde bidraget til Velvære i deres Hjem.

V. At lære sine Dyrkere at faa Arbejdet kjært. Arbejdet er ikke en Forbandelse, der fulgte med Syndefaldet, det er en Velsignelse. Hvor glad og tilfreds kan man f. Ex. ikke være, naar man har fuldendt et vellykket Arbejde. Tiden falder aldrig de Mennesker lang, der befatte sig med Husflid. Børn ønske i Reglen, naar deres Arbejdstid i Husflidsskolen er omme, at maatte faa Lov at arbejde over Tiden.

VI. At knytte Lærere og Børnene og Forældre og Børn nøjere sammen. Læreren kommer til at staa Børnene nærmere ved disse Haandgjerningstimer, der kan han faa talt med den enkelte, leve sig sammen med dem og lære dem nøjere at kjende. Dette var ikke uden Betydning, men langt vigtigere var det at Børnene ved Husfliden knyttes nærmere til deres Forældre og Hjemmet. Kort før Jul er det f. Ex. næsten udelukkende Julegaver, der arbejdes paa i Husflidsskolerne. Børnene og de unge se glade og fornøjede ud ved Arbejdet, man kan læse i deres Ansigt, hvor det fornøjer dem at tænke paa, hvor glad Fader eller Moder, eller hvem Gaven nu ellers er tiltænkt, vil blive ved at modtage den. En saadan Gjenstand har ogsaa en ganske anden Betydning og er af en langt større Værdi end, hvad man kan gaa hen og kjøbe i en eller anden Butik. Det har stor Betydning med alle de kjærlige Tanker, der komme frem under Arbejdet; derfor bør især Præster og Lærere se mildt til Husflidssagen, men frem for alle maa Forældrene omfatte Sagen med Interesse, da den udøver en Johannesgjerning iblandt os og saaledes har Betydning for den aandelige Udvikling.

Og dog har Husfliden Fjender. Taleren var kommet til at tænke paa et gammelt Æventyr: „I en

Høj i Nærheden af en stor Bondegaard boede en gammel Trold med hele sin Afkom. Bonden blev forarmet, thi Troldpakket „aad ham ud af Gaarden" uden at han vidste det. En Dag, da Bonden gjorde Gilde, gik en af hans Folk tilfældig oppe ved Højen og hørte her at Troldungerne raabte ned i Højen til deres gamle Trold om, at han skulde kaste deres Hatte ud til dem, det gjorde han, og Manden, der tjente Bonden, sneg sig til ogsaa at faa fat i en af disse Hatte, og da han tog den paa, kunde han se de smaa Trolde løbe hen over Marken og ind i Bondens Gaard. Han ilede afsted efter dem, og da han kom ind i Stuen, saa han de sad paa Bordet og „huggede i sig" af Maden. Han sagde i Korthed Bonden Besked og gav ham Hatten paa. Nu fik Bonden Syn for Sagen. Han greb en af Troldene og klemte ham dygtig indtil de alle lovede ikke at komme der i Gaarden oftere."

Det gjælder om at faa Øje paa Trolden: Fjenderne. Magelighed og Nydelsessyge f. Ex. er Husflidens Fjender, de fortrængte i sin Tid Husfliden, ja „aad den bogstavelig ud" af Landet; men saa kom der dog, som vel var, en Mand, som fik fat i Troldehatten, fik selv at se og fik Folket til at se, hvad Skade og Fortræd Trolden gjorde. Manden, der øvede den Bedrift, kan jeg nævne Dem: det var daværende Skolelærer N. C. Rom. Trolden maatte give Kjøb, men Afkommet bor endnu og har forskanset sig hist og her. Skulde nogen af denne Yngel have forskanset sig her i Ribe vil jeg ønske, at som der i sin Tid gik Dans her i Grønnegade, saa man vandt Slottet for Erik, Kongen hin unge, saaledes maa det ske nu, at unge og gamle tager hverandre i Haanden og danse ind, hvor Trolden har sit Tilhold og vinde Slottet tilbage for Husfliden Ja gid Husfliden maa faa god Vært ogsaa i Ribe. Husflidssagen hører som sagt til de Sager, der kun forlange en beskeden Plads; thi ligesom Kvindens Gjerning, hvor betydningsfuld den end er, kun er lidet paaagtet, saaledes er det ogsaa med Husflidsgjerningen. Og saa længe — som gamle nu afdøde Pastor Bojsen saa træffende har sagt — Kvinden stiller sig selv paa denne sin beskedne Plads, saa længe beholder hun en stor Indflydelse.

Saaledes gjør Husflidssagen bedst i at stille sig beskeden over for mange af de gode Sager, der er fremme, thi kun derved kan den gavne disse og samtidig selv trives.

Der blev rettet en Del Spørgsmaal til Taleren, som han besvarede.

Han opfordrede derefter til Stiftelsen af en Husflidsforening i Ribe og paaviste klart at naar Sagens Venner saaledes sluttede sig sammen og vandt nye Venner for den, vilde dens Fremme sikres, og kunne paaregne offentlig Støtte. I Silkeborg havde Husflidsforeningen f. Ex. 200 Kroner af Kommunen og 50 Kr. af Sparekassen. Medlemsbidraget var frivilligt.

Hjælp til Anskaffelsen af Værktøj kunde ventes fra „Dansk Husflidsselskab" i Kjøbenhavn, naar Foreningen indmeldte sig i Selskabet.

En Del Husflidsarbejder i forskjellige Fag dels medbragte af Taleren dels af Hr. Pibemager N. A. Hjort vakte tilsyneladende megen Opmærksomhed.

Sluttelig gjorde Taleren opmærksom paa at man ved Dannelsen af en Husflidsforening i Ribe var særdeles heldig stillet i det der her fandtes flere i Retning af Husflid dygtige Kræfter som Hr. N. A. Hjort og Frøken Christensen, Lærerinde ved Borgerskolen.

21 af de tilstedeværende indmeldte sig som Medlemmer, og Foreningen blev saaledes strax stiftet. Mange flere vil sikkert senere slutte sig til Foreningen.

Husflidsforeninger og Husflidsskoler.

Fra Sydsalling.

Husfliden er i afvigte Vinter trængt ind flere Steder her paa Salling, og i nogle Byer med sjældent godt Resultat. Det er vel især de to Husflidskursus under Lærer J. P. Torps Ledelse i Jebjærg og i Ramsing 1882 og 1883, der har bidraget til denne gode Sags fornøjelige Fremgang her paa Egnen. Der er jo alt sket Indberetning til Husflidsselskabet om Virksomheden nogle af Stederne her omkring, og jeg skal derfor meddele noget om Virksomheden her.

En Del Karle her i Brøndum kom ved at erfare, hvad der var udrettet andre Steder af den Slags — og vel navnlig ved at se Arbejderne af en Karl her af Byen og af mig, der begge besøgte Torps Kursus i Ramsing 1883 — i Tanker om at virke hen til at faa lignende Kursus sat i Værk her. Et Par af Karlene fik det Hverv at ordne Sagen, og det kom til at føje sig ganske rart, thi Lærere kom som af sig selv, nemlig 3 unge Karle fra Nabobyen Hordebjærg, den ene i Børstebinding og de to andre i Huggehusarbejde, og Lokale kom ogsaa let, thi et Hus her i Byen blev netop ledig kort før November, og det lejede vi saa. Her stillede Sogneraadet sig saa velvillig over for Sagen, at det gav som Bidrag dertil 10 Kr., der var det halve af Lejen, den anden Halvpart betalte Eleverne. Der blev i alt indtegnet 14 Elever, 1 af dem var Gaardejer, 1 Lærer 3 Gaardmandssønner, Resten Tjenestekarle mellem 16 og 30 Aar. Desforuden virkede 1 Karl og 1 Dreng i Hjemmene, halvt om halvt i Forbindelse med Kursuset. Der blev givet Undervisning 2 Aftener om Ugen, men det var ikke sjældent, at der blev arbejdet flere Aftener uden Lærere, ligesom enkelte af og til tog Dagen til

Hjælp. Arbejdet gik saaledes fortrinlig hele Tiden, der var Liv og Lyst til Stede. Kursuset endtes midt i Marts, og Søndagen den 30te Marts var der Udstilling i Brøndum Skole af de forarbejdede Sager og det var en Fornøjelse for Arbejderne selv, som ogsaa for Tilskuerne ved Udstillingen, at se det meget, der var blevet lavet. 7 havde øvet sig i Huggehusarbejde, 9 i Børstenbinding, de to hjemme ogsaa i Børstenbinding

I alt var der udstillet 126 Gjenstande, af hvilke de 54 var Træarbejder, de 64 Børster, samt 8 Bøger indbundne. Træarbejderne var 2 Høvlebænke, 4 Værktøjskabe, 1 Kuffert, 1 Havebænk, 1 Flueskab, 2 Tørveselder, 1 Foderkasse, 1 Slibestenstrug, 1 Sandtrug, 2 lakerede Kasser, 1 Boghylde, 3 Spande, 2 Kratter, 2 River, 5 Par Klaptræer, 1 Hammelstok, 2 Køller, 1 Skjeppe, 2 Par Savarme, en Del Stemmejærns- og lignende Skafter, 5 Læster, 1 Lineal og 1 Papirkniv. Desuden var der lavet 29 Trægjenstande, som ikke kom til Udstilling enten fordi de var tagne i Brug eller var solgt, thi det blev nemlig ikke besluttet at have Udstilling før langt hen paa Vinteren. Disse var: 1 Rodfrugttrillevogn, 1 Skokasse, 1 Tjærekande, 1 Tørveselde, 1 Støvleknægt, 3 Spande, 1 Tobakskasse, Træ til en Sav, 1 Lyskasse, 3 Papirknive, 6 Riveskafter, 6 Rivehoveder, 2 smaa Kasser og en Æskemodel. Af Børstenbinderarbejde blev ogsaa 34 Stkr. hjemme; alle disse 99 Stkr. var 10 Oljebørster, 9 Skaftebørster, 9 Blankbørster, 4 Skobørster, 6 Kakkelovnsbørster, 22 Klædebørster, 6 Bøttebøner, 7 Støvekoste, 15 Feje- og Gadekoste, 2 Vinduesvaskere, 1 Tæppebørste, 2 Haarbørster, 3 Kalkbørster og 3 mindre Pensler. Ved Udstillingen fremstillede undertegnede det historiske ved Sagen dersteds, og udtalte en Tak til Sogneraadet for dets Velvilje for Sagen, samt talte en Del om Husflidens Nytte, om hvilket sidste der ogsaa taltes af Pastor Bouk fra Brøndum og Lærer Majland fra Hvidbjærg; af undertegnede blev der ogsaa peget paa en Gang i Tiden at faa dannet en Husflidsforening her. Udstillingen gjorde et over Forventning lovende Indtryk, saa det var et almindeligt Ønske, at der maatte arbejdes videre frem i den begyndte Retning.

J. Himmelstrup,
Lærer i Brøndum ved Skive.

Vejleby Husflidsskole i Horns Herred.

Undervisningen i Vejleby Husflidsskole begyndte den 1ste November og fortsattes indtil sidst i Marts Maaned. Der underviste 2 Aftener ugentlig, 2 à 3 Timer hver Aften. Kun 5 Elever, hvoraf 2 konfirmerede, deltog i Undervisningen; denne omfattede Billedskæring, Børstebinding, Polering og lidt Løvsavning. I Billedskæring var det særlig Almuestilen, der indøvedes, og denne gav ogsaa for de 4 Elevers Vedkommende meget gode Resultater. Kurvebinding havde man ogsaa tænkt at indøve, men da Vidjer ikke kunde opdrives, maatte Indøvelse af dette Fag opgives. Eleverne fik frit Brug af Værktøj samt lidt Materiale, saa vidt den Understøttelse, der til dette Øjemed i Fjor bevilgedes af „Dansk Husflidsselskab“, kunde naa. Iøvrigt betalte hver Elev 80 Øre om Maaneden for Undervisning, Lys og Varme. Alle Eleverne arbejdede med Lyst og Ihærdighed. — Særligt Lokale haves ikke, men Skolestuen benyttes. Undervisningen ledede af Lærer J. Olsen, Vejleby.

I Dalby ved Frederikssund

afholdt Horns Herreds Landboforening den 11te og 12te Oktober en Produktudstilling, der ogsaa omfattede Frembringelser paa Husflidens Omraade. Imidlertid fremviste denne Afdeling kun faa Numre af den mandlige Husflid, hvorimod de kvindelige Arbejder var godt repræsenterede, hovedsagelig dog af finere Ting, som Broderi, Hækling, Filering osv. Dog saas enkelte Arbejder, som vidnede om, at de gamle kasserede Klude og Trævler ogsaa kan benyttes, saasom et Stykke Dynevaar, vævet af gamle Klude; et Tæppe syet af Stumper og Levninger af Tøj. Under Udstillingen holdt Udgiveren af „Husmandsbladet“, Hr. Oehlerich, et Foredrag om Husflid, og hvoraf her meddeles et Uddrag.

I Husflid og Frøavl saa Taleren to Midler til at hjælpe os ud af de daarlige Tilstande, hvor under Samfundet lider. Det maa være enhver magtpaaliggende at række en hjælpende Haand til, for at dette kan ske. Alle kan selvfølgelig ikke ofre lige meget, men noget kan enhver yde, og Fædrelandet har Krav paa os alle. I vore Dage gjælder det mere om at arbejde hver i sit Kald end tidligere, uden at Arbejdet derfor behøver at blive strængere; tvært imod, Arbejdet er jo netop „en Velsignelse og Ære, ej Trællens usle Lod“, som en Digter saa smukt synger. Vi maa arbejde hen til at faa brudt de Skranker og jævnet de Kløfter, der skille Mand fra Mand, dog ikke i den Betydning, som Socialisterne vil det; og Arbejdet er vel det hvorom vi bedst kan samles, uden at se op eller ned paa hinanden. Der ses i vore Dage saa meget ned paa det legemlige Arbejde, men ethvert Arbejde er dog hæderligt, og gjennem dette kan man naa til de højeste Værdigheder i Samfundet. „En ledig Time avler en trang Dag“, siger et gammelt Ord. Det er jo saa, at naar den unge er ledig, saa kjeder han sig; han ved ikke, hvorledes han skal faa Tiden til at gaa; og for at blive Kjedsomheden kvit hengiver han sig til Spil, Drik og andre Laster, der kun har ondt i Følge, og let kommer saa den Stund, da han med Sorg maa indrømme, at den ledige Time har avlet en trang Dag. Der er mange Veje, ad hvilke man kan gaa for at faa Ungdommen med og komme den i Tale. Der er Skolen.

Det vilde være det bedste, naar Børnene der kunde lære at arbejde, at blive opmærksom paa sine Evner og Kræfter for siden at udvikle disse og fortsætte Arbejdet i Ungdommen. Husfliden skal være et Middel til at gjøre Arbejdet kjært i Hjemmet, og ikke et Middel til at danne sig en forøget Indtægt, og endnu mindre skal den gjøres til en Levevej eller et Haandværk. At vor Virksomhed kan blive paaskjønnet, trænge vi alle til, men Husfliden maa ikke fremelskes ved Præmiebelønninger paa en Udstilling; sligt maa vi se at komme bort fra; thi det avler Forfængelighed hos den dygtige, der har været saa heldig. I Skolen har det ogsaa sine Ulemper med disse Udstillinger. Læreren er ofte tilbøjelig til — ja, vi have jo alle Svagheder — naar han ser nogle flinke Elever, at ofre sig mere for disse, for at de kunne faa nogle rigtig nette Arbejder at glimre med paa Udstillingen, og stundum kan man ogsaa spore, at han har lagt den afsluttende Haand paa Arbejdet. Husfliden skal kun stræbe hen til at fremme Husets Velvære og Hygge. At faa noget færdig til Søster, til Fader og Moder, den Slags Arbejde trætter ikke, og det trænger heller ikke til at belønnes ved Udstillinger: det har allerede Lønnen i sig ved Tanken om. hvor glad Søster eller Fader vil blive ved Arbejdet, naar det er færdigt. Den store Standsforskjel, de Brøst og Mangler, der findes i Samfundet, maa hæves med Lempe; man maa fare varligt frem og ikke stille for store Krav. — Enighed gjør stærk; derfor maa vi slutte os sammen og arbejde i Enighed paa det fælles bedste, ikke saaledes at forstaa, at al Kamp skulde ophøre; thi da var det heller ikke godt. Kamp og Strid bringe Velsignelse, men Kiv og Splid blive kun til Fordærvelse. Vi har her et velsignet Fædreland, saa vi behøve ikke at rejse bort til fremmede Lande for at vinde Guld. Lad os arbejde paa at fjærne Misundelse og Tvedragt, arbejde paa at fremme det materielle Velvære, fremme Huslivet og alt, hvad der kan gjøre Livet lyst og venligt i de mange mørke Hjem.

Modeller til Træskæring.

„Dansk Husflidsselskab" har ladet udføre et Antal Sæt Modeller, der afgiver smukke Forbilleder til Udskæring i Træ for Husflidsskoler og til Selvøvelse. Modelrækken indeholder Øvelser i Almueudskæring, samt i Udskæring af de mest almindeligt brugte Bladformer — Vedbend- og Laurbær-, Ege- og Bøgeblade, Vinblade og Druer, samt forskjellige Arter af barkede Grene, m. v. Paa alle Modellerne er Arbejdet vist i de forskjellige Stadier, fra den første Begyndelse indtil Fuldendelsen.

Disse Modeller vil blive uddelte, dels som Laan og dels som Gave til de forskjellige Husflidsforeninger og Skoler, hvor man giver Undervisning i Træskæring og savner gode Forbilleder. De Foreninger, som i denne Retning ønske at stille Krav til Husflidsselskabet, bedes i Løbet af November Maaned indsende Begjæring om Modeller til Selskabets Bestyrelse, med Angivelse af hvilke (Almuestil eller Naturstil) man ønsker. Det for Haanden værende Forraad vil der efter blive fordelt efter bedste Skjøn, saa længe Forraad haves.

Husflidsvejledning.

I Tillæget til „Husvennen", for Søndagen den 19de Oktober d. A., ser jeg en Anbefaling til „Haandgjerningsbogen for Ungdommen" indsendt af en Karl, der havde benyttet den som Vejleder, til Bødkerarbejde.

Ligervis kan jeg anbefale den, som en nyttig Bog; thi jeg havde tidligere begyndt paa Bogindbinding, men uden noget heldigt Resultat, indtil jeg i Efteraaret 1883, saa at Bogen skulde udgives i 4de Udgave; hvor jeg da abonnerede paa den, og efter den Vejledning har jeg nu drevet det saa vidt at jeg kan klare mig særdeles godt med mit Arbejde.

Jeg har i Sommer kjørt Posten fra Faaborg til Haarby. Ankommen hertil, hver Dags Formiddag Kl. 8½ hvor jeg skulde forblive til om Eftermiddagen Kl. 4½, havde jeg ikke andet at bestille, end at passe mine Heste, og det kunde der langt fra være nok at tage vare med hele Dagen.

Efter at jeg saa havde anskaffet de nødvendige Redskaber, tog jeg saa fat med fornyet Lyst paa mit Bogarbejde, og da jeg først havde indbunden nogle faa Bind, og det blev bekjendt iblandt Folk, her paa Egnen, saa har jeg haft fuldt op at bestille hele Tiden. — Jeg har saaledes i Sommer indbunden 60 Bind, deriblandt flere Aargange store Tidsskrifter.

Jeg har nu den Fornøjelse at kunne indbinde en Bog solidt og smukt, med Skindryg og Hjørner, samt Farvning, Forgyldning og Lakering, og alt sammen har jeg alene hentet Undervisning til fra Haandgjerningsbogen.

Derfor er det mit inderlige Ønske, at alle og enhver som vil beflitte sig med Husflid, vilde tage denne Bog til Vejleder, thi den er god og lærerig, og Forklaringerne over enhver Del, er fuldstændig tydelig og letforstaaelig.

Bogindbinding, er det første Arbejde, jeg har taget fat paa efter Bogen og det er faldet heldigt ud; hvorfor jeg haaber, at De i Løbet af Vinteren skal høre fra mig, med andre Arbejder efter Bogen.

Dersom De, Hr. Rom, skulde have en ledig Plads i „Husvennen"s Tillæg, saa vil jeg bede Dem at optage

dette lille Stykke, for at flere kan faa Gavn af Bogen i denne Vinter, hvis der er nogen, der som jeg selv, ofte har staaet raadvild og savnet Vejledning.

Haarby pr. Faaborg, den 18de Oktober 1884.

Niels Peter Christensen.

Naturarbejde.

Blandt de Forbrugsgjenstande, som i de senere Aar tilvirkes i større og større Mængde, og med Rette anses for smukke og smagfulde, indtage de saakaldte „Naturarbejder" en fremragende Plads for Husfliden. De bestaa, som bekjendt, af naturlige Grene med passende Bøjninger og Former, som smagfuldt sammenføjes til Blomsterborde, Stole, Bænke, Havelaager og Stakitter, Lysthuse o. m. a. Naturen besørger altsaa her selve Tildannelsen af Materialet, saa at man blot har at udsøge sig de passende Former. Stundum anvendes Grenene afbarkede, hvortil de krogede Egegrene er mest anvendelige, og stundum bruges de med Barken paa, navnlig ved saadanne Træarter, som har en smuk, ru og fast Bark. At forfærdige saadanne Naturgjenstande er slet ikke vanskeligt, blot man har noget at se efter, enten en Model, eller Tegninger, som kan give Ideen til, hvorledes de enkelte Arbejder kan sammensættes. I „Haandgjerningsbog for Ungdommen" findes en Række Tegninger af Husgeraad og Smaaarbejder, som kan give Anledning til, at mange saadanne smagfulde og pyntelige Gjenstande kan blive forfærdigede. Vi er overbevist om, at man vil finde saadanne Arbejder meget tilfredsstillende, da man af saa uanselige og simple Ting, som Gran, Olden, Bøg, Mos, Smaastene og Muslingskaller formaar at tilvejebringe de smukkeste Sager med forholdsvis ringe Ulejlighed, naar man har gode Tegninger at arbejde efter. Da Fremgangsmaaden ved Arbejdet imidlertid i mange Tilfælde retter sig efter det Materiales Form og Beskaffenhed, som man har til Raadighed, vil Arbejdsanvisningen, der ledsager Tegningerne, i Regelen forudsætte en Del Selvtænkning eller Omtanke Arbejderne.

Boghylden.

Da nu Læsetiden er for Haanden, skal vi bringe de forskjellige Skrifter i Erindring, som efter Haanden er indsendte til Anmeldelse:

Om Slöjden såsom uppfostringsmedel er Titlen paa en Bog som Forstander Otto Salomon paa Nääs har udgivet som et Led i Rækken af »Ur vår tids forskning«. Med stor Grundighed og Belæsthed fremdrager Forfatteren i livlig Rækkefølge Meldinger af hvad Aandens Stormænd paa Opdragelsens Omraade har sage og ment om det foreliggende Emne. Han paaviser med Udtalelser fra Mænd fra alle Aarhundreder, der staa som lysende Stjærner paa Opdragelsens Himmel, at Haandarbejdets Værdi som Opdragelsesmiddel har været anerkjendt og paavist af alle dem, en sund Fremvært af Menneskets aandelige og legemlige Liv har ligget paa Sinde. Den franske Satiriker Francois Rabelais (1483—1553) Amos Comenius (1592—1671) Hermann Francke (1663—1727) John Locke (1632—1704) Jean Jacques Rousseau (1712—1778) Bernhard Basedow (1723—1790) Saltzmann (1744—1811) Campe (1746—1818) Pestalozzi (1746—1827) Friedrich Frøbel (1782—1852) o. fl. fremdrages en efter en ved fyldige Citater af deres Hovedskrifter, der alle vise hvilken stor Betydning de lægge i at den aandelige Fremvært i Ungdommens Liv støttes og sikres ved at Haandarbejde og Legemsidrætter gaar Haand i Haand med Lærdommen.

Forfatteren gaar derpaa over til i en Række Betragtninger at godtgjøre, hvorledes

1) Sløjdundervisningen skal udgjøre et Middel til at indplante Lyst og Kjærlighed hos Lærlingerne til Arbejde.
2) Gjennem Sløjdundervisningen skal Børnene bibringes almindelig Haandfærdighed.
3) Gjennem Sløjdundervisningen skal Børnene vænnes til Selvvirksomhed.
4) Under Sløjdarbejdet skal Børnene vænnes til Orden og Nøjagtighed.
5) Sløjden udgjør et Middel, hvorigjennem Børnene vænnes til at være opmærksomme.

Derefter gaar Forf. over til at godtgjøre sit Hovedsynspunkt: Naar Sløjdundervisningen har den formelle Udbannelse til hovedsageligt Formaal bør samme omfatte blot **en** Sløjdart, nemlig Træsløjd, hvilket i sine Hovedtræk paavises i Lighed med det Foredrag som vi tidligere har gjengivet Hovedindholdet af i „Husflidstidenden".

Skjønt Forfatteren tydeligt nok tager Afstand fra den Opfattelse, at den af ham i System satte Sløjdundervisning skulde have til Hensigt at „være et Middel til Fremhjælp af en i Forfald værende Husflid" (se Side 56) saa har Otto Salomons fortrinlige lille Skrift med sin Rigdom af Udtalelser fra Opdragelsens Stormænd, og paa sunde klare Tanker om Emnet Sløjden som Opdragelsesmiddel at det vil have stor Interesse for enhver Husflidsven, særligt blandt Lærerstanden, til hvilke vi anbefale det paa det bedste. (Pris 1 Kr. 50 Øre).

Agerbrugslære af K. Frantzen, Forstander for Landboskolen i Lumby.

Denne Bog foreligger nu udgivet i andet Oplag. I Steden for selvstændig Anmeldelse skal vi her i Uddrag anføre de Udtalelser, hvormed „Den danske Jordbruger" anbefaler dette Værk til alle danske Landmænd.

„Jeg vilde gjærne have Lov til at indlægge et godt Ord for en Bog, der i denne Tid er i med at udkomme i andet Oplag. Det er en Agerbrugslære af K. Frandsen, Forstander for Landboskolen i Lumby. Denne Bog har mange Egenskaber, som gjør den skikket til at blive, hvad Forfatteren har tænkt sig, den skulde være: en underholdende og meget nyttig Bog.

Den er let at læse: Sproget er smukt og Fremstillingen saa klar og letfattelig, at man næsten kan læse den som en Morskabsbog. Den forudsætter ikke, at Læseren skal være i Besiddelse af Kundskaber paa Kemiens, Fysikens eller i det hele taget Naturvidenskabens Omraade, hvilket jo gjælder saa mange af vore Landvæsens-Skrifter, hvorfor de er utilgængelige for det store Flertal af Landmænd. Selv den, der aldrig har læst noget om Naturvidenskaberne, vil kunne forstaa Bogen helt igjennem, og naar han har læst Bogen, saa ved han Besked med saa meget af Naturvidenskaberne, som han, som forstandig og tænkende Landmand, maa føle Trang til. Man sporer helt igjennem, at Forfatteren er vant til at behandle sit Stof for Lærlinger, og jeg har kun sjælden set, at det skrevne Ord paa dette Omraade, saaledes som her, har kunnet træde nogenlunde fyldestgjørende i Steden for det mundtlige Foredrag.

Bogen er grundig. Den behandler ikke Tingene overfladisk. Det er ret, som man kan se, at Forfatteren har foresat sig ikke at slippe et Afsnit, før han er aldeles overbevist om, at han har faaet sagt saa meget og paa en saa grundig Maade, at han er aldeles overbevist om, at hans Læser har forstaaet ham, saa ogsaa heri sporer man den dygtige Lærer. Bogen er billig. Denne Bog maatte helst finde Indgang hos alle vore yngre Landmænd og i alle Laanebogssamlinger paa Landet. Jeg tør garantere for, at ingen, der vil kjøbe den, skal komme til at fortryde det. — Kundskab er Magt, siger man, men man har desværre alt for længe troet, at dette Ord ikke gjaldt for den jævne Landmand paa hans Omraade; i vor Tid begynder det godt at gaa op for Folk, at det er nødvendigt, at en Landmand ikke blot er en dygtig Praktiker, men ogsaa forstaar sig noget paa Theorien. Det er dette Forfatteren har skarpt for Øje.

han vil ikke blot fortælle Landmanden, at han skal gjøre saadan og saadan, men ogsaa **hvorfor** han netop skal gjøre saadan og ikke anderledes. — Bogen er som sagt helt igjennem fornøjelig og god at faa Forstand af, og jeg tør dristig anbefale den til alle yngre Landmænd, der ikke holder af fremdeles at gaa og rave i Halvmørke, ikke ret vidende, hvad de gjør, og endnu mindre, hvorfor de gjør det. Men ogsaa og maaske især selv i det praktiske Landbrug giver Bogen saa ypperlige Vink, som jeg har fundet noget Steds. *E.*"

Agerbruget af K. Frantzen udgjør 450 Sider i stort Format, og faas gjennem alle Landets Boglader for den **særdeles** billige Pris 3 Kr. 25 Ø. (**N. C. Roms** Forlagsforretning).

Vejledning i Biavl efter Dzierzons Methode er en Bog af Hofjægermester **A. Brun**, der nylig er udkommet i andet Oplag, og som vi paa det bedste maa anbefale alle de af vore Læsere, der sysle med Biavl, eller kunde have Lejlighed dertil. Forfatteren er sikkert her i Landet den ældste og mest erfarne Biavler efter Dzierzons Methode, der findes, og han har i det foreliggende Skrift indlagt hele sit rige Fond af Erfaring og Viden paa Biavlens Omraade. Hans Fremstilling er saa klar og tiltalende, at selv Ikke-Biavlere med stor Interesse vil gjennemlæse det foreliggende Værk, der i store klare Træk gjengiver, hvad Forskningen har lært om Biernes mærkelige Levevis og vidunderlige Samfundsforhold, samt alt, hvad en Biavler behøver at kjende for at kunne røgte disse vore mindste „Husdyr" paa den bedste og fordelagtigste Maade, hvilket, som bekjendt jo kun lader sig gjøre i Biboliger med flyttelige Voxtavler efter Dzierzons System. Det foreliggende Skrift maa derfor siges at være en uundværlig Haandbog for enhver Biavler og anbefales paa det bedste som saadan. Pris 4 Kroner (**Andr. Fred. Høst & Søn**, Kbh.)

Nyt Skriftapparat. Paa **C. H. Bielefeldts** Forlag har Lærer **C. P. Jansen** udgivet et „Sporskrift-Apparat", indeholdende 25 Tavler med fordybet Skrift, bestemt til Overskrivning med Blyant. Apparatet, paa hvilket Udgiveren har faaet 10 Aars Patent, er bestemt til Selvøvelse for Smaabørn i Hjemmet og til Lettelse ved Skriveundervisningen i Forberedelsesskoler. Grundlaget for Skrifttrækkene er i nøje Overensstemmelse med **Louise Stremmes** bekjendte Skrivebøger. Der ligger sikkert en sund Tanke til Grund for dette Skriftapparat. I det Barnet med Blyanten følger de uddybede Spor paa Skrifttavlen, vænner det sig lidt efter lidt til at bevæge Haanden i de rigtige Retninger, og da Øvelserne er ganske underholdende for Barnet, forener man jo her det nyttige med det morsomme, hvad der kun kan bidrage yderligere til et heldigt Resultat. Øvelserne er jævnt fremadskridende fra de simple Streger til de mere indviklede Bogstavformer, og da Apparatet tillige har den Fordel at være temmelig billigt, vil det uden Tvivl vinde den Indgang i Familierne, det fortjener.

Kosmos. De under dette Navn af Privatdocent **Christian Ludvigsen** udgivne Hæfter kan paa det bedste anbefales som fortræffelige „**populære Foredrag over Hverdagslivets Chemi**". De er paa en Gang belærende og underholdende, og Forfatteren har den Gave at kunne fremstille sit Æmne saa jævnt og letfatteligt at selv de Læsere, der ikke har ringeste Kjendskab til Kemi vil kunne forstaa Fremstillingen og have fuldt Udbytte af Læsningen. Alle Stoffer, som han Betydning for Mennesker bliver gjennemgaaet, baade Brugsstoffer, Næringsmidler og Nydelsesmidler, Gifte osv. At et saadant Værk har sin store Betydning for Folket i dette Ords videste Forstand, turde være indlysende, saa meget mere, som omtrent ethvert af de ovenfor nævnte Æmner har givet Forfatteren Anledning til at strejfe ind paa interessante og livlige Skildringer baade fra Historiens, Dyreverdenens og andre Omraader, saa at Foredragene forene de i vore Dage saa søgte Egenskaber: „at gavne og fornøje". Udkommer i Hæfter paa 3 Ark til 65 Øre, 8 Gange aarlig. (**V. F. Levisons** Forlag, Kbh.).

Et Juelbesøgels i Knærkebøj samt Stemninger og Drømmerier, Faataall o Peder Jæger, er Titlen paa en Bog med Fortællinger i jysk Mundart. Disse er forsynede med et Forord af Dr. **C. Rosenberg**, der udtaler: „Jeg kan ikke tro andet end at disse Smaabilleder af jysk Bondeliv vil vinde Venner blandt alle dem, som af egen Erfaring kan skjønne, hvor tro de i det hele gjengive Virkelighedens Kjærne og Grundtræk, hvorved ikke mindst skyldes den gode Gjengivelse af Dialekten". Den tilsatte „Dessert til Et Juelbesøgels": Stemninger og Drømmerier, burde Forf. ikke have udgivet, da de under dette Navn serverede Digte, paa enkelte Undtagelser nær, for Forfatterens egen Skyld helst maatte været uudgivne. (**Jacob Zeuner**, Aarhus).

Husmandsbladet, som ved Udgiverens Hr. **Oehlerichs** energiske Anstrængelser allerede har naaet en meget betydelig Udbredelse, bringes i Erindring som et Blad mange Smaakaarsfolk sikkert kunde have Nytte af.

Regnskabssbog for den mindre Jordbruger udgivet af Lærer **Joh. Chr. Schmidt** er udkommet i **andet** Oplag Vi kan paa det aller bedste anbefale denne let overkommelige Bog til Brug for enhver Landmand, da han ved Hjælp i denne med Lethed vil kunne føre et nyttigt og overskueligt Regnskab med hele sin Bedrift, hvortil Bogen er udmærket indrettet af Udgiveren. 2den forøgede og forbedrede Udgave koster 1 Kr. 25 Ø. (Faas i alle Landets Boglader).

„Fremad og Hjemad" et Ugeblad for jævn Oplysning og Oplivelse, vil udgaa efter Nytaar redigeret af **Anton Nielsen og Kristensen**, Randers. Det vil indeholde nye Afhandlinger, Digte og Fortællinger, dels af Udgiverne dels af **Zakarias Nielsen**, **Ingvor Bondesen**, **H. P. Lunde** o. fl. Bladet vil i alt koste 1 Kr. fjerdingaarlig og kan bestilles paa alle Postkontorer.

Subskriptionsindbydelse.

Efter at undertegnede Forlagsforretning har overtaget Restoplaget af

Fortællinger af Bendix Hansen

indbydes herved til en ny Subskription paa denne Bog, der indeholder en Række fortrinligt skildrede Virkelighedsbilleder, som vil blive læst med Glæde i ethvert Hjem og afgiver en virkelig god Folkelæsning.

Fortællinger af Bendix Hansen

vil foruden en Livsskildring af Forf. indeholde følgende:

Lærken sjunger. — Fra Præstegaardshaven. — Danmark. — Høj og lav. — Kniplepigen. — Had og Forsoning. — Enkens Karl. — Gammel Kjærlighed. — Vaar og Vinter. — En Familie. — En Begravelse. — To Fortællinger om Trofasthed (1. Det tredje Spørgsmaal og 2. Svend og Marie. — Bedstefaders Jul. — Skydskærren. — En gammel Jomfru. — Jagthistorier (1. En „født" Jagthund, 2. Paa Sneppejagt og 3. Den forvandlede Hare. — Jørgens Historie. — Stakler. — Det første. — Landstrygere. — En klog Kone. — Virkelige Spøgelsehistorier. — Den dygtigste.

Bogen er smukt udstyret, forsynet med 37 Træsnit, og udkommer i 6 Hæfter, et hver 14de Dag. Hvert Hæfte vil indeholde ca. 6 Ark og koster 50 Øre.

Subskription tegnes i alle Landets Boglader og i

N. C. Roms Forlagsforretning,

Jærnbanegade 5, Kjøbenhavn V.

Husflidsudstilling i Odense 1885.

Der er næppe nogen Provins i Danmark, hvor Husfliden staar paa et højere Trin og er mere fremme end i Fyn. Husflidsforeninger, Husflidsskoler og Husflidsudstillinger arbejde trindt om paa Øen til Sagens Tarv, og det er en Glæde at kunne tilføje, at de arbejde med Held. Derfor er det formentlig nu ogsaa rette Tid at give Husflidsbevægelsen her et fyldigt Udtryk ved en samlet Fremstilling af Husflidsarbejder fra alle Fyns Egne, og Lejligheden til sligt bliver given næste Aar, 1885, ved den almindelige fynske Industri- og Landbrugsudstilling i Odense, i det Husfliden ved samme er tildelt sideordnet Plads med andre Udstillingsgrene.

Paa Foranledning af Bestyrelsen for „Dansk Husflidsselskab" er det særlig overdraget os at varetage Husflidsafdelingens Interesser ved fornævnte Udstilling; men det er kun i Tillid til kraftig Tilslutning fra alle Husflidens Venner, at vi har paataget os dette Hverv, thi vi kan kun udføre dette med Haab om et godt og for Sagen betydningsfuldt Resultat, naar Husflidsforeninger, Husflidsskoler og frem for alt Husflidsarbejdere vil støtte os af al Evne og om muligt selv møde frem som Udstiller eller i det mindste arbejde for, at andre gjøre det.

De, der ønske at udstille, bedes om at anmelde Husflidsgjenstandene inden den 25de December d. A til: Apotheker Berg i Faaborg, Landinspektør Boesen i Aarup, Jærnstøber, Ltnt. Hess i Middelfart, Kjøbmand H. Christensen i Kjerteminde, Kaptajn Madsen i Nyborg, Lærer H. Rasmussen i Assens, Fabrikant Jeppesen i Svendborg og Overlærer Riis i Bogense, af hvem enhver fornøden Oplysning og Vejledning til enhver Tid vil blive given.

Odense, i Oktober 1884.

J. Boesen. J. M. Berg. Hans Christensen.
N. Rasmussen Søkilde. J. Nielsen.

Dansk Husflidsselskab.

Følgende ny Medlemmer er indmeldte:

Premierløjtnant C. Jensen, Kronborg, Helsingør.
J. Andrex, Hørning, Uggelhuse St.
Lærer M. Jensen Ougaard, Sejs Skole, Silkeborg.
Ungkarl Rasmus Hansen, Ringholm Herrested, Ørbæk.

Endvidere er indmeldt som Kredsmedlemmer i Selskabet med et aarligt Medlemsbidrag af 5 Kr.:

Sejling Sogns Husflidsforening pr. Silkeborg, Formand Pastor J. P. Møller, Sejling.

Vidstrup Husflidsforening, pr. Hjørring, Formand P. Schultz, Vidstrup.

Vestervigs Husflidsforening, Formand Drejer L. S. Kappel, Vestervig.

I alt er nu indmeldt 67 Husflidsforeninger som Kredsmedlemmer af Selskabet.

Husflidsarbejder.

Med „Dansk Husflidstidende" for November Maaned følger litograferede Tegninger til følgende Arbejder:

En Knagerække. Udskæres i $1/2$ Tomme Nøddeeller Egetræ og forsynes med drejede Knager, hvoraf er fremstillet større Hatteknager og mindre Klædeknager, hver i to forskjellige Former. I Tegningens Størrelse kan Brættet ogsaa danne et smukt Pibebræt, naar det forsynes med Kroge. Et længere Knagebræt kan udføres efter samme Tegning, naar man gjentager Midtpartiet en eller flere Gange.

Et Keglespil til Børn. Til Spil for voxne drejes Keglerne $1/3$ Gang større.

To Skuffeknapper og et **Signetskaft.** Kan ogsaa pasfende drejes $1/4$ mindre.

Husflidstegninger.

Forbilleder for **Haandgjerningsskoler** og **Husflidsarbejder.** Udgivne af N. C. Rom.

Heraf er udkommet sex Hæfter, indeholdende tilsammen 92 Blade omhyggeligt udvalgte og smukt udførte Tegninger til mangfoldige Husflidsarbejder. Det sidst udkomne sjette Hæfte indeholder udelukkende Tegninger i Almuestil.

Faas gjennem alle Boglader for 50 Øre Hæftet.

Ombæring og Handel

med al Slags Husflidsarbejde er frit tilladt efter Næringsloven.

Rettelse. Under Børglum-Husflidsforening er i forrige Nr. ved en Misforstaaelse anført Lærer Rix som Formand i Steden for Pastor Jacobsen i Børglum.

Indhold. I Vinterkvælden. — Foredrag om Husflid i Ribe. — Husflidsforeninger og Husflidsskoler. — Modeller til Træskæring. — Husflidsvejledning. — Naturarbejde. — Boghylden. — Subskriptionsindbydelse. — Husflidsudstilling i Odense 1885. — Dansk Husflidsselskab. — Husflidsarbejder. — Husflidstegninger. — Ombæring og Handel.

„Dansk Husflidstidende" udkommer en Gang maanedlig, ledsaget af et Tillæg med litograferede Husflidstegninger, og kan bestilles paa alle Postkontorer samt hos alle Landpostbude for 50 Øre fjerdingaarlig, frit tilsendt.

Kjøbenhavn. — Trykt hos J. H. Schultz.

Tillæg til Husvennen.

Nr. 13. Søndagen den 28de December 1884.

Hvorledes anvendes bedst de lange Vinteraftener?

(Af „Sorø Amtstid.“)

Hr. Redaktør! Tør jeg udbede mig Plads i Deres ærede Blad for følgende Linjer:

Ved at læse Overskriften forstaar vel de fleste, at det er Husfliden jeg vil omtale, og dette er ganske rigtigt. Om denne Sag er jo skrevet flere Gange her i Bladet, men da det kan forudsættes, at nogle har overset disse Smaastykker, og at endnu flere atter har glemt dem, og da nu de lange Aftener er for Haanden, saa maa det være mig tilladt at fremkomme med nogle Bemærkninger om Husfliden, og jeg haaber, at det vil blive mig tilgivet, om jeg her skulde komme med Gjentagelser.

Før jeg kommer til at omtale, hvorledes Aftenen bedst kan anvendes, saa lad os se lidt paa, hvorledes Aftenen ikke skulde, men ofte bliver anvendt, da en Fejl jo lettere kan rettes, naar man bliver gjort opmærksom paa, at det er en Fejl, end uden dette, og at Aftenen meget ofte bliver fejlagtigt anvendt, vil jeg nu søge at bevise. Lad os f. Ex. se ind i en Bondegaard en Aften efter Nadvertid, og se lidt paa, hvorledes Tiden der bliver anvendt. Ved at træde indenfor ser vi først Konen og Pigerne sysselsatte med deres Haandarbejde, og ved at se os lidt om i Stuen opdager vi Karlen liggende udstrakt, øvende sig i den „ædle Kunst“ at „strække Bænke“ i en halvt sovende, halvt vaagende Tilstand, uden noget som helst at beskjæftige Tanken eller Haanden med, kjed af Tiden og længselsfuld efter, at Klokken skal blive 9, at han kan „fodre af“ og komme i Seng. I Kakkelovnskrogen ligger Stordrengen og tager sig en Lur ved Siden af en stor Hund, en Gang imellem farende op i Søvne, naar en eller anden kommer til at træde lidt haardt i hans Nærhed, hvorpaa han atter synker tilbage i sin Halvslummer. Her vil jeg møde den Paastand af mange, at dette er da ingen slet eller syndig Anvendelse af Tiden, og for saa vidt at man hylder Ordsproget: „Den, som sover, synder ikke“, saa kan det jo se ud som om de havde Ret; men det er dog en saare ynkelig Anvendelse af Tiden. „Tid er Penge“, siger Englænderen, og jeg vil tilføje: Tiden er en Guds Gave til os Mennesker, som det paahviler os at bringe det bedst mulige og nyttigste ud af, og jeg vil henstille til ærede Læsere, om de anse dette ørkesløse Driveri for bedre og nyttigere, end at sysle med et eller andet Husflidsarbejde.

Hvor Husbond eller Madmoder er til Stede hos Folkene om Aftenen, bliver det endda ved dette Driveri; værre er det, hvor Karle og Piger opholder sig i de saakaldte „Folkestuer“, thi her fordrives Tiden ofte ved alt andet end sædelig Snak og her bliver ofte nedlagt mangt et daarligt Frøkorn i de unges Hjærter, der siden, ved de daarlige og ofte slette Ord, som her lyder, let komme i stærk Groning og kan blive til et farligt Ukrudt, hvis de længe bliver udsat for en saadan Omgang. Hvis derimod Husfliden kunde komme i Gang paa disse Steder, da vilde al den daarlige og letfærdige Snak falde bort af sig selv; thi derved, at baade Haanden og Tanken bliver beskjæftiget med noget nyttigt og smukt, bliver man efterhaanden afvænt fra alt det grimme Væsen, og der bliver mere Smag for det gode og ædle. Lad os endnu blandt de mange Misbrug af

Tiden se lidt paa det fordærvelige Liv, der paa mange Steder drives i saavel de priviligerede som i Smugkroerne, hvorledes mange her øder deres surt erhvervede Fortjeneste ved Drik og ved at øve sig i Brugen af „Fandens Katekismus“, „Jakob Holmblads Bønnebog“ eller hvad nu Folkevittigheden har fundet paa at kalde Spillekortene, og her kan man saa høre en hel Del „kjønne“ Talemaader, som at de beder Fanden om at underholde Selskabet paa forskjellig Maade, snart ved at rive, splintre eller fortære dem, snart ved at spille eller danse for dem, og alt imellem gaar det løst med den ene Omgang efter den anden, ingen vil staa tilbage for den anden, og tit ender det med Klammeri, i det i deres omtaagede Tilstand, snart en, snart en anden bliver beskyldt for at „pakke“ Kortene, hvad der vel ogsaa ofte sker, og de stilles tit i Vrede fra hinanden med Løftet om, aldrig at spille Kort med denne eller hin; men dette, der vel kunde betragtes som noget godt, bliver gjærne brudt ved første Lejlighed, og saa gaar det igjen i den gamle Gænge.

Her vil nu flere møde op med den Mening, at dette er beskrevet for mørkt, og at, hvad der skal gjøre Udslaget, det var da Synd at misunde Arbejderen den Smule Hvile om Aftenen efter Dagens Slid og Slæb, og jeg skal villig indrømme, at dette ikke gaar saaledes alle Steder, der er heldigvis mange og gode Undtagelser; men det skal dog siges, at det passer mange Steder, hvor det nok var værd at gjøre lidt for at faa det forandret. Hvad Hvilen angaar, da vil jeg spørge: om nogen tror, at der er synderlig god Hvile i de forhen antydede Stillinger paa Bænken, hvert Øjeblik udsat for at falde ned, eller i Kakkelovnskrogen. Og dernæst vil jeg spørge, hvorfor man netop om Vinteren trænger til denne Hvile? Om Sommeren er Arbejdstiden dog længere end baade Dag og Aften om Vinteren og i Almindelighed er man dog bedre tilpas om Sommeren efter den korte Hviletid end om Vinteren efter den lange Nat. Her kommer jeg saa til noget, hvorpaa de fleste ikke tænker, nemlig den Tid, som her bliver spildt, og det er dog ikke saa lidt, der er Tale om. Vi kan ansætte, at man sidder oppe i 5 Maaneder, fra Midten af Oktober til Midten af Marts, og kan vel gjennemsnitligt ansætte Aftenen til 3 Timer, hvilket giver 450 Aftentimer eller samme Længde som 45 Arbejdsdage, ansat til 10 Timers Arbejde; hvor meget nyttigt kunde der ikke udrettes i denne Tid, naar den blev brugt paa rette Maade til at sysle med Husflid, til at gaa i Aftenskole, til Skrivning og Læsning, og hvad andet der nu kan være. Lad os endnu erindre det gamle Ordsprog: „Lediggang er Fandens Hovedpude“, og derpaa nærmere betragte, hvad man bedst kan benytte Aftenen til.

Jeg vil saa nævne Husfliden, Aftenskolen og Legemsøvelser, hvor en saadan Forening haves, tre Ting, som nogle mener vil komme hverandre i Vejen; men som jeg tror med en god Vilje nok kan trives Side om Side; ja Aftenskolen og Legemsøvelserne kan vel, ret beset, ogsaa betragtes som en Slags Husflid, i det at alt, hvad man lærer og øver sig i uden at ofre længere Tid derpaa, vel nok kan betragtes som saadan. Jeg skal dog ikke her komme nærmere ind paa andet, end hvad der forstaas ved Husflid, nemlig de forskjellige smaa Arbejder om Aftenen i Hjemmet. Dersom nu nogen vil spørge: „Ja, men hvor skal jeg kunne begynde, jeg har intet Værktøj, intet Træ i Plader, og ikke godt Raad til at kjøbe det?“ saa vil jeg svare, begynd i det smaa, f. Ex. med at lave lidt Legetøj til Børnene; jeg mener ikke, at der til at begynde med skal indkjøbes kostbare Træplader, det behøves slet ikke, man kan tage et Stykke af en Cigarkasse, flække et Stykke Vidjetræ ud, eller ligefrem et Stykke almindelig Graapil og deraf kan laves meget; ved man ikke, hvad der skal begyndes paa, saa tager man næppe Fejl ved at lave de Gjenstande, som omgiver os, Borde, Stole, Bænke osv., og dette kan i al Simpelhed laves med en Kniv, Hammer og Syl, Redskaber, som dog findes i ethvert Hus, og vi kan være sikre paa, at Børnene vil blive mere glade over et saadant Stykke Legetøj som de har set blive til Stykke for Stykke, end et af de almindelige tyske Legetøjer, som det er almindeligt at give Børn i Markedsgave, og naar blot Halvdelen af det, der paa mange Steder gives ud til sligt, blev anvendt til at kjøbe lidt Værktøj og Træ, hvor saadant ikke haves, saa kunde vi snart gaa videre og tage fat paa andre Ting til Nytte f. Ex. Spiseskeer, Grydeskeer, Vindepinde, Portrætrammer og lignende, og jeg er sikker paa, at hvem der først rigtig faar begyndt, hos dem vil Lysten til at lave mere og bedre efterhaanden som Arbejdet skrider fremad, udvikle sig mere og mere; dette er et Arbejde, hvoraf man ikke bliver træt. Her skal saa kortelig nævnes Kurvebinding, Børstebinding, Flætning af Siv- og Halmsko og Maatter, men til nærmere at omtale Maaden hvorpaa dette sker, er min Tid for knap, og jeg vil derfor henvise til N. C. Roms „Haandgjerningsbog for Ungdommen“, der kan faas hos enhver Boghandler.

Dette var saa i korte Træk lidt om Benyttelsen af Aftenen, men ogsaa om Dagen er der ved mange Tider en ledig Time, som kan anvendes til en eller anden Husflidssysfel og i den Retning vil jeg henvende mig til Gaardmænd og andre, der har Tjenestefolk, om, at de i en saadan Time lader Karlen og Drengen øve sig i at lave simple Gjenstande som Tøjrepæle, Tøjrekøller, Hammelstokke, Svingler, River og lignende, og jeg tror, at derved snart kan spares det, en Smule Værktøj koster, samtidig med, at de øve en god Gjerning mod Tyendet, der siden kan komme dem til Nytte i Livet, naar de har

faaet egen Husstand, og jeg er sikker paa, at Husbonden vil have baade Gavn og Glæde af at hjælpe Husfliden frem, meget mere end det Smule Værktøj koster og den Tid, der bliver brugt dertil, og det staar for mig, som at det maatte være en moralsk Pligt for enhver Husbond at hjælpe sit Tyende frem til at begynde paa Husfliden.

Jeg vil nu til Slutning henvende mig til d'Hrr. Lærere, der holder Aftenskole og paa anden Maade kommer i Berøring med mange af Ungdommen og bede Dem at virke for Husfliden, og ligeledes vil jeg henstille til de nu snart overalt bestaaende Foredragsforeninger, om her ikke var en Sag, der var værd at ofre lidt paa, ved at formaa Mænd med Dygtighed og Interesse for Husfliden til at holde belærende Foredrag derom, og til sidst vil jeg opfordre alle, baade Gaardmænd og Tyendet, Husmænd og Indsiddere, til at anvende lidt af den Tid, der nu bliver spildt til at tygge paa Pibespidsen og alt det andet Driveri, til at virke for Husfliden, og selv tage fat hvor dette kan ske. Saa vil jeg kun ønske, at disse faa og simple Ord maatte hjælpe til, at Husfliden kom til sin Ret, og bede om en skaansom Dom, da det er Kjærlighed til Sagen, der har drevet mig til at skrive nærværende. *B.*

Hvad en blind kan udrette.

Johannes Christensen i Norup ved Otterup Station (Nord-Fyn) er fuldstændig blind; han mistede sit Syn da han var 6 Aar gammel (under en Sygdom) Faderen var den Gang Skolelærer i Tørresø i Nord-Fyn, men døde 1864. Enken, der har lidt Pension at leve af, flyttede da med sin blinde Søn til Norup. Hvem skulde have troet, at Johannes nogen Sinde kunde blive til Støtte for sin Moder? Og dog er det saadan. Hvad kan han da? Ja lad os gaa der ind f. Ex. paa en Søndag. Det skal ikke slaa fejl at den lille Stue da gjærne er propfuld af Mennesker, store og smaa — næppe nogen kommer til Norup uden at aflægge et Besøg hos den blinde Johannes — og saa maa han frem med hvad han kan. Først er der nu Musiken. Klaveret er gammelt, men stemmer godt — han har selv lært sig til at stemme sit gamle Klaver — Johannes er livlig og glad og saa spiller han op, Dansestykker og Sange — ikke saa faa Melodier har han selv sat sammen. Saa faar han Violinen frem — jeg tror det gaar endda nok saa godt; saa kommer han frem med en Klarinet og endelig har han til sidst et lille Harmonium hvorpaa han spiller „de mere alvorlige Stykker." Og alt imellem fortæller han korte Historier og lange Historier eftersom der ønskes det. Og han husker godt. Læs en Fortælling for ham af „Husvennen" f. Ex. og det skal være Johannes en smal Sag næste Dag at fortælle den, ordret havde jeg nær sagt, og der er ikke meget løjet deri.

„Men Johannes, vi skulde da se dit Legetøj!" siger de besøgende.

Saa kommer han frem med sit Husflidsarbejde; inde i den anden Stue staar Vinduer Borde og Reoler fulde af alle Herligheder, Herligheder som nok kan faa Tænderne til at løbe i Vand hos alle de smaa. Alt sammen af Træ, alt sammen lavet af den blinde Johannes, tænk en Gang, Legetøj paa Lager for en 200 Kr.! Se, der er Dukkehoveder, Dukker, Heste, Grise, Hunde, Vogne, Sprællemænd, Forskrækkelseskasser, hvoraf laadne Uhyrer springe frem, til stor Forfærdelse for de smaa, naar de bare røre ved Laaget; og se der har vi Kakkelovne, Komfurer, smaa Borde, Stole, Sofaer osv. osv. Her har vi „nyttige Gjenstande": Musefælder, Slibebrætter, Saltkasser, Blomsterpinde, Lygter, Spækkebrætter, Billedrammer med tilskaaret Glas, Syæsker osv.

„Hvor mange smaa Klædekister har du nu lavet af det Slags," spørge vi Johannes og ser paa hans nydelige egetræmalede Smaakister, bestemte til at gjemme Breve, Papir eller Smykker i.

„Ja," siger Johannes, „nu har jeg lavet i alt 87 af det Slags; der er god Laas for dem; Maleren her i Byen maler dem, for Egetræsmaling kan vi ikke selv, men saa koster de ogsaa fra 1 Kr. 50 Ø. til 2 Kr."

„Det er billigt nok, men sig os en Gang, hvordan har du nu fundet paa alt dette?"

„Ja hvordan har jeg fundet paa det! Se, det er nu 6 Aar siden jeg begyndte. Før den Tid var jeg somme Tider lidt modfalden af mig og lidt forknyt; vi havde kun lidt at leve af og Musiken, ja den glædede jeg mig ved og mange andre glædede sig med mig, men den gav intet af sig, og jeg syntes dog det var det rart om jeg kunde hjælpe Moder lidt og mig selv med saa Fremtiden kunde blive lidt lys for os. Men hvad skulde det være. Saa sad jeg en Gang i mit sædvanlige Mørke med en Pind og en Kniv i Haanden. „Her kan blive et Par Træsko" tænkte jeg og saa snittede jeg et Par smaa Træsko ud af den Pind. Naa, jeg fik fat i en anden Pind, den blev til en lille Garnvinde og saadan kom der lidt efter lidt nogle Smaagjenstande frem af mine Pinde. Det var i 1878. Saa er der én, der siger til mig, at der skal være Udstilling i Bogense og jeg faar Lyst til at sende mine Træsko og min Garnvinde og lidt andet Pilleri (det var vel en 10—12 Gjenstande) til Bogense for at vise dem at en blind dog ogsaa kunde lidt. Jeg havde jo aldrig lært saadan noget, jeg har aldrig været paa noget Institut. Naa, Præmie fik jeg ikke fra Bogense for jeg var ikke bleven ordentlig indmeldt og saadan noget, men et af Medlemmerne, en Gaardmand fra Veslinge sendte mig 1 Krone og jeg fik mine Træsko og de andre Smaasager hjem igjen. Saa kommer Etatsraad Hofman (Bang) fra Hofmansgave da en Gang herom og skulde se disse

smaa Træsko og saa lover han mig virkelig, at jeg skal faa noget Værktøj hos ham, og da han en Gang kom til Kjøbenhavn kjøbte han ogsaa noget til mig og glad var jeg. Nu kunde jeg nok lave andet end Træsko, og jeg fik jo noget arbejdet frem og saa vil Etatsraaden have mig til at sende det til Svendborg til Udstillingen der. Naa, saa kommer imidlertid Folk og skal se det, der skal sendes til Svendborg, og da de saa det, vilde én kjøbe det ene Stykke og en anden det andet, saa jeg maatte skynde mig at lave en Del; jeg fik kjøbt Maling og malede dem selv og Folk syntes nok saa godt derom, saa alt, hvad jeg kunde lave fra Mandag til Lørdag, fik jeg solgt om Søndagen. I Svendborg gik det godt nok: alle de dertil sendte Gjenstande blev solgt, og jeg fik Præmie oven i Kjøbet. Saa faar Grev Moltke paa Nørager det at vide og han sender Bud efter noget af mit Legetøj, og nu maa jeg hvert Aar til Julen sende ham for 25 Kroner. Ja mit Legetøj farer nu vidt omkring i Danmark, der er endogsaa sendt noget til Sverige. Saa i 1881 fik jeg 1ste Udmærkelse fra Ringe Husflidsudstilling, Præmie fra Aarup 1884, Hædersdiplom fra Ringe 1884, Præmie og Diplom fra Kjærteminde 1884."

„Hvor mange Stykker Legetøj har du nu lavet siden du begyndte?"

„Ja, det er ikke nemt at sige, jeg antager en 14 à 1500; det første Aar ved jeg det temmelig nøje for da lavede jeg mellem 2 og 300. Og jeg er glad ved mit Arbejde. Tiden gaar saa godt for mig og jeg tjener da ogsaa lidt ved det. Nu har jeg godt Raad til at holde „Husvennen" og saa læser Moder Historierne for mig, somme Tider lærer jeg ogsaa selv en lille Sang; naar jeg saa selv sætter Tone til den og spiller den paa mit gamle Klaver, saa morer det lige godt Folk, og mig selv med."

„Ja det er da vist. Naa, Farvel og Tak for denne Gang, Johannes. Nu skal jeg gaa hjem og skrive op, hvad du har fortalt, saa tænker jeg „Husflidstidenden" er saa venlig at tage derimod, saa kan dog flere faa at vide, hvad en blind Mand kan udrette, kanske en eller anden kunde have godt af det."

„Ja, men tøv lidt, nu skal du dog smage et godt Glas Vin inden du gaar, og sig mig saa en Gang, hvad den Vin hedder."

Jeg smagte paa Vinen, men som meget ringe Vinkjender maatte jeg give tabt og erklære mig ude af Stand til at kunne give den Navn.

„Ja," siger Johannes, „da er det god dansk Stikkelsbærvin, for jeg har selv brygget den. Se nu kan du fortælle „Husflidstidenden" det med det samme.

A. G.

Husflidsforeninger og Husflidsskoler.

Haandgjerningskursus i Ramsing Forsamlingshus.

Dette Kursus begyndte den 13. Oktober og varede i 4 Uger. Der undervistes i: Snedkeri, Kurvefletning og Børstebinding med Udskæring i Almuestil. Deltagerne i Kursuset var: Lærer Primdal, Ramsing, Kristen Laursen, Ejstrup, Lærer Ejsing, Rødding, Peder Joseffen, Rødding, Niels Nielsen, Rødding, Jens Hansen, Vadum, Jens P. Espersen, Nedergaard, Lem, Theodor Børsting, Lem, Peder Kr. Espersen, Kjæmpegaard, Lem, Niels Nielsen, Volling, Niels Vejby, Brøndumbæk, Lyder Madsen, Volling, Mads Kjerk, Ramsing, Kristian Jensen, Vejby, Gunner Pedersen, Vejby. De 4 sidste var ukonfirmerede og deltog ikke i hele Kursuset, ligesom de ogsaa under Undervisningen maatte nøjes med den Tid, Lærerne kunde faa tilovers fra de egentlige Elever. Eleverne delte sig saaledes paa ovennævnte Fag: 4 tog udelukkende Snedkeri, 6 Kurvemageri og Børstenbinding, saaledes at 1 Uge brugtes til Børstenbinding og 3 til Kurvemageri; 1 tog udelukkende Kurvemageri. De 4 mindre Elever fik Undervisning i Børstenbinding og Udskæring i Almuestil. I alle Fagene gaas der methodisk frem, og Modellerne søges saa vidt mulig ordnede saaledes, at der stadig gaas ganske smaat fremad fra det lettere til det sværere, baade med Hensyn til selve Arbejdets Udførelse og til de forskjellige Former der kan fremkomme under alt Arbejde. Modellerne er ene nyttige Gjenstande, og er ordnet med Øje for, at forskjellige Arbejdsmaader og Former kan fremkomme, som paa bedste Maade maatte hjælpe til at dygtiggjøre Haand og Øje, og udvikle Form- og Skjønhedssansen, hvilket alt sammen godt kan forenes, naar man kan faa Lykke til at ordne og lede Arbejdet derefter, og ved at overholde Nøjagtighed og Akkuratesse aabne Elevernes Øjne for det udviklende, der ligger i selve Arbejdet, naar man ikke arbejder alene for Arbejdets, men ogsaa for sin egen Skyld.

Jens Torp,
Husflidslærer.

Søndagen den 9de November sluttedes Kursuset med en Udstilling i Forsamlingshuset. Som i Fjor var der ogsaa i Aar mange smukke Arbejder i Snedkeri, Børstenbinding og Kurvefletning, om end det nok kunde ses, at det var mest ganske unge og helt uøvede Elever, der i Aar havde nydt Undervisning. Især maatte man lægge Mærke til Mængden af Kurve og til de mange Slags Børstenbinderarbejder, hvoraf dog vist Børsterne med de smukke Udskæringer i Almuestil tildrog sig mest Opmærksomhed.

Udstillingen var besøgt af ikke saa faa Folk og der

sluttedes med lidt Foredrag om Husflidssagen. — Først talte Lærer Himmelstrup, Brøndum. Han mindede om, at vi jo levede i et Fremskridtets Aarhundrede med Fremgang paa mange Omraader baade i Haandens og Aandens Verden. Saaledes i kirkelig Liv og Oplysning, i folkelig og politisk Oplysning, som ogsaa paa Landbrugsomraadet. Slægten nu er saa lykkelig at leve i en Tid, hvor der høstes gode Frugter af dette Arbejde, og Slægten efter os vil ganske sikkert høste endnu bedre Frugter. I al denne Virken paa Folkets Fremvæxt danner Husflidsvirksomheden et saare vigtigt Led og efter Talerens fleraarige Erfaring var det skjønt at se, hvorledes denne Gren havde udviklet sig, ogsaa her paa Egnen. Det er mange Aar, siden Sallings Landboforening tog sig lidt af denne Sag ved at foranstalte Foredrag derom afholdt i Salling af daværende Lærer Rom, Stifteren af Husflidssagen. Nu er der jo mange, der tager sig deraf, og ikke mindst her i Sydsalling, hvor Sagen endnu er forholdsvis ny, og glædeligt er det at se, at der er saa mange, der vil lære Husflid og øve sig deri, hvad de forskjellige mindre hjemmelavede Kursus i de sidste Vintre i flere Byer her bærer Vidne om. — Nytten af Husflid er vel saa almindelig anerkjendt, at den næppe behøver at omtales; der er jo baade Anvendelsen af ledig Tid og den lille Bifortjeneste, Husflidsarbejderne giver. Men en vigtigere Nytte, den bringer, maa især fremdrages, og det er den opdragende og udviklende Betydning, den har. Den opelsker nemlig Skjønhedssansen og Ordenen hos Folk, udvikler Forstanden og skærper Viljen, bidrager altsaa til at gjøre Mennesket dygtigt til baade at ville og kunne noget, og derfor ogsaa til et nyttigt Medlem af Samfundet. Denne Hovednytte ved Husfliden vil med Tiden bane den Vej ind i vore Skoler og gjøre den til et Undervisningsfag for Børn, og mange Børn, der ikke er anlagte for boglig Syssel, vil kunne faa deres Udvikling gjennem Haandgjerningen. Men for at Husflidsarbejdet skal faa denne opdragende og udviklende Indflydelse, da maa Undervisningen deri ledes med Omhu og Dygtighed, holdende sig til de bestemte Former, og som en Lærer, der formaar dette, kan Hr. Torp ikke noksom fremhæves, thi foruden andre Egenskaber har han ogsaa den, at han holder paa Akkuratessen gjennem den gradvise Fremskriden.

Derefter talte Lærer Primdal fra Ramsing. Han gik ud fra Ordet „Selvgjort er velgjort" og paaviste den ironiske Brug deraf, naar et eller andet gik itu mellem Husmoderens Hænder og en af deres Husbondens eller Folk maaske saa derpaa. Den gode Brug af dette Ord hjalp Husflidssagen netop til at fremme, thi det var i mange Maader smukt og besparende og godt gjort, naar vedkommende selv kunde afhjælpe paakommende Mangler og Brøst.

Derefter bragte Primdal som Oldermand blandt dette Aars Elever Torp sin og deres Tak for den Tid, de nu havde staaet under hans Ledelse; Tiden og Arbejdet var gaaet saa godt, at de næsten var bleven for meget optaget deraf. Primdal overrakte saa Torp som Paaskjønnelse fra Eleverne en Gave, 3 Sølv Spiseskeer med Paaskrift: Ramsing Forsamlingshus 9/11 84.

Lærer Lavrsen fra Hem vilde ogsaa lægge et godt Ord ind for Husflidssagen. Han var ogsaa nu kommen til at faa Øje paa det opdragende og udviklende Element deri og kunde ikke andet end bringe Torp sin Tak for den Maade, han forstod at drive Sagen paa.

Til Slutning takkede Torp Eleverne og udtalte derefter sin Glæde over, at flere delte hans Syn paa Husflidsagen: at den skulde være et Led i Opdragelsesværket. Torp udkastede saa til Slutning Tanken om at faa en Husflidsforening dannet for Sydsalling. Han bad Folk tænke over det, til der en Gang længere hen kunde blive Lejlighed til at drøfte Sagen. *H.*

(Skive Folkebl.)

Norup Husflidsforening.

For at fremme Husfliden i Norup og Omegn, og navnlig for at faa stiftet en Forening, der kunde tage sig af Sagen i en videre Kreds, afholdtes den 12te November Kl. 7 Eftm. i Norup Friskole efter forudgaaet Indbydelse gjennem Fyns Tidende et Møde af Friskolelærer A. Gommesen. Mødet var forholdsvis godt besøgt baade af gamle og unge.

Lærer Gommesen meddelte først, at han fra Kbmd. Christensen i Kjærteminde havde modaget Brev, hvori denne beklagede, at Omstændigheder havde forhindret ham fra at være til Stede ved Mødet. Efter nærmere at have omtalt Husflidens store Betydning for Ungdommen, saavel i aandelig som i materiel Henseende, og det ønskelige i, at alle, og ikke mindst de ældre, vilde tage Del i Sagen, fremkom Lærer Gommesen med Forslag om Oprettelsen af en Forening for Norup med Omegn. Der viste sig god Stemning for Sagen, saa der blev strax tegnet 30 Medlemmer, og flere, som var forhindret fra at være til Stede, havde lovet at tegne sig. Medlemsbidraget blev fastsat til mindst 1 Kr. aarlig. En Bestyrelse af 6 Medlemmer valgtes, nemlig Lærer Gommesen (Formand), Gmd. Niels Jørgensen, Emmelev, Urmager Simon Nielsen, Vellinge, Kbmd. Nielsen, Krogsbølle, Post H. P. Rasmussen, Otterup og Smed Rasmus Mikkelsen, Norup. Love fremsattes af Formanden og vedtoges af de tilstedeværende Medlemmer. Foreningen besluttede at oprette en Husflidsskole med fri Undervisning 2 Gange ugentlig (4 à 5 Timer) for at hjælpe Eleverne paa Gled, saa de kunne blive i Stand til at udrette noget til Nytte og Fornøjelse i Hjemmet i de lange Vinteraftener. Undervisningen vil blive ledet af Foreningens Formand

med Bistand af Kmd. Nielsen, Krogsbølle, der tidligere har deltaget i Husflidskursus i Kjøbenhavn. Foreløbig vil der blive givet Undervisning i Børste- og Kostebinding, Paparbejde, Bogbinderi, Billedskæring m. m. Foreningen har indmeldt sig som Kreds af „Dansk Husflidsselskab".

Saafremt Sagen fremdeles vinder god Fremgang, agter Foreningen til næste Foraar at afholde en Udstilling paa passende Tid og Sted, dels af Husflidsskolens Elevers Arbejde og dels af ethvert Arbejde udført i Fritiden som Husflid af Foreningens Medlemmer.

Kr. Lund Pedersen.

Husflidstræk fra Vensyssel.

Paa Herregaardene kan man for det meste i de lange Vinteraftener træffe Tjenestekarlene siddende og tærske i Kortene og undertiden drikke, hvorved en stor Del af deres Løn gaar bort til deres egen Skade, da det mange Gange ender med Uenighed og Slagsmaal. Paa saadanne Steder mene Folk i Almindelighed at der ej kan komme noget godt ud af Vinteraftenerne, men skjønt der ogsaa er Vanskeligheder at kæmpe med et saadant Sted, lader det sig dog gjøre som nedenstaaende Exempel viser, naar Lyst og Vilje er til Stede.

For 12 Aar siden tjente paa Haven i Hørby Sogn en Karl, som hed Kristian; fra 7aars Barn havde han maattet være blandt fremmede og havde saaledes ej faaet nogen stor Undervisning, men begyndte tidlig at kjende baade sig selv og sine naturlige Anlæg. Ved først nævnte Tid, da han var 21 Aar, fik han Lyst til at prøve Urmageriet, men i hans Stilling var det ej saa let at komme i saadan Lære, men da hans Ur ej vilde gaa gav han sig, under sine Medtjeneres Spot og Latter, i Færd med at reparere derpaa, og trods det, at han næsten ingen Redskaber havde, gik det dog efter noget Hovedbrud helt heldig og det blev da efter nogen Tid bortbyttet med et andet, der ogsaa trængte til Reparation, hvilket ogsaa gik heldig og det blev bortbortbyttet med et tredje og saa fremdeles saa at han begyndte at tjene Penge derved og fik sig forskaffet en Del Værktøj. Men nu vaagnede Misundelsen hos de andre Karle og de forbød ham med Trusler om Prygl at sidde i deres Kammer om Natten og arbejde; for at faa Lov dertil, skulde han reparere deres Ure gratis og han begyndte da at reparere Ure for andre til stor Tilfredshed og tjente ikke saa faa Penge derved. Vinteren før han skulde i Militærtjeneste beskæftigede han sig alene hermed og siden den Tid har han drevet det saa at han ernærer baade Hustru og fire Børn dermed og sidder endda i saadanne Kaar, at han i de senere Aar giver Ydelser til Sognekommunen som Skat af sit Haandværk, hvilket er en Ære for ham og ej alene Urmagerarbejde, men ogsaa Blikkenslager og Bøssemagerarbejde har han udført baade smukt og solidt og det kan med Sandhed siges, at Husfliden har reddet ham og hans Familie fra Nød og Fattigdom, da han i over et Aar led saadan af Brystsygdom, at han ikke var i Stand til at gjøre noget som helst andet Arbejde. Gid mange vilde lære af dette Exempel være hermed mit højeste Ønske.

Adolf Olsen.

Dansk Husflidsselskab.

Følgende ny Medlemmer er indmeldte:

Assistent Chr. N. Petersen, Vaasø Skov, Ruds Vedby.

Endvidere er indmeldt som Kredsmedlemmer i Selskabet med et aarligt Medlemsbidrag af 5 Kr.:

Snoldelev Husflidsforening, pr. Havdrup St., Formand Gaardejer Schou, Snoldelev.

Gadstrup Husflidsforening pr. Havdrup St, Formand Lærer Hoffmann, Gadstrup.

Norup Husflidsforening, pr. Otterup, Formand Friskolelærer A. Gommesen, Norup.

Ribe Husflidsforening, Ribe, Formand Piskemager N. A. Hjort, Ribe.

Vamdrup Husflidsforening, pr. Kolding, Formand Gaardejer K. Petersen, Vamdrup.

Ringe og Omegns Husflidsforening pr. Ringe, Formand Organist F. Jacobsen, Ringe.

I alt er nu indmeldt 72 Husflidsforeninger som Kredsmedlemmer af Selskabet.

Husflidsarbejder.

Med „Dansk Husflidstidende" for December Maaned følger litograferede Tegninger til følgende Arbejder:

Udskaarne Gjenstande i Almuestil, udskaarne danske Husflidsarbejder.

To Skuffe-Forsider.

En Fyrstikholder.

En firkantet Skæfte og Sidestykker til en ottekantet Skæfte.

Et Hus til et Lommeur.

De her anførte Arbejder findes afbildede i nedennævnte Husflidstegninger, sjette Hæfte.

Husflidstegninger.

Forbilleder for Haandgjerningsskoler og Husflidsarbejder. Udgivne af N. C. Rom.

Heraf er udkommet sex Hæfter, indeholdende tilsammen 92 Blade omhyggeligt udvalgte og smukt udførte Tegninger til mangfoldige Husflidsarbejder. Det sidst udkomne sjette Hæfte indeholder udelukkende Tegninger i Almuestil.

Faas gjennem alle Boglader for 50 Øre Hæftet.

Indhold: Hvorledes anvendes bedst de lange Vinteraftener? — Hvad en blind kan udrette. — Husflidsforeninger og Husflidsskoler. — Husflidstræk fra Vensyssel. — Dansk Husflidsselskab. — Husflidsarbejder. — Husflidstegninger. Titel og Indholdsfortegnelse.

Kjøbenhavn. — Trykt hos J. H. Schultz